LECTIO SCI EUANGL
SCDM MARCUM;

NILLO TEMPR:

MARIA

magdalene: et maria iacobi et salome:- et reliqua;
In expositione huius euangelice lectionis dissere ndū primo iuxta historiā:- quid sit qd sci euangeliste diuersa et pene ut simplicib; uidet contraria narrent; Matheus nāque scribit:- eas uenisse ad monumentū uespe sabbati. que lucescit in prima sabbati; Lucas uero:- pullorū cantu eas uenisse cōmemorat; Iohs tēpore aduentus earū:- tenebras adhuc fuisse ad monumtū denunciat; ptēa marcus ut pens lectio narrat:- ortū iā fuisse solē uentib; illis affirmat;
Intanta ergo diuersitate nīmendacii culpa ē suspicanda: ut alius aliud uel aliter sentiat: pserti cū unus idemq; spūs omīb; adspirasse constantissime credat:- Sed ideo diuersa ptulisse credendis:- ut amorem inuictissimū pdictarū mulierū quo circa dnm flagrarunt:- nobis ar tius intimarent; Dū ergo uarie horę aduentus illarū ad monumtū xpi ponunt:- datur intelligi qd frequenter ad illud uener:- pio obsequio quē uiuen tē dilexer:- etiā mortuo seruiturę; Ita tam ā nob sentiendū ē. qd dns receden te nocte quę sabbatū subsecuta ē. et ad propinquante die dominica surrexit:- affirmante marco qui orto iā sole. mulieres de resurrectione illius ab angtis certificatas fuisse cōmemorat; His ita pmissis. nouerimus mariā magdalenen dictā a magdalo castello de qua orta ee tr dit; Et ipsā indubitanter credit:- de qua dns priusquā pte eiecerat demones; maria aute iacobi matere iacobi apti:- qui in euangelio frat dni appellatur:- peoqd filius fuerit mater terę eius; at mariā salome arbitrat origenes nuncupari:- matrē filiorū zebedei;
Quālibet ñ nulli ex sup fluo nominis interpratione sequentes:- peregrino intellectu asserant matrē saluatoris hoc censeri uocabulo; Interpratat enī pacifica; Sed ñ claret qua ratione euangelista:- matrē dni in catalogo scārū mulierū. ultimū locū tenere uoluerit; Legimus aute in luce euangelio. qd sepe dictę cū uidissent ubi ponebat corpus domini cū:- regredientes in ciuitatē emer sibi aromata. et parauerunt ungenta ipsā die parasceue hoc ē feria sexta:- in quantū potuer usq; ad solis occubitū; Succedente uero sabbato in quo nō erat licentia opandi:- ipsum opus inpfectū dimiser:- ppē legis edictū quo a uespa usq; ad uespū silentiū sabbati seruabat; Transeunte aute sabbato et ad ppinquante die dominica in qua facultas opandi remeabat:- in impensis pparando q aromatū qd minus pri dēfecerant supplerer; Omīb; q; rite infeructas:- mox orto sole idē albescente aurora ab orientali parte:-

qđ nũquã fit nisi ui ciuitate solis superos
reuisentis: deuotionẽ suã cõpleturę:
monumtũ adire curauer; mos quip-
pe fuisse tradit gentiu iudaicę. ut nobi
liũ corpora mortuoꝝ quorundã aro-
matũ cõfectionib; cõdirent: ut pluri
mo tẽpore incorrupta et abomi
uermiũ scaturie funditus in lesã du-
rarent; Scđm spiritalẽ uero intellec
tũ: pungentũ designant scã opa; un
genta siquidẽ alibi sunt: et alibi odorẽ
reddunt; parimodo scę actiones ali-
or sũ gerunt: et aliã in partẽ bonã
opinionẽ effundunt; Unde paulus ait;
xpi bonus odor sumus dõ: in omi loco;
Scę uero mulieres animas figurant:
spitaliũ uirtutũ pigneribus refertas;
: et mortuus Cũ ergo in eũ qui crucifixus: ẽ creden-
tes: cũ bonoꝝ opũ executione illum
quęrim: admonumtũ dni cũ aro-ma-
tib; pperam; Et ual de mane una
sabbatoꝝ ueniunt ad monumtũ: orto
iã sole; Una sabbatoꝝ uel una sab-
bati. diem illã uerace debem accipe:
quã modo mos xpianus obreuerentiã
resurrectionis xpi dominicã appel
lat; qđ uero orto sole ad saluatoris
monumtũ cũ pparatis ungentis ue
niunt: mr facenos informam. quati-
nus reuelata facie discussisq; uicioꝝ
tenebris: suauitatẽ scoꝝ opũ omipo-
tenti dnõ offerre sataga mus; nobisq;
taliter agentib; uerus sol oriet: qui
mentaũ nrarũ nigredinẽ. splendore
ppetuę lucis illustrabit; de quo impii
in inferno dãpnati dicunt; sol iusti-
cię: nõ ortus est nob; et ppheta; uobis
tim tib; nomen meũ: oriet sol iusticię;
Et dicebant ad inuicẽ; quis reuoluet
nobis lapidẽ: et cetera; Lapidẽ illum
qui oris pelunce appositus fuerat. etiã
ex uerbis consequentib; p grandẽ fuisse
discimus: adeo ut a mulieribus nulla ratione
posset reuelli; Unde qđ sexus fragilis age-
reñ potuit: expauit dicens; quis reuoluet
et cetera; Et respicientes: uidẽ reuo-
lutũ lapidẽ; Quo ordine lapis a bore
monumti sit reuolutus: matheus euan-
gelista suis uerbis aperit dicens: quia
angls dni descendit de cęlo: et accedens
reuolui lapidẽ; Quo in loco intimandũ.
qđ dnis ita. etiã ante quã lapis sub moue-
ret resurrexerat; Unde et angls egre-
dienti uiã nõ pbuit: sed resurrectionẽ
illius euidentia indicio reuoluta lapidis
declarauit; Figuraliter uero lapis ille
legẽ significat mosaicã. quę antiquo po-
pulo in lapide cscripta ẽ; at uero reuo-
lutio huius lapidis: reserationẽ designat
mr sterioꝝ cęlestiũ. quę in legis
scriptura usq; ad xpi aduentũ condita
latuer; Sed nulla ratione aperiri pote-
rant: ante quã in xpõ quę psignabant
ope explerent: at ubi pacto dispensa-
tionis temporalis mr sterio: cõpleta que
passione surrexit: mox ea dẽ secretoꝝ
cęlestiũ archana. qualiter ad septa nerent
electas a sẽ discipulis declarauit; nẽpe
quẽ ad modũ dnõ suscitato monumtũ
illud pspicuũ fuit intrantib; ita etiã
post illius resurrectionẽ. sacramta, le-
galia eius munere patuer credentib;;
Sic nãq; scriptũ ẽ: quia resurgens ape-
ruit sensũ discipulis: ut omãque de eo

scripta erant intelligerent; C sequēt
autē euangelista p̄missa euulsione lapi
dis: ad asseruendā fidē resurrectionis
subnectit; Erat quippe magnus ualde;
Ut enī lapis ille ingens ad os sepulchri
dominici loco obicis ponerētur: ob robur
fidei constat actū: quatinus dū illud
saxū uis diuina repelleret. qđ humana
fragilitas ne loco quidē mouere ualebat:
nullus occasionē haberet dicendi. dn̄m
ab aptis furto fuisse sublatū; Et in-
tro euntes in monumētū: et cetera;
Sollicite p quirendū ē: qua ratione muli-
eres monumētū introire potuer̄: qđ
tanta diligentia custodis militū ual-
labat; sicut euangelica hystoria suffi
cienter exponit; Sed huius questionis
enodatio. ex uerbis matthei euangelis
te ē expetenda; Scribit enī angl̄m ni-
mis terribilē fulgore eo uultu ad mo-
numētū apparuisse: p̄ cuius timore
custodes exterriti: et facti sunt uelut
mortui; Autergo iuxta hanc rationē
milites ita: pauore labefactati. ut
ne mulierculas quidē cohibere pos
sent. quin absq; obstaculo locū sepul-
chri intrarent: Aut certe dicendū quia
mox ut spm̄ uires q; resumere potuer̄:
c tanuo terrore plenissimi inciuitatē
reuerti: audu er̄. reiecte q ordinē
pontificib; narraturi: ut euange
lista satis abunde q; explicat; p̄ea
quid sibi uult qđ dicit eas in monumētū
intro isse: nimirū quia aut dicunt scō
loco q lustratore: monumētū illud
domuncula erat in petra excisa. ca-
piens nouē uel octo homines. et tam q

altitudinis ut cacumen illius uix manu
extenta quilibet posset attingere; In
cuius aquilonali parte incisus ē loculus
ubi corpus dominicū positū fuit. longi-
tudine. VII. pedū et tri ū palmor̄ m̄sura.
cetera pauimēto eminentia; Habebat
ipsa domuncula introitū ab orientali
plaga p quē mulieres in ipsam domū
quam dixim̄us intrauer̄; Uider̄
inquit iuuenē sedentē in dextris;
Quantū attinet ad litterā angelus
sedebat in dextris: et intrantiū mulie-
rū et iacentis dn̄i; Quia enī ut dictū ē
p̄fata domus ostiū in monumēto ha
bebat a parte orientis: intrantibus
locus dn̄ici corporis qui in aquilonari
parte erat dexter habebat: sup cui
loculi spondā angl̄s considebat; Iacenti
autē dn̄o in dextris erat: quia cū caput
xp̄i occidentē uersus positū eēt: ne-
cesse erat dexteram illius in meridianā
partē respicere: in quā angl̄s sede
bat; Et recte iuuenis apparuisse
memorat̄. qui illius resurrectionē
nunciabat: qui in ętate. xxx. annor̄
passus ē et resurrexit; In qua etiā
mensura om̄s in die iudicii credunt̄
resurgere: cui cūq; ętatis sint maio-
ris sci licet aut minoris quando ab
hoc sęculo p̄ mortē recedunt; Notandū
uero ē quod alius euangelista lucas
uidelicet scribit duos angl̄os admo-
numētū stantes apparuisse mulieribus;
Ubi sup̄ alius p̄pendendū quid signifi-
cet qđ in dn̄i resurrectione. et stantes
angl̄i inducunt̄: sedere equippe quies-
centis ē uel regnantis: Sta uero

pontificis ē ad ara; Ut ergo monstra
ret euangelista xp̄m qui ex infirmi
tate mortuus est. regnū etiā et potes
tatē scd̄m humanitatē sup omā accepis
se. Iuxta qd alibi dicit. data ē mihi om
nis potestas in cęlo et in terra. C sequent
in eius resurrectione angl̄m sedentē
describit; Rursum stantes angelos ibi
rectissime uisos cōmemorat. ut dī
filium qui potentē mortē nr̄am mo
riendo deuicit. nunc uultui dī pa
tris assistere et p nobis interpellare
ostendat; Qui autem redēptor nr̄
corruptionē mortalitatis ita incor
ruptibilis effectus exierat. signan
ter ad spiritalē intellectū. nuncius
resurrectionis illius in dextera sede
bat; Si quidē p dextera futura bea
titudo. p sinistra uero p̄sens uita fi
gurat; Unde et sponsa in cantico amo
ris loquit; Leua eius sub capite meo.
et dextera illius amplexabit me; Leua
quippe sponsi. capita sponsę subponit.
quia intentione scę ecclę omis p̄speri
tas et felicitas p̄sentis uitę p̄mit et
calcat; dextera autē. ea. sponsi. ample
xabit. cū ingaudiū ppetuę felicitatis
inducta. tota in amorē conditoris
refundet; Sequit; Cooptū fcola can
dida; plurib; in locis angli antedni
passionē uisi fuisse legunt. nec tam
uestis eoꝝ fulgens aut candida usquā
describit. sicut post eius resurrectio
nē apparuisse narrant; Prorsus nouī
mus uestē candidā. festiuis iucundisq;
mīb; cōgruere; Angl̄s igit resurgen
te dnō candida scola amictus apparuit.
ut p fecto claritatē tantę sollēpnitatis
et in pulchritudine habitus demonstra
ret; Sic enī scm scōꝝ dicit qd uenerabiliū
ceteris sanctuariis locis habet. et canticū
canticoꝝ uocat qd omā cantica sua digni
tate p gredit. sic etiā rectissime pascha
lis festiuitas. omīum sollēpnitatū uale
appellari sollēpnitas; dnī quippe resur
rectio quę hac ipsā die tripudiantib;
animis celebrat. n̄ solū hominū sed et
angeloꝝ festiuitas fuit. qui a uidelicet
dum hominū genus resurgendo ad cęles
tē patriā reduxit. p fecto dāpna patrię
cęlestis quę labentib; angelis cōtraxerat
reparauit; Nec p̄termittendū qd matheꝰ
us de angli uisione loquens describit.
quia erat aspectus eī sicut fulgur. uesti
mēta eī sicut nix; qui habitus et pauorē mili
tib; et cōsolationē mulieribus inferret;
In fulgure et ten̄ terroꝝ timoris. in niue
aut blandimēti candoris exprimit; Quia
ergo redēptoꝝ nr̄ in iudicio. et pauendus
rep bis. et blandus electis uidebit. me
rito testis resurrectionis eī angl̄s. et in
fulgure uultus. et in candore uestis apparuisse describit; Quid cōeis; nolite
expauescere; Hanc habent cōsuetudinē
boni angeli. ut quotiens cuiq; apparen
ter hominib; uidentes ex sua uisione p̄tur
batos. mox blando alloquio cōsolatio
nē inferant; Cōtra maligni spūs quos cuiq;
ex sua uisione cōterritos uident. amplio
ribus terroribus eos ad pauendū excitant;
nolite inq̄t expauescere; tanquā alius
uerbis loqueret; pauentes illi q̄ aduen
tū sup nouꝝ ciuiū n̄ amant. q̄ peccatis
ppriis p̄grauati. ad eoꝝ se societatem

ꝑtangere posſedeſꝑant; Vlos autē curꝑ
tameſcitis quę uros conciuesq; uideti-
Hm quęritis; Hm ſaluatorē intꝑtari
notiſſimū ē. ea decauſa quia ipſe ſaluū
facit populū ſuū a peccatis eoꝝ; Quia
uero multi in iudęoꝝ populo hoc nomine
cenſeri potant. licet nꝑ ꝑprie ſed nun-
cupatiue. addit certę differentię
cauſam; Nazarenū; Nazarenꝰ
utiq; redęptoꝛ nrī nſolū quia in ipſa
ciuitate conceptus ac nutritus ē. ſed
etiā quia ipſe ē flos munditię et uirtu
tū qđ intꝑtat nazareth; Quiq; alio lo-
quitur; Ego flos campi. et lilium conual-
lium; Rurſus qm in una eadęq; ciuitate
plures poterat habere ęquiuoca cog-
nomina cauſā ſubiungit; Crucifixū;
Et ſi enī multi ihū ibi ęę poterant.
ſolus tamē ille illo intępore fuerat
crucifixus; Surrexit. nō ē hic; nō ē
hic ꝑ ꝑſentiā corporis. qui ubiq; ē per
plenitudinē diuinitatis; Ecce locꝰ.
ubi poſuerunt eū; Ac ſi dicat; Et ſi mihi
nō creditis. ſaltē uacuo credite monu
mento; Sed ite dicite diſcipulis eius et
petro. quia ſurrexit; Merito quęrit.
cur diſcipulis aliis memoratis. petrꝰ
deſignatę ex nomine; Sed citius reſpon
dendū. quia niſi nominatim expreſſus
fuiſſet. inter diſcipulos nō auderet ue-
nire q̄ magiſtrū negauerat; Attentius
quoq; ēꝑpendendū. cur dīs ompotens eum
quē eccleſię ſuę erat ꝑlaturus. in tanta
facinus labi ꝑmiſerit; Sciendū que
mira omnipotentis diſpenſatione hoc
geſtū fuiſſe. ut is qui princeps eccleſię
et paſtor dominicarū ouium erat futu-
rus. nemini ꝑpter peccatū in deſpatione
uerteret. ſed in ſua culpa diſceret
qualiter aliis miſereri debuiſſet; quo loco
maxima infirmitati nrę ad agendā
pēnitentiā ſpes fiducia q; tribuitur.
quieti ſi peccando labim̄. aduenia
tam̄ exemplo ſurgentis aptiꝰ in uitam̄;
Quę etſi fleuiſſe legim̄. quid tam̄ pēni-
tens in fletu dixerit nō inuenim̄; Lacri-
maſſe dicit. uerū qđ ꝑ ceſ quoq; ſatiſfa-
ciens fuderit nō refert; Cur hoc niſi qđ
utilior eſſet ꝑ ceſ lacrimarū quā ſermonū.
qui ſermo in ꝑcando forte fallit. la-
crima nō fallit; Sermo enī inter dū nō totū
hominis ꝑfert negotiū. lacrima ſemꝑ
totū loquentis ꝑdit affectū; Et ideo
petrus in pēnitentia ſua iā nō uult ſer-
mone quo xpm negauerat. nec illi ſer
moni credere et ad cōfitendū. quo uſus
fuerat ad negandū; O pę ptiū quoq; ē
dicere. quare p mulierem et nō ꝑ uiros
dnī reſurrectio primitus fuerit nun-
ciata; Ideo nimirū. ut quę in paradiſo
mortē prima intulerat. ipſa prior
reſurgentē uitā nunciaret. nec ſte
ſexus ꝑpetuo obꝓbrio apud uiros cul-
pabilis et deſpabilis haberet; Et
eccēpcedit uos in galileā. et cetera;
Galilea. tranſmigratio facta inter ptas;
Et quia redęptoꝛ nrī iā de paſſione ad
reſurrectionē. de corruptione ad
incorruptionē. de morte ad uitam
tranſmigrauerat. rectę ſe in galilea
hocē in tranſmigratione uidendū ęę
ꝑdicebat; Sed nō ē queſtu indignū.

quarese ingalilea specialit uidendū
polliciti sit: cū resurgens a mortuis
neq; ibi primū neq; ibi solū apparu-
erit; Cū enī ex dictis euangelistarū
intra xl. dies: decies illū uisū fuisse
appareat: octaua manifestatione
in galilea a discipulis conspicatus
fuisse conuincit; Et certe iuxta
litterā cur dns in galilea uideri
uoluerit pfacilis responsio patet:
qd scilicet decebat ut resurgens
a mortuis: in patria suis pp̄inquis
et uicinis: iuxta carnē: semet ipsū
ostenderet; Sed manet adhuc prę-
missa questio cur ibi se tantū uideri
p̄ dixerat: cū ut dictū ē neq; ibi
primū neq; ibi solū apparuerit;
quę questio spīritalit est differenda;
Intp̄tat enī galilea: transmigra-
tio uel reuelatio; Igit scdm id quod
transmigratio dicit: significabat
his uerbis qd gradi hoc ē ad nunci-
atio sci euangelii quę p xm mundo
oblata ē. a iudeis pp̄ p fidiā erat
auferenda: et ad gentes p aptos mi
gratura; Ut sit sensus; p̄ cedā uos
in galileā: hoc ē in gentilitatem;
iuxta quē intellectū pulchre dix
p̄ cedā uos: quia nisi xp̄s apostolos prę-
cessisset et corda gentili ū inspirando:
nulla ratione tot gentes idolorū
cultui deditas ad fidē conuertere
potuissent; aliter; at uero scdm hoc
qd galilea reuelatio dicit: illā sig-
nificat reuelationē quā uerus
dilectoribus suis alibi repmittit
dicens; Si quis diligit me: manifestabo
ei meipsū; Et rursū ad patrē; hęc ē autē
uita ętna: ut cognoscant te unū dm et
quē misisti ihm xpm; Quę manifestatio-
nī nisi in cęlo sciē tribuenda; p missoy
autē uerboy: sensus talis ē; p cedā uos in-
galileā: hoc ē aduisionē patrię cęlestis:
et postea uos sequentes ibi me uidebitis;
p cessit enī xp̄s electos suos p humanitatis
ascensionē: cū quadragesimo die suę
resurrectionis ascendit in cęlū; Quē
subsecuturi sūt ipsi: cū in die iudicii recep
tis corporib; immortales inducent in illā
manifestationē in qua uidebunt xpm
facie ad faciem: nō iā tantū in forma seruili
sed in equalitate patris; Unde iohs dic;
Uidebim eū: sicuti ē; Quia uero pascha-
lē sollēpnitatē et officium et lectionib;
deuote recolimus: dignū p fecto ē ut
de tanta sollēpnitate aliquid ad imita-
tionē nrām traham: ut congruamus
festiuitati quā colim; Pascha nāq; tran-
situs intp̄tat; qua in re si supnę clari-
tatis et gaudii celebritatib; admisceri
cupim: necesse ē ad iustitiā. desecto ad
dm: de infimis ad cęlestia mente salubrit
transeamus; quatinus conditorē nrm
in galilea hoc ē in reuelatione cęlestis
patrię facie ad faciem libero cū tuitu
uidere mereamur. am;

ALIA EX POSITIO DE EODE EUGLO. IN ILLO TEMPORE. MARIA MAGDALENE.

et maria iacobi et salomē.
emer aromata: ut uenientes ungerent
ihm; Textus huius euangelicę lectionis

cōmendat nobis gloriosissimā dnī
resurrectionē. cōmendat angelicā
appartionē. adaptos exortationē.
uel admonitionē. cōmdat nob officiū
feminarū dō deuotarū; Haenāq; scae
mulieres agalilea dnm secutę fuerant.
ministrantes ei de substantia sua scdm
morem iudęor. q b; usus erat nec incul-
pa ducebat. quin mulieres de substan-
tiis suis p̄ceptoribus ministrarent;
Quā consuetudinē paulus intergentes
uti nolens nescandalizarent. ait;
Nūquid n̄ habem potestatē sororē
mulierē circūducendi. sic ceteri
apti et frēs dnī et cephas. Uidentes
autē dnm cōp̄hendi. ligari. flagella-
ri. semp cū eo p̄seuerauerunt; Et ipso
ad passionē adp̄pinquante. sequeban
tur eū alonge sicut lucas ait p̄cutien
tes pectora sua; Quasi ihū respiciens. ait;
Filię hierusalēm nolite flere sup me. sed
sup uos ipsas flete. qm̄ uenient dies
quando dicetis; Beatę steriles quę n̄
genuer. et ubera quę lactauerunt; n̄
tantus enī amor illarū cordib; insede
rat. ut nec tēpore passionis dnm dere
linquerent. et illis fugientib; q̄ prius
dixerant. eamus et nos moriamur
cū eo. mulieres p̄seuerauer. Sicut
enī aliquando petrus. tam p̄ritus
ut tā negauit dū tamuit mortē; Sic
tit aliquando iohs. sed de illo scriptū
ē. quia adolescens quidā sequebat
eū. amictus sindone sup nudo. et tenu
er eū; at ille relicta sindone. nudus
p̄fugit abeis; Et hoc tēpore passionis
cōpletū cernim. q̄ dū uoce uiri iusti
audieram; Pelli mee consūptis carnib;
adhęsit os meū. et derelicta tā tantū
modo labia circa dentes meos; quasi
enī pelles consūptis carnib; adhęser.
cū tēpore passionis omēs discipuli
relicto eo fuger; Labia autē circa
dentes remanser. quia discipulis
fugientib; mulieres remanserunt;
Uidentes autē dnm de cruce deponi.
et in sepulchro collocari. stantes
p̄ cul; parauer locū. et in ipsa nocte.
quantū potuer parauer aromata;
Sequenti autē sabbato. siluerunt
scdm mandatū; Uespere autē
uel mane sabbati cū iam licentia
eēt opandi. q̄d sup erat in unguen-
tis p̄parandis desudauer; Et ualde
mane ante lucē p̄fectā. uenerunt
admonumētū. exhibere cupientes
officiū. et amorē quē erga uiuū
habu erant. erga mortuū im-
pendere curabant; Et hoc ē q̄d
marcus ait. maria magdalene.
et maria iacobi et salomę; Pulchre
autē scę mulieres uno flagrantes
desiderio. uno censentur uocabulo
idē mari ę. q̄d uidet sonare do-
mina siue stella maris; Et bene
stella. quia sicut stellę fulgent
in centro p̄pe. li. ita et scę mulie-
res cum caeteris in sctis lucis p̄buerunt exempla; Unde et de una
earū que ungentū sup caput su
dit. dicit; Amen dico uob. ubicūq; hoc
p̄dicatū fuerit hoc euangelium
in toto mundo. dicet et quod hec
fecit in memoriā eius; Bene

domina· quia dominiū iusticię dnō
ministrantes ꝑ meruerant; quaꝝ tam
distanciōne euangelista facere uidet
ꝑ hęc nomina cū sub infert; maria
magdalene et maria iacobi et salome;
Maria magdalene dicta ē a magdalo
castello· et int̄ ꝑtas turris; pulchre
aut huic c̄ gruit· que sp nens impbi-
tate iudeoꝝ c̄ fugiū fec̄ ad ih̄m dicens
cū psalmista; esto mihi in dm̄ ptectō-
rem; Maria iacobi dicta ē a iacobo
eoq̄d ee mat̄ tera dni· et ioseph mat̄;
Et int̄ ꝑtas dicit̄ sub plantatrix· di-
cens cū apto; Castigo corpus meū·
et in seruitutē redigo: bene huic con-
gruit que sub plantauit infidelitatē
iudeoꝝ et in dnō credidit; maria salo-
me· dicta ē a patre· siue auico· Vnde ab eccl̄ia
sepe a patre· uocat̄ maria salome· Beat̄ deniq; iero
nim̄· origenes q̄q; alliq; n̄ nulli sc̄e eccl̄e doctores·
omnū ābiguitate ablata· in suis scriptis· uera asser-
tione· hanc mariā salome· testificante· matrē
filioꝝ zebedei ee· Et inc̄ꝑta dr̄ ee pacifica· Se-
pulcre huic congruit· q̄ pacē amanū auctorem·
Spīalit̄ uero hę sc̄e mulieres· scām
designant eccl̄am; sepulchrū uero
eius tēplū ē eccl̄e· ubi cotidie corpus
dni consecrat̄· ubi n̄ mortuus int̄
mortuos quer̄it̄· sed cotidie ad salu-
tē uiuentiū haurit̄· Aromata enī
grece· quasi odoramēta dicunt̄; quasi
enī sc̄e mulieres cōparatis aromatib;
ad dni sepulchrū uenisse· quotiens
cuq; sci uiri corpore et sanguine xpi
se muniunt· et ex tēpore quo quis
corpus dni ꝑcipit· n̄ solū ab inlicito
ope· uerū et ab inlicita cogitatione·
inmunis debet ee; Recte sc̄e mulieres· priu
aromata ꝑparasse dicunt̄· et circa dni
sepulchrū uenisse· ut iuxta exemplū illuu
quidic̄· paratū cor meū dr̄ paratū cor
meū· prius studeam cor dantrā ꝑparare·
et sic eu charistiā dni accipe· ut cū eccl̄e
uocedicam; In odore unguentoꝝ tuoꝝ
curremus· adolescentule dilexer̄te
nimis; Et ual de mane una sabbatoꝝ
ueniunt ad monumētū· orto iā sole; Que
rendū ē quare tēpus resurrectionis
euangeliste describentes· int̄ se uariar
uident̄; quid enī contrarius potest
uideri si littera adtendat̄ quā marcus
dic̄et ual de mane una sabbatoꝝ· et
matheus uespe sabbati· lucas et ual de
diluculo· et ioh̄s· cū adhuc tenebre
ee nt· sed hęc facile cognoscim̄· si tēpus
et ordo rei adtendat̄; Habet enī dies
uespum suū· habet et nox; Uespe enī diei
fit· finiente die et incho ante nocte; Uesp
uero noctis fit· finiente nocte et incho-
ante die; hoc aut̄ int̄ utrūq; distare ui-
det̄· quia uesp diei tenebrescit in nocte·
uesp aut̄ noctis clarescit in die; Hoc aut̄
ostendit matheus euangelista· n̄ se dixis-
se de uespe diei sed de uespe noctis; post
quā enī dixit uespe sabbati· subiunxit
que lucescit in prima sabbati; Et ideo
unū idemq; ē· q̄d marcus ait ual de mane·
et q̄d matheus dic̄ uespe sabbati; In dni
enī resurrectione ordo tēporū in mu-
tatus ē· quia ab initio scti usq; ad dni
resurrectionē· dies p̄cedebat· noctē·
et nox subsequens ad p̄cedentē diem
ꝑtinebat; sed post dni resurrectionē
ordo tēporū in mutatus ē· quia modo

nox p̄cedit diem. et dies sub̄sequens ad
p̄cedentē noc tēp̄ tinet; Aptequonda
antecedni resurrectionē dies p̄cedebat
noctē: quia primus homo uerā lucē amit
tens. in tenebras iniquitatis occiderat;
Sed post dn̄i resurrectionē apte nox p̄ce-
dit diem: quia de tenebris infidelitatis
liberati ad uerā lucē redimus: quia sic
apls ait: nox p̄cessit dies aut̄ adp̄pinqua
uit; q̄d aut̄ ait una sabbatoꝝ: tale ē ac si
diceret prima sabbatoꝝ; Iudei enī anu-
mero dieb; nomina imponebant: dicen-
tes prima sabbati. sc̄da sabbati. et
ceteros p ordinē dies; prima nāq; sabbati.
prima dies post sabbatū intelligit̄: quā
nos obreuerentiā ecclesiē dominicē
resurrectionis dominicā nuncupamus;
Hec dies una ē ex septē. et extra septē est;
In hac die ebdomada initiū accipit ac
finē; que ita ē prima ut sit tercia. ita ē
tercia ut sit septima; prima in cōditione:
tercia in resurrectione. septima in
reuolutione; Et recte dn̄s septima die
surrexit. ut nos intelligas septima
sc̄ti p̄cate resurrecturos; Et ut mani
festa eius resurrectio fieret. solus
quidē mortuus est sed solus n̄ resurre-
xit: quia multa corpora sc̄oꝝ surre
xer; Sic enī sca sc̄oꝝ uel canticā canti-
coꝝ p suā magnitudine dicunt̄: ita
q̄q; et hec dies p suā magnitudine
sabbatū sabbatoꝝ appellat̄; Nihil enī
nob̄ p fuit dn̄i natiuitas: nisi redēptio
p fuisset; Ire rū aut̄ querē quare ista
sc̄i euangelistē in hac descriptione
quasi discordes ee uideant̄: p eo q̄d
marcus dic. orto iā sole: matheus ait
uespe sabbati; Lucas ait ita. Una sabbati
ualde diluculo. uenit maria magdalene
et maria iacobi et salome: portantes
aromata; Iohs u. ita dic; Una sabbati
uenit maria magdalene ualde mane:
cū adhuc tenebrē essent; q̄d u iohs dic.
cū adhuc tenebrē essent: C̄ trarium uidet
q̄d marcus ait orto iā sole; Sed sciendū
est quia deuotē mulieres cū adhuc tene-
brē essent ire cepunt: et orto iā sole ad
sepulchrū puener; C̄ ideo q̄d marcus
ait. orto iā sole: partes orientis descri-
bit; C̄ q̄d iohs dic. cū adhuc tenebrē
essent: partes occidentis offendit; Coti-
die nāq; oculis conspicere possum̄: quia
cū sol concaua trarū primū deserit:
et redi uiuū lum̄ mundo reddere cepit:
ita fit lux in oriente ut tam̄ tenebrē sint
in occidente; Spīalit̄ in cordib; mulierū
adhuc tenebrē erant: quando dn̄m
mortuū int̄ mortuos quērebant; sed
t̄c sol eis ortus ē: quando a bangtis audire
meruer; Ihm quē querit̄s: n̄ ē hic sed sur
rexit; Magnū ergo gaudiū habere
poterant: quando illū quē mortuum
uidere desiderabant: ipsū uiuere audi-
er; Sol in scripturis sacris dn̄m ih̄m
xp̄m significat: de quo scriptū ē; uob
qui timetis dn̄m: orietē sol iustitiē; Et
ite: sol cognouit occasū suū; Et dice
bant ad inuicē; Nouerant sc̄e mulie
res qui a sepulto dn̄o lapis magnus ad-
ostiū monumti positus fuerat quē ob
signauer iudei cū custodib;: et ideo
dominicū cupientes in uisere sepulchrū
lapidisq; magnitudinē attendentes:
quantū ferē fuisse magnus: ut uix

a b c d e f g

ducenti uiris moueri posset: et sui
sexus fragilitatē considerantes: quasi
mugientes ac dolentes dicebant; quis
reuoluet nob lapidē ab ostio monumti?
Sed quā uis hec dicerent: tam accepto
itinere nō cessabant; quarū constantia
in libris regū p figuratā ē: quando
allophili arcā dī captā ad terrā isrt
remittentes: 1 uito c filio duas uac-
cas fetas iunxer ad plaustrū: uitulosq;
earū reclusēr domi; Et sic scriptura
refert. Ibant uacce p uiā que ducit
beth sāmis: p — e gentes et mugien-
tes: tam non declinantes ad dexte
rā uel ad sinistrā; Sic quoq; et hec
sce mulieres cupientes dominicum
inuisere sepulchrū: quasi mugientes
et dolentes dicebant; Quis reuoluet
nob lapidē ab ostio monumti? Sed
quā uis hec dicerent: tam nō p pter
metū iudeoꝝ nec p pter sexus sui fra-
gilitatē accepto itinere retardabant:
credentes fieri diuinitus qd impossi-
bile erat humanitus; Imitem ergo
et nos has scas et deuotissimas mulie
res: et ab ono ope nec amor parentū
nec p secutorū terror nec oblecta-
mēta mundi nos cessare faciant: sci-
entes scriptū. quip seuerauerit usq;
in finē hic saluus erit; Et respici-
entes: uident reuolutū lapidē; Qui-
libet autē uel quomodo reuolutio la-
pidis facta sit: matheus euglta decla
rat dicens; Angls dni descendit de celo:
et accedens reuolut lapidē; Reuolut
nāq; angls lapidem: nō ut egressuro
dno uiā patefaceret: sed ut eū a mortuis
resurrexisse omib; declararet; Ipsa
enī potestate qua nasci potuit et cruci-
figi ē dignatus. Ipsa potestate a mortuis
resurrexit; Qui enī qua uoluit mortē sē
occidi p misit: etiā et quando uoluit:
p pria uirtute surrexit: atq; auxilio
angeloꝝ nō indiguit; Resurgens quippe
a mortuis et ad inferos descendens: eos q
iniuste detinebant. admirabili potestate
detraxit: impleta p phetia que olim
p amos p phetā p dicta fuerat; Ero mors
tua o mors: ero morsus tuus infernē;
Exeo enī qd mordemus: partē quidē
abstrahim. partē relinquim; Et dns
quidē infernū momordit: quando eos
qui ibi ut diximus iniuste detinebant:
potenta uirtute abstulit: illosq; qui
illic iuste detinebant reliquit; Cuius
resurrectionē p figurauit ille sāmson
fortissim: quippe meretricē mulierē
ingressus est gazā; Cui ingressu audi-
entes philistei: urbē circūdederunt
custodias adhibuer: et se fortissimum
sāmson cō p hendisse lętati s; sed quid
sāmson fecit: audiamus; media nocte
nīsolū liber exiit: uerū etiā delusis
custodib; ambas portas cū poste b;
secū tulit: atq; aduerticē montis
deuexit; Quid sāmson fortissimus
nisi mediator dī et hominū dns nr
ihs xps intelligit: de quo scriptū
ē. dns fortis; Qui meretricē mulie-
rē adamauit uidelicet xps ecclam:
que post idola manuū suarū currens
meretricata ē; Quid aut gaza ciuitas
nisi infernus: quid uero allophili nisi
iudei: quasi enī gazā ingressus ē dns:

quando intra septa sepulchri con lo-
catus: ad inferos descendit; Cu ius
ingressu audientes philistei: id ē. ui-
dentes eū in sepulchro collocatū iude-
gauisi sunt alde: estimantes nom eius de-
letū fore de tra; Sed quid samson fo-
tissimus uidelicet dns ihs fecit: n solū
ab inferis liber exiit: sed etiā de lusis
iudeis id ē inmundis spīt ib; portas
inferni c̄ fregit: et eos qui in iuste
detinebant abstraxit: atq; ad polli-
citas sedes deuexit: impleta p phetia
que dic̄; Tu quoq; in sanguine testamē-
tui eduxisti uinctos de lacu: in quo n̄
erat aqua; Et ut eius resurrectio ma-
nifesta fieret: solus quidē mortuus ē.
sed solus n̄ resurrexit: qui a eo resurgen-
te multa corpora sco surrexer̄: qui
postea uisi ee legunt intēplo et appa
ruisse multis; Alit; Per angl m: pos-
sumus intellegere mediatorē di et
hominū ihm xpm: de quo scriptū ē; Et
uocabit nom eius magni c̄silii angli;
p lapidē aut̄ qui a dostio monumenta
positus fuerat: obscuritas legis intelli-
git; Tunc enī dns ab ostio monumēta
lapidē amouit: quando supficiem
litteræ legis auferens: interiora
misteria in ea intelligere fecit;
Erat quippe magnus alde; Spīt alit
aut̄ lapis magnus ad ostiū monumēti
positus: originale peccatū designat;
q̄d tā ingens fuit: ut quā uis aliquis
ante aduentū dn̄i pie iuste q; uiueret:
tam ianuā regni cēlestis: intrare
minime poterat: donec ille magni
consilii angl descendere et:
qui cherubim et flāmeū gladiū
atq; uersatilē ab ostio paradisi reuol
ueret: et aditū intro eundi patefaceret;
Post quā enī hę scissimę mulieres lapidē
reuolutū uider̄: securitatē animi
accipientes: absq; ulla ambiguitate
inmonumētū introier̄; Unde et subdit̄;
Et intro euntes in monumētū; mouet
fortassis aliquos qui tantū modo sim-
plicia monumēta nouer̄: qualit̄ illud
sepulchrū dominicū fuerit: ut tot
homines una cū angl capere; Sed
sicut illi qui oculis uider̄ scripturā reli-
quer̄: uidet̄ quidē domus ee rotunda
in petra excisa: ostiū patulū habens
ad orientē: tantę magnitudinis ut
.viii. uel .viiii. homines capere posset;
Tantę etiā altitudinis: ut si quis in-
pauimēto steterit: sūmis digitis
caciumen eius tangere possit; In cuius
aquilonali parte illud dominicum
sepulchrū fuit excisū: habens in lon-
gitudine .vii. pedes et dimidiū: et
in latitudine .iiii. palmos et dimidiū;
Ostiū uero patulū habens ad orientē:
ita ut ingredientib; ad extrema
ret illud dominicū sepulchrū; Ipsū
aut̄ marmor. guttulis purpureis
intinctū; colore candido refulgens;
Corpus aut̄ dominicū ita in eo de sepul
chro positū fuit: ut caput eius esset
ad occidentē. pedes uero ad orientem:
dextra manus eius ad meridiem. sinistra
ad aquilonē; Unde mos xpīanos in
ecclā adoleuit: ut iuxta hanc c̄ sue

tudinē corpora eoꝝ sepeliant; Postea
uero crescente religione xpiano rū:
ecclam rotundā sup illud edificaue
r: paulm tū marmore albo strauer:
tectū desup laminis aureis affixer:
interiora parietis crustulis aureis
decorauer; Ad sepul chrū aut dnī
ubi corpus eius positū fuerat: crucē
aureā mirę magnitudinis posue
r: etp cioſissimis gēmis ornauer:
iuxta quā farū cū luminarib; sta-
tuer; Et ita quidē illud sepulcrū
dnī fuit glorioſū: ut etiā uaticiniū
esaię pphetę iuxta litterā implere
tur quiait; Erit radix iesse et qui ex
surget regere gentes: in eū gentes
spabunt; erit q; sepulchrū eius glo-
rioſū; Et rursū, habitabit in excelsa
petra: et erit sepulchrū eius glori-
oſū; Et cū grue dns tali in loco suum
uoluit habere sepulchrū: ut nulla
ex parte eēt occasio fodiendi· ne calū-
niarent iudei et dicerent eū adisci-
pulis eē furatū: sicut postea m̄ dose
dicere uoluer; Uider iuuenē sedēn
tē; Notandū aut quia sic eugta
matheus ait: uider duos iuuenes
sedentes unū ad caput et unū ad pe-
des; duo ita q; angeli sedere dicunt:
ut in uno eo dē q; homine uera diuini-
tas: uera q; credat humanitas: quid
p caput nisi diuinitas: Caput xpi dr:
ait apls; Et quid p pedes nisi humanitas
designat: quia ad ppinquant pedib; ei
ait mor ses: Accipient de doctrina illiu;
Quasi enī ad caput sedet angls: cū iohs
dic: In principio erat uerbū: Ad pedes
uero cū ait: uerbū caro factū ē; Et bene
sedit sedicit; sta requippe pugnantis est:
sedere uero regnantis uel iudicantis;
Sedet rex in trono· et miles post uictoriā;
qui ergo dns caput antiq hostis ē triue-
rat: et omīs electos de ei potestate libera
uerat: recte testis resurrectionis eius
angls n stans sed sedens apparuit; pulcre
aut marcus eugta: eundē angm in
dextris sedere describit: ut dnm de mor-
talitate ad immortalitatē transisse in-
sinuet; sic enī p ministerā p sensu ita
quoq; et p dexterā futura designat: teste
salomone qui ait; Leua ei sub capite meo·
et dextera illius amplexabit me; Quia
enī dns transierat de morte ad uitā· de
corruptione ad incorruptionē· iure
testis resurrectionis ei angls in dextris
sedebat; Cooptū stola candida;
Vso Stola enī in hoc loco· p dalmatica ponit;
nā q nos modo dalmaticā dicim· uete-
res dicebant stolā; Sed cū frequenter
angli ab hominib; uisi eē legunt· non
facile inuenies in tota serie ueteris testa-
mti quenquā in uestē candida apparuisse;
Hoc quippe in priuilegio dominicę
resurrectionis seruabat; Siquidem
et pascha nostrum hunc morē hactenus seruant·
ut cū festos celebrant dies· albis induan-
tur uestimtis; Cū ergo angls in dni re-
surrectione albis induit uestib;· festi
uitatē se celebrare designat; Quę rit
aut· utrū sua an nrām; sed ut ueriū fate-
am· et sua et nrām; dni enī resurrectio
angtos et festa uitas fuit· quia numerus
eoꝝ qui p apostatā angm in minutus

tionē: rec te in galilea eē dicit; quia
scriptū ē: xps resurgens ex mortuis iā
n̄ moritur; Si ergo uolumus eius partici-
pes eē: ei uestigia sequam̄ sic scriptū est;
Si cōpatim̄: et conregnabim̄; Et ite; si socii
fuerim̄ passionis: erim̄ et resurrectio-
nis; Illos etenī dns suos eē recognoscit:
quos deuitalis aduersitates transire uide-
rit; Quid ergo dns transmigrauit de
morte aduersā: de corruptione ad in-
corruptionē: transmigrem̄ et nos
de uitiis aduersitates: de amore sci
ad amorē dī: declinando a malo et fa-
ciendo bonū: mortificando m̄ membra
que sup terrā: ut in galilea idē in reue
latione et nā dnm̄ uidere meream̄ amē;

LECTIO SCI EUG SCDM LUCĀ

DUO EX DISCIPULIS IHU

DScriptuās sacrās spūs scs
hac ratione modificauit:
ut nec cōtinuā litere superficiem simpli-
cit obseruaret: nec semp obscurioribus;
mysteriis involuta: plyciori expositi-
one opus haberet; Sed tra seriem
illius disposuit: ut nec magnitudine
sacramtoy obscura: nec uero historie
simplicitate cōtenta: auditoy animos
hac diuersitate releuaret; Unde pleru-
q; uideas: in breuib; uerbis grandissima et pene inscrutabilia eē mysteria;
Plerūq; aut in plyciori narratione:
intelligentiā solū modo planā facere: et pene nullis sacramtoy intē positio-
nib; monstrare; Presens igit lectio:
in expositione sua n̄ multa ad loquen
dū postulat: sed fidē dominice resur
rectionis simplicit historica narra-
tionē cōfirmat; Duo in^1 qt ex discipulis
IHU: et cetera; Narrant greci scrip-
tores gigantē herculē uno anelitu
c:xx: quinq; passus cucurrisse; quib;
expletis confatim̄ et a fando huius-
modi spatiū stadiū uocauit; Est autē
stadiū octaua pars miliarii: qd cōstat
c:xxv: passib;; Unus uero miliarius
hocē mille passus: cōficiunt septem vii stadia;
et lx stadia septē cōficiunt miliaria:
et medietatē octaui; que insūmā re-
dacta: leugas cōficiunt v; qd spatiū
tenerisse iuxta spitalē intellectū rec-
tissime ambulantib; cōgruit; Sextū
nāq; miliariū p̄fecerant: quia xpm
innocentē usq; ad mortē quā sexta feria
subiit: uixisse credebant; septimum
nihilominus transierant: quia de morte
ac sepultura ipsius certa existebant;
Octauū uero nec dū p̄fecerant: quia
resurrexisse illū dubitabant; Emmaus
autē olī dicebat castellū uel ciuitas:
que modo nicopolis dicit; que prius
subruta: et demū sub marco aurelio
antonino restructa: cū statu mutauit
et nom̄; Et ipse ihs adp̄inquans:
ibat cū illis; Duas ob causas dns loquen-
tib; de se: ad eē uoluit; primo ut fidem
suā in illoy cordib; solidaret; deinc
ut impleret qd ante passionē p̄dixe-
rat: ubi duo uel tres congregati fue-
rint: et reliqua; qd sic et impleuit
corporalit: ita cotidie nec ct̄ spitalit
implens: cunctis qui uel de sua uel de
aliorū salute tractaturi in nomine
saluatoris cōueniunt: ad eē cognoscit;
Oculi autē eoy tenebant: et reliqua;

Nonquidē cęcitate omīmoda c̄tenebrata fuisse putandi sunt: sed cū ad alia aptos uisus haberent: xp̄m solū modo cognoscere nō ualebant, Tale quid et de p̄secutoribꝫ; helisei in libro regū legimus; Huiuscemodi uero cecitas: apud grecos

H distincte dorasia uocat̄; dorasia ē genus cecitatis: qua sodomite p̄culsi. ostia ū loth inuenire nō poterant; et tristi dm̄ uidebant: sed minime cognoscebant; Quid ergo ista et amabant xp̄m et eam̄ de eo dubitabant: p̄sentē sē illis exhibuit sed speciem cognoscibilē nō ostendit; Et tales ad illos; quis hi sermones quos c̄ feratis: et cet̄a usq; his dieb;;

Peregrinū eū uocabant: cuius p̄sentiā nō agnoscebant; Re uera autē uera peregrinus eis erat: quia p̄ cepta immortalitatis longe ab eo; fragilitate distabat; uel pegrinus eis erat: quia a fide eo; p̄culo recesserat. nō credentes resurrexisse illū a mortuis; Et ille dixit; Quę: et dixer̄; de ihū nazareno et cetera; Requirendū cur eū uirū et p̄pheta dicant: et xp̄m taceant; p̄fecto uel nō dū plene credentes: uel certe sollicita ne in manus p̄sequentiū incideret iudeo; p̄sertim cū ignorarent quis eet cū quo loquebant̄; Prophetā autē dm̄ appellatū plurib; exemplis liquidū ē; Quo; unū ē ipso dicente: nō capit p̄ire p̄pheta: extra hierusalē; fuit aut̄ potens in ope et in miraculis: et in sermone hoc est doctrina; Nos autē sperabam⁹: et c̄;

Sic ea ipsos redarguebant q̄d nudū spauerant quasi errore detenti fuissent: cū in xp̄o redēptionē isr̄l p̄ficiendā esse sp̄abant; Unde et nō dicunt sp̄am⁹. sed sp̄abam⁹; Iā enī huiuscemodi spem amiserant; Uerū iuxta iudeoꝝ fabulas putabant nō solū ista sed et apti: xp̄m in mundo uniuerso post resurrectionē p̄ mille annos tēporaliter regnaturū: et gentes quę hoc iudeis: totius orbis principatū. c̄grua singulis quantitate partiturū; Unde et post resurrectionē dn̄i: discipuli interrogantes dicunt; Dne: si in tēpore hoc restituis regnū isr̄l: idē ut illi qui ibi p̄ carnē p̄pinquis: tedistribuente in hoc mundo regnū et principatū optineant: et Hac opinione mat̄ eoꝝ filioꝝ Zebedei inducta: suadentib; filiis adhuc carnaliter sapientib;: petebat a xp̄o. ut cū ipse principatū accepisset in toto mundo: unus filiorū ei⁹ sederet ad dexterā. et unus ad sinistrā; Sed et mulieres quędā ex nris terruerūnos; Si quęritur quare eos terruerint mulieres: respondendū ideo eos fuisse t̄rritos mulieribꝫ; corpus dn̄i sublatū nunciantibꝫ: quia metuebant ne alumnā sublati corporis: scribę et pharisęi inaptos recorquerent; Hęc aut̄ oīa quę hic breuit̄ lucas carpit: indicta: aliorū euangelistarū pleniusexplicant̄; Et ipse dixit ad eos; O stulti: et cet̄a; Merito stulti et tardi corde uocant̄: qui de expō tā infideliter sapiebant; Oportebat nāq; xp̄m pati: quia nisi ille pateret̄: genus humanū ad pristinā dignitatē reformari non posset; Sic enī dispat̄ ante oīa sēta: cū filio et spū sco decreuerat: ut

genus humanū qđ in adam perierat.
certo tēpore punici filii passionē et
mortē amissam recuperare et aduitā;
Et incipiens a mor se. ecetera. Hoc
loco pigritia nrā redarguit. q neq;
inscripturis scīs quantū deceat simus
edocti. nec ipsā que aliquatenus
intellectui cepimus. ope exercere
curamus; nam si mor ses ecclē pphete
omīs pnunciauerunt xp̄m p passionis
tormentū ingtam suā in rati ui-
quaratione xp̄ianos se esse iactant.
qui eas de scripturas qualit ad xp̄m
ptineant. inuestigare ñ curant.
Et ad pp inquauerunt castello quo
ibant. et cetera; fingere dicimus
usitato sermone. cōponere. Unde
et cōpositores lutu figulos uocam;
Simplex igit uerbas. nihil p du-
plicitatē fecit; sed talem se eis ex-
terius exhibuit. qualē in illorū
mente se ee cognouit; ut qui a illi
de eo dubitabant. ut a illis uideret.
quasi longius ire uellet. p bandi
aut tē erant. si hi quieū et si nec dū
ut dn̄m diligerent. sal tē ut per-
grinū amare potuissent; sed quia
extranei a caritate ee ñ poterant.
cū quib; ipsa caritas gradiebatur.
coegerū illū dicentes; mane nob cū.
et cetera; Ex quo p spicuū nob dat
exemplū. quanti nos peregrinos
ad hospitiū. ñ solū inuitemus.
uerū etiā trahamus; quanta enī
uirtus sit hospitalitatis. hinc liq-
do paret. quia c statu scōs uiros.
dū hospitalitatē sectarentur. an-
gelos excepisse; Hinc enī p paulū
dicit; Caritas fraternitatis maneat
in uobis. et hospitalitatē nolite ob-
liuisci; p hanc enī placuerunt
quidā. angelis hospitio susceptis;
hinc et petrus ait; hospitales inuicē.
sine murmuratione; Isa denique
de quib; sermoe. quia caritatem
hospitii peregrino ut sibi uidebat.
ñ negauer. xp̄m hospite susci pe
meruer; Et accepit ihs panē. etc;
quē in expositione scripturarum
non intellexer. in panis fractione
cognoscunt; audiendo enī p cepta
dei inluminati ñ sunt. faciendo
hoc ē caritatē exhibendo. inlumi
natis; nempe hoc ē. q dic apls;
non auditores legis iusti sunt apud
dm. sed factores legis iustificabi-
buntur; Quicūq; ergo uult audita
intellegere. necesse ē ut primo
studeat intellecta ope cōplere;
Hunc ordinē psalmi sta intelligens.
ait quodā loco sic; In mandatis tuis
exercebor. et cōsiderabo uias tuas;
nisi enī quis in mandatis dī que nouit.
se opando utilit exercuerit. ad
cōsiderandas uias hoc ē p cepta
omp̄tis dī. sublimit non assurgit;
Et dixer ad inuicē; nonne cor
nr̄m. et cetera; Loquit dns in eu-
angto; Ignē ueni mittere in tra;
Et quid uolo nisi ut ardeat. hoc
igne haud dubiū quin s pūs cō-men-
tes discipulorū flagrabant cū eis
dns in uia loquere. quia animi ru
cū sermo p dicantis audit. animus

inflāmat; Ctmens scō desiderio
estuare incohat: quę prius induri
cia infidelitatis male frigida taber
cebat; Et surgentes eadem hora:
et reliq; Iam fama apud discipulos
passim increuerat: qd dns surre
xisset; nā et mulieribus pangtos hoc
nunciatū fuerat: et ipse dns surgens
apparuerat petro. primo omīum
uirorū: quos eugtm et apls paulus
cōmemorat; ubi autē uel quomodo
dns resurgens petro apparuerit:
aptē nō legit; qd autē ei apparu
erit. tam idoneis assertoribus in
structa: modis omnibus nō dubitam;
set ipsa narrabant: et cetera; nō est
ptermittendū: qd sci doctores
affirmant. hoc impedimentū
in oculis discipulorū dō ptmitten
te. a satana fuisse inmissū: ut eū
in uia nō agnoscerent: quatinus
illū post modū in fractione pa-
nis agnoscere ualerent; qd ama-
gno sacramento: uacuū non est;
panis enī qui ex multis granis
conficit: unitatē ecclesiastici
corporis designat: qd ex multis
fidelibus; multiplicatū p fictur;
De quo. apls; unus panis: unum
corpus multi sumus inxpō; hic
panis conspgitur: quando fide-
les baptizant; Coquit: cū spūs
sci ipceptione cōfirmant; quod
ergo discipuli xpm: non nisi
in fractione panis agnouer-
fi-guraliter significat: nullā
p fectā di cognitionē sicuti
agnoscendus: posse habere: nisi
p fato corpori ecctę: integritate
fidei et operationis: studuerit īmē
esse; Hanc unitatē quia heretici
obseruare noluer: idcirco a cor-
pore xpī qd est ecctā: tanquā mbra
putrida sunt resecati: et agnitionis di
gne per tes inuenti; at nos q membra
ecctae. immo xpī nos esse meminimus;
hac ratione humilit̄ p doceamus:
quatinus a bonitate corporis illius.
in pśenti minime separem: si gaudii illius in futurū. participare
optamus;

FERIA. II. IV

IN SCŌM LUCAM V.

ILLO TĒPORE STETIT IHS IN MEDIO

discipulorū suorū: et dicit eis;
pax uob; et reliqua; Textus
istius lectionis. quia multiplicit
a patribus; cognoscitur explanata;
non necessariū putamus in ea dis-
serenda diutius laborandū. sed
necessarios illius sensus. breui loquo
dignū ducimus cōplecti; Hęret
autē hesterne lectioni. quę duos
discipulos quib; dns in fractione
panis agnitus est: cōmemorat
in hierusalē mox fuisse regres
sos. atq; inuenisse congregatos
undecim et eos qui cum ipsis e-
rant. iam resurrexisse dnm; ip
testantes; His ergo narrantibus
que gesta erant in uia. dū hec
loquerentur: stetit dns in hs
in medio eorū: non in memoriā sue
sponsionis. qua se ante passionem
pollicitus fuerat. cunctis pie

desecogitantib; acconloquentib;
affuturū; hanc autē manifesta
tionē illā essequā etiohs cōmemo
rat. clausisforib; narrans ingres
sū dnm adaptos nouerimus; set dic
eis; paxuob; nonsinemagno sacra
mento etnatus et passus. acresur-
gens mortalib; pacē ingeminat;
in natiuitate enim saluatoris paxcō
missa est generihumano. quando
illa consona uox angelorū auditaē;
Gta inexcelsis dō. et interra paxho
minib; bonę uoluntatis; Ad passionē
quoq; ꝑgens. dicit ipsediscipulis;
pacem relinquo uobis. pacemmeā
do uobis; Resurgens etiā amortuis
dicit; paxuob; Ideo nimirū ita egit.
ut pacem ofendere et se ideo natū.
ideo passum. atq; ideo resurrexisse.
ut nos in pacem et reconciliatione
patris et angtorū reduceret. qui
prius cū dō patre et cū angelis discor
diā habuimus. Aquorū claritate
ꝑculpę meritū longe distabamus;
Conturbati uero et contrita. etce
tera; Discipuli infidelitate adhuc
made facti. quā pridē cōprehenso dnō
inbiberant. putauerunt se appa-
rentedno. nonuerū corpus. sedspm
potius quē in manus patris tradide
rat cernere; Error tam discipulo-
rū. post modū factus error māniche
orū hereticoꝝ. qui in xpō ueram
carnē fuisse negant; sps autē ple
risq; in locis ꝑanima ponit. ut in
euangelio. Et inclinato capite e-
misit spm hoc est animā; Sat ille.

dixit adillos; quidturbati estis.
et reliqua; Tanquā bonus agricola.
terrę ꝑsemine spinas gigniēti
loqueret; Unde hic nociuę herbę
uel tribuli. cū ego huius terrę
sulcis. purissimū mandauerim
semina. parimodo. et dnīs; Unde
inquit incordib; urīs pectis infi-
delitatis pullulauit. cū ego fide
sinceriss̄ima uos instruxerim.
Signandū uero ē quia prauę cogi-
tationes dicunt ascendere. qm
ab infimis exortę. mentes hominū.
quasi spinę de terra exsurgentes oc
cupant; Nāscę cogitationes. de
supnis. humanis cordib; infun
dunt. iuxta qd scriptū ē; Omē
datū optimū et omē donū pfectū
desursum ē; sicut dextera manus mea.
et rta; Cū cognitio hominū potis-
simū in uultu consistat. cur eis
manus et pedes ostendit ac non
potius faciem. nimirū ut ex cica-
tricū uestigiis adhuc recentib;
licet iā sanatis. illū ipsū ee cognos
cerent. cuius manus pedesq; in
ligno confixi fuerant; sed et la-
tus qd lancea ꝑfossum fuerat.
intestimonium uere carnis. ioh's
eū demonstrasse cōmemorat;
Unde solent infideles fidelibus
calūniā struere. quasi de luce ter-
ratione corpora nrā depuluere
putemus ad immortalitatē ex pō
esse reparanda. cū ipse suorum
uulnerū quę in cruce susceperit.
nor ualuit cicatrices obducere.

Quatuor aut̄ cause ap̄ patrib; tra
dunt̄: p quib; fragmata suoꝝ uul
nerū in se passus: remorari; primo
uidelicet utq; iā dictū: ex ipsis
cicatricū ueſtigiis: nebulā dubie
tatis a cor discipulorꝝ depelleret;
Scdo ut patri p nob assistens: sus
ceptaq; uulnera in sua humanitate
cor̄ illo ostendens: clementiorē
circa nos illū efficiat: Atq; admise
randū nos facilius flectat; Tercio.
ut electa p passionē unici filii dire
dēpti: in ipso intuitu uulnerū:
p salute sua. sempit̄na illi decan
tent p pensius munera gratiarū;
postremo ut ad iudicandū genus
humanū in fine mundi aduenies:
p fidis iudeis ad increm̄tū sue dam
nationis demonstret quid ab eis
passus sit: et cunctis generaliter re-
p̄bis quid p eis pertulerit ostendat;
ut dū nihil tale sepe eius nomine sus
tinuisse meminerint qualia ipse
p eis pertulerit: iusta accedente dā
natione. et̄nali t̄ se nouerint me-
rito puniendos; Et licet humana
diuinis nequeant equabiliter cō
parari: possumus tam ut aliquid
sub exemplo dicamus: xp̄m in hac
parte militi fortissimo conferre-
quia p prio rege aduersus tiranni
uel quilibet gentē inimicā defe-
natus: fortit̄ pugnat; Et licet
uulneribus multis exceptus: uic
toriā tam portauit triū pho. hostē
deiecit. patriā liberat. spolia cū
victoria lib; signis reportat; Cus

a rege p̄batus ad curandū medicus
mittat; qui sia beo p quis iuerit. u-
trū ne ita curari uelit: ut omā ues
tigia plagarū cū cicatricib; dele
ant: an potius ita ut uulnera qui
dē sine deformitate plenissima
recipiant sanitatē. cicatricib;
adhuc manentib;: haud dubiū
quin respondeat. sic quidē se uelle
sanari. ut omis deformitas ab sis-
tat: notē tamen uulnerū in illius
corpore p̄seuerent: quatinus dū
rex suus eas intuitus fuerit: fide-
lissimū militē suū p̄ta p̄claro actu
gratiando remuneret: et nihilo-
minus p quorū libertate et salute
talis se discrimini dedit: inde sinen
ter illi gr̄as agant; Et dicit eis; pal
pate et uidete: et rt̄q; Hic locus
ualet c̄tra eutaciana hereſim: que
uidet̄ asserere. qd corpus electoꝝ
post resurrectionē erit impalpabile:
uentus aer eq; subtilius; sed contra
hanc pfect̄ueracit debet fateri:
q̄m sicut corpus dominicū post re
surrectionē. et palpabile fuit
quia a discipulis attrectari potuit:
et subtile qd clausis ad ostia ianuis
intrauit: ita corpora electoꝝ in
resurrectione erunt quidē palpa
bilia p̄ueritatē nature: sed sub
tilia p̄ operationē diuine potentie;
nec uero putandū: huic loco dissō-
nare qd paulus apt̄s dicit: quia
caro et sanguis regnū dei non pos
sidebunt; Caro enī tripharie in-
tellectu: inscripturis accipit;

ñō

cc
110

luxta naturā uidelicet: ut illud;
Hoc nunc os ex ossib; meis: et caro de
carne mea; luxta corruptionē uel
fragilitatē: ut est; et recordatus:
quia caro: idē moribundi et fragi
les; luxta culpā quoq;: ut ibi; Caro
concupiscit aduersus spm: sps ad
uersus carnē; qđ est: uiciū aduersus
uirtutē concupiscit; Caro igitur
possidebit regnū dī iuxta naturā
non tam iuxta culpā uel corruptio
nē; Credimus autem hominē non
tantū cū carne et ossib; sed etiam
cū sanguine uel quicquid ad natu
rā eius pertinet resurgere; sed sine
corruptione tam: aut aliqua mor
tali mutabilitate; Habetis hic
aliquid qđ manducet: ac si diceret;
Uos putatis me spm ee et non corpus:
sps autē scitis quia manducare non
potest; ut ergo credatis me uerū
corpus habere: afferte aliquid
ad manducandū; ut cū manducatē
uideritis: uerū corpus me habere
ndubitetis; non est autē arbitrandū
electos post resurrectionē: ulla
comedendi necessitatē habituros:
qm et redēptor nr qđ post resur
rectionē suā comedit: n necessi
tas sed potestas fuit: ut scilicet
ex carnalis alimonię p̄ceptione:
dubitantib; discipulis uerū corpus
eū habere declararetur; aliud ē autē
necessitate comedere: aliud potes
tate; aliter siquidē ebibit aquam
terra sitiens: aliter solis radius can
dens; Illa indigentia: ista potentia;

Realiter uera tenendū: qm illecib;
quē dns post resurrectionē come
dit: nulla illi digestionē uel sagine
adiumentū intulit ut mortalium
soleti corporib;: sed ita potius ab
sumebatur uirtute potentię:
ut ultra non esset: uti absumit
gutta aquę inmissa magno igni;
Attilio pruler ei partē pisc̄is
assi: et fauū melliis; piscis assus
ꝓsignificationē xp̄m figurat:
qui tanquā piscis latere dignatus:
in aquis hoc ē in populis generis
humani: et capi uoluit laqueo
mortis nr̄ę; id est cū esset sine
peccato: p mortē corporis subiit
adq̄ tam resurrectionis: assatus
quoq; ē: tribulatione passionis
suę; at qui factus est piscis assus
in passione: In fauum melliis conuer
sus est nob in resurrectione; quia
dulcedinē suę miscdię fidelib; suis
reuelauit: dū coram illis incęlū
ascendens: spūs̄ci unctionē: de
cęlo uberti eis infudit; Aliter;
Fauus melliis: eundē xp̄m signifi
cat in duab; naturiis; quid enī est
aliud fauus: nisi mel in cera: et
quid mel, incera: nisi diuinitas in
humana natura: moraliter quoq;
qđ dns post suā resurrectionem
piscem assum cū fauo comedit:
designat quia si hic xp̄s cōpatrim:
et dulcedinis eius magnitudinē
ipso largiente palato cordis gus
tamus: s in futurū inmaculatos nos
eius hoc ē: in societatē fidelium

transfundem; Illos enī ad ętēnā
quietē in suo cor̄ pore suscipit:
qui cū hic tribulationes p dō
ferunt: ab amore interne dul
cedinis non recedunt; uel certe
cū asso piscē fauus sumitur: qui
qui hic afflictionē puritate susc-
ipiunt: illic dulcedine uera
saciant; queri autē potest quid
sit qđ dns ante passionē ieiu-
nauit xl̄a die b; utpote mor-
talis cibo adhuc indigens: et
comedit post resurrectionē
cū discipulis: cibo iā non indi
gens; Sed facilis responsio est:
quia in eo qđ ante passionem
ieiunauit: laborem nr̄m quē
p nobis suscepерat ostendit:
atq; admonuit ut sicut ipse
abstinuit a cibis: ita et nos
omī tempore utę nr̄ę ieiu-
nemus a uitiis; In eo uero qđ
post resurrectionem suam
comedit: consolationē suam
nobis exhibuit; et sicut tunc
discipulos suos in conuescendo
consolatus est; sic nos cotidie
p sentia diuinitatis consolat̄;
Ieiunauit ergo ante passionem:
uelut clamans; Abstinete uos:
a carnalib; desideriis; man
ducauit cū discipulis post
resurrectionē: tanquā di
cens nob; Ecce ego uobis cū
sum omī b; dieb; usq; ad con
summationē sęcli; Et cū come
disset coram eis: et reliqua;

Hoc ideo: ut et ipsi uera quā sum
psērat escam fuisse p barent: et
aliis in argumentū fidei reliquas
ostendere possent; Et dixit
ad eos; Hęc sunt uerba: et rtq; quod
dicit hęc uerba: hoc sensu accipi
endū est: tanquā alia locutione
diceret; Hęc est impletio uerboꝝ
quę ante passionē meā uob p dixi;
quę q̄m opere uidetis expleta:
cognoscite ex his et iā alia mea
uerba ee uera cia; qđq; sequitur:
cū adhuc essem uobiscum: ita
sentiendū: qđ tunc quidē erat
cū illis quib; loquebat̄ p sentia
corporali: sed non erat cū eis uelut
ante passionē fuerat societate
mortalitatis; Q m̄ necesse est
impleri omā: et cetera; Necesse
erat utiq; scriptura quę xpi
passionē et resurrectionē p dix-
erat adimpleri: q m̄ nisi illa
impleta fuisset: nemo iā illius
auctoris b; crederet; Hinc q dā
sapiens: obsecrat dicens; da mer
cedem dnē sustinentib; te: ut
pphetę tui fideles inueniant̄;
qđ est aptē dicere; p sentia ad
uentus tui loco muneris ac mer
cedis largire ete expectantibus:
ut nos qui p phetico spū afflati
incarnationē tuā prędicimus:
te aduenientē uere adixisse quan
doq; inueniam̄; Dixerunt pter-
ea pagani xp̄m magū fuisse: et
magicis prestigiis mentes homi-
nū peruertisse; Sed quāuis magus

ui pertinaq; artis mira possit fa
cere: nūquid potest antequā nas
catur semetipsū pnunciare: In
hoc ergo xps uerus potissimū pbat
dsq; esse: quia potuit seipsū p
scripturas suas: etiā necdū natus
p dicere: Tunc aperuit illis sensū:
et ait; non solū scripturas illis legis
et pphetarū spiritalit manifesta
uit: sed etiā ut eas intellegere
possent sensū aperuit; et quos in
offensionem brorū suorū ad fidem
resurrectionis sue inuitauerat:
et sed etiā apiendo sensū intellectū
scripturarū reuelat: ut pnunciata
mysteria intelligant: et in xpō
cuncta cōpleta esse non ambigant;
Et dixit eis; qm sic scriptū: subau
dis sicut impletū cernitis: et sic
oportebat xpm pati et ita; reuera
quia nisi ille pateret et resurgeret:
ut in hesternali lectione tractatū id:
exposuī: genus humanū aduitā
nō rediret; Et pdicari in nomine
eius pnitentiā: et cetera; Ordo ratio
nis necessarius exposcebat: ut pri
mū pateret: postea resurgeret:
deinde credentib; apiret: post ... sensū
tremo remissionē peccatorū pce
dente etiam pnitentia pdicari
mandaret; Addens uero inoms
gentes: errori donatistarū spe
cialit uidet occurrere: 1 q dicere
ps ūp ser: ecclam tantū in africa
ee: male illud cantici canticorū
et intelligentes et distinguentes:
quo sponsa sponsū alloq̄t dicens;

Indica michi quē dilexit anima
mea: ubi pascas ubi cubes; hic
ergo distinctionē incongruam
facientes: subinferebant quasi
uocis diuine responsū: In meridie:
subaudientes ibi pasco uel cubo:
ut p meridiem: africā intellegam;
quā secus longe accipiendam:
ipsa error is falsitas p spicue
cōpbat; ut autē qui eius sensum
nos sedesiderat: non multū alibi
laborare cogat: cōpendiose
ea huic sermoni interserere.
uale iudicauimus; Sc̄a eccla
multa modis p secutorū aduersi-
tatib; pressa: auxiliū inuocat
redēptoris; quia ueni multi
pseudo pphet̄ ad propinquante
mundi termino: exient in mun-
dū dicentes: ecce hic xps: ecce
illic: necessario eccla xpm
obsecrat: ut ei demonstret et
in quorū corde et opere habi
tare dignatur tēpore p secu
tionis; Ait eni; Indica mihi: et
rtq; nā p meridiem ubi sol fer
uet: ardor tribulationū ex
primit; ac si apte dicat;
quia multa fariam me aduer
santiū p secutio instar meri-
diani ēstus exurit: obsecro ut
declares quib; in locis inuenire
quea: eos qui tua habitatione
sunt digni: et gra p sentie tue
recreati; Incipientib; Abhie
rusalem; Geminā ob causam
redēptor nr p dicatores in

mundū destinans: ab hierusalē
eos impat inchoare; primo uide
licet quia plurimi erant ibidē etiā
dep̄ secutorib; dn̄i a duritā ꝙ̄ nā
p̄scia: quia ptor uocatione erant
ad fidē colligendi; quales fuerīt
illi de quib; lucas refert: una die
p̄dicantib; aptis credider̄ tria
milia: altera die quinq; milia: ꝙ̄
deinceps multa milia; deinde ut
quia tunc tēporis uniuersus orbis
pr̄ pauc̄os iudeos idolatriꝙ̄ fedi
tate horrebat: nequis gentiliū
p̄dicantib; aptis: penitentiam
de salute diffideret: uoluit omps
dūs primo suis p̄secutoribus parcere:
ut nemo qui libet sceleratus qui
libet peccator, desperaret de
uenia: cū etiā ꝙ filiū dei in̄fecerant recoleret: p̄fecto cū uersos
optinuisset salutē; p̄stante dn̄o no-

FERIA IIII. LECTIO SCI EVG-
SCDM LOHĒM; IN ILLO TĒP̄R̄
NI FĒS IAUIT SE IHS

Ma discipulis suis ad mare et̄ be
riadis: et̄ q̄; Cū ueritas in eu
angelio dicat: nemo mittens ma
nū suā in aratrū et̄ aspiciens re-
tro aptus est regno dei: non con-
temp̄nenda quēstio oritur: cur
petrus apt̄s ad dn̄o de piscatione
uocatus: ad idem officiū post
uocationē in cunctanter̄ redit;
Ad hoc breuit̄ respondendū: quia
sunt quēda negocia: quēsine ante
uocationē sine culpa aguntur: ita
etiā post uocationē in offense

repetunt̄; Rursū alias: quēquia
nequaquā sine offensa possunt ꝙ̄-
agi: post ab renunciatione nē nulla
tenus debent iterari; hinc ē quod
petrus qui simplicē uictū piscandi
arte sine peccato quer̄ebat: etiā
post quā ad nō uocatus est: ipsam
artem sine culpa exercebat; ma-
theus uero quia in telonei lucris
rapacib;: sceleris in ēē ꝙ̄spexit: se-
mel eis ab renunciauit: et̄ de inceps
ad illa non redit; Et̄ quierunt
ergo et̄ q̄; Diuinitus piscantib; disci
pulis incapiendo magna facta ē
difficultas: ut ad uenientē crea-
tore magna fieret miraculi pa
ratis sublimitas; Mane autem
facto: et̄cetera; Non absq; ratio-
ne sacramēti modo post resurrec
tionē in litore stabat: quia ante
passionē cor̄ discipulis sup maris
undas ambulauerat; mare etenī
turbidos amarosq; p̄sentis sēcli
tumultus: corruptionēq; morta
litatis humanē significat; litus
uero maris excessū atq; euasionē
significat corruptionis; quia
ergo redēptor nr̄ de mortalita-
te et̄ corruptione ad immortali
tatē et̄ ad incorruptionē concessurat: congruenter non in maris fluctib; sed in soliditate litoris stat̄ rememorat̄; Dixit eis: mit
tite in dexteram: et̄cetera; Con-
tra sēm euangelion dictis: bis inueni
mus discipulos: in ēē piscandi iu
bente dn̄o retia misisse in mare;

Semel uidelicet ante passionē et
semel post passionē; et tam in ea
piscatione que ista precedit: in qua
parte rete missū fuerit non designat; Hic uero in dextera parte: a pte
missum dicit; Subaliud ergo intu-
endū: qua hec due piscationes int se
differentia habeant; significant
eni ecclam: una quidē: sed ipsam
sibi quodā modo dissimilē; prima
igit illa piscatio figurat ecclam
qualis nunc ē: mixtos uidelicet
bonos cū malis: agnos cū hedis:
iustos cū peccatoribus; Secta uero
haud dubiū: quin ista que p̄sentia-
liter recitat designat ecclam:
qualis post diem iudicii futura ē;
illā scilicet ciuitatē celestis
hierusalē: que ex solis angelis et
et hominib; iustis constabit; In illa
igit prima: uta p̄ missū est: In dif
ferentē rete a missa narrant; hic
uero: dextera parte tenuisse re
ferunt; plane quid p dextera nisi
hi figurant: quia ad dextera s in
iudicio statuendi: quid uero p si-
nistra nisi reprobi: qui in sinistra sunt
nihilominus collocandi: priore
igit loco rete a non in dextera: non
in sinistra parte iacta referunt:
qua p̄sens ecclia in recepdicatione is.
innumeros reprobos cū electis trahit:
qua nec solos bonos nec solos malos
quos capiat eligit: sed utrosq; in
differenter trahit: donec ueniat
ad litus: et iuxta aliā parabolam
piscer bonos separent a malis: qd

significat: in fine scli electos secer
nendos a reprobis; In hac uero lectione
in dextera rete mittit: quia in illa
superna ecclia: solos homines cū
angelis ad regnū admittunt: qui
nihil sinistri opis: sed totū agunt
dextere actionis; quo loco et ia
notandū: qd hic certus describit
piscium numerus: quia nouit dns
qui sunt eius: quib; et dicit; Gaudete:
quia nomina ura scripta s in celis;
Ibi uero piscer quidē multa fuisse
memorant: sed quot fuerint
nō exprimit; nimirū hec ideo: quia
hiq numerū excedunt: in reprobis
solent numerant; deq b; psalmista;
Adnunciaui et locutus sū:
multiplicata s sup numerū; Dicit
ergo discipulus ille que diligebat
ihs: petro; dns est; Iohs unde licet
hoc dixit qui hoc scripsit euglm:
quiq; semp sic de se quasi de alio.
more scripturis usitatissimo loq;
sed simon petrus audiens quia
dns est: eo dē mtis ardore quo et
cetera faciebat: tunica succin
xit se: erat eni nudus et misit se
in mare; qd dic: tunica succinxit
se: figurata locutio ē; non ē eni
putandū qd toto corpore fuerit
nudus: sed ad artē consueta potius
expeditus; Ideo aute tunica suc
cinxit se: ne eius effusione im pe
diret ad natandū; Alii uero
discipuli: nauigio uener; non eni
longe erant a terra: et ita q; quod
alio loco p duas signat naues cla-

illud etiã hic p. cc. cubitos figu
rat; Ut autẽ descenderẽ: et
rtq; nonẽ arbitrandũ qd paul
prunis sup positus fuerit: sed
rta potius debet intelligi. quia
uiderunt prunas positas et
piscem sup positũ: uiderẽ et
panẽ: non sup prunas sed alio
in loco conlocatũ; Ascendit
simon petrus: et cetera; quid
est qd petrus rete in terrã trax-
it: nisi quia ipsi scã ecclesia
specialiter ẽ cõmissa: dicente
sibi dnõ; Si diligis me: pasce
oues meas; Ipse denig; rete ple
nũ piscib; ad terrã trahit: cũ
carnales homines. uerbo
pdicationis. de gurgite pdi-
tionis: ad solidritatẽ fidei et
cęlestis patrię pducit; Hoc
egit dũ in carne uiueret uer
bis receptis: hoc agit cotidie
miraculorũ signis; Plenũ
magnis piscib;: centũ. l. ta. trib;;
nisi hic numerus magno redo-
leret mȳsterio: nequaquam
euangelica iohis tã uigilant illius
summã curasset exprimere;
Consurgit autẽ centenarius
quinquagenarius ac tertius
numerus: ex decẽ et septẽ; dena-
rius nãq; et septenarius pter na-
riũ ductus: in. l. i. exsurgit hoc
modo; t deni: xxx; ter septeni-
i; qui partẽ copulati: l. unũ
nt; hẽ quinquagenarius
umerus ter ducit: et ad

tũ. ta. es.
c. l. iii. puenit; Denarius igit
legis pfectionẽ significat: ppt
toti dẽ p ceptalapideis tabulis
indita; At uero p septenariũ:
septiformis gras spũs sci figurat;
et quid significat hoc numero
denario uidelicet et septenario.
nisi quia nullo modo aliter legẽ
que in decẽ p ceptis constat ad
implere possumus: nisi spũs
septiformẽ adiuuem; sed quia
et nra operatio et uirtus operatio-
nis nrãe que ẽ gras ci spũs: in fide
trinitatis roborat: denarius
et septenarius terrepetit: ut ad
l. i. pueniat; qd et ipse icue-
a maximo non est uacuus sa cra-
mento; nã qui a quinquagesimus
annus in lege: iubeleus hoc ẽ re
missionis appellat: congrue p
quinquagenariũ numerũ ea
requies adquã recte credendo et
in fide scę trinitatis operando ten
dimus: designat; que tunc uera
erit: cũ unitate consistet; tunc
in qua uera erit requies scorũ:
cũ dñm omnipotem quem nc trinum
in personis colunt: unũ esse in sub
stantia et maiestate perspexerint;
ster ũ ergo. l. et unus triplicat:
et in. c. l iii. p ficiscit; qua summa
omnium scorũ qui aduita ẽternã
p destinatis: multitudo figura-
tur; paruo enĩ numero qui facile
cõphendit: infinita scorũ milia
designant; Decebat ergo ut re
demptor nr post suã resurrectio-

nē tot pisces ꝑ significationē capet:
quot scōs post generalē resurrectio
nē secū regnare donabit: ut et in su
resurrectione nr̄am quoq; gl̄am ꝑ-
monstraret; Et cū tanti essent:
non ē scissū rete; In ea piscatione que
superius ante passionē facta memora-
t: ꝑ multitudine pisciū. ruptū rete
dicit; q̄d quid aliud significat: nisi
quia in p̄senti ecc̄a multi reprobi cū
electis cohabitant: qui ipsam fidei uū
unitatē suis prauitatib; scindant;
hic uero: rete scissū fuisse denegat
cū dicit; Et cū tanti eēnt id est tam
magni uel tā multi: nē scissū rete;
quia animi rū in illa sup̄na ciuitate
patrię cęlestis. quę ex solis ut dictū est
constat electis: et multi erunt: et
tam̄ uinculū unitatis ꝑ here ses uel
discordias: scindere non poterunt;
nāneq; hęc in eos: ullo modo cadere
poterunt; Et nemo audebat: et
cetera; Hic locus: hunc habet sen
sū; tā euidenter omīb; patebat q̄d
ipse esset xp̄s: ut nemo sup hoc
dubitare audere et; nāsi dubitas
sent: consequens erat ut eū inter
rogarent; Et uenit ihs: et cet̄a;
In ea lectione que hesterno recita
ta ē: piscem assum similit̄ et fauū mellis comedisse narrat;
q̄d quid significet: plenius ibi
dictū est: Idem ergo in hoc loco
piscis assus significat: q̄d et in p̄
cedenti euāgelio; dn̄m: uidelicet
passū; panis quoq; ipse ē: quid ic;
ego sū panis uiuus: quid cęlo
descendi; piscem uero cū pane co-
medit: significans quia ex humā :qui
nitate p nob̄ pati potuit: ipse etiā
pane diuinitatis sue nos refecit
ac recreauit; Hoc tercio: et rtq;
q̄d dicit dn̄m hac apparitione
tercio manifestatū: non ad ipsas
uisiones quib; apparuit: sed ad
numerū dierū ꝑ quos apparuit:
est referendū; siquidē primo die:
quinquies apparuit; primo
scilicet marię magdalene: flenti
admonitū; Secdo: eidē marię:
et alteri eius dēnominis: eius deq;
deuotionis; regredientib; admo-
nito; tercio: petro; quotā loco:
incertū habet; quarto: duob; in
emaus ꝑperantib;; quinto: ipso
die aduesp̄um. clausis foris; ad
discipulos intrans; Sexto: apparuit
post dies octo: quando aderat
thomas; septimo ad mare tyberi
adis: ut hęc lectio narrat:
Octauo: in monte galileę; nono:
recūbentib; discipulis ascensurus
incęlū; decimo: ipsa die sue ascen
sionis: non ut intraret sed in nubi;
eleuatus ap̄paruit; Hęc igitur
manifestatio: quantū ad numerū
uisionū pertinet septima: quantū
uero ad dies: tercia ee ꝑbatur;
Tandē notandū ē. q̄d redēptor
nr̄: hoc ultimū conuiuiū intra-
cū septē discipulis non sine mr̄ste-
rio celebrauit; Occ
uidelicet innuens: illū
mancipandos for

quibicꝑ bona opa plenitudine
septiformis spūs impleri meruerint;
tactam sibi sacramēti istorū nominū
qđ ininterpretationib; suis habent.
Ipse quoq; in suis habere studuerit
actib;; ut uide licet sit obediens
diuinis ꝓceptis qđ int̄ ꝓtat̄ simon
agnos cat creatorē suū siue pec
cātū suū: qđ sonat petrus; pene
trec etiā abrissū diuinorū misteri
orū: qđ exprimit̄ ꝑ thomā; quic
quid etiām boni habuerit: donū
dī esse cognoscat: qđ nathanahel
figurat; sic uiciorū sub plantatore
cū iacobo; Gratię dī deputet qđ
rec te gesserit: cū iohe; Gemina
etiā ꝓcepta caritatis custodiat:
quę uident̄ significare duo dis
cipuli: qui cū supradictis fuisse
memorant̄; Intuendū quoq; qđ
idem iohs apls: hoc conuiuiū sup-
nę remunerationis significantius
ob mr̄ sterium cenā appellauit:
In apocalipsi dicens; beatus: qui
ad cenā nuptiarū agni uocatus:;
qui aeni post cenā prandiū non
restat: rectissime illa beatitudo
quę in fine mundi sciscitabit̄: cena
appellat̄; ad cuius dulcedinē
conditore enr̄o optitulante per
tingere mereamur amen;

DNĪCA I POST PASCHA
LECTIO SCIEUG: SCM̄ IOH'
CUM ESSET SERO
Scheilla certq; qđ in euange
lio sūma sabbatorū cupiatur.
[illegible] per

intelligendus est: a quo ꝓpter
dnī resurrectionē: in tribū ebdo
madis exoldim̄; Nēpe quē admodū
nos xp̄iani institutionē papę siluest
ri sectantes: primā feriā et sc̄dam
uel terciā: licet contra arte dicam̄:
parimodo apud iudeos septimane
dies: ꝓ primam sabbati uel primam
sabbatorū: et sc̄dam et terciā sabba-
ta connumerant̄; Dicit̄ autē una
sabbati uel una sabbatorū: ꝓ eo qđ
dici potest: una die sabbati; mirū
uero uidet̄ quib; dā: quomodo re
dēptor nr̄ uerā de sepulchro carnē
receperit: si hanc ad discipulos clau
sis ianuis intromiserit: cū utiq; soli-
dū et pingue corpus id n̄ recipiat:
ut alicubi non apto aditu transeat;
sed celeriusq est respondendū: quia
opa omīpotentis dī: si ex humana
ratione cōprehendi possent: admi
randa n̄ essent; Cū autē humanū
intellectū magnitudine sui ex
cedunt: diligent̄ considerantib;
admirationem gignunt; nec eni
fides habet meritū: cui humana
ratio ꝑbet ex p̄i mīcū; Cur autem
incredibile uideat̄ aut mirū qđ
corpus iā immortale et incorrup
tibile clausis ianuis introduxit:
siue ut credit̄ qđ passibilis et
mortalis in mundū ueniens: salua
uirginitate genitoricis: in lucē nas
cendo erupit: sic inde duo ualde
stupenda redemptor resurgens
in suo corpore exhibuit: quia uide
licet illud: et incorruptibile:

et tam̄ palpabile demonstrauit;
Ut in altero dubitanti ū fidē inferu
eret: in altero uero fideles ad p̄miū
gēnę incorruptionis inuitaret; ut
sicut ipsū uiderent apti incorrupcio-
nis p̄petuitate donatū: ita se omīs elec
ti immortalitatis munere credere ent
quandoq; ee donandos; Int̄ hęc uero
sciendū est: quia sicut corpus redē
ptoris n̄ri post resurrectionē et
palpabile et subtile fuit: ita omī
um electoy corpora cū resurrexe
rint: et palpabilia erunt p̄ uertitatē
nature: et subtilia p̄ effectū diuine
potentię; ut scilicet ad quos cūq; locos
secedere uoluerint: sine difficul
tate aliqua transmeare possint; et
ubicūq; fuerint: dm omī potentē
sine obstaculo et sine impedimto
contēplent̄; qd nec ui forte uideat̄
incredibile: cor diē exemplis id ipsū
adp̄bare; Ecce omīs nos qui in occiden
tis partib; positi sumus: exsurgentē
solem cotidie in suo ortu clare uide
mus; quis uero nouit quot p̄ruptoy
montiū altitudines: quot terrarū
dimensiones: nos et solem int̄ cludant:
similitudine electi post diem iudicii
ut p̄missū est: ubicūq; c̄stituerint
claritate ompis dispicue contē
plabunt̄; qd uero dicit p̄p̄ metū
iudeoy: sic ē sentiendū: qd posito
in monte dn̄o: discipuli ideo iudeos
metuebant: ne sicut magistrū p
emerant: sequaces quoq; illius
impia temeritate multarent;
sed pius dn̄s afflictis seruis conso-

lationē daturus uenit: et stetit
in medio et dic̄; pax uob; digna
plane salutatio: et redēptori re-
surgenti omī no cueniens: ut is
qui dispensatione sue passionis
terrena cū celestib; pacificauerat:
regressus a mortuis pacē mortalib;
importaret; Et cū hoc dixisset:
et rtq; Hoc in argumtū uere resur
rectionis p̄tas fidelium actū cre-
diderit: ut uel ipsis uulnerū stig-
matib; conspicatis: ne ū incre
dulitatis amitterent; plurime uero
causę a doctoribus explicant̄: cur
redēptor qui mortē moriendo
subegit: signa mortis in suo cor-
pore remorari p̄miserit; quarū
potissima hęc ee credit̄: ut ad exa-
minandū mundū in iudicio ueniens:
ipsa ea dē uulnera quę p impios p
tulit: suis cōtēptoribus; ostendat;
n̄ solū aut̄ hęc ipsa sua uulnera dr̄
arbit̄ ad iudiciū generale monstrabit̄: sed etiā iuxta doctorū
assertionē: ipsa crux cui affixus:
ad iudiciū manib; angelicis deportabit̄; ut sicut scriptum: uide
ant in quē cōpunxer: et plangent
se sup eū omes tribus terrę; Uide
ant inquā iudei quē dampnauer:
pagani quē cognoscere renuer:
heretici in cuius fidē deliquer:
cuncti generatim rep̄bi quē con
tēpserunt: et sine excusatione p̄ea:
qui sine retractatione peccauer;
Ut ergo eis tertiū; pax uob; hęc
ratio in scriptura confirmationē

operis solet ostendere; Hinc
nãq; ẽ qđ ioseph pharaoni exponens somniũ dicit; qđ autẽ inquens uidisti ad eandẽ rem pertinens firmitatis indiciũ ẽ; Sicut misit me pat̃ etc̃ tq; missio in hoc loco incarnatio filii debet intelligi; Tunc nãq; pater filiũ misit cũ hunc preparatione humani generis humanari fecit; misit autẽ illũ ñ ut frueretur mundanis delitiis sed ut pho minũ salute subiret et supplicii passionis; ñ quidtam ideo illũ odisse dicendus quia ad passionẽ eũ destinauit non utiq; odiuit immo ẽtna illũ caritate dilexit sicut ioh̃s de eo testat̃; pater diligit filiũ et omnia dedit in manu eius; Ut ergo pat̃ dilexit filiũ quẽ ad patiendũ misit tanihilominus filius amauit apt̃os quos tamen in oribẽ ad passionem suffe rendas ut uelut agnos inter lupos destinauit; ex qua ratione claret quia tunc quisq; potius ad ꝺ̃m se diligi debet credere quando uel flagellis diuinis uel imꝑbitate infestoꝝ hominũ atterit; ut sapiens quidã ait; fili noli deficere a disciplina dn̄i et cetera usq; castigat omnem filiũ quẽ recipit; occũ dixisset et c̃tq; questio crebra patrũ expositione uentilata uidet exsurgere cur uideli cet redẽptor nr̃ discipulis bis spm̃ sc̃m dare uoluerit; semel uidelicet in terra consistens ut hic legit̃ et semel celo p̃sidens ut in actib; apostolicis declarat̃; quã questionẽ beatus papa gregorius hoc modo egregie solu it; duo etenim ꝑcepta caritatis que per spm̃ sc̃m in cordib; electoꝝ diffundit̃; amor uidelicet dei et pximi; Unde et in lege dicit̃; diliges dn̄m ꝺ̃m tuũ et cetera; In terra ergo dat̃ spūs ut diligat̃ pximus; et celo dat̃ spūs ut diligatur ds̃; sicut ergo una dilectio in duo scindit̃ man data sic unus spūs in duo data; uerũ tamen cur primũ in terra et post modũ de celo sit datus inquirendũ; ꝑfecto quia pamorẽ pximi ꝑuenitur ad amorẽ dei; et cũ amor dei principalior sit dignitate amor tamen pximi prior est ordine; q̃m non possumus ꝑuenire ad amorẽ dei nisi prius diligamus pximũ; Hinc ioh̃s dicit; qui frem suũ ñ diligit quẽ uidet et cetera; possumus adhuc de hac questione conicere aliquid; multa quidẽ sc̃i dona gratiarũ spūs sc̃i sc̃d illud qđ apt̃s dicit; alii quidem ꝑ spm̃ dat̃ sermo sapientie et cetera alii quequo alit; hec autẽ omnia operatur unus atq; idem spūs et c̃tq; legit̃ ad aliud accepunt apti spm̃ sc̃m ante ascensionẽ ad aliud post eandẽ ascensionẽ; primo deniq; gr̃am spūs sc̃i ad hoc ꝑcepunt ut possent recte uiuere et in p̃dicatione quib; dãpdẽe et peccata dimittere et baptizare et cre

dentib; spm adoptionis infundere:
dicente eis saluatore; quoy remise
rit uis peccata: etrtq; Scdo uero id:
post ascensionē multo maiorē sci
spūs grām p cepunt: ut possent non
paucis sed plurib; p desse: et ut ha
berent potestatē o pandi uirtutes:
et grām sanitatū; et qd his omnibus
maius est: qui cunctis gentib; eran
p dicaturi: cunctarum gentiū
linguis loquerent: et ad diuersas
gentes migraturi: nullo indige
rent interprete; Unde paulus apls:
gloriat apud chorinthios dicens;
Grās do: qd omnium urm linguis
loquor; Inter hec uero sciendum ē
et tota libertate p nunciandum
110 qd apti sci. ex quo tē pore ex pm secuti
sunt: spm scm habuer; unde et
saluator: inter ploclamabat; siqs
sitit: et cetera; qd exponens seu
angelista: subnectit; hoc autem
dicebat de spū: et rtq; sic enī apti
in xpm iā crediderant: consequen
utiq; spm scm habebant; nec pu
tari debet contrariū qd ibi subiecit:
nondū enī erat spūs datus; sed subau
diendū potius quia ndū tā erat da
tus apte: sicut postea dandus erat;
apti ergo qui ante passionē ex parte
habebant spm scm. ut sibi pauci sq;
suoy p desserent: postea eundē spm
scm plenius p cepunt: et ut ita di
xerim spūs co inigneis linguis appa
rente baptizati sunt: ut sibi pluri
mū. multisq; aliis p dē potuissent;
non autē ab re redeptor nr spm scm
110 daturus apt is insufflauit; sed in
eo utiq; qd eunde spm dando insuf
flauit: equalitatē suā cū patre
demonstrauit: et qd spūs sci sicut
p cedit a patre sic et iā p cedit a filio;
siue ideo insufflauit: ut sē ec de
clararet qui in principio mundane
plasmationis formauit hominē
de limo terre: et inspirauit in faci
em eius spiraculū uite; Unde in
ecctā religiosa consuetudo ex o-
leuisse credit: ut sacerdotes
baptizandis parulis in faciem
exsufflent: quatenus uno eodēq;
flatu: et malignus pellat: et
spūs diuinus generato homini in
fundat; Quoy remiserit is et rtq;
Ecce sci apti ueracē magistrū secuti:
de magne humilitatis infimis: ela
tis ad culmē sublimissime potestatis;
quiq; p dnō aut paruā aut nullā
reliquer: principes mundi et
iudices sc toy a deo constituunt:
ut p uoto quib; dā peccata retine
ant: quib; dā relaxent; pro sus
sic decebat eos exaltari: qui p xpo
tantū consenserant humiliari;
Istorū uero locū modo in ecctā
epi boni et sacerdotes optinent;
qui cū gradū regiminis p cipi
unt: auctoritatem quoq; ligandi
atq; soluendi pariter sortiuntur;
honor quidē eximius: sed graue
ē isti us honoris pondus; ualde
quippe incongruū ē: ut is qui
sue unte regulā nesciit tenere:
iude x fiat inte aliene; hac de causa

cū multi inepta ad tanta dignitatē
accedunt: ipsū honoris ministe
riū indigne tractando uilescere
faciunt; Unde et hanc dñi sentē
tiā nō recte accipientes: sepius
contra iusti diuinū agunt: ligan
tes innoxios: et eos qui culpabiles
s. e diuerso soluere p̄sumtes; uerbi
grā; simulati odio subiectū p̄xi
mū dāpnari nō dubitant: qualibet
innocentē; Rursū p̄ motā assenta
tione aliquā subiectorū: quantū
libet iniquos: quantū libet scele
ratos: iustos p̄nunciare nō metu
unt; sed dū in ligandis soluendisq;
p̄xumis: nō merita causarū: sed
motus p̄prię uoluntatis sequunt:
ipsis se conlata exuunt potestate;
quia neq; hi quos indebite damp
nant ligata: neq; quos inco̅petēn
ter soluunt: ante diuinę maiesta
tis oculos: liberi habebunt; Hinc
dñs p̄ pphetā: de talib; dicit;
mortificabant animas quę non
moriuntur: et uiuificabant ani
mas quę nō uiuunt; nō morientē
quippe mortificat: qui iustum
nequit dāpnare; morientē uero
uiuificare nititur: qui reū supplī
cio absoluere conatur; In talib;
ergo iudicijs agendis: cause
merito; priusq; pensande sunt:
et sic potestas ligandi soluendiq;
exercenda; Considerandū quę
culpa cōmittit: quę pęnitentia
post culpā sequat: ut quos dsp
cōpunctionis grām uisi fuerat

hos sententia pastoris absoluat;
Ubi enī conuersio animi mente
potius est estimanda quā tempore;
qđ bene quatriduani mortui resus
citatio significat: quę uidelicet
demonstrat: qui a priusquam mortuū
dñs uocauit et uiuificauit dicens:
Lazare ueni foras; Et post modum
is qui uiuens egressus fuerat a dis
cipulis est solutus: dicente dnō; sol
uite eū: et sinite abire; Ecce illū
discipuli iā uiuentē soluunt: quę
magister suscitauerat mortuū;
Lazarus enī quatriduanus mortuū
designat hominē longa peccatoꝝ
consuetudine tabescentē: et ęternę
mortis funere iā sepultū; Ex qua
consideratione intuendū est:
qđ illos debent pastores p̄ auctori
tatē pontificalē absoluere: quos
dm cognoscunt iā p̄ uiuificantē
grām a peccatis et morte animę
suscitasse; Int hęc uero subiecti
sibimet ipsis falso blandiri nō debent:
cū ap̄latis temere se iudicari con
spiciunt; nec p̄sumant aliquatenus
sententiā ligantis p̄terire: qm
et si illius culpę reī sunt p̄ qua ar
guuntur: habent tamen alias quarū
merito ligari dāpnarique mere
antur; Alioquin si p̄ceptoris sui
impium transgredi tē p̄tauerint:
mox culpā premeritate incur
runt: qua et ante dāpnatione
uitare potuer̄; Thomas aut̄:
et rtq; Thomas hebreū nomen:
latine abyssus int̄ p̄tatū dicit;

Greco aut̄ sermone dicimus hoc
est dubius uocat̄; Cuius diuersitatis
hec ratio ē. qd̄ is qui de resurgente
dn̄o diutius ceteris dubitauit, uerita
tē eius de resurrectionis p̄fundius
et p̄fectius postea palpato dn̄o cog
noscere meruit; sed quod uel thomas
uel ceteri apti resurrectionē dn̄i
tarde crediderunt? non tā illorū
infirmitatis quā nr̄ę fidei confirma
tio fuit; plus etenim nobis ad fidem
contulit thomas qui diu dubitauit.
quā maria quę citius credidit; plus
nāq; magister dū dubitanci discī-
pulo uulnera corporis in argumēti
gratiam ostendit. uulnus nr̄is de cor dibus
amputauit; qui modo resurrec
tionē dominicā quo numerosiorib;
approbationib; confirmatā legi
mus. eo stabiliore fidei sinceritatē
eam indubitanter credimus et uene
ram; sed iure quer̄it quo modo iohis
eu. gl̄a apparente dn̄o discipulis
ip̄so die sue resurrectionis sicut p
sens lectio narrat. thomā defuisse
dicat. cū lucas hanc eandē manifes
tationē describens. narret quia duo
illi quib; in emaus p̄gentib; dn̄s uisus
est reuersi hierosolimā. inuenerē
congregatos undecim et eos qui
cū ipsis erant; sicut in̄ scd̄m Lucā. xi.cim
discipuli congregati in unum
erant duodecimo iam dicto. p̄ cui
dubio et thomas cū illis simul erat;
quomodo ergo iuxta iohannem
defuisse dicitur? quā questionē
inoffense exire possumus. si eundē
thomā primitus aptorū cetus
et confabulationi interfuisse.
quando illi duo reuersi sunt, clemū
uero illo foras cuius libet negocii
necessitate digresso. dn̄m in medio
apparuisse intellegamus; Et
post dies octo. et r̄eliqua; Hoc loco
intuendū. quia thomas aliud uidit
et aliud credidit; uidit p̄fecto
oculis corporeis ueritatē humani
tatis. sed credidit latentē dn̄m sub
uelamine mortalis conditionis;
Uidebat nāq; tangebat q; hominē.
confitebatur et p̄dicabat dn̄m
quē uidere uel tangere nūquā lebat;
Cui dn̄s; quia uidisti me. credidisti;
Cū paulus apt̄s dicat. est fides spe
randarū substantia rerū. argu
mentū non apparentū. p̄fecto
liquet. quia fides illarū rerū argu
mentū est quę apparere nō possunt;
quę enim apparent. iam fidē n̄ habent
sed agnitionē; dū ergo uidit thomas
dū palpauit. cur ei dict̄ quia
ui disti me credidisti. sed sciendū.
quia aliud uidit et aliud credidit;
a mortali quippe homine diuinitas
quę est immortalis. uideri n̄ potest;
Hominē igit̄ uidit et dn̄m confessus
est dicens; dn̄s m̄s. et d̄s m̄s; quo in
loco fortē requirit̄. utrū discipulus
magistri corpus tangere ausus sit;
prorsus narrat hoc euangelista
ad nō imperatū. sed non significat
a discipulo factū; sed si dicamus
discipulū thomā magistri corpus
attrectasse. mouet scrupulū

quia non dicit dñs tetigisti me.
sed uidisti. nisi forte inuisu etiã
tactũ intellegamus; Cũ enĩ quinq;
sint notissimi sensus corporis: ge
neralis istorũ omnium sensuũ uisus
ee deprehendit; nã et p quatuor
alios sensus nominari solet uelut
cũ dicimus; Audi et uide quã bene
sonet. olfac et uide quã bene oleat.
gusta et uide quã bene sapiat
tange et uide quã bene caleat;
Ecce ubiq; sonuit uide. cũ uisus
ad solos prineat oculos; Unde et
qd hic dñs dicit. uide manus meas.
quid aliud est nisi tange et uide.
potest preterea simplicit asseri.
dñm quidem hoc imperasse. sed
discipulũ id pficere ausũ non
fuisse; Iam uero p pendendũ qd
sequit; Beati qui nõ uiderũ et
crediderũ; Et sciendũ quia uerbo
preteriti. rationẽ futuri tẽporis
exponit; p eo qd dici potest.
beati qui non uidebunt et credi
turi s; qua sententia nos specialit
signamur. qui ad fidẽ post apos
tolorũ pdicationẽ uenimus;
qui et si xpm incarnatũ minime
uidemus. nõ minore tamen fidei
constantia uerũ dm et uerum
hominẽ credimus et pdicamus;
nos inquã hac sententia signati
sumus. tata tamen si fidem oper ib;
exsequam; Ille et enĩ uere credit.
qui exercet opando qd credit;
qui o contra paulus. de reprobis ait.
confitentur se nosse dm. factis

autẽ negant. Multaquidẽ. et cetera;
Hoc capitulũ uelut finẽ istius libri
indicat; qd tamquasi premiũ exsecutus
narrationis. quę taincipit; manifes
tauit se ihs discipulis suis. et cetera;
p missis autẽ uerbis significat eugta.
multa beneficia signoꝝ et pdicationis
xpm gessisse in mundo. quę obsti
magnitudinẽ scribi nulla ratione
potuer; Unde et in sequentib; idem
eugta testat. quia si scribant per
singula. nec ipsemundus capiat eos.
qui _ scribendi s libros; quę uero
causã fuerit ut ista scriberent.
subdendo manifestat dicens; Hęc
autẽ scripta s. et rtq; quib; uerbis
abunde et pietati fideliũ satisfacit.
et hereticorũ insaniæ; pleriq; enĩ
impiorũ astruere presumpserunt.
xpm ihm in humana natura filiũ
dei patris esse. nõ p priũ sed adopti-
uum; sed dũ eugta dicit. quia hic ẽ
filius dĩ. p fecto patet quia hoc de illo
homine asserit a uerbo assumpto.
quẽ iuxta carnẽ ihm constat esse
nuncupatũ; nisi enĩ xps et in humana
natura uerus esset ds. uerus esset et
dĩ filius. nũ quã firma fides credẽ
tium. beatã mariãq; hominẽ cũ
diuinitate genuit. theotochon
i deest digenitricẽ appellaret; Et
ut credentes. et rtq; qui cũq; credit
uera cit ihm filiũ dĩ esse. credendo
ipsũ in se filiũ habet. quẽ habendo
et uitã habet; quia ipse dixit. ego
sũ uia ueritas et uita; cũq; hanc
uitã i deest xpm in psenti possidere

meruerit. Insup et uita cũ sciis omĩb;
cõsequet̃ ꝑpna; ubi erit certa secu
rtas. sempit̃na felicitas. Inenar
rabile gaudiũ; ubi tota trinitas dns
in sua potentia abelectis sine fine
uidebit̃. sine fastidio amabit̃. sine
fatigatione laudabit̃. ꝑ infinita
scla sclorũ amẽ; EBD. II. POST
PASCHA. SC DNI IO HEMY.
IN ILLO TEMPR. DIXIT IHC DISCIPLIS
EGO SUM PASTOR BONUS

Ex huius lectionis euan
gelice textu. audiamus
dnm ihm cõmendantẽ nobis boni
pastoris officiũ; In qua cõmdatione.
dũ boni pastoris opus ostendere
uoluit. nullũ rectius quãse loco
exempli ꝓponere potuit; Ego sũ
inquiens. pastor bonus; Simul que
notandũ. qua addendo bonus. sig
nificauit etiã esse pastores malos.
qui insequentib; mercennarii ap
pellantur; Unde autẽ pastor bonus
cognosci ualeat. subsequenter mani
festat dicens; pastor bonus. animã
suã dat ꝓ ouib; suis; qd dns agendũ
docuit. prius ipse in suo actu pre
monstrauit; animã nãq; suã hocẽ
uitã suã. posuit. i deest deposuit ꝓ
ouib; suis; prohis uidelicet qui in
iudicio addexterã sunt statuendi.
quiq; ꝑ eo qd nunc in ps̃enti imi
tantur. adequo scriptũ ẽ. sicut
ouis ad occisionẽ ducet̃. illuc in
celestis regni pascua inducentur.
sequentes agnũ quocũq; ierit;
pastor ergo bonus in dexpi esse
probat̃. qui animã suã ꝓ ouib;
suis posuit; sed nũquid et alii
pastores non sunt boni. nũquid
petrus nonẽ bonus pastor. siquidẽ
et ipse ꝓ ouib; animã suã posuit;
Sic de paulo. sic de ceteris aptis.
licet desciis qui pro amore ouiũ
di. cruore ꝓprio sunt resp̃si.
sentiendũ; Omis ergo isti pastores
boni sunt; non solum qui animã
fuderunt. sed etiã qui ꝓ ouib;
fuderunt; Et tam̃ redemptor.
cũ tot pastores bonos prenosceret.
ses olũ bonũ pastorẽ cõmenda
uit dicens; Ego sum. pastor
bonus; quid est ergo hoc quod
singulariter unum pastorem
cõmendat. nisi quia in uno
pastore bono. unitatẽ omĩum
pastorũ bonorũ cõmendat. significat.
qui aeni ipse cũ corpore suo qd
est ecclesia unũ corpus creditur.
rectissime etiam ipse qui bonus
pastor est. cũ ceteris pastoribus
membris suis. unus pastor uocat̃;
Uel certe singulariter se omisis
ceteris. bonum pastorẽ nuncu
pat. ut alios ad potestatẽ et
bonitatẽ suã. nil bonitatis habere
ostendat; Nã et ipsi pastores qd
aliquatenus boni s̃. hoc a bono
pastore sortiunt̃. hoc est a dõ.
qui essentialr bonus est; homi
nes enim non a seipsis boni esse pos̃.
sed a dõ accipiunt ut boni sint;
Inter hos uero pastoribus eccle
siasticis. hocẽ attendendũ. ut

priuſ exteriora bona indigentibuſ
ouib; miſericord̄ impendant:-
poſtremo ſi neceſſe ſit. etiā aiam̄
p̄ periclitantib; ponant; nāq; ui
pouib; in tranquillitate n̄ dat ſub
ſtantiā ſuā. difficile in p̄ſecutione
daturus eſſet aiam̄ ſuā; Hinc
ioh̄ſ ait; qui uiderit frēm ſuū.-
et rel; quod aut̄ pāſtores boni
ad ędificandā plēb̄ fideliū.
pouib; animas ponere debeant:-
idem ioh̄ſ apl̄ſ accepit dicens;
ſicut et xp̄ſ pro nob animā ſuam
poſuit; Hinc ſālomon dic̄; Si ſede
ris ad mēſam potentis: ſapient̄
intellege et cetera; ac ſi dicat;
Si ad mēſam potentis di hoc̄
ad altare accesſeris: Intellege
quę apponunt̄ tibi. id: corp̄oris
et ſanguinis xp̄i myſteriū digna
uenerat̄ione p̄pende: et mitte
manū tuā i. deſit̄ p̄ para opat̄ionē
tuā. ſciens q̄m talia te oporteat
p̄parare. ut ſcilicet ad utilitat̄ē
fideliū. p̄ dominicis quib; mort̄ē
ultro appetas ſine neceſſitas expe
tat; Mercenarius et qui
non ē pāſtor: et rel; ſunt in ecc̄la
homines p̄positi quidā: qui ex
occaſione t̄ēporalis lucri xp̄m
euangeliz ant: quiut dic̄ apl̄ſ:
ſua q̄ſer̄ n̄ q̄ſ ihū xp̄i; Ihergo
tales n̄ pāſtores ſed mercenarii
uocant̄: quia n̄ p̄ amore ānimo
rum uel dominicas. ſed p̄ t̄ēpo
ralium mercede paſcunt; quam ergo
ergo ex his uerbis dn̄i intelligi

concedit̄: ſunt in ecc̄la pāſtores:
ſunt et mercenarii; pāſtor uer-
tate xp̄m adnunciat̄. mercenā
rius occaſione ut dictū eſt xp̄m p̄
dicat; Diligendi aut̄ ſunt pāſtores
et imitandi. tolerandi. mercenā
rii et cauendi; qui et ipſi utiq; n̄
omīmodi ſinutiles ſ. ſed ex parte
neceſſarii; n̄a et peo ſuerbū xp̄i ad
nunciat̄: licet ab eis non impleat̄;
iuxta q̄d dn̄s. de ſcribis et phariſeis
dic̄; q̄ę dicunt facite. et rel; q;
Cū ergo tales ſui uerit̄atis adnun
ciant̄: n̄t̄a ſalut̄ē eius q̄er̄ cui ad-
nunciant̄: q̄ā lucrū ſiue pecunia-
rū ſeu laudis humanę; Auditores
aut̄ illoz ſi bonis quidē dictis eoz
crediderint̄: ipſos tam imitati
n̄ fuerint̄: ille qui adnunciat
habebit detrimētū: quib; aut̄
adnunciat̄ habebunt lucrum;
ut enī aliquid ſub exemplo dica
mus. Auditor bonus qui uult bene
uiuere: cū attenderit p̄latū
ſuū bene docentē licet non bene
uiuentē: hęc ſecū uolunt; Dn̄s dic̄
de talib;; q̄ę dicunt facite: et
cetera; Audiā ergo iſtius ſermo-
nes: n̄ imitabor mores; ſequar
dn̄m: ſequat̄ ille cupiditat̄es ſuas;
quia ſi uoluero apud dn̄m ſic me
defendere ut dic̄: dn̄e uidi illū
p̄latū meū male uiuere: et ideo
male uixi: dicturus ſis mihi; Serue
nequā: nūquid n̄ a me audieras
q̄ę dicunt facite et cetera:
at contra p̄ uersus ſubiectus

quando cepit arguiauerbis di: dic
sibi; quid mihi loqueris? ipsi epi: ipsi
clerici illud faciunt: et me cogis
ut faciā? hoc dicendo: nullā excu
sationē habeo pcipe poterit: quē
in malo imitari uoluerit; Uidet
inquit lupū et fugit; lupus supuenit
uenit: cū quilibet raptor et in iustus
fideles quosq; et humiles: ꝑ potentiā
oppримit; sed is qui locū pastoris
tenebat et tam mercennarius
erat: tādiu utilis fuit: quādiu
lupū nō uidit; uiso autē lupo fugit: 110
quia dū piculū tēporale metuit:
ꝑsecutoꝝ seuitię ex auctoritate
resistere nō ꝑsumit; quib; iure:
phie zechielē ppheta dicit; nō as
cendistis ex aduerso: et cetera;
ex aduerso quippe ascendere est:
potestatib; huius sc̄li praue aliquid
in ecc̄la gerentib;: liberauoce
contraire; In die uero dn̄i ꝑ domo
isr̄l stare ac murū opponere est:
fideles innocentes: contra ꝑuer
sor in iustitiā: ex iustitię auctori
tate uindicare; q̄d quia mercenna
rius non facit: cū uidente lupū
uenire fugit; Cæt̄ꝑterea aliusq; lup
istone quior: malignus uidelicet
hostis: qui sine cessatione caulas
fideliū circuit: ut deceptionis
suę morsu suffocare possit; qui
quasi lupus gregē dissipat: dum
fidelē populū suis tēptationib; op
primē donec at; sed pastor ista rapaci
lupo nulla ratione contradicit:
quia dū solis exterioribus; inflat:
interiora gregis dāpna neglegenda putat; fugit autē: nō corpore
sed animo; fugit nō mutando locū:
sed subtrahendo solacium; quia cū
uidet hominē consentire peccato
et diabolū sequi ad supplicium: nō illi
dicit peccas: nō illū obiurgas? ne sua
cōmoda ꝑdat; Int hęc uero lupus
rapit et dispergit oues: cū alium ad luxu
ria ꝑtrahit. Alium ad auariciā accendit?
et singulos sine obstaculo ꝑ quę cūq;
uulnera partit; quę aute causa sit
ut mercennarius fugiat: subdendo
manifestat; Merce narius autē q;
Ac si aliis uerbis dicat; stare in piculo
possib; nō potest: quia ineo q̄d possib;
ꝑest: nō uere diligit: sed tēporalem
mercedē quęrit; sed post quā culpas
falsitatq; ficti pastoris innotuit:
consequenter iterato sermone formā
boni pastoris immutabilem ante
oculos reuocauit dicens; Ego sum
pastor bonus; et cognosco meas: id=
diligo: et cognoscunt me meę: idē
diligentes obsecunt; nā et nos eos
cognoscere dicimus: quos amamus;
at contra: nō cognoscimus quos odimus;
unde scriptū=; nouit dn̄s: qui sui eius;
quo ē trader ꝑ bis dicit; nescio uos;
sicut nouit me pat̄: et rūq; nouit
pat̄ filiū: tanquā unigenitū; nouit
filius patrē: tanquā ei ē substantialis
et coęt̄nus; Et ąnimā meā pono:
et rūq; ac si ap̄te dicat; In hoc patet
quia et cognosco patrē et cognos
co ap̄ patrē: quia animā meam
pono pro uib; meis; id est: ea

caritatequa pro ouib; morior:-
quantū patrē diligā ostendo;
Et alias oues habeo:- et rtq; quia
redēptionē nrām qui de gentili
populo ad fidē uēnimus:- dns
aspexerat:- ideo dicebat:- alias
oues et cetera; de gentib; loquens
que non sunt ex hoc ouili:- id est
de genere carnalis israhelis;
Et illas:- et rtq; Ipse utiq; eas
adduxit:- qui p aptos suos pre
dicationis illius uer-bū in tota mans-
ad fidem suā p duxit; Et uocē
meā audient; nemo dicat gen
tium populū non audisse uocē
xpi:- sed eorū tantū quos misit
id est aptos; nā et in his quos
misit ipse erat; ut dicit paulus;
an experimentū quertis eius qui
in me loquit xps:- ergo ipse et
ps uos loquitur:- et p eos quos
mittit uox eius audit ur; Et
fiet unū ouile:- et cetera; per
bonū pastorē de duob; gregib;
unū ouile efficit:- sicut per
lapidē angularē de duobus
parietib; unus preparatur:
ad hoc enī ualet lapis angula
ris:- ut ex duob; parieti bus
faciat unū; ad hoc ualet pas
tor bonus:- ut ex duob; gregib;
unū efficiat; Hoc autem coti
die fieri dō largiente conspi
cimus:- dū ex utroq; populo
in unā fidem confluere:- unū
dm credere:- unā et nā uitam
expectare:- eadem pascua reg

ni celestis uidemus p cipe:- ipso p
stante qui uiuit et regnat ds p
DOMC-III POST PASCHA-
LECTIO SCI EUG:- SCD'M IOH'
IN illo tē pr:- DIXIT IHS DISC'
Modicū et iā non uidebitis me:-
et iterū modicū et uidebitis me:-
quia uado ad patrem; et rtq;
Dns ac redēptor nr discipulos
p p̄sentiā humanitatis imminente
iam passione relicturus:- ea noc-
te qua tradebatur:- expleto
mysterio salutari fere cene:- mul
ta cū eisdem discipulis sermoci
nando:- et tristiciā sue passionis:-
et gaudium nihilominus sue
resurrectionis denunciare
uoluit:- ut tanto fortius impen
dens periculū tolerarent:-
quanto frequentius illud ad nō
p̄nunciatum recolerent;
Inter reliqua igitur sue pas
sionis documenta:- etiā hoc qd
in p̄senti lectione recitatur:-
intulit dicens; modicū:- et rtq;
qd triformi intellectu:- a doc
toribus; constat expositū; quia
eni hec uerba ea nocte qua tra
debatur:- ut p missum ē ptulit:-
modicū fuit a illa hora noctis
qua hec loquebatur:- usq; in
horā passionis et sepulture
que circa uesperā sexte ferie
facta ē:- qua hora ceperunt dnm
nō uidere:- eo qd esset intra sep-
ta sepulchri:- ab humanis se
clusus obtutib;; Et rursum

modicū fuit interpositū spatiū
usq; dū illū uideř; tercia ueni die
resurrexit a mortuis: et apparuit
in multis argumētis p dies xl;
Alit; modicū fuit tempus quo
dns iacuit in sepulchro: usquequo
resurrexit a mortuis; quo tēpore
modico: discipuli eū uidere nequi
uer; Rursū modicū fuit tēpus illu
ui delicet xl dies: quib; cū discī
pulis post resurrectionē suā con
uersatus est; Eisq; multa modis os-
tensione apparuit: usq; dū illis
uidentib; ascendit in cęlū; Et hoc ē
qd ait: quia uado ad patrē; Ac si:
Aliis uerbis diceret; Ideo post mo-
dicū intra septa sepulchri auris
Abscondor aspectib; et iterū post
modicū de fructo mortis impio
Intuendus uobis appareo: quia
tēpus est ut expleta susceptę car
nis dispensatione: cū resurrectio-
nis gra uā reuertar ad patrē; non
enim semp intra mansurus: sed p
humanitatē quā assumpsi uā sum
ascensurus in cęlū; Int quę notan
dū: quia tota quidē series huius
lectionis illis conuenit: quię ā p
sentes ad dnō audier; par sautem
illius etiā nob qui post dominicā
ascensionē fidem suscepimus: rec
tissime congruit; Hęc igit uerba
quę cū sua ex positione prę missa:
illis specialiter conueniunt: qui resur
rectionē dni uidere meruer; quib;
qd dic uā ñ uidebitis me: ita accipi
endū est: quia scilicet mortalē xpm
ulterius non uiderent: quale
eū cū ista loqueret uidebant;
quāuis hęc ipsa uerba dni generalis
ecclę statui: recte ualeant co-
aptari; modicū nāq; ē totū spatiū
quo p̄sens sęc̄m decurrit: usq; ad
diem iudicii: in cōparatione ęternī-
tatis; qd et iohs: nouissimā horā
nunc cū patr dicens; filioli: nouissima
horae ē; Hoc uidelicet tēpore modico
xpm in humana natura uidere
ñ possumus: quia dū sumus in cor-
pore peregrinam ad dnō; trans
acto igit hoc modico spatio: uide-
bimus eū in fine sęculi uenientem:
ut reddat unicuiq; sęc̄m opa sua;
Hęc quidē uerba dni: apti tunc
tēporis ñ intellexer; Unde et di
cebant ad inuicē; quid est hoc
qd dicit: et rlq; sed hanc illorū
ignorantiā pius magister intel
ligens: quasi expositurus uerba
quę dixerat: et dubitationi illoz
satisfacturus: subsequenter ad
iunxit; Am am dico uob: quia
plorabitis et cetera; quę uerba
ita aptis quā cunctę ecclę congru
unt; ploratus quippe et fletus:
apto s et ceteros amatores xpi
optinebat: cū illū quasi latronē
comphendi ligari. ligatūq; ad
cāli ū p̄sidis duci ac flagellari:
tandēq; spinarū aculeis coronatū:
crucifigi mori: ac sepeliri con
spicerent; Gaudebat contra
mundus: id: dilectores mundi:
qui ppter a qd mundanis rebus

tantū inhiant mundus uocantur;
cū desiderīū suū impī molte cōple
rent: cū nomē eius sedere terra abra
sisse putarent: cū molte turpissima
condēpnarent eū: qui grauissillus
erat nō solū ad audiendū: sed etiā
ad uidendū; Contristabant rursū
apti de iniusta nece saluatoris: sed
eoꝝ tristiciā in gaudiū ē conuersā:
quando sic̄ scriptū ē: post resur
rectionē gauisi discipuli uiso dnō;
quī potius uisa ascensionis potentia:
potiore etiā gaudio impleti: Lau
dabant et benedicebant dm̄ ut lucas
euāgelista testat; hec inaptis: certissime
impleta fatem̄; sed et in cunctis fide
lib;: impleri cotidie nō dubitamus;
quicquandiu in p̄senti sct̄a ꝑegrinis
uersam̄: p̄ lacrimas pressuraſq;
tēporales: gaudia ꝑpetue felicitatis
instant mercam̄: scientes scriptū;
Sic̄ patiam̄: et c̄ regnabim̄; et qui
seminant in lacrimis: in gaudio
metent; sic enī ompotens dī electos suos
p̄destinauit ē remunerandos:
ut nō nisi p lacrimas pressuraſq; p
senteſ: ad coronā p uenīant sempi
tēnā; At uero mundus ediuerso gau
det: quia dū in iquitati ad ꝑpetna gaudia
p̄tristicia et angustias desperant
p̄tingere: Impiū putant: si aliq̄d
de tēporali delectatione minus
exerceant: nolentes ut flos tēporis:
gratissimā eoꝝ p̄tereat iuuentutē;
quib; cuenit: q̄d scriptū ÷: ue uob
qui ridetis: quia plorabitis; quiē
admodū enī tristicia electoꝝ: uer-
tet̄ in gaudiū salutis ꝑpetue: ita
et gaudiū reproboꝝ mutabit̄ in fletū
et tristiciā atrocitate sempiterne
gehennē: ubi uermis eoꝝ nō morietur:
et ignis nō extinguet̄: Mulier
cū parturit: et cetera; In hac cō para
tione iuxta litterā hoc notandū ē:
quia parturiēs tristitiē: partus
aut̄ gaudio cōparat̄; q̄d tunc mai⁹
ē consuetū: quando nō puella sed
puer masculus nascit̄; unde et me-
lius uidet̄ legendū parturit: quā
pariat; iuxta sensū beati Augustini:
parere ē partū effundere: partu-
rire aut̄ ante partū dolere; quē
simil tudo: altiori intellectu in
specta: tā p̄cedentib; quā sub sequen
tib; uerbis: respondere ꝓbat̄; In
sacro eloquio mulieris nomine:
frequent̄ ecc̄ta figurat̄; uel quia
semp fecunditate bonoꝝ opū pollet:
uel certe ꝓpt̄ea quia spirales filios
dō gignere ꝑ aquā et spm̄: nū quā
desistat; hinc iohs mulierē amictā
sole: se uidisse cōmemorat: haud
dubiū quin ecc̄tam significans: ut
tute diuine potentie decorata; de
cuius partu spirali: pene similia
sermonib; dominicis uerba ꝓferens:
dic̄: q̄d in utero habens clamat
parturiens: et cruciat̄ ut pariat;
hinc: et quia q̄d regnū c̄loꝝ mulieri
cōparat̄: que accepto fermēto:
Abscondit in farine sat̄ tribus:
donec fermētaret̄ totū; quasi mi
litudine nihilominus figuratur
ecc̄ta: que ꝑcipiens axpō uim

fidei ac doctrine disseminare eam
studuit in trib; mundi partib;. Asia
Africa. et europa. donec toto mundo
notitia diuina repleto. In nomine mee
rā exiret sonus pdicatoy. et in fines
orbis terre uerba eoy: Adhuius mu li
eris membra septinere signabat paulus.
cū audtoribus suis diceret; filioli
quos iterū parturio. et cetera; et.
pegtm. ego uos genui; Hec igit
cū parturit contristat. quia nimirū
scā ecclā dū spīalibus uirtutū pfectib;
cumulandis insistit. dū filios suos
animas uidelicet scās. p labores et
angustias. Aduitā etnam dirigit.
incessanter pmittit. incessanter mundi
turbinib; urget; sed cū dō se in omīb;
adiuuante aduictorie palmā per
tingere meruerit. Iam nō meminit
pressurarū quas pculit. quia capit
magnitudine pmiorū que concu
piuit; et sicut mulier nato in hoc
mundo homine lętat. Ita scā ecclā
p creato Aduitā etnā credentiū
populo. digna animi exultatione
pfundit; non autē cuiquā incon
gruū uideri debet. si nascidicat
is. qui ex hac uita migrauerit; Si
enī inreprehensibiliter nascidicit
aliquis quidē tenebris uteri
materni prūpens. in hanc morta
lium lucem egredit. quomodo nō
rectissime natus uita et nuncupari.
qui impedimentis corporis exutus.
ad lucem indeficientē et ppetuā
sublimat. Ph ac siquidē ratione.
extraditione maiorū ecclę usus
credit optinuisse. ut die beatoy
martyrū uel confessoy quib; desc to
migrauer. nō funebri sed natales
uel natalicii uocitent. Et uos igit.
certq; hoc de aptis. luce clarius
uale intelligi; qui maxima tristicia
affectis passo ac sepulto dnō. sed
pacta resurrectionis gta. in minore
exultatione et gaudio sunt repleti.
adeo ut gaudium eoy nulla ad-
uersitas. nulla psecutio tollere
et uiolare potuerit; neq; putandis
int pressuras psequentium hoc
gaudiū amisisse. immo oē gaudiū
existimabant cū intēptationes
uarias incidere. gaudentes qm
digni habiti essent. p nomine dni
ī tumeliā pati; sed et de electis
omīb; nihil obstat intelligi. q
nunc quidē id. in psenti sc̄to tris-
ticiā habent; sed certissime nouer.
qm non. condigne passiones huius
tēporis. ad futurā gtam que reue-
labit in [illegible]; q̄d uero dic. iterū : cū
aut̄ et cetera. iuxta hunc intel
lectū. nā ad illud tēpus est refe-
rendū quo aptis post quā resurrexit
a mortuis in multis argumentis p
dies xl. semet ipsū ostendit. sed
potius ad diem iudicii de quo ipse
Iohs ait; scimus qm cū apparuerit.
et cetera; uidebo uos inquit
id. uidendus uob apparebo. con
suetomore scripturarū. ut est
illud; nunc cognoui q̄d timeas
dm. id. cognoscere alios fecit.
uel certe uidebo. id. miser et bon-

urī; Et cū uos ad me ipsū assum
psero: patientiā laboris urī.
expectatis p mīis remunerabo;
tunc p fecte electoꝝ gaudebit
illo utiq; gaudio: quod in ppe
tuū abeis auferri ñ poterit; quip
pe: quib; nulla aduersitas do
minabit: nullus hostis psequet:
sed sempit na felicitas et p petuū
gaudium: ipse uidelicet dñs ihs
xps ab electis omib; intuebit:
possidebit atq; tenebit. am;

DOMC. V. POST PASCHA
LECTIO SCI EUG. SCI OM Ioh'
IN ILLO TEMPORE DIXIT IHS DISCIPULIS SUIS

Vado ad eū qui me misit: et ne
mo ex uobis interrogat me quo
uadis; et rīt; Crebro dñs
ac redēptor nr: discipulis et
pēnā sue passionis: et gtam re
surrectionis: claritatēq; quoq;
ascensionis prēnunciare uolu
it: ut cū ea que p dicebat uide
rent uenientia minus dolerent:
minus de absentia corporis illu-
us [illegible] turbarentur;
In his ergo uerbis illius qui bus
dixit: Vado ad eū qui me misit
et cetera: sensus talis ee uidet;
Regrediar ascendendo ad pa
trem qui me incarnari consti
tuit: et tanta tāq; aperta
erit mee ascensionis claritas:
ut nemini urm opus sit inter
rogare quo p gam: cernenti-
b; cunctis quod patrē petā;
Videntib; enī illis eleuatus
est: et nubes suscepit eū ab ocu
lis eoꝝ: euntēq; non uerbis int-
rogauerunt: sed oculis p secuti
sunt; Sed quia hec locutus sum
uob: et rīt; Cernebat dñs quid
hec sua uerba quib; se ad patrē
rediturū ee dicebat in mentib;
aptoꝝ generarent: uidelicet
quia maiorem tristiciā haberent
de eius abscessione quia eos desere-
ret: quā leticiā de eius ascensione
ad patrē; desiderabant enī eius
p sentia corporaliter p frui: quia
adhuc carnaliter sapientes: corpo
raliter eū exterius: et ñ spitaliter
interius diligebant; nā qui a spi
ritalē consolationē nec dū habe
bant interius: quā postea p aduen
tū sci spūs p cepunt: idqd in xpō
exteriusui debant id est p sentiā
corporis: carnaliter amittere
metuebant; Sed ego ueritatē
dico uob: et cetera; tanquā dicerēt:
Expedit ut hec forma seruili auris
tollat aspectib;: quatinus amor
diuinitatis: pressius urīs infigat
mentib;; nolo enī adhuc me car
naliter diligatis: et sem placte
istō contenti. infantes ee cupia
tis; nā si tenera alimenta quib;
hactenus alui non subtraxero:
solidū spitalemq; cibū esurire
nequibitis; Si enī non abiero:
et reliqua; Cū constet quia pa
raclitus spūs ex patre p cedit et
filio: cur se filius recessurū dicit:
ut ille ueniat quia filio nūquā

recedit: sed non ideo hec loquebatur: qd etiã pñs̄ corpore spm̄ scm̄ cordib; eorũ non posset infundere; nã eundẽ spm̄ ipsis discipulis resurgens: insufflando p spicue dedisse alibi legitur; uerũ illo interra posito et cũ discipulis interra conuersante: quia hunc corpore is semp oculis uidere sitiebant: mentis desideriũ ad sitienda celestis gratie munera. erigere non ualebant; ascendente autẽ illo p corpus incelũ: et illi paritẽ p desideriũ sci spūs celestes effecti: omẽ desideriũ suũ post illũ direxerunt; et licet terrã corpore: celũ tamen mente et animo cepunt incolere. Recte ergo: eis dicit; Nisi ego abiero: paraclitus non ueniet; ac si aptẽ diceret, si corpus auobis non subtraho: quis sit amor spūs non ostendo; et nisi me desiderius corporaliter cernere: nũ quã mediscet spūaliter amare; qua autẽ causa spūs scs paracletus idẽ consolator cognominetur: luce clarius patet: qd sci licet corda aptoy que abscessus dñi mesta reddiderat: suo ad uentu recreare et consolatione intima p funderedignatus est. Sed et si de lib; cunctas consolator efficit: dũ cotidie afflictiones eoy uirtutẽ p seuerantie largiendo exspectatione futurorum pmiorũ consolat; Et cũ uenerit: ille arguet mundũ: et rtq; De his omib; ipsa ueritas incarne posita: mundũ idẽ dilectores mundi redarguit: ut exemplis aferuere facillimũ est; de peccato quidẽ incredulitatis mundũ redarguit: cũ loquens de iudeis dixit; Si non uenissem: et cetera; De iustitia uero: cũ eis dẽ iudeis loquens ait; Regina austri: et cetera usq; salomon hic; et rursus; uiri niniuite: et cetera; De iudicio uero redarguit mundũ: cũ diabolũ iã iudicatũ hoc ẽ dãpnatũ ostendens: sequaces quoq; illius dãpnandos ee monstrauit; Uidebã inquiens satanan: quasi fulgur decelo cadentẽ; et alibi: ad iudeos; uos ex patre diabolo estis; si ergo p seipsũ de his omib; mundum redarguit: quid necesse fuit ut hoc ipsũ spm̄ scm̄ facturũ ee p dicere t: nimirũ ea de causa: qua xps una tantũ gentẽ immo unũ mundi angulũ hoc ẽ ratione iudeoy arguit; Spūs uero scs per aptos in totũ orbẽ dispersos: non unũ iã populũ sed cunctũ redarguit mundũ; Ipse autẽ spūs hoc facere dicit̃: qui p aptos fecisse cognoscit̃; plane ipsũ mundũ redarguit: qua ardorẽ caritatis in cordib; aptoy diffudit: qua succensi ulterius iã mundũ idẽ amatores mundi arguere ntr epidarent: immo ante armatos reges et presides in ptria: xpm constantissim

fateretur; quā sententiā ipse sal
uator exponens ait subiungens;
de peccato quidē: et cetera; Notan
dū quia peccatū infidelitatis quasi
solū p ceteris posuit: quia animi rū
sicut fidei origo uirtutū ē: ita et
infidelitas fundamentū: omnīū uitiorū;
hoc enī peccato manente cetera de-
tinent: et hoc discedente cetera
remittunt; Hinc dns dic; q̄ n credit:
iā iudicatus est; De iustitia uero:
et cetera; querendū si de peccato
mundus redarguit: cur et de iusti-
tia: quisenī de iustitia recte
argui possit: sed mundus id est amā
tores mundi. de peccato quidē suo:
de iustitia uero arguit aliena:
hoc ē de iustitia electorū quidnm
n uident; q̄d ipsa expositio dnī sā
tis indicat; qui cū dixisset mundū
de iustitia arguendū: ait: quia
ad patrē uado et iā n uidebitis
me: subaudit̄ qualē modo uidetis.
id est mortalē: sed in maiestate ad
iudiciū uenientē; Iustitia ergo
discipulorū xpi erat: quadnm
quē uerū cernebant hominem:
uerū quoq; dī filiū credidērunt;
In hunc modū iustitia ceterorū
fideliū: eorū scilicet quidnm
in carne n uident: ut xpm quē cor
porali psentia n uident: uerū ee
dm; et hominē fateant; de hac
ergo iustitia fideliū quidnm
n uident infideles arguunt: cur
scilicet ipsi quasi mi ut uerbū
dī audiēt: noluerunt credere;

: ē uersus adaptos

Nequitiaenī reprobor n solū ex sua
prauitate sed etiā ex iusto eorū para
tione iudicat̄; Unde ad peccatrice
hierusalē. sermo diuinus p pphetā
loquit̄; Iustificata est sodoma soror
tua ex te: hoc ē ex cōparatione sce
leris eius; et dns alibi ad blasphemā
tes iudeos de aptis filiis suis q; illius
gentis loquit̄: ideo ipsi iudices suī
er̄: q̄d scilicet illis credentib; in
me credere noluistis; De iudicio
aut̄: et q; princeps mundi dia
bolus intelligit̄: qui quandā prin
cipatus arcem in cordib; infideliū
optinet: qui hic mundi appellatio-
ne censent̄; qui iudicatus id est dam
natus est. ad nō. cū et ipse demonia
eiceret: et discipulis suis eadem
faciendi facultatē p mitteret;
iudicatus aut̄ est: q̄m iudicio ignis
ęt̄ni irrevocabiliter est destinatus;
de hoc ergo q; iudicio quo princeps
mundi iudicatus est: Aspū sco arguit
mundus: quando homines nec dī uolun
tatis superbiendo resistere p̄sumant:
exemplo dāpnati p̄rem archangli;
petrus enī apt̄s immo spūs scūs p petrū:
de hoc iudicio mundū redarguit:
cū ad corrigendā prauor hominū
nequitiā: cōmemorat pēnā sup
bientiū angelor dicens; Si enī dī
peccantib; angelis n pepercit: et
r t q; Adhuc multa habeo uobis
dicere: et r t q; quia discipuli ad
huc carnales erant: et nec dū uir
tute spūs scī confirmati: n poterant
oīa intelligere neq; ad nō dice-

bant; Uenientes pus co sup os die
pentecostes: multo ma or sciencia
postea cosecutus; quo lo ergo su
per ius dic: oma que au lui a patre
meo nota feci uob: cu e rursum
dicat: Adhuc multa h beo uobis
dicere: sed sciendu qui ibi uerbu
pter tritate poris sp futu ro ponens:
qd adhuc facturus era ia fecisse
sed dicit; sic et enī pphe sepe futura
p dixisse inueni mus q quā pterita;
Unde et hoc loco se oma licit nota fe
cisse discipulis: que sen uerat nota
tie de qua paulus ait; cu uenerit
qd p fectu est: eua cua it qd ex parte
est; que ad modu enī in nor alitate
carnis et salute ānima rū futura
expectamus: quā uis ia n pignore
fidei accepto: hoc ego i spūs sci salui
facti ee dicam: tra omīu m rerū noti
cia quecūq; unigenitu audiuit
a patre in futuru ū spera ret debemus:
quā uis ia se hoc notu fec sse dixerit
110 xps; Duo aut e sunt ppt q doctor
uerbū p dicatio nis ret cere debet:
uel cū audit ores suos q bus que di
cunt deteriorari consp cit: uel
cū eos uerba que p dicat. p b imbecille
intellectū ferre n posse ipse exerit;
quoy ppt unu: dns dic: Multa
dare uob discipulis; et tq ppt aliud
uero: nunc loqui: Adhuc multa
habeo: et cetera; Cū aut uenerit
ille spūs ueritatis: et tq; neq quā
est mandū est hec uerba in hac uita
in cuiusq electi mte posse cōpleri:

ut scilicet omem ueritate du in hac
uita ualuit cōprehendere uel eat:
cū dicat apls se ex parte scire et ex
parte pphetare; sed in his uerbis dni
quib; dicit: spūs sc docebit uos omem
ueritate; talis sensus: quasi dicat;
Ipse spūs diffundet in cordib; uris
caritate: que uos faciat amare
omem ueritate; Cuius doctrina
gifterio et uir tutū p cessib; auctis
puenitis ad illā beatitudine
ubi nos se possit is omem ueritate;
Non enī loquet a semet ipso; qd
spūs sc nō loqui a semet ipso dicit;
inseparabilis toti us trinitatis
operatio declarat; spūs enī sc de
patre p cedit et filio; qd enī et de
filio p cedat: ipse filius manifestat
in euglio dicens; Ego noui uir tu
tē de me exisse; ubi p fecto uir tutis
nomine: spūs sc intellegit; et apls;
misit inquit dns spūm filii sui in cor da
nra; nō ergo loquit spūs sc a semet
ipso: subaudit sine patris et filii
consortio; Sed quecūq; audiet loquet;
mirū uidet et scrutatu difficil
limū: quomodo spūs audire dicit;
Nonenī in illa simplicissima di
omptis natura: loci s ppriis diuinos
sensus ua in hominib; fas: credere:
ut alibi sit uisus alibi auditus:
sed singula in eo totū in cō phen
sibili quoda modo accipienda s;
Idem enī est illi uidere q d audire:
Idem audire q d uidere; nec aliud
in eo nomine sensuū: qua uis tus
omī portentissima demonstrat;

Et nr̄a quidē mens: puicissitudi-
nē tēporū uariat; potest enim
aliquando scire: qđ aliquando
nesciebat; potest etiā ueri simili-
tudine falli: et uerū adpbare
qđ falsū est: Ind̄ouero nō aliud est
esse: et aliud scire: sed tamen de
illiē: et essentialiter scire: et
scientē ee; nā et dm patrē dicimus
habere sapientiā: cūtamen ipse sua sit
sapientia; Spūs ergo scūs que cūque
audierit loquidicit: quia non a se
sed a patre ee catholice credit; Ab
illo ergo audit a quo ē: id: a quo pcedit:
qui a quo illiē ee: a bill o et audire:
qđ nihil: aliud quā scire; siquē uero
mouet quare audiet futuro tēpore
dictū sit: sciat ind̄m nullā tēpo-
cadere alt̄nitatē; sed qui a semp ē
et potest: ideo etiā p̄t̄it o t futuro:
scriptura ind̄ō: indifferenter utit;
Et audiuit ergo spūs: et audit et
audiet: qui a semp illiē a patre ee:
et semp scire; Ille me clarificabit;
Clarificauit spūs scūs xp̄m: quando
mentes inlustrans ap̄tos: eum
quē exten us sicut hominē noue
rant: atq; sicut hominē diligebant: d̄o patri consempiternū.
consubstantialēq; ee docuit;
Clarificauit etiā xp̄m: quando
accensa in eoꝝ cordib; caritate:
omīq; pro fusse rubi timore fu
gato: ad p̄dicandā p̄ orbē patrate
ia eius q̄ tam resurrectionis: con-
fessorissimos reddidit; Clarificat
etiā cotidie in electorū cordib;

diuinū in amorem mundane cupidita
tis prunas excoquit: et ad desidera
randa celestia: diuini ignis ardore
succendit. Q. uia de meo accipiet:
et q; de eo accipiet: patre unde
licet; Inde ni accipit spūs: unde pce
dit; nec sat recipiendū qđ quidā
hereticorū sic dogmatizare conati
s. filiū acc[illegible] a patre: spūm uero scm
a filio; cui si hoc concessū fuerit:
consequ[illegible] ut quidā gradus sint
in scā trinitate: et spūs scūs minor
sit patre et filio; Inde ergo spūs scūs
acc[illegible] de et filius: quia inde
p̄cedit u[illegible] de nascit filius; In scā et
eā trinitate: pat de nullo ē: filius
a patre genitus: spūs a patre p̄cedit
simul et a filio; et hi tres unus ds;
ubiq; p̄sens: sed inuisibilis: ubiq; totus
sed incōprehensibilis; de quo quicq̄d
mens hum[illegible] ana cogitet: quantū-
uis pulchri lingua confingat:
longe mi[illegible] nus: longeq; in ferius
eo. qđ ip[illegible] se ē; Huius igit̄ spūs auxiliū
incunct[illegible] s actib; nris postulemus:
eius desi[illegible] derio flagremus dicentes
cū pphe[illegible] ta; Cor mundū crea in me
ds: et rec[illegible] era; priusquippe cor mun
dū inseri[illegible] reari p̄cabat scs pphe-
ta: ac dein de spūm rectū in suis uisceri-
bus; in[illegible] quandū; sciebat enī dnō
inspirante: spūm scm in cor de-
pollu[illegible] o sedem habere nō posse;
et ide[illegible] o petebat cor mundū inse-
creari: ubi spūs scūs requiescere
dignet; Cor enī hominis qđ spūs
scūs [illegible] possederit. a spū maligno

mentis motu gignunt. Sunt alię
quę p delectationē uicium mentem
inrepunt. nequaquā tamen ea ad pec
cati uoluntatē inflectunt; nihilo
minus et alię sunt. quę cū delectatione.
deliberatione quoq; et p̄finitione
facinoris animū inficiunt. et nisi
cita pœnitentia succurrat. damnabilē
reddunt. Omni igit̄ circūspectione
cordi nr̄o custodia ē adhibenda. omis
malę cogitationis ingressus. bonarū
ē immissione pellendus; sicq; mens
sciss semp ē assidue faciendā medita
tionib;. ut omis eius cogitatio dm
sapiat. et de solo supno desiderio
p̄cedat;

IN ASCENSIONE DNI

LECTIO SCI EUANGELII SCDM MARCUM. IN ILLO TEMPORE RECUBENTIBUS UNDECIM

Recubentibus undecim discipulis. apparuit illis ihs.
Tam sue resurrectionis dns.
multiformi argumentorū exhibi
tione ad struxit. p xl dierū inter
uallā cū aplis conuersatus. et
modo singulis. modo omnib; mani
festatus; quia nimirū tanta erat
celebrandę resurrectionis sublimi
tas. ut nequaquā ad eā p̄fecte intel
legendā. discipulorū infirmitas
conscendere posset; Ideoq; ut adeā
quandoq; attingeret. sensim in
formandi erat; Uerūsi subtilius
diuinę erganos dispensationis af
fluentiā p̄pendamus. nobis potiū
eorū dubitatione cōsultū inuenimus.
et infirmitatē illorū nr̄am firmi
tatē exstitisse cognoscimus; fides
enim nr̄a eorū ē diuina ambiguitate
firmata ac solidata. quia dū
uarias uerę expī resurrectionis ex
perimēta cepunt. omnem prorsus
a nob infidelitatis occasionē tulerūt;
Decies autē dns aplis post resurrec
tionē apparuisse in euangeliis legit̄;
multotiens uero eis uisus fuisse non
dubitat̄. si quidē ipso die sue resur
rectionis. quinquies hominib;
apparuit; deinde post octo dies
quando omis discipuli erant simul.
et thomas cū eis; septimo. ostendit
se illis ad mare tyberiadis; Octauo
uisus est undecim in galilea; Nono
cū recūbentib; illis apparuit. et
incredulitatē illorū et duriciam
increpauit; decimo uidere eū non ia
in terris constitutū. sed in ęthera
libratū. quando testes resurrec
tionis angeli affuere dicentes;
Uiri galilei. et cetera; notandū
uero est. qd recūbentib; illis.
ultimū suę p̄sentię munus exhibuit;
nimirū ut ueritas resurrectionis
eius robustius ineis conualesceret.
nec ia de ueritate resūpti corporis
ulterius dubitarent; et quia
exemplo eos relicturus et in cęlū
ascensurus erat. Increpauit
eorū incredulitatē et duriciā
redarguit. utq; d nouissimum
audiebant. in eorū mentib; tena
ciuss figeret. et seueriuss plata
increpatione. dubitationi ręs
minuss poneret; fecit uero di
ergā spirales filios in cęlū curuss

+ in no eran. id ē intellectu-

qđ facit pat̄ carnalis erga filios
morituros; tacto p̄senti urgetur:
:lā uicina mortepallescit: et tamen
filios euocat: ressuas ordinat: et
desingulis quę animo insederint
mandat: et adultamū qđ carius
illi fuerit: inp̄tio morientis tradit;
sicq; demū tanto magis uerba patris
mortui custodiunt: quanto se illa
ultima audisse recolunt; sicet
dns: sua manifaset dm̄ homini cęlo
fatigia supantē: sepulcri angus
tiis mandando cōponere: aplos
nouissimo affatu redarguit:
quia his qui uiderant eū resurrexis-
se n̄ crediderant; Legimus enī quia
mulieribus; A monumento reuertēn
tibus; et dnī resurrectionē nunci
antibus; uidebant̄ eis hęc uerba
quasi delira mentū; Redarguit
igit̄ eos dns quare sue resurrec
tioni sis internuncii sn̄ credide
rint: cū utraq; gentes quib; p̄dica
turi erant: qđ minime uiderant
credituręs essent; unde mox sub
infert: sic eugta: Et tā illis;
cuntes in mundū: et cetera; prę
ceptū aptis fuerat ante passionē:
ne in uia gentiū abirent: neue
in ciuitates illoy intrarent; sed
iudeis p fidię sue merito rep batis-
tanca ad salutē omi gentium
quacqua uersū por bem sparsarū
diriguntur; Quę rendū tamen est
quid sit qđ dicitur: p̄dicate euan
gelium omi creaturę: cū sup fluū
sit eugtm reb; uita carentibus

aut mutis p̄dicari animalib;; Ad
hanc quest̄onē enodandā sciendum
uenit: quia omis creatura tripharia
diuidit̄; Inuisibilem id est essentialē: — q
— in zoe et karn. id ē ut talem. +
qua beatus gregorius separatius
subtiliusq; distinguit inquiens:
sunt lapides: sed non uiuunt; sunt
arbusta et arbores: sunt. uiuunt.
sed n̄ sentiunt; uiuunt uero n̄ per
animā: sed puro rē; Unde et psal
lus dic̄; Insipiens stucq đ semi nas: n
uiuificat̄ nisi prius moriat̄; sunt
pecudes: uiuunt. sentiunt sed n
discernunt; sunt angti. uiuunt
sentiunt et discernunt; nomine
ergo omis creaturę homo signa-
tus est: qui cū omi creatura. cō-
mune habet aliquid; habet ē cū
lapidib;: uiuere cū arboribus;: sen
tire cū animalib;: discernere uel
intelligere cū angelis; homini
ergo soli eugtm predicari iubet̄.
cum omi creaturę adnunciari p̄ci
pit̄: quia homo cū omi creatura.
quod̄ participio copulat̄; omis
etiā creaturę uocabulo. gentili-
tas specialiter appellari potest:
quę relicto creatore: creaturę se
mancipauit obsequio. lignaet
lapides et monstruosa quęq; ani-
malium portenta colendo; et quia
ab illo defecerat beato principio.
ad cuius imaginē conditus fuerat:
iure int̄ infima quęq; connumera-
retur; iubet̄ ergo aptis. ut eugtm
omi creaturę p̄dicent: hoc ē.

ꝓ uniuersas nationes que inigno
rantiadi eatenus fuerant: fidei et
salutis nunciū portent; Qui credi
derit: et rtq; Hec uerba sūmā nostre
saluationis causamq; cōtinent sub-
eundi baptismatis; pulchre uero pri
mū dicitur qui crediderit: deinde
inferūt et baptizatus fuerit: quia
sine fide: baptismi tinctio. aut
nihil ualet aut minimū; sed queri
potest quomodo parulos ꝓ baptis
mū dicamus saluari: qui utiq; nec
du ętatis incapacitate credere poss:
Neq; tam ideo isti sine fide saluant:
quia uicaria suscipientiū fides: eis
auxilio ē: ut sicut ꝓ alios peccati
adeo sit traducta ē macula: ita et
aliorū confessione: a peccatis ori
ginalib; expient: sed dicit: cū
qui crediderit saluus erit: potest
alicui ꝓsuaderi: ut sese sola fide sal
uandum credat: sicq; loetali uul
nere ꝓfossus: a bonoꝝ opū fructib;
torpeat: et tractus sibimet blan
diat; Ego iā credidi: saluus ero;
uerū dicit: si fidē quā habet bonoꝝ
opū faciis exornet; credere eni
uere dicit ē: dm uoce simul et moribꝫ;
confiteri; Unde contra: de quib; da
dicit; Confitentur se nosse deum: fac
tis autē negant; Qui uero non
crediderit: condempnabit; dic
tū fuerat quid fides ꝓmereret: re-
dicendū restabat quid ultionis
infidelitas consequeret; qui uero
inquit nō crediderit: condēpna
bitur; qua sententia. aptiq; quoq;

concutiunt: ne ipsi infidere sur
rectionis dubitare auderent.
quā p orbē ꝓdicaturi erant: certū
habentes: quia qui nō crediderit
condēpnabit; Unde et alibi scrip
tū est; qui nō credit: iā iudicatus:
Signa autē eos qui crediderint:
certq; Hec signa in primordio
nascentis ecclę: a baptis eorūq;
sequacib; corporaliter impletas;
nā et demonia de obsessis corporib;
imperiosa ꝓceptione expulerunt:
et linguis omnium gentiū locutis;
serpentes quoq; ap primis fidei;
exturbarunt: et uenenū biben
tes: nocitū non sunt; Legimus enim
de beato iohanne euāgelista: quia
ꝓpinatū sibi ueneni poculū hau
serit: nec nocere ipotuerit; egri-
tudines insup corporū. non solum
manus impositione: sed etiam
umbre sue uel uestis attactu:
fugasse nos cunctis; sed fortē quo
runda simplicū mentes ꝓmoueri
poss: quare hec signa omnib; gene
raliter ꝓmissa: modo in ecclesia
minime fiant; Constat sane hec
in exordio nascentis ecclę necessa
ria fuisse: ut his rudes ad huc
et tenere mentes: ad fidei
robur solidarentur; signa enim
infidelib; sunt: non fidelibus;
ac post quā fides totius pene
mundi terminos tenuit: postquā
ecclę decus: ꝓcedentiū consu-
etudinem fecit; altius caput ex-
tulit: signa a ꝓpalare

desierunt; nā et qui uirgulta
plantant. tā diu aquā infundunt.
donec ea radicata et suis uiribꝫ;
nixa uideant; post quā uero arbor
conualuerit. ab irrigatione
cessant; Uerū et si corporaliter
n fiunt. agunt qd maius.
spitaliter; et certe maiora sunt ea quę
erga animā interius agunt.
quā ea quę foris circa corporis
curationē ostendunt; denique;
maius multoq; pfectius est
sanare interius animā ppetuo
uicturā. quā corpus quandoq;
morturū; denique; et dns. ea
signa uocauit; Signa enī dicun
tur. eo qd aliquid significent;
quia p ea quę exterius agebant.
quid interius agi oporteret. p
signabant; Uidendū ergo qualiter
hęc signa spitaliter in ecclā imple
antur; sacerdotes enī sanctarū
plebiū pfecti. dū credentes
crismate diuino sci ficant et
in eis diabolo locū uetant. utq;
demonia eiciunt; linguis etiā
nouis locunt. cū sub umbra
cęlestis patrię pmia adnunci
ant; serpentes tollunt. cum
sub dolos quosq;. et pmaliciam
draconis cubile factos. suis
monitis exhortationibꝫ; q; con
uertunt; mortaferū quoq; bi
bunt sed nō eis nocet. cū uenenate
psuasionis uirus audiunt. sed
minime phęc ad mala deflec
tunt; sed ecs. p egros manus
imponunt et bene habent. cum
fragiles quosq; et ad boni operis
robur inualidos. exemplo suę
actionis quasi tactu manus animant.
et ad boni op is uires firmant; et
illa quidē signa corporalia non
nūquā agunt etiā mali cū bonis.
Ista uero spitalia nusquā et nūq
possunt agere nisi soli boni; qd enī
signa mali faciunt. dns ostendit.
qui de tribulatione ultimā lo
quens dicit; surgent pseudoxpi.
et pseudopphetę. et dabunt
signa et pdigia; Unde et tales.
in iudicio dicturi sunt; dne. nonne
in nomine tuo pphetauimus. et
in nomine tuo uirtutes multas
fecimus. et respondebit illis;
nescio uos. unde estis; Et dns
quidē ihs. et cetera; quod dns
assūptus dicit. nonē putandus
angelico eguisse auxilio. cum
utiq; supomā p pria dei fera potē-
tia; sed qui illorū obsequio
comitatus ascendit; sedere ecclā
ad dexterā di patris dicit. quia
in māiestate patris ecclā scdm huma
nitatis habitudinē consistit. unius
cū eo q tae. eius deq; atq; insepa
rabilis potentię; Notandū uero
qd hunc beatus eugenia marcus
sedere ad dexterā di asserat. cū
beatus stephanus in hora suę lapi
dationis stantē seu i dissent ecce
dicens; ecce uideo cęlos apertos. et
filiū hominis stantē ad dexteris di;
sed in dō situs membrorū. p quali-

tate accipit negociorū: sedere eni-
Impantis et iudicantis est; stare-
pugnantis uel adiuuantis; beatus
ergo stephanus in passionis agone
constitutus: merito dnm stantē
uidit: quē adiutorē concertato-
remq; habuit: Ipse enī certamini
intērat: sed dns pugnabat; et ut
athlete constantia interris minime
lassaretur: uictoria ei desuperis
parabat; quia uero ascendens in
celū omā cū patre regit: et adul
tamū peū dns pater omā examinabit:
merito eū beatus marcus adde x
terā patris consedere phibuit;
Illa uite pfecti. pdicauerunt ubiq;:
et cetera; nulla etenī regio quantum
libet inaccessa: quantū uis aspera:
nullus pene locus licet remotissimus
extitit: quo eos pdicatio nō pueni-
ret; et ante eis defecit terra quam
lingua; qd longe ante psalmista
intuens ait; In omēm terrā exiuit
sonus eos: et ter q; pfecti ergo pdi-
cauer ubiq;: nutu ipius sedau
xiliodi coopantis; coopabat enī
suis pdicatoribus xps: quia ne eis et
p eos omēm celsitudine subdebat:
omēm mundi fastū subiugabat;
Sermonē nihilominus confirmabat
sequentib; signis: quia ne pdicatio
despiceret expsona loquenti ū: robo
rabat subsequenta exhibitione sig
nor; exultet ergo increduli tib;
uniuersalis ecclā: et tri ū phalem
dni sui ad celos redit ū: uot: sollē
nib; amplectat; ascendens xps:
uictores tirones celo reposuit:
et mīb suis quo eū sequant ostendit;
ut sicut ipse mortē pdomita. et eius
qui mortis habebat impiū seuitia
subiugata: uictor ad patrē redit;
ita demū et nos ad eū pueni re posse
credamus: cui uicioru omisq; cor-
ruptionis uictores extiterimus;
Ad hanc supne ciuitatis feliciter
beatā beateq; felicē celebritatē:
quantū sufficimus festinemus:
et quia nec dū corpore uulemus:
mentis deuotione interesse sata
gamus; meminisse etiā debemus:
qd beatus lucas dominicā descri-
bens ascensionē dixit; Eleuatis
manib; benedixit eis: et ferebat
in celū; felices certe et diuine pro-
sus benedictionis heredes: qui
dni in celū ascendentis manib; bene-
dici meruer; qua nimirū in bene
dictionis plenitudine reuertet
ad eos: a quorū se aspectib; in bene
dictione subtraxit; angtis eos de
apto: ita pteritis; sicuenit:
et cetera; qua ppt et nos qui per
aptica pdicationē ineū credidim:
eū sedule dep cem: ut cū manifestatis
omib; uenerit qui pauci uidentib;
ascendit: in sortem nos huius bene-
dictionis admittat: eorū q; soci
etati connumeret quib; dicturus:
uenite benedicti patris mei et cetera;

DNC-UI POST PASCE A
LECTIO SCI EUG: SCDM
IOHEM: IN ILLO TEMP:
DIXIT IHS DISCIPLIS:

C Ū UENERIT PARACLITUS
quē ego mittā uob a patre:
spm ueritatis qui a patre p cedit-
ille testimoniū phibebit de
me; et rtq; Postulis in coena cū
discipulis dns:- post quā mr ferua
nouū testamti corporis sanguī-
nisq; sui consecratione signauit-
Instante iam hora sue traditio
nis:- inter cetera quib; eos digna
tus est erudire monuit:- ne im-
piorū contra se psecutione seui-
ente terrerentur:- neu fessi ce-
derent:- sed in omīb; inuictum
constantię robur tenerent:-
Aduentu etiā spūs sci ip missor cuius
grā terreno timore priuarent-
et cęlestis uirtutis robore fun
darent; deniq; si diuinę scrip-
turę oracula consulamus:- apte
cognoscemus:- quia sci apti ante
spūs sci aduentum:- minus idonei
fuerint ad capienda mr ferua
diuinę sublimitatis:- minus etiā
fortes ad toleranda aduersa
illatę psecutionis; qd ut exem
pli gratia euidentius pateat-
ipsum apostolici culminis uer-
ticem beatū petrū ad medium
deducamus:- qui ante quā spūs sco
corroboraretur:- adeo infirmus
et pauidę mentis fuit:- ut ad uocē
unius ancillulę:- dnm se uel nosse
negaueri t; Uerū post quā spūs sci
ignis:- timore ante frigidū pectus
accendit:- tanta subito fortitudi
ne animo concepit:- ut p cunctis
aptis ad gtam resurrectionis xpi
publice predicandū emicaret:-
et principū inpauidus territulam
tatranseret dicens: Obedire oportet
tedō:- magis quā hominib;; Ammi-
remur ergo beatū petrū pdican
tē:- quēdō lucramus inficiantem;
tanto enī spūs sci fulgore inlustra
tus est:- tantaq; ueritatis auctori
tate solidatus:- ut eos qui paulo ante
fuerant interfector es xpi:- ta con
uertere t:- quo etiā mori uellent
pamore xpi; Imtuendū uero qd dns
spūm scm:- et a se mitti:- et a patre p-
cedere dicit:- non quo inseparabilis
sit patris et filii operatio:- sed ut
distantia personarū patris et filii
manifestet; In qua tam pśonarū
distinctione:- una filii uoluntas
atq; operatio:- cū patris uolunta-
te et operatione concordat; sicut
ergo spūs scs a filio mittit:- sic mit
titur et a patre; et sic p cedit a
filio:- quomodo et a patre; Ipse etiā
spūs scs:- quia unius est uoluntatis
eiusdēq; operationis cū patre et
filio:- dicitur ipse quoq; sua spon
te uenire; qd patenter dns:- in eo
loco ostendit:- ubi ait:- spūs:- ubi uult
spirat; et aptis enumeratis diui-
norū carismatū distributionib;:-
subdidit; Hęc oma operatur unus
atq; idem spūs:- diuidens singulis
prout uult; Ite testimonium p
hibebit de me; et rtq; phibuit
spūs sci testimoniū dnō:- quia cor-
dib; aptorū in lapsus:- plenissimā

eis diuinitatis seu humanitatis xpi
scientiā contulit. adeo ut quantū
mortalis fragilitas patit. quic
quid de eo sciendū est nossent. qua
lit unius cū patre esset substantie. et
eius deq; maiestatis. qđ is qui ante
scta dr erat apud dm. homo inter
homines apparuit in fine sctorū.
qđ de uirgine natus acceperit.
ut idem homo idem esset et dr. qđ
spōte passus sua uirtute a mortuis
resurrexerit. atq; incelū ascen
dens in patris dextera sederit.
postremo qđ ipse in fine mundi.
equus omīum iudex uenturus sit.
hec oma sci apti. de xpō spūs sci ma
gisterio didicer̄; nec solū illi. uerū
etiā oms qui recti aliquid de xpō
senserunt. in huius spūs grā hoc pro
meruisse credendi s; phibuit etiā
testimoniū. quando aptis constan
tiā ea que didicerant pdicandi
inspirauit; uno enī eodēq; spū. et
scientie spīalis dote. et uirtutis
ad pdicandū ope donatis; unde
sub infert. Et uos testimoniū
phibebitis. et rtq; quia enī ab in
itio pdicationis cū dno fuerant.
poterant alios pdicare que nouе
rant; multū enī apti s pfuit. qđ
ab initio dominice pdicationis
cū eo fuer̄. qđ et tēporis quanti
tate et sui assiduitate pleniusq
cęlestī disciplinā cepunt. et ut
radicitus sit medullitus inbiber̄;
Cui rei atte stat̄ petrus. qui in
locū iude ꝑditoris alius subrogatus

ere uolens. nō neophitū sed longa
conuersatione pbatū eligere
studuit dicens; uiri frēs. oportet
ex his uiris qui nobis cū conuersatis
in omī tēpore quo intrauit et exiuit
inter nos dns ihs. testē fieri resurrec
tionis eius ad plebē. unū ex istis;
quanta etiā auctoritate resur
rectionē dnī pdicaret. ait libi in
sinuat ita de xpō dicens; quē dr
suscitauit a mortuis. et dedit
eū manifestū fieri. nō omī populo.
sed testib; pordinatis ado. nob
qui manducauimus et bibimus cū
illo. post quā resurrexit a mortuis;
Haec locutus sū uobis. et rtq; ꝑ
uidebat dns que ꝑsecutionū pro
celle contra predicantes aptos
surgerent. ideoq; prouide digna
tus eis post uentura pdicere. quo
uenientia possent facilius tole
rare; minus enī nos afficiunt mala
que p nos cunt̄; grauius uero in
puis aptur bant; et intuendū quia
cū dixisset eos aduentu spūs sci in
luminandos et sibi testimonium
reddituros. ilico futurę ꝑsecu
tionis aduersa subiunxit; quanto
enī amplius sci aduirtutū sublimia
entuntur. eo maior contra eos
diaboli inuidia gloriet̄. qui eoꝝ
pfectib; resistere. et siue ꝑse
siue p membra sua. inchoatā bonī
initia que erit radicitus abstirpare;
Ait ergo dns; hec locutus sū uob.
ut nō scandalizemini. ac si diceret.
Idcirco uob post modū uentura

innotescō: ut prescientię clipeo
muniti: nequaquā a statu urę
solidi tatis deiciamini; Absq;
sinagogis: facient uos; Ineugio
inuenimus conspirasse iudeos:
ut si quis xpm confiteretur. extra
sinagogā fieret; qđ nimirū apud
illos: p̄ magno piaculo deputa
bat̄; sicut enī nunc homicidę uel
capitalib; obnoxii criminib;. ab
ecclę consortio pellunt̄: ita tunc
tēporis: nominis xpī confessores:
a sinagoga eliminabant̄; quod
passi sunt nichodemus et gamaliel. multiq; alii: qui eleger̄
ad tempus: hominū societate
priuari: ut xpō inp̄etuū ad
hererent; quod aut̄ nō solum
a sinagogis eicerent̄: uerū etiā
morte a suis conciuib; plecterent̄: manifestat dns cū subiungit; Sed uenit hora: ut qđ;
iudei dū p̄ confessci euangelii p̄sequerent̄: obsequiū se deo p̄stare
arbitrabant̄: putantes se p̄ hoc
legis exercere uindictā; unde
et beatus paulus: de testimonio ill̄is reddidit dicens; Emulationē
legis habent: sed nō secūm scientiā;
uerū nichil qđ est illis legē quę
p̄ seruū data ē defendere: qui
grām euāgelii quę p̄ filiū facta ē
noluerūt recipere; quib; non
minime apti consolant̄: dū audiunt non sui odio sed zelo diuinę
legis: p̄secutionis aduersū se
rabiem concitari; Et hęc

facient: quia nō nouerunt patrē
neq; me; Satis iam scę ecclę fides
accepit: patrē et filiū unius dignitatis atq; potentię ee: atq; ideo patris
sine filii cognitione haberi a nemine
posse; Hinc idem eugelista: alibi dicit;
qui negat filiū: nec patrē habet;
et alibi; qui diligit eū qui genuit:
diligit eū qui genitus est; Iactent
ergo se iudei de cultu dī patris quantū uolunt: fidem nrām quę in xpō
et p̄ xpm est inrideant; nūquam
certe do patri placere poterunt:
nūquā ad noticiā illius p̄uenire
ualebunt: nisi xpm in quo ianua
ad patris sciencia p̄ueniendi ē p̄ fidē recepint: et sequalē p̄ omā dō
patri crediderint; quid uero ultra
legis: quid leuamini hęc uerba
dni apl̄is conferrent: illico manifestat̄ cū subdit; Sed hęc locutus sū
uob: et rursus; Ac si diceret; Idcirco
uob ea quę mei nominis causa passuri
estis p̄nuncio: ut cū uenerit hora
hoc est tēpus eoꝝ quę p̄dicta s: ad
memoriā reducatis me uob ea prę
dixisse: sicq; leuius p̄sentia mala
sufferatis: scientes quia ego qui
potui p̄dicere: potero cū uenerint liberare; magnū siquidē
genus consolationis aptis fuit:
cū reminiscerent̄ intaduersa ab
illo de talib; fuisse p̄monitos: a
quo se p̄ laborū exercitiis sine
dubio nouerant remunerandos;
nō aut̄ ociose sed cū magno uirtutis pondere audiendū. qđ dicit̄:

Ego dixi uobis; Ego uide licet dñs
omipotentissimus: ego qui pro uob
pq; salute ura mortturus sum. qui
uos et inter certamina. pñti di-
Le uinitatis mee numine ptega: et
ctu uictores ad contemplandā patris
o diuinitatē induca: INDIE SCŌ PENE
S EUG SCD IOH IN ILLO TEMPR SCOST
DIXIT IHS DISCIPULIS SUIS:
SI QUIS DILIGIT ME: et rtq;
S caēhuius assertio lectionis:
consonat gaudiis hodierne solle
nitatis; aduentū sci spūs orbis exco-
lit xpianus: et exordio euange
lii. Amor cōmendatur diuinus:
qui eius in lapsu spūs: apostolicis
hodie est refusus in mentib;; Cari-
tas enī dī aut apts diffusa ē in cor-
dib; nris: p spm scm qui datus est
nob; spūs ergo scī: pignus nobis
attulit dilectionis dī: que sola
diuina mortalib; conciliat: hu-
manā naturā uisibilib; mortua
inuisibilib; inserit: et addificatis
sedi substantia contemplanda sus-
tollit; Unde et paulo superius di
xerat dns discipulis; Adhuc modi-
cū: et mundus me iam non uidet;
que cū consequenter iudas apts non:
delator; sed dilector xpi interro
gasset dicens: dne quid factū est quia
manifestaturus es teipsū nob et
nō mundo: respondit euestigio dns;
Si quis diligit me sermonē meū ser
uabit; Interrogatus nāq; de mani
festatione: de dilectione respon
dit: quasi offendens: sola dilectio-
one audisionē dī posse ptingere;
et tenī interior quedā manifes
tatio. quasolis amatoribus suis
dis appārebit: ut eū non iam per
enigmata et figuras uideant.
sed reuelata facie diuinitatis
eius radios contemplent; quādem
alibi: repmittit dicens; si quis
diligit me. diligetur a patre meo.
et ego diligā eum et manifestabo
ei meipsū; Uerū hec dī dilectio.
nō debet manere otiari: sed uiuificit
in mandatis eius que diligit exer
ceri; Unde et dns cū dixisset: si quis
diligit me: consequenter addidit:
sermonē meū seruabit; sed ecce
si interroget aliquis an diligat
dm: libere et absolutissime se
id agere ptitet; sed eū sec dns
diligere asserit: qui mandata
ipsius ex uoluntate impleuerit;
Experimentū ergo dilectionis: in
effectu constituit operationis;
Hinc ioh dicē; qui dicit diligo dm
et mandata eius non custodit. -
men. dax est; qui ergo adhuc p
sentiū cupiditate cāpit: qui ad
sci in lucebras efflurit: nec dū
qualiter dm diligere oporteat
didicit; tanta enī est uis diuini
amoris: ut mentē quā ceperit:
ab amore labentiū rerū in mā-
et ad petua solū diligenda sub
rigat; qd salomon: inicien sait;
fortis: ut mors dilectio. Sed
uideamus: quali dilectore sui
dns premio remuneret; et

pater mꝰ diligat eū; ⁊ cetera;
In patriꝰ soliuꝰ dilectione: totiu
trinitatiꝰ aduertamuꝰ oꝑationē;
sicut enī una ē in trinitate substā
tia non ꝑdens equalitatē essentię: nec recipiens solitudinē
psonę: ita quic quid de una qua
libet harū specialit dicit: de tota
recte trinitate intelligitur;
Et ad eū ueniemuꝰ; Aduentuꝰ iste
in localiꝰ incorporaliꝰq; ⁊ etomē
prsus humanę scientię argumtū
excedens; uenit pat̄ et filiuꝰ ad
dilectorē suū: cordi illiuꝰ amorē
suū inuisibilit inspirando: et ter
reni affectuꝰ paulati uestigia
abolendo; ita autē aduentuꝰ iste
dī ad hominiꝰ met ⁊ tem fit:
si priuꝰ homo dm̄ adierit; Uenit
ergo dꝰ inluminando: imuꝰ et nosꝰ
contēplando; uenit dꝰ subueniendo:
imuꝰ et nosꝰ obediendo; uenit dꝰ
suā nobiꝰ grām infundendo: imuꝰ
nosꝰ capiendo; Intueamur uero
quanta dī dignatio ad hominē
uenientiꝰ: quantaq; sit hominiꝰ
celsitudo hospitē suscipientiꝰ;
Si enī aliquiꝰ ꝑ potens domum
nrām adire dignaret̄: do muꝰ
tota sordib; mundata: diuersiꝰ
ornām torū apparatib; come
ret̄; Si ergo talia agi muꝰ in ad
uentu hominiꝰ quā uiꝰ ꝑ potentiꝰ:
tamen mortaliꝰ et uniuꝰ nob cū
conditionis: quanta nosꝰ agere:
quib; uirtutū ornām tuꝰ rēcep
taculū animę exornare necesse ē:

110

utdm̄ hospitē habere mereamur:
Considerandū uero: qd̄ sequit̄; man
sionē: apud eū faciemuꝰ; uenit et enī
dꝰ in quorundā cordā: sed mansionē
n̄ facit: quiaꝰ quidā qui diuinitus
inspirati: de maliꝰ suiꝰ actib; cō pun
guntur: culpaꝰ lamentiꝰ puniunt quaꝰ
se cōmisisse meminerunt, sed transꝰ
acto cōpunctionis tēpore: ad ea
quę plangerant dilabunt̄; In horū
ergo cordib; uenit quidē dnꝰ: sed man
sionē non facit: quia ꝑ afflatū boni
desiderii cor respicit: sed ꝑ instabi
lem uariāq; mutationē eius recedit;
Ille ergo uerac̄ dm̄ diligit: qui
nullis tēptationib; a beiuꝰ amore
deficit: cuiuꝰ mens nihil qd̄ inferiū
est̄ plus eo appetit; quiq; enī adhuc
ex animo terrenis inhęret: q̄ man
data dī implere neglegit: minime
dm̄ diligere conuincitur; de quali
b; subdit̄; qui n̄ diligit me: ⁊ cetera;
Dilectio ergo dī: in impletione
ponit̄ mandati; Neq; enī lingue
facile credendū est: sine operiꝰ
attestatione; Et sermonē quē au
distiꝰ non ē mꝰ; stupendū fortassiꝰ
uidet̄ qd̄ dnꝰ dicit: sermo quē au
distiꝰ non ē mꝰ: cū superiusꝰ sermo
nesꝰ suoꝰ dixerit; Sed adtendendū
q̄ ibi pluraliter sermoneꝰ: hic uero
singulariter sermo ponit̄; q̄ ergo
dicit̄: sermonē quē audistiꝰ
non ē mꝰ: tale ē ac si diceret̄; Ego
qui loquor: n̄ a me ipso sed a patre
sū; Ipse ē enī uerbū patriꝰ. de quo
iohꝰ testat̄: In principio erat-

uerbū; lureigit cunctadō patri
ęqualiſ tribuit: aquo accepit hoc
ipſū ut illi eēt ęqualiſ; Hęc lo
cutuſ ſum uob: apud uoſ manens;
Nūquid cū iſta dīſ loquebat cū
aptiſ non erat: aut quando abſen
taret: quiet ſi alibi pmiſit dicens:
Ecce ego uobiſ cum ſum uſq; ad conſu
mationē ſcti; ſed quia x pſ idem
homo idem dſ: ſcdm utriuſ naturę. :q;
p prietatē loqui ſolet: nunc diui
nitatiſ potentiā intimando: nunc
iuxta aſſumptę carniſ habitum
humana diſtinctius oſtendendo;
Apud eoſ ergo ſe manſiſſe phibet
humanitate: qui nuſquā et nūquā
ab ēe poterat incircumſcripta
maieſtate; deniq; et ſuperiuſ ſe
apud dilectorē ſuū manſionē fa
cere pollicet; Sed illa ſpīalis eſt
et interius in mīte agit: hęc uero
corporaliſ uiſibiliter foriſ exhibet;
Illa dilectorē ſuū glorificat: hac
uiſitat; Scdm illā nūquā recedit:
ſcdm hanc uenit et recędit; Para
clitus autē ſpūſ ſcī: et rtq; ſatiſ no
tū eſt pietati fidelium: quia para
clitus grece-latine aduocatus
uel conſolator dicit; aduocatus
quidē quia pdelinquentiū erratib;
intuenit: apto dicente; Ipſe ſpūſ:
poſtulat pnob; poſtulare autē
ſpūſ ſcī dicit: nō quo minoriſ ſit po
teſtatiſ quā pat et filiuſ: ſed quia
quoſ repleuerit poſtulantes facit;
Conſolator et iā ſpūſ ſcī dicit: quia
cordaſcōy. uel p reatuū indulgen
tia. uel p deſiderio cęleſtiſ patrię
merentiū cōſolat: et ad ſpē futurę
beatitudinis ſuū inſpiratione ani
matoſ informat; Ille inquit uoſ
docebit omā; Cauendū ſūmopere ēt.
ne hęc uerba accipiam: quaſi
alia filiuſ aptiſ dicat. alia ſpūſ ſcī
doceat: aut filiuſ ſine ſpū dicat.
uel ſpūſ ſine filio doceat: aut certe
filiuſ dicat et nō doceat: ſpūſ ſcī
doceat et nō dicat: cū catholice
tota ſimul trinitas dicere: tota
intelligat docere; ſed oportebat
ſingulas diſtincte inſinuari pſonas
trinitatiſ: ut ea ſet ſeparabiliter
audiremuſ. et inſeparabiliter intel
ligeremus; tota igit trinitas ut
dictū ē docet: tota dicit; ſed niſi
pſonarū neceſſaria diſtinctio
fieret: nullatenuſ nr̄m pſē in
efficax infirmūq; ingeniū: tri
nitatē aduerteret; In hoc q̄d ſpūſ
docere dicit: oſtendit neminē
ab homine poſſe inſeruire niſi magiſ
terio ſcī ſpūſ intuſ doceat; quia niſi
grā ſpūſ cordi ſuffragetur auditoriſ:
in caſſum foriſ pſtrepit lingua
doctoriſ; Idem et iā ſpūſ ſuggerere
dicit: nō q̄d patre minor ſit aut
filio: ſed quia ſepe ſuggerere
dicimuſ ſubminiſtrare; ſuggerit
ergo ſpūſ electoy mītib; diuinā
ſcientiā: nō quidē ab imo ſed ab
occulto inſpirando; Pacē relinq
uob: et rtq; notanda diligentiuſ:
uerboy poſitio; primo dicitur
relinquo: deinde infertur: do;

Relinquit ꝓtēpore possidenda:
dat uero cū sci ꝑpetuo ꝑseueratura;
pacē nob relinquit in ꝑsenti scto:
pacē dabit nob in futuro scto; pa-
cē nob relinquit ut hac freti hostē
supemus: pacē suā nob dabit quan
do cū eo sine hoste regnabimus;
Hinc et ꝑ ꝓphetā ꝓmissū fuerat;
Dabo uo b pacē: supp pacē; Hec uero
pax siue quā reliquit turus: siue
quā dabit rediturus: a bill o et per
illū est; Ipse ē eni ut ait apls pax nrā:
qui fecit utraq; unū; seipsū ergo
xps nob reliquit: et ꝑ diuinitatē
nob cū ꝑmansit: quando humani-
tate ad patrem ascendit; Ipse est
ergo pax nrā nunc cū ineū credim:
ipse erit pax nrā. cū ad eius speciem
contēplandā puenerim; Notandū
uero solleꝛtē quia prius dixit pacē
relinquo uob absolute: deinde
cū addita mto subiunxit: pacem
meā do uob; Inquoliquido uoluit
aperire: quia hec pax quę nob inp̄
senta relinquit: nrā potius sit quā
ipsius dicenda; In illo eni: nulla con
tradictio. nulla prorsus repug
nantia: sed sola et inde mutabilis
pax consistit: quia peccatū non fec.
nec dolus inuentus in eo ullus; nrā
uero pax. in ꝑsenti talis est: In qua
cotidiana temptationū certamina.
et uiciorū obluctationū bella tole
remus: In qua deniq; cotidiana
uenię egeamus postulatione; pax
ergo nrā: in ꝑsenti plena ē non
potest: atq; ideo longe a bilia
felicissima ac beatissima dī pace
disiunctae: nrā am aliunde nisi a dō
nobis donatae; quā siusq; in finem
possidere fruiuerimus: pinde con-
firmabim: ut nihil in nob sit qd
repugnare aut reluctari possit;
nīa ut in ꝑsenti de mutua caritate
dubitemus uicissim: sed singuli ar-
chana cordiū singuloꝝ ꝑspicacissi-
me intueam; Nonquomodo mundꝰ
dat: ego do uob; mundi nomine
dns solitus est appellare amatores
mundi: qui habent quandā sui iuris
pacē: cū aliquando homines terrena
tantū appetentes sint se mutuo con-
cordare uident: utcessante inquie
tudine litiū. ac sedato fine bellorꝝ
liberius possint frui scto: et uolupta
tib; ꝑ prius opera dare; nīnūquā etiā
uidemus quosq; turpes uel obscenos
seu uarijs facinoribꝫ dedit os: tanta
adinuicē concordia nectī: ut uix
aliquando credant posse discindi;
quib; ꝑfecto utilius erat ad horā
discordare: quā concorditer in ma-
lo ꝑseuerare; nī ergo talē nobis
pacē xps reliquit qua a malo possi
deamur: sed qua unanimes in fidei
unitate uiuamus; Aliquando etiā
repbi electi quodā modo pacem
dant: cū eos ꝑsequendo incessere
desistunt; nec ista pax uera esse
potest: quia eos una fidei societas
nī tenet; Aliter ergo dat pacē mundꝰ
aliter is qui fecit mundū; talem
ergo pacē xps nob in ꝑsenti reliq[1]t:
ꝑ quā adhuc in imis positi. con de

Insuperis maneamus; Nonturbet
colurm: etcetera; Crebro sciapti
dnm dereceſſu suoloquentē audie
rant: ideoq; turbari et formidare
poterat infirmamens illoy: neq; d
inabsentia boni pastoris desolatus
gregapostolicus pateret; unde
eosp uidednis consolat: ut si; ctris
tarent decorporali eius discessi
one: gauderent dediuinitatis eius
pſentissima maiestate; recedebat
abeisp hocqd homoerat: pdiuini
tatis uero potentia semp illis aderat;
Ibatp hocqd localis erat: remane
batp hocqd celū simul et terrā im
plebat; nō ergo erat unde merito
apti turbarent: cū ita eū recedere
cernerent: ut nus quā de eius pre
sentia dubitarent; deniq; ut aptus
intelligerent eū sua uoluisse insi
nuare humanitate quando ait:
uado et uenio aduos: confestim ad
iunxit inquiens; Si diligeretis me:
et rtq; Ostendit ergo quia p id tu
rus erat ad patrē: pqd minor est
patre; agnoscamus itaq; geminā
in xpō naturā di et hominis: et utri
usq; p proprietatē inconfuse intuea
mur; de humanitate loquens: dicit:
patermaior meus; de diuinitate uero:
Alibi dicit; Ego et pater unum sumus;
Scdm humanitatē ergo abaptis re
cedebat: Inqua etiā in iudicio reuer
tet; scdm diuinitatē uero: ubiq; cū
patre eius dētū eo potentia ac maies
tatis p seuerabat; Contra cesset ergo
detestandū arrii dogma: q filium
patre minorē confinxit: et dū xps
humanā cōmendaret naturā: ifte
ausus est ineo detur pare diuinam;
Quid uero mirū si xps de forma serui
quā accepat dic: pater maior meus:
cū etiā diuinitate seipso maior sit:
scdm quā et ap psalmista: paulomin
minoratus ab angelis asseuerat; suis
postremo parentib; in hac ipsa ho
minis forma minor aliquando fuit:
quando ut euangelium loquit: illis maio
ribus; minor ipse subdebat; Attergo;
Si diligeretis me: et rtq; quantū
enī nr̄e gratulandū est nature;
quā in se tax xps suscipe dignatus est:
ut ea resurgendo a mortuis: in mor
talē incorruptibilēq; faceret: et
ascendendo supomnis angelicos spi
rituū ordines exaltata: Addextera
patris constituere t; scdm hanc
recessit xps quando carnē quā as
sumpserat: in mortalitatis gta
induit: et ad celestia sublimauit;
Et nunc dixi uob priusquā fiat:
etcetera; Quo compendio quaue
utilitate ista dns aptis dixerit:
breui sententia cōprehendit dicens;
Nunc dixi uob: et rtq; sed quęstiu
indig et quare dixerit: ut cū factū
fuerit credatis: cū fides earū sit
rerūque ñ uident: et futurę cre
dunt: sicut apts diffiniunt; fides
ēsperandarū substantia rerū:
et cetera; Laus ergo fidei ē eaque
ñ uident credere: et credendo
futura sperare; quid uero magn
est si credamus eaque in p spectu

co
110

habemus? quid ergo sibi uult quod
dicit. dixi uobis prius quā fiat? ut
cū factū fuerit credatis? sed aliud
est qđ sedns facturū p̄ dicit: atque
aliud qđ credituros aptos asserit;
Impletā nāq; eius resurrectione:
ui sānihilominus gloriosā eius as
censione: credituri erant apti
uere eū esse filiū dī: quiomāque
agenda erant antequā fierent
predicere potuit: et predicta
potent impleuit; et quidē crede-
:etiā bant eū antequā ista faceret. esse
filiū dī. sed robustius hoc credide
runt. postquā quę p̄dixerat impleta
uiderunt; Iam non multa loquar
uobis cū: ecce enim; principē mundi
diabolū dns uocat: non qđ ipse crea
tarū rerū sit princeps: sed quia incol
dib; reproborū dominiū exerceat:
quos mundū diuine scripture more
est appellare; uenit ergo princeps
huius mundi: suū aliquid in xpō re-
quirens; Uidit enim eū eā dē mortali
tatis nobis cū conditione teneri:
aduertit illū a iudeis ueste gio
cruci ee mandandū: adulti mum
sensit sibi etiā in eius carne potesta
tē concessam: atq; ideo putauit.
eū a culpa qua uniuersalit omne
humanū genus cepat: non ee in-
munē; quod enī diabolus in xpī
carne potestatē seuiendi accepit:
beatus iob. tradidit eā dicens; terra
data ē in manus impii; terram in
manus impii data ē: quando diabo.
ad horā potestas in xpī carne con-
cessa ē; Uerū in eo nihil inuenit:
quia nullū penitus in eo peccatū.
nihil qđ sui iuris recognoscere et:
Impius exactor reppērit; peccatū
enī non fecit: nec dolus inuentus est
in ore eius; dignatus tamen ē suscipe
morte: qui nullū prorsus habuit
mertū mortis; Unde quasi aliquo
p̄ contante int̄rogaret: quare
ergo es morturus qui nullū admi
sisti peccatū? p quo subire cogaris
mortis suppliciū? subiunxit; Sed
ut cognoscat mundus: et rtq; qua
si diceret; Idcirco ad modicū. mo
rē inme dominari p̄mitto: quati-
nus p hoc patrem me diligere. eiusq;
uoluntatē implere demonstrem;
Surgite inquit eamus; quo nisi ad
locū. ubi aliud a tradendus et aliude
cō p̄hendendus erat? Incena enī
cū discipulis discū bebat quando
ista loquebat: passionis iā articu-
lo imminente; ñ inquit nos in pa
ratos aut quasi passionis certam
detractantes cō p̄hensor inueniat:
ultro ad mortē p̄peremus: alacri-
ter patris mandatū impleamus;
xpī ergo passio: paterne uolunta
tis impletio: et humani generis
fuit redēptio; quid igitur homo
dignū rependere potuit patri
do? quasi alte ex equo grates exsol
uere? a quo tanta habitus est. ut
culpā serui. morte piaret unige-
niti filii? par ergo ē. ut eos uo-
luntatē implere xpm imitando
conem? qui uit mandatū patris

expleret: humiliauit semetipsum factus
est obediens usq; ad mortē; uoluntas
autē patris hęc ē: ut ineū quē misit.
ipsi credam; tunc autē ineū uera cīt
credimus: si ea quę ipse p̄cipit exami
mo implem; fides enī accepta ē do-
quę p dilectionē opat; Illa uero
quę hullo uirtutis suffragio cōm
dat: rep̄ba erq̄ quasi mortua iudicat.
p inde necesse ē: utq̄ recte credit:
bonoꝝ opū exhibitione roboret:
et ut ad implenda ea quę loquim
digni habeam: sci spūs cuius hodie
deuote celebramus aduentū. pos
camus auxiliū: ut ipse caritatē
nr̄is diffundat incordib;: qua in
nob opante et ad p̄fectū finē pue
hente: et sci spūs muneris participes
et sup noꝝ p̄mioꝝ possimus ēe con
sortes: am;

DOMINICA I POST PENTEC; LECTIO SCI EUG: SCDM IOHEM;

IN ILLO TEMPORE Erat homo
ex pharisęis nichodemus nomine:
princeps iudeoꝝ; et reliqua;

Series huius sacrę lectionis hera
superioribus: ubi refert scs
euangelista: quia cū esset dns
hierosolimis in templo et doceret:
multa de populo qui ad paschalē
sollēpnitatē confluxerant: p̄-
dicationis eius sinceritate conspec
ta: crediderūt in eū; Ipse uero nō cre-
debat seipsū eis: eo q̄d omēs nosset:
et nō esset opus ei: ut quis testimo
nū p̄hiberet de homine; Ipse enī sci-
bat: quid esset in homine; Hi nimi-
rum tm̄ pū p̄ferebant catecu
minorū: qui licet fateant̄ se in
xp̄m credere: nulla tenus tam
eis uiuifica corporis xp̄i et sangui
nis credunt̄ mr̄ ferīa: donec ab-
luti sacro fonte baptismatis: ipsi
quoq; in corpus xp̄i transferant̄;
Exstitit ergo erat iste nichodemus:
qui noctu ad dnm uenisse dicit̄:
secreto a deo instrui cupiens: et
fidei cuius iā in tria consecutus
fuerat: plenitudinē p̄mereri;
Quantum ad litterā spectat:
nocte ideo uenit: quia obmetu
iudeoꝝ die accedere nō audebat:
quoꝝ inuidia iā contra confes
sores xp̄i late seuiebat; lamen
conspirauerant: ut si quis xp̄m
confiteret̄: extra sinagogam
fieret; mr̄ autē uero noctis no-
mine: ignorantię caligo: et
timoris eius tenebrę exprimunt̄;
Nocte igit̄ uenit: quia nec dū
lux diuinitatis: mentis eius oculos
inlustrauerat; nec dū enī cū p̄fecte
credentib;: ab apto audire pote-
rat; fuit tūc aliquando tenebrę:
nunc autē lux in dnō; sed adhuc in
eoꝝ numero remanebat: quib;
dicit̄; surge qui dormis: et cetera;
et esaias sub figurā hierusalem:
ecclam allo quit̄; Surge inlumi
nare hierusalē: et rīq; Rabbi:
scimus quia ad dō uenisti magister;
Unde illū ad dō uenisse: ad cęlestē
docendū magisterium certum
haberet: subsequent̄ indicat;

Nemo inquiens potest hec signa facere: et tq; Signorū ergo exhibitione: miraculorū pte stratione: apud eū confitterat: xpm adō ueritatis magistrū uenisse: cū eodm ee: sed adhuc ipsū dm: diq; eē filiū ignorabat; adhuc enī cor illius: nox infidelitatis obscurabat; Sed dns quisq; queremb; presto fit. et nullū eox sua grā fraudare nouit: dignatus est eū a quo studiose requisitus fuerat: mr̄steriis noue regenerationis instruere: nec non etiā sue passionis illi sacramenta pandere; Ait enī; Am̄ amen dico tibi: nisi quis natus fuerit denuo. etcetera; Omī b; fidelib; luce clarius constat: quia nemo non idū sacri baptismatis unda regeneratus: remissionē peccatoz; ualet conseq; uel regni celestis ad itū p mereri; Et hoc tanto firmius credum: quanto certius retinem: quia aliter fideles eē nequeunt; quod pulchre sātis in illo hebreorum populo antiquo p̄signatum est: qui prius mari rubro transito: ac manna celesti sumpto: ita demū terrā repmissionis ingressis; qd futuroru simbola fuisse: apostolus ostendit dicens; nolo uos ignorare frēs: quia patres nostri oēs sub nube fuer: et oēs in mare se baptizati sunt in nube et in mari; Sicut enī illi mare traiecti. ac manna pasti: terrā repmissionis delecti hostib; intrarunt: ita neminē antedabitur fieri cō potē sup̄ne beatitudinis: qua suscepta primū grā baptismatis: omī b; q; originalib; peccatis seu actualib; extinctis: corporis quoq; et sanguinis xpi sci ficet mr̄steriis; Dicit ad eū nichodemus; quo modo potest homo nasci cū sen exsit: etcetera; Nemo quidubitet: duas eē generationes; alterā qua carnaliter homines generant: alterā qua spūaliter regenerantur; nā illa fit ex uiro et femina: ista de expō ecclesia; p illā mortuis parentib; succedunt filii: p istā ad uitā semp mansurā accedunt; Illā solā nichodemus nouerat: istā penitus ignorabat; Ideo q; ad uerba dni: seu pensi dicebat; quomodo potest homo nasci cū sen exsit: nullus enim infans quāuis pusilli corporis: nedū aliquis maioris ętatis: iterato matris uterū inrumpere potest: ut denuo nascat; Pari modo de spūali quoq; et inuisibili sentiendū est generatione: uidelicet non eā posse repeti. post quā semel explete fuerit; siue enī ab heretico: siue a quolibet facinoroso quis baptizet: et in nomine dū taxat trinitatis: non licet eū a bono catholico rebaptizari: quia sicut xps semel mortuus iā n̄ morit̄: ita qui cū q; in morte ipsius baptizat̄. impossibile eē terrificū hoc sacrām̄tū iterare: ne uideant̄ xpm rursus crucifigere et ostentui habere; Quia ergo nichodemus iste: sollicite

qualiter ſcā natiuitas impleri poſſet
requiſiuerat: dignat ad huc dnſ
eū aptius inſeruere; et quia nō car
nalem ſed ſpūalē regenerationem
uellet intellegi docere; Amen am
dico tibi: niſi quis renatus fuerit
ex aqua et ſpū ſco: etcetera; quib;
uerbis illud quoq; exposuit: qd paulo
ſupra obſcurius ptulerat; Intuen
dū uero. qd in baptiſmate tria ſunt
corporalia atq; uiſibilia: tria atq; de
incorporalia et inuiſibilia; Tria
corporalia. idest ſacerdos. corpus.
et aqua; Tria incorporalia: fides.
anima. ſps ſcs; Equib; duo hic dnſ co
memorat; Alterū ſcilicet corporeū.
atq; alterū incorporeū: aquā et
ſpm: qua animi rū ſps ſci admixtione:
ſimplex aque ſcificat elemtū: ut
tranſeat in nouę generationis miſ
teriū; Ante enī quā aqua benedic
tionis coagulo condiat: quid eſt
aliud quā aqua: Accedit ergo uer
bū ad elemtū: et fit ſacramtū;
hanc ipſam quoq; qua ſpitaliter re
naſci in generatione artius expri
mens. et quantū a carnali diſtet:
oſtendens ſubdit; Quod natū e
de carne caro est: et qd natū eſt de
ſpū ſps eſt; Sicut enī natura carnis
uiſibilis eſt. et ſicut carnali aſpec
tui ſubiacet: ita et ſps humanis
ē obtutib; inuiſibilis; et ſicut car
nalis generatio uiſibiliter adminiſ
tratur: uiſibilib; pfectib; auget:
ita et ſpūalis eorā pagit inuiſibi
liter; uidet quidē is qui baptizat.
aquis in mergi: uidetur de aquis
emergere: ſed quid ineo ſpūali actū
ſit latet acro: n̄ poteſt uideri; tamtū
fidelium ſpūales oculi contēplari ſuf
ficiunt. quid illo gerat myſterio:
qd uide licet homo peccator et filius
diaboli in fontē deſcendere it: ſed
iuſtificatus et in filietatē dī transf
fuſus aſcendere it; Hoc ut dixim uſ:
ſoli conuenit ſpītaliū oculi; nam
infidelib; ſola que foris agunt pfcos:
et totū ludo depurant qd ad interi
oris hominis ablutionē celebrat;
Unde et in fine. cūqd hic in occulto
agit illis apparuerit. cū filiorū
dei gtam uiderint. dicturi ſunt;
Hi ſunt quos aliquando habuim in
deriſu. etcetera; merito uero ſpiri
tualis et ſps uocat. qui p ſpm ſcm
renaſcit: qua inuiſibiliter dī filius
efficit: qui p corpus foris filius
hominis cernit; Sps ubi uult ſpirat:
etcetera; Hic iam apte tam ipſius
ſps potentia: quā etiā quid in eos
qui p eius grām ſpūales efficiunt
operet: oſtendit; Sps inquit ubi
uult ſpirat: quia ipſe in ſua habet
poteſtate. ut quē uult ſpūali grā
inluſtret; et uocē eius audimus:
cū aliqui ſpū ſco plenus. nob corā
poſitus loquit; ſed non scit unde
ueniat uel quo uadat: quia etiam
si ad horā ſps impleuerit: ignorat
tamen quomodo intrauerit. uel
quo modo rediturus ſit; talis etiā
ſcdm aliquid efficit: qui de ſpū
ſco regenerat; quia tam

reddit spūalis: ut de ipso quoq; nes
cIant infideles unde ueniat uel quo
uadat; unde et subiungit: sic ē omis:
qui natus est ex spū; sicut enī nescit
unde ueniat spūs aut quo uadat: ita
de eo qui spū scō renascit: incredulis
et nec dū hoc spū renati ignorant
qd ueniat in filiationē dī: et uadat
in p̄ceptionē cęlestis regni: sed ni
chodemo hactenus inaudita erant
talia: et ideo ei captu difficilia erant,
p̄inde adhuc p̄contat dicens: Quo
modo possūt hęc fieri? Et dns; tues ma
gister mis?t: et cetera; nequaquā
putare quis debet dnm nichodemo
uoluisse inludere: qui magister
uocaret et ec cęlestiū mīsteriorū
expers esset: sed id circo potius hoc
dixisse credendus: ut eū p̄ funda
humilitate solidaret: sine qua nemo
magisteriū cęlestis disciplinā arri
pere: nemo ianuā regni dī ualet
intrare: quia ergo ista alicui us
sibi mo mti ut pote doctori ee uide
bat: offendit ei dns quā humiliaquāq;
despecta desesentare deberet: ut
p̄ hoc ad suscipienda diuine eru
ditionis uerba paratior fieret;
Amn amn dico tibi: quia qd scim: et
cetera; sua dns p̄sonā coaptat p̄
sonis aptoz: qui ea quę a bono ma
gistro dicebantur: sincerit p̄dica
bant; qd sciebat ergo loque
bat: et qd uiderat testabat: quia
sicut ipse alibi dicit: qd uiderat
apud patrē hęc loquebat in mun
do; sed testimoniū eius iudei
recipe nolebant: quia nec p̄dicatio
nib; ipsius: nec sal tē miraculis fidē
accomodabant; Si terrena dixi
uob: et rt q; terrena illis dixerat:
quando sicut in p̄cedentib; declarat.
electis de tēplo omīb; cū interroga
ret audentes in quo signo ista faceret:
respondit; Soluite tēplū hoc: et
cetera; qd non de illo lapideo sed
de sui corporis tēplo eū dixisse: ui
gilanter eu gtta innotuit subdens;
Hoc aut dicebat: de tēplo corporis
sui; sed illi n modo n intellegebant:
sed nec credebant quidē; Si ergo
terrena audientes non intellexe
rant: quando ad cęlestia et diuina
intellegenda idonei ee poterant:
Uerū quia dns nichodemū suis dilu
gentē uidit intendere sermonib;:
dignatus est eū et de cęlestib; et
de terrenis plenius erudire; de
cęlestib; quidē docet: cui euestigio.
de ascensione xpi ad cęlos subiungit;
Nemo ascendit in cęlū: et rt q;
quo loco iur requerit: quomodo
dns scd m qd filius hominis erat.
dicat se descendisse de cęlo: uel
quo modo accipiat tunc fuisse in
cęlo. quando ista loquebat: intra
cū nec p̄ humanitate descendere:
nec ante ascensionē in cęlo fuerit;
sed fides habet catholica: xpm
gemina constare substantia: diui
nā scilicet: et humana; quib; non
confusis nec uero diuisis: unus xps
efficit. dns et homo; p̄pter hanc ergo
di hominisq; inseparabilē coniun

ctionē erecte dicit xp̄s descendisse
de cęlo. cū sola diuinitas in mundū ur
ginis uenerit; dicit etiā quando ista
loquebat fuisse in cęlo. cū carne
positus eet in terra. diuinitate uero.
cęlū simul impleret et terrā; nec
hoc mirū uideri debet de xp̄o. cum
beatus paulus ap̄ls. qui ut homo int̄
homines uersabat. conuersatione
in cęlestib; morare t; Ait ipse; nra
conuersatio. in cęlis est; quę ri etiā
potest cur solū modo xp̄s dicat as
cendere in cęlū. cū omēs electi uera
cit̄ se confidant ascensuros in cęlū;
Unde enī est qd p̄sentis mundi gtam
despiciunt. qd laboribus libent̄ insis
tunt. postremo mortē ipsā alacrit̄
ꝑcipiunt. si ad illā beatitudinē cu
ius respectu tam ap̄fer. ascensurī
nons. sed scimus xp̄m caput ee omi
ū electoꝝ. et omēs electos xp̄i mēbra
existere. dicente apto; uos estis
corpus xp̄i. et membra de membro;
qui a ergo electi quiq; membra xp̄i
sunt. merito illis ascendentib; xp̄s
dicit̄ ascendere. et membra sua
ad se in cęlū colligere; Nemo igit̄
ascendet in cęlū nisi qui descendit
de cęlo. hoc ē. nisi xp̄s cū corpore
suo; Et sicut moyses serpentē. et cetera; mirabili ac
satis pulcra arte dns. nicodemū
ad intelligenda noue gratię sacra
menta induxit. id qd olim erga anti
quū hebreoꝝ populū contigerat
recolens. et spīualit̄ exponendo.
illū see quē lex et pphe ꝑ dixere
manifestans; Legit̄ enī in libro
numeroꝝ. quia populus longo
p̄ deserta fatigatus ire nere. mur
murauit contra dnm et moysen;
Obqd̄ iaculū inmisit dns serpentes
ignitos. et plurimis morientibus
clamauer ad dnm; qui iussit fieri
serpentē ęneū. et poni pro signo;
Quē cū p̄cussi aspicerent. sanabant̄;
quid ergo serpens ille suspensus.
nisi xp̄s significat passionē. qua ferus
ille uiros fusq; serpens diabolus supe
ratus est. serpens et enī ille ęneus.
figurā quidē serpentis habuit.
sed longe a ueneno fuit ālienus;
Sic et xp̄s in similitudine carnis
peccati apparuit. sed ipse totius
mundi peccatū tulit; peccata
aut̄ ꝑ serpentes ideo designant̄.
quia primus parens suasione ser
pentis ꝑlapsus est; et sicut uenena
carnis ita int̄imunt. ita peccata
animā necant; notandū uero qd
idem serpens ęneus fieri iussus est;
quid enī in serpente nisi mortalitas.
quid uero in ęre. nisi ęt nitas accipit̄.
ęs quippe. ceteris metallis durabi
lius et sonorius est; serpens ergo
eneus xp̄s est. qui et secdm humani
tatē mori potuit. et ꝑ diuinitatē
in sua ęternitate quasi eneus ꝑdurauit.
atq; ꝑ apton ora ualido et clarissi
mo usq; in fines terre ęternitatis
sonuit; bene aut̄ qui ꝑcussus serpentē aspiceret. sanabat̄; quicūq;
uere et ex presseq; filii dī imaginē
aspexerit. hoc. qui ei passionē

ptoti⁹ mundi sālute celebratā
crediderit; ꝑfecto antiqui serpen
tis uirus: et ęterne mortis periculū
euadere poterit; et illi quidē qui
serpentē ęneū aspicerent: morti
adtēpus subtrahebant: et uitę re-
seruabant; qui uero passionē xpi
pio corde crediderit: deuote q;
imitari studuerit: mortē ꝑpetuę
subducet: et uita semp mansura do-
nabit; Unde ilico subiunctū ē: ut
omis qui credit in illo: ⁊ rta q; uitę
aute ętne diffinitio. In cognitione
di patris filiiq; constituta ē: ipso
ad patrē dicente; hęc ē uita ęt na:
ut cognoscant te solū uerū dm et quē
misisti ihm xpm; Ne autē nicho demus
xpm solū modo hominis et nō etiā di
filiū ēputaret: necessario quę
de filio hominis dicta fuerant: de
filio quoq; di replicant cū subdit;
Sic enī dilexit ds mundū: ⁊ rta q; Ide
enī dns et redēptor nr qui cū patre
unus ds est sine tēpore: homo fieri
Buoluit ex tēpore; sicq; suscepit ea
Dm quę erant hominis: ut non ꝑderet
IV quę erant diuinę maiestatis: ut
Leg redimeret ęx humanitate quos
Tio creauerat ꝑ diuinitatē: et ꝑ alte
Sci rū reficeret quos ex altero fecisset;
Eug: Sc̄d Lucā In illo tē pr̄:
Dixit ihs disc̄: Parabolā h̄:

Homo quidā erat dives

qui induebat purpura et bisso:
⁊ rta q; Sipcedentia sci eugtii
uerba diligentius ꝑpendam: quid
causę extiterit ut dns hanc simili
tudinē aptis diceret inuenim; ꝑpo
suerat nāq; superius callidi uillici
parabolā: qui fraude domino suo im-
pe[rf]ecta sibi in posterū puiderat: eūq;
ore dnī sui laudatū qd prudenter egis-
set ostenderat; In fine parabole mo
nendo subiungens: ut huius uillici
prudens ingeniū imitantes: amicos
nob demā mona iniquitatis faciam
aquib; inęterna tabernacula recipia-
mur; qd audientes pharisei qui erant
auari: deridebant eū; uerū ipse eos
conuertit sup ciliū: demū paucis interpo-
sitis. hęc quę p manib; habet parabola.
in suo usus est assertione uerborum:
ostendens hunc diu ētē inclemētissimū.
Ideo apud inferos inremediabiliter
cruciatū: quia egenti pauperi nolu
erit fenerari: et eū sibi amicū nolue
rit facere; Ait ergo; homo quidā
⁊ rta q; Hunc diu ētē quidā iuxta lit
terā autumant fuisse nabal. impiis-
simū et stolidissimū: cuius libri re
gū meminit historia; sed minus neces
sariū immo supfluū ē illū quis fue
rit uelle scire: cuius nomen dnō
indignū fuerit exprimere: et ma-
xime quia in similitudine nrē rū
gestarū sed gerendarū: certū est
cōplectī noticiā; Et induebat
purpura et bisso; purpura regiū
ornamentū: quo apud antiquos soli
regib; et quib; regali indulgentia
ꝑmissū esset utī licebat; dicta aute
purpura: a coloris puritate; tin
gunt uero conchilioru sanguine
et fert scdm cęli regionē sortiri

colorē; Bissus uero genus est. lini
mollissimi et candidissimi; Iste ergo
diues. nimio diuiciarū luxui deditus.
interius ad carnē bisso mollissima uesti-
ebat. exterius uero purpura or-
nabat; Notandū uero hoc loco est.
quia ual de subtiliora et distinctiora
sunt p̄cepta noui. quā ueteris testa-
mti; In lege enī rapina phibet. In
euāgelio aut̄ etiā tenacia plectitur;
Ibi quippe iniuste sublegerit. quad
ruplicit̄ reddere p̄cipit. hic etiā
si p̄pria nō dederit condēpnabitur;
Colligendū uero quantū legis de-
creto. euangelice p̄fectionis gra-
uedo p̄ponderet. simulq; uidendū.
qua pena dignus sit qui rapit. si ille
etiā punit̄ qui suā nō distribuit; qui-
dā p̄tereas. qui nequaquā culpabile
esse manet. si p̄ciosioribus et cultioribus;
uestib; induant̄; qd̄ p̄fecto nisi eēt.
nūquā tā exp̄sse dns diuitas habitū
collegisset; qd̄ ex ob posito melius
cognoscit̄. quia si uilitas habitus
ad uirtutē nō p̄taneret. dns iohem
de qualitate suę uestis minime lau
dasset; si ergo uirtus. uilib; con-
tentū ee. restat ut uicio deputet
multicia querere; hoc sciens beat⁹
petrus. ipsas quoq; mulieres ab or-
natu pō patico suspendit dicens;
nō intorto crine. aut uestē p̄ciosā;
Erat quidā mendicus. nomine
Lazarus; notanda diligenter uis
uerba dni. atq; in eis sui discretionis
requirenda; Cū enī in populis no-
mina diuitū plus soleant scire quā
pauperū. dns tam diuitis nom
quasi nesciens p̄terit. pauperis
euidenter exp̄sit; scire enī q; di-
scere uel eligere siue amare est;
Unde et mos si dicit. nouit te ex
nomine; Econtra uero. nescire illu-
ē rep̄bare. iuxta qd̄ in iudicio
quib; dā dicturus. nescio uos.
unde sitis; pauperē ergo humilē
sciebat. qui ad eū inter duros egest-
atis et ualetudinis labores ap
p̄babat; diuitē uero sup̄bū nes
ciebat. quē inclementię et fastus
merito rep̄babat; Qui iacebat
inquit ad ianuā eius. et ut q; qd̄
dns Lazarū ulcerosū et sua pis
indigū ad ianuā diuitis splendi de
cotidie epulantis iacere p̄mi
sit. nō tā huic exaggeratio me-
ritū. quā illi cumulus credi debet
fuisse supplicii; potuisset enī
fortassis diues aliquid obtendere
excusationis. si pauperē coram
positū nō habuisset. si eius cotidi e
importunos clamores minime
audisset; Et ediuerso Lazarus
minorē p̄tulisset in mente tem-
ptationē. si diuitē nūquā uidere et
cotidie splendide epulari. et
inopię se tabe consumi; Et enī
sufficeret ei morbosa calamitas.
et si nō adesset egestas; rursūq;
satis affligi potuisset damno
pauptatis. si nō etiā afficeret
langore corporis; quos uero
temptationū estus. quę cogi
tationū certamina putamus

inmente huius pauperis confluxisse-
cū diuite impiū cerneret purpura
et bisso circūdari. et ob sequentiū
cuneos fuga parti: regifico dapū appa
ratu distendi: se aute extrema
oīa passū. nec reliquias saltē mīe
conspiceret ꝓmereri: et a nemine
uisitari: qd tacite scīs euāgelia insi-
:sub nuat. Ait dens; Sed et canes uenie
bant: et cetera; In una ergo re
dnīs duo iudicia patrauit: quia pau
pere exuisa diutius felicitate exa
minauit: et diute exuisione pau
peris dū miserere noluit: seuiori
sententia apuniuit; Factū e aut
ut moreret mendicus: et cetera;
Sinus abrahę. nī iuxta modū nr̄i gre-
mii angustus. sed tanta amplitu
dine distensus: ut capax posset ee
multoꝝ: requiem illā significat
in qua scī ante aduentū xp̄i apud
infernū. quā uis in secretioribus
minusq; pēnalib; locis tenebant;
Sepultura uero inferni. ꝓ funda
et tenebrosa dāpnatio accipit.
qua r̄epbi anima simul et corpore
cruciandis; quid enī aliud sepul
turę nomine. quā p pecuā etnū
quā finiendā malorū excrucia
tionē intelligi uoluit. quę et
nunc in anima agit. et post iudi
ciū ipso quoq; in quo peccatis ser
uiet. corpore exhibet; Et leuans
aute oculos: et cetera; pulchre
oculos leuasse et abrahā alonge
uidisse refert. Oculos enī leuat-
qui a supra se ē quē uidere desi-

derat; et ta longe eū uidet. acuius
meritis ꝓcul distet; Et clamans di
xit; pater abrahā miserere mei. et ce-
tera; quā inuestigabilia. quā q; occul
ta et potentias iudicia dī. ex hoc ꝑti
pue loco aduerti potest ubi dicit. quia
diues qui Lazaro suę mensę micas ne
gauerat. in inferno positus guttā
aquę poscebat; et qui minima egenti
dare nihili pendit. ipse quoq; im pe
trare minima nō potuit; Ecce quā fri
uolū quā nulli us momenti. sperare
in incerto diuitiarū; Intuendū uero
qd diues quitotus ignib; urebat. am
plius se in lingua ardere fateat; neq;
superius loqua citatis uicio notatus
est. sed more sacrę scripturę quo
nnūquā palea res alię innuuntur.
dū cotidie splendide epulatus fuisse
dicit. phoce tiā loqua citatis uicio
sub iacuisse innuit. quę inconuiuiis
maxime sup effluere solet; dūergo
diues ifte. in lingua se ualidius
cruciari asserit. dat intelligi. eo
membro quēq; amplius puniendū.
quo magis peccato seruierit. qd q;
peculiarius cuilibet uicio deputa
uerit; Unde et aptis hortat nos ne
membra arma exhibeamus peccato;
arma et enī peccati. membra nr̄i co
poris exhibemus. cū nos met obscenis
uicioꝝ officinis dedentes. honestati
et sc̄imonię repugnam; Et tanti illi
abrahā; filii recordare. et cetera;
Quę uerba et diute quid dā bom. et
et contra mali aliquid habuisse de-
monstrant; Sed bona diutius tran-

:pauperem

storia ꝓsentis uite felicitas remu
nerauit. malalazari. Inopie camin
purgauit; Et indiuite ergo bona
quã uis paruissima remunerantur.
et in lazaro malalicet leuia puniãt;
Quia sicut dr. nullũ bonũ patit sine
mercede. ita nullũ sinit ꝓterire malũ
sine ultione; Et in his omib; int nos
et uos chaos magnũ. et rtq; mirũ et
humane rationi inꝑscrutabile. qua
le illud chaos fuerit. qd tã exiguũ
ee potuit. ut hi quos tristi iniectione
discerminabat inter se uerba sere
rent. tã ingens ut nec isti ad illos.
nec illi uicissim ad istos transire pos
sent; quid ergo chaos illud. nisi inde
mutabilis status accipit. quarti
eni ad corpus. in iusti simul cũ iusto
local ee potest; Ut aute iusti simul
mali q; mer tũ conueniat. ee ñ potest;
Chaos ergo dicit confusio rerũ. uel
terminus intransmeabilis; chaos ergo
magnũ inter hos illos q; firmatum.
in transitiua intelligit distantia
partiũ; quia nec ꝛep bis semel gee nne
ignib; traditi. ad beatitudinẽ ua
lent demigrare scõy. nec iusti ceㄥesti
beatitudine ꝑdita. supplicii sũ quã
ualent subigi ꝛep borũ; querendũ
uero qua redicat. ut hi qui uolunt
hinc transire ad uos non possint; qd
eni dãpnati supplicii carere. et beate
scõy requiei cupiant admiscerinulli dubiũ; quomodo aute fieri
potest. ut sci ad dãpnatoy sorte
uelint transire. sed qua sit transire
illorũ est. uisa illoy ꝑna ad cõ
passionẽ mentẽ flectere. eos q;
ad eoꝝ int uelle liberare; ñ aute
et si uoluerint transire ad illos poss.
qualicet pie electoy mentes ꝑse
ad condolendũ afflictoy miseriis
inclinent. equissimo tam di iudicio
tam a seueritate uniunt. ut nulla
ia erga eos compassione moueant.
quos iuste in recuperabilit dãpnatos
aspiciunt; Sed diues de sua ia salute
desperans. ꝓximoy quos maledictos
in uita reliquerat recordat. eis q;
lazarũ mitti postulat. ne ipsi
simile dãpnatione incurrant; ex
quo ostendit. ꝛep bos ia dãpnatos
in inferno. caritate inutiliter discere.
quã nulla tenus du uiuerent uolu
erunt ad ꝑhendere; Ait eni; Rogo
ergo te pat. et rtq; Quod iuxta
ad dãpnationis reseruata cumulũ
cognitio uidelicet et memoria;
Cognouit eni lazarũ glorificatũ.
quem despexerat sti pis indigum;
fratrũ etiã meminit quos reliquit.
ut illius quẽ ex horruerat cernendo
felicitatẽ ampli us cruciaret. et
de illoy quib; similia tamebat solli
citudine torqueret, sic et omis impii
ut nihil illis supplicii desit. et de
iustoy q; ta puniunt quos in ꝑsenti
despexerunt. et de eoy et ia afflic
tionib; gemunt quos sup fluo
dilexerunt; Ante eni ultima iudicii
sententia. mali quos da bonos
in supna felicitate conspiciunt.
sed inde acerbius cruciant. quia
ad eoy sorte ꝑuenire non possunt;

electa uero et nunc et ꝑacto iudicio:
rep bos semꝑ intor mta conspiciunt:
ut hoc magis illis adq; audiorū materiem crescat: dū uident quid euaserint: sicq; dō ereptori suo. inexplebiles grates rependere nō cessent:
eiusq; nomini intacibilit confiteri.
qm in et nū miscdiaei; Et ait illi
abrahā; habent mor sen: et cetera;
Sed is qui sibi conscius erat legis
et ꝓphetarū monitis nō obedisse:
de ꝓximo; quoq; obtēperatione
diffidit; unde respondet; nō pat
abrahā: et cetera; Cui mox: uerī-
dica sententia dicit; Si mor sen
et ꝓphetas non audiunt: et cetera;
qui enī legē quę carnalib; data ē
implere renuerit: nūquā ad implenda euāgelii ꝑcepta quę spūalib; data sunt attingere poterit;
qui animi rū quanto subtiliora:
tanto difficilius impleri poter;
His ad litteram necessario premissis:
restat ut hęc ea dē quid mysterii
contineant uestigem; diues erat enī
ista terr pus: iudaici populi: qui diuinę
legis diuitias accepit: et thesauros
cęlesti ū sacramꝫ consecutus est;
qui bene purpura et bisso indutus
fuisse dicit: In purpura etenim
splendor eloquiꝫ: in bisso uero
sinceritas intelligit sensuū; purpura ergo et bisso ornabat: quide
acceptis cęlitus donis tumens: non
hęc aduitralitatē sed potius admonitorem habuit; dū q; assidue scripturarū monitis erudiret: quasi cotidie splendide epulabat; et dū uerba
ei fluerent de exuberante scientia:
quasi micę cadebant de mensa; Lazarus
uero: gentalē populū figuraliter exprimit; qui ulceribus plenus fuisse dicit:
qui ad fidē ueniens: dū peccata sua
confiteri nō erubuit: quasi uulnus in
cutis sup ficiem traxit; dū enī cutis
inuulnere rūpit: foris uis cerū uirus
egerit; sic et nos dū latentia peccata
confitem: quo dā modo noxios humores. ab interni s inulcus ꝓducimus;
sicq; salubriter sauciat: qd ferali ter
ante sub cutis integritate latebat;
Iste ergo Lazarus cupiebat saturari
de micis diuitis et nemo illi dabat:
qui a iudaicus populus. dū de singularitate tumēret scientię: nūquā se cū
nationū populū ad cognitionem dī
curauit admittere; unde et dns quodā loco arguit dicens; Ue uob pharisei qui habetis clauē scientię: et cetera;
huius autem Lazari uulnera lingebant canes; Canes uero in sacro eloquio:
ꝓdicatores scī aliquando accipiunt:
qui sagaci cautela gregem dominicū custodiant: et uerbis ꝓdicantium.
quasi quodā ualido latratu ꝓsonant;
cū autē canis lingua uulnus lingit:
curat; Sic et scī predicatores dum
nob spūalis curationis medelam
contra peccata ostendunt: quasi
uulnus mentis lingua tangunt et
ad sanitatē ꝓducunt; unde recte
ipse Lazarus adiutus interꝓtatur:
quia uti gentilis populus ad salutē
ꝓduceret: scō ꝙ adiutus est uoce

dies splendide epulabat; et dū uerba
ei fluerent de exuberante scientia:
quasi micę cadebant de mensa; Lazarus
uero: gentalē populū figuraliter exprimit; qui ulceribus plenus fuisse dicit:
qui ad fidē ueniens: dū peccata sua
confiteri nō erubuit: quasi uulnus in
cutis sup ficiem traxit; dū enī cutis
inuulnere rūpit: foris uis cerū uirus
egerit; sic et nos dū latentia peccata
confitem: quo dā modo noxios humores. ab interni s inulcus ꝓducimus;
sicq; salubriter sauciat: qd ferali ter
ante sub cutis integritate latebat;
Iste ergo Lazarus cupiebat saturari
de micis diuitis et nemo illi dabat:
qui a iudaicus populus. dū de singularitate tumēret scientię: nūquā se cū
nationū populū ad cognitionem dī
curauit admittere; unde et dns quodā loco arguit dicens; Ue uob pharisei qui habetis clauē scientię: et cetera;
huius autem Lazari uulnera lingebant canes; Canes uero in sacro eloquio:
ꝓdicatores scī aliquando accipiunt:
qui sagaci cautela gregem dominicū custodiant: et uerbis ꝓdicantium.
quasi quodā ualido latratu ꝓsonant;
cū autē canis lingua uulnus lingit:
curat; Sic et scī predicatores dum
nob spūalis curationis medelam
contra peccata ostendunt: quasi
uulnus mentis lingua tangunt et
ad sanitatē ꝓducunt; unde recte
ipse Lazarus adiutus interꝓtatur:
quia uti gentilis populus ad salutē
ꝓduceret: scō ꝙ adiutus est uoce

pdicatorū; qd uero mortuus Lazarus
gremio inferr̄ Abrahę: hoc nimirū
significat qd cotidie agit̄; Gentiles
enim quiq; fide expī pditi. si in bonis
inuenta fuerint opib;: illico ad illā
supnę felicitatis secretissimā requiem
admittunt̄; Hoc enī significat sinus
Abrahę: iuxta qd alibi dns hoc ipsū
aliis uerbis insinuans dic̄; uenient et
recūbent cū Abrahā: et cetera; quod
uero subdit̄. qui a diues in inferno sepe
lit̄: hoc ē qd illic confessi subiungit̄;
filii aut̄ regni. eicient̄ in tenebras
exteriores; recte enī filius regni dicit̄:
qui purpura ornatus fuisse describit̄;
Diues ergo iste in inferno sepelit̄: quia
iudaicus populus qui infidelitatem
elegit: pfunde ac ppetuę dānationi
post mortē deputat̄; Intormentis ergo
positus oculos leuat. et a longe
Abrahā et Lazarū in sinu eius aspicit:
quia ante ultimi diem iudicii dānata
illa plebs. et in imo penarū posita:
electos in supnis gaudiis contēplat̄:
nec tam̄ adeo; felicitatē puenire
sinit̄; qd aut̄ se in lingua amplius
cruciari querit̄: significat quia
isdem iudaicus populus qui in ore
diuinę legis uerba habuit quę op̄ib;
exequi parui pendit: inde fortius
cruciandus sit. unde sibi tetus est
quia quę agenda essent sciuit. sed
hęc operari renuit; Rogat ergo
ut ad se Lazarus mittatur. et ex
minimo digito aquā infundat: a
quo ardor quē in lingua patit̄ refri
geret̄: quia ętenis ille populus sup
plicijs deputatus: oportet saltem
paruissime scōy actionis complex
fieri; Cui dicit̄ qd in uita sua bona
recepit: qui a transitoria s̄ presentis
uitę delicias. pętenis amplexus est
bonis: eisq; quasi solus et ppetuis. toto
inhęsit affectu; merito ergo hęc
ei pre cōpensatione adiudicant̄:
quę sola dilexisse. et quib; si licuisset
semp uoluisse uiuere comp̄batur;
Sciendū uero ē quia habent et ūsci
in p̄senti bona: nec tam̄ hec illis loco
retributionis: quia tanor uti
p̄sentib;: ut nihilominus fruant̄
ętenis; et ad ūppetuissimū desiderio
intendunt: quę libet se ingerant
pspera: hęc quasi nulla sint. uirtutis
pe de pculcata cont̄epnunt; Sed
intuendū qd Abrahā hunc diuitem
filiū uocat: nec tam̄ ei in tormentis
subuenire curat: quia sci illius reprobi
populi patres: et eos s̄cdm carnē
filios recognoscunt: et nulla erga
eos qui iuste dānati. uiscera misē
ricordie ostendunt; qd uero quinq;
fr̄s se reliquisse dic̄ sup stetes et
adhuc inuita positos: iudeos insi
nuat: qui bene quinario cōp̄hen
dunt̄ numero: quia exteriorib;
tantū et corporalib; dedit̄i; quia
enī quinq; s̄ sensus corporis quib;
sola capimus corpora: apte quinq;
ee dicunt̄: q terrenis tantū et cor
poralib; occupant̄; quinq; ergo
fr̄s reliquisse querit̄: quia suos
sequaces terrena tantū sapere
et ad diuina intelligenda nequaq

assurgeremens intuet; Rogat
ergo ut lazarus ad eos mittat: sed
respondet illi quia mor sen et pphe
tas habeant quos audire debeant;
Si enī recte iudei inspicerent: n
ar resurgentib; uertatē expectarent:
sed quid certe atq; indubitabilit
sequendū eet: alege et pphetis
didicissent; quidenī aliud: leg illa
mosaica: quid innumera euiden
tiaq; pphetarū oracula: nisi quēdā
xpi ad salutē humani generis ueni
entis testimonia: sed ad hec infert
qd nonalit crediturisint: quāsiqs
ex mortuis resurrexerit; Cui luco
respondet: quia si mor sen et pphe
tas non audiunt etcetera; quāpu
rissimas diuine scripture mysteria:
quāq; sibi con sone respondentia; re
surrexit xps a mortuis: sed quia
mor si de expō testimoniū recipere
noluerunt: etiā resurgente expō
adhuc credere contēpnunt; Et
quia accepta legē spūalit disqui
rere detrectarunt: ad xpm qui
gratie spūalis auctor est uenire
minime poss; remota sunt omnia
argumenta excusationis: ofensū ubi
requirat indicium uertatis; Legis
lator ēsue mor sen audiant: pphe
tas suos de expō requirant: et peos
qd inerrato credat agnoscant;
Le iustissime ecenī pene subiacebunt:
Ci quietā a suis qd sequendū esset
discere noluerunt; EBD-II PPE
SCI EUG: SCDM LUCA: IN ILLO TE PRE.
DIXIT IHS DISCE PARABOLĀ H

HOMO QUIDĀ FECIT
cenā magnā: et reliq; Homo
ist ep significationē: mediatoī dī et
hominum homo xps ihs intelligit; de
quo ppheta; Et homo ē: et quis cognoscet
eū: fecit cenā magnā: quia p paraut
nobis sāc ietatē inter ne dulcedinis
dicens nob; uenite ad me omes qui la
boratis et onerati estis: et cetera;
Ad hanc cenā cunctos qui uenire uo
lunt: cotidie inuitat; sed inuitati
uenire contēpnunt: qua etiā illiqui
p fidē ei subiecti ee uident: dū male
uiuunt: quasi ad hoc conuiuiū uenire
contradicunt; hinc ē: qd dns alibi dic;
multi uocati pauci electi; Et misit
seruū suū: et rtq; Seruus iste patris
familias: p dicat ordine signat:
qui a sūmo patre familias missi: ad
hoc sup nū conuiuiū: cotidie nos inui
tant: dictis: scripturis: exemplis; Inuita
uerunt etiā aliquando: miraculo
signis; Quid uero hora istius cene: nisi
instans mundi terminus intelligit
in quo nos sumus: de quo ioh dic; filioli
nouissima horae; In qua etiā paulus:
nos esse testat dicens; nos in quos: fines
seculorum deuenerūt; qd si ita ē: tanto min
debemus a conuiuio di excusare:
quanto mundi terminū. malis cre
brescentib; cernimus pp inquasse;
Ab hac cena excusamus: cū praue
operando. diuinis pceptis contra
dicimus; Cunctis uero liquet quia
post prandiū cena sequit: post
cenā uero nullū conuiuiū expec
tat; unde quia etnā di retributio

nob infinemundi ꝑparabit. conse
quens itiq; fuit uthoc conuiuiū non
prandiū sed cenauo caret; dehoc
et ioh's; beati qui adcenā nuptiarū
agniuocatisunt; Et cepunt simul
oms excusare; et retq; ꝓuillā inqua
empta dominatio notat.
terrena substantia a supbis possessori
rib; supbe possessā exprimit; quieni
uillā emit. tenere illā. possidere.
homines sibi in illa subdere. iura sub
iectis dare delectat; et aliis dominari
desiderat. quidm dnm habere con
tēpnit; cuergo quilibet in uillā exit.
adcenā patris familias uenire dissi
mulat. quia dū quilibet ꝓpt̄ possess
sionē terrene substantie mentē in
tumorē eleuat. uocatori suo do
parere detrectat; Et talt̄ dixit.
iuga boū emi quinq;. et rtq; Inquinq;
iugis boū. quinq; notissimos corporis
sensus accipimus; quisensus recte
iuga boū uocant. quia utrūq; sexū
cōplectunt; iugū nāq; ut etiā uulgo
notissimū est. binos conectit boues;
uel certe ideo iuga dicunt. quiapene
singuli sensus in uno quoq; homine
geminant; qd intrib; prioribus
sensib;. potissimū apparet; duos sunt
nāq; oculi. duę aures. gemine nares;
In faucib; etiā ubi sensus gustandi ē.
quedā geminatio inuenit. quiaqd
gustauerit nihil sapit. nisi lingua
et palato tangat; uoluptas etiam
carnis quę ad tactū ꝑtinet. si subtra
hus intendit gemina eē ꝓbat; nam
et forinsecus et intrinsecus. id est
corpore et mente homine illiciendo
labefactat; Et quare boū dicunt
iuga. quia nimirū ꝑfectos quinq; sensus
carnis solū modo terrena requirunt;
boues et enī. terrā uersant; qui uide lice-
corporales sensus dū intēna et cele stia
cōprehendere nesciunt. sed sol
ut dictū est exteriora atq; terrena
meditant. iure peos curiositas de
signat; quę dū alienā uitā inquirit.
suam negligit; et curiosus animus
quanto pertinoi est alieni meriti.
tanto efficit ignarus sui; unde et
significato uerbo ut dictū est dūdicit. eo ꝓbare
illa. qui ꝓbationē nūquā ad curiosi-
tatē solet ꝑtinere; et notandū qd
et is qui ppt̄ uillā. et is qui ppt̄ iuga
boū ꝓbanda ad cenā uenire dissimulat.
cū excusatione uerba humilitatis
ꝑmiscet dicens; Rogote habeme
excusatū; dicendo et enī rogo et tam
uenire nolendo. humilitatē ꝑtendit
inuoce. supbiā in actione; Simili
modo cū quilibet doctor aliquē
praue agentē ad conuersionem
hortat. ad mundi contēptū pueat.
quo hunc nisi ad dominicā cēnā
uocat. at cū talis ꝑdicanti sibi
respondet. ora ꝓ me quia peccator
sum conuerti nō possum. dicendo quia
peccator sum humilitatē insinuat.
subdendo conuerti nō possum. supbiā
demonstrat; Et rogat igit̄ et ex-
cusat. quia et humiliatur in uoce.
et supbit in actione; Et alius
dixit; uxorē duxi. et cetera. quid
uxoris nomine nisi carnalis uoluptas

designat. Licet enī coniugiū ad dō
in fa tutū ac p hoc bonū sit. pleriq;
tam in illo ñ carnis ppagine. sed
coporis expetunt uoluptatē; Ecce
his trib; modis. omīs repbi abstinē
utq; epulis excusant. cū alios aua
ricia occupat. alios curiositas de
uastat. alios carnalis uoluptas ex
haurit; que trialicet aliis uerbis.
pari tam intellectu. iohs apls in
epta sua similit cōmemorare uidet;
nolite inquiens diligere mundū.
neq; ea que in mundo sūt; q̄m omāque
in mundo est. concupiscentia carnis
s. et concupiscentia oculoy. et am
bitio sēcli; Concupiscentia enī carnis
idem significat. q̄d unus ex inuitatis
dicit. uxorē duxi; Concupiscentia
oculoy. q̄d alius ait. iugaboū emi
quinq; ; Ambitio sēcli. idem q̄d ter.
uilla emi significat; Et reuersus
seruus. et rtq; Que putamus ee istū
seruū. nisi cetū scōy doctoy. qui dū
tepore et neglegentia nrī cor dis
aspiciunt. ipsos apud dm accusatores
patrē. quos magistros ueritatis
imitari despeximus; Eo ipso enī nos
add̄m accusant. quo inobedientie
nre culpas in conspectu interni arbi
tri gemendo deplorant; Tunc
iratus pat familias. et cetā; quid ē
q̄d sup̄bis uenire neglegentibus
pauperes eligunt. nī liquia iuxta
pauli uocē. infirma mundi elegit
d̄s ut confundat fortia. sed adten
dendū qui eligant. pauperes inq;
ac debiles; sunt pauperes debiles.
sunt et fortes; debiles dicunt. qui suo
iudicio apud semetipsos infirmi.
nā pauperes et quasi fortes. qui etiā
in pauptate positi sup̄biunt; de quib;
p salomonē dicit. diuitē mendacē. et
et pauperem sup̄bū. utrūq; abhomi
nat dns; Cecis. qui lumine scientie
carent; Claudis. qui rectos gressus
in opatione ñ exhibent; repulsis
ergo sup̄bis contradictoribus. pec
catores humiles eligunt. dū dicit.
pauperes ac debiles. cecos et clau
dos introduc huc; Et tat seruus.
dñe. factū est ut impasti. et adhuc
locus est; licet iā multi tales ad fidē
collecti sint ex populo iudeoy. ad
huc tam locus iuxta est in regno dī ubi
recipi debeat numerosa gentiū;
Unde et ei dē seruo p̄cipit; Exi in
uias et sepes. et cetā; Superius ubi de
uicis et plateis ad cenā pauperes et
debiles inuitant. iudaicus populus
figurat. qui in urbib; ac suburbiis
ad ō sibi datis conuersans. lege diui
nā tenere consueuerat; Hic uero ubi
deuiis et sepib; colligi p̄cipiuntur.
nimirū gentilis populus designat. qui
qui de aggrestia conuersatione. relic
ta morum torpitudine. neque p̄s pes
figurat. ad fidē uenisse cognoscit;
Signandū uero. q̄d in hac tertia in
uitatione. ñ dicit iā inuita. sed
cōpelle intrare; quid ā enī ad hanc
uocant. et uenire contēpnunt.
ut illi. qui et bonū q̄d faciant
intelligunt. sed eundē intellectū. opib; ñ sequunt; Alii uocant

etueniunt: qui bonū et intelligunt
et exequunt; ñ nulli sic uocant ut
etiā cōpellant: quia plerique q bona
faciendā intelleguntsed hec facere
desistunt; qui sidū ad honorē istius tendunt
aliqua huius mundi mole
feriant: mox suis priuati desideriis
addm inuiti redeunt: quē pamore
mundi deserere conabant, sed tre
mendū est ual de qd sequit; Dico uō
uobis: et cetera; Cotidie nos diuina
pietas ad se uocat: nec p lege nec p eu
angl'm: modo p doctores: plerūq;
p ppa: aliquando p aduersa; nemo
uocanti despiciat: nedū modo uoca
tus excusauerit: cū uoluerit intrare
ñ possit; pensemus qd salomon dic:
ex psona dni; tunc inuocabunt me
et non exaudiā: mane cōsurgent
et ñ inuenient me; tollamus de me
dio excusationes inutiles: q p pemus
ad cenā agni p gressu boni operis:
ut dū digne uiuimus: supne uoca
tionis non inueniam indigni;

EBD-III P PE; LECTIO SCI EUG:
SCD'M LUCĀ: IN ILLO TE PR:

ERANT AD PPINQUANTES
ad ihm publicani: et rtq;
Uerbū di mediante anima
carne suscipiens: cel studi ne sua
tta nr infirmitati cōtemperauit:
ut ñ solū p nob homo fieret: uerū
etiā humilis homo; et reuera sic
poscebat ordo diuine dispositionis:
ut lenissima mansuetudine colli
geret: quos diabolus tyranni ca
feritate dispserat: naturale est
eni homines mansuetudine colligi:
feroc itate dispgi; nec multū p deet
nob humanitas assumpta: nisi se
nr infirmitatib; coaptasset;
Itaq; redēptor nr p peccatoribus
suā p sentiā exhibere dignatus:
Lapsis quib;q; et peccatoy mole
grauatis: pie occurrebat: et mi
seri cord ī concurrebat; Occur
rebat eis: ut ipso inspirante peni
tentiā agere uellent: concurre
bat eis ut ipso: Ante ag e repos: ad iu
sent; Inuitans erat non solū uerbis:
uerū etiā opib;; uerbis eos inuitabat:
cū apte clamaret; uenite qui labo
ratis: et rtq; Operib, eos inuitabat:
cū scd'm p sentis lectionis auctori
tatē: eos non solū ad conloquendū
susciperet: uerū etiā ad conuescen
dū; qui eni uenerat pollutā mun
dare: ñ timebat humanis sordib;
coinquinari; Erat eni sol mundissi
mus: cuius tantae uirtus ac digni
tas: ut cū oma luceret: ipse nulla
sord ī contrahere ualeat: sed oma
decoquere et exsiccare; Sed infirmi
oculi scribarū et pharisey: splen
dorē huius solis ferre ñ ualentes:
cū essent languidi medicū de salute
rep hendebant dicentes; qui a hic
peccatores recipit: et cetera; In
quib; uerbis: morale aliquid aduer
tere possumus; nā scd'm sensū beati
gregorij: uera iusticia cō passio
nē habet: falsa iusticia dedigna
tionē; qui eni uere iusti sunt: pecca
tores non despiciunt sed susciplunt;

non repellunt: sed ad pñitentiã
cõpellunt; non abhominant: sed ex
hortant, adeo ut in litteris cõꝝ
patrũ inueniamus quosdã qui in
tantũ caritate sẽp fribꝫ; submiser:
ut nõ solũ uicia eoꝝ partẽ condole
rent: sed etiã partẽ pẽniterent:
Hi nimirũ dominicũ mandatũ imple
uer dicentis; maiorẽ hac dilectionẽ:
ert q; At cõtra hi qui de falsa iusti-
cia gloriant: nulla cõpassione mi-
seric or diẽ peccantib; condescen-
dunt; Et ꝑ hoc se iustos apparere gus
tiant: si peccantib; insultent:
si uicia eoꝝ in publicũ uocent: si ꝑ-
sonas eoꝝ et nomina publice de ho
nestent; Faciunt hoc non amore
disciplinẽ: sed tu more supbiẽ;
qui a sc̃itatẽ suã non ex regula iusti-
ciẽ cõsiderant: sed ex cõparatione
alieni merti metiunt; nã et sci
peccatoribꝫ indignant: sed in ipsã
indignatione uirtutẽ humilitatis
custodiunt: qui a hoc in se humilit
considerant. qd in alius disciplina
bilit dãpnant; Sed incoercendis
uicijs hanc discretionẽ tenere
debemus: ut sciamus qui a uicijs qui-
dẽ debemus districtionẽ: natur ꝑ
uero cõpassionẽ; pharisei ergo de
falsa iusticia tumebant: ideoq;
dñm qd peccatores recipet: tu-
mido animo rephendebant dicen
tes; quia hic peccatores recipit:
et cetera; Sed benignus medicus
languorẽ suũ eis ostendere uolens:
parabolã conuenienter ꝓposuit

que et ꝑ sensi negociũ explicaret: et
ad ipsum dnm ꝑ prie ptineret; Ait
eni; quis est homo. et cetera; Homo
is tẽ ꝑ significationẽ: dr̃s omps intelli
git; qui centũ oues habuit: quia
ad cognoscendũ se duas naturas
condidit. rationalẽ et intellectualẽ.
id est humanã et angelicã; tunc cente
sima ouis perijt: quando homo ꝑ sua-
sione serpentis in lectus. a lucunda
paradisi pascua amisit; Sed centesi-
ma ouis ꝑdita. bonus pastor. xc. uem. ta. uiiii.
in deserto dereliquit: quia illos
sũmos ordines angelos. in cęlestib;
dimisit; Reliquisse aut eos dicit.
nõ ꝑ sentiã qua ubiq; ꝑsens est: sed
in sua eos stabilitate immutabiliter
custodiendo: ut ulteriꝰ a gratia
sui creatoris nec uelint nec possint
cadere. in cuius contẽplatione ele
gerẽ ꝑmanere; Cęlũ aut deserũ
dicit. nõ ꝑ solitudinẽ: sed ꝑ cer
hominis abiectionẽ; deserũ quippe
derelictũ dicim; Et homo tc̃ cęlum
deseruit: quando peccati sui meri-
to. cęlestẽ beatitudinẽ amisit; Sed
Angelis ꝑsistentib; in sua stabilitate
ut rationalis numerus cõplere
incęlo. homo ꝑditus quẽrebat in
terra; Et cũ inuenerit: et ert q:
inuentã ouem bonus pastor in hume
ris suis imposuit: quia redẽptor nr̃
gus naniens semetipsũ for mã serui
accipiens: infirmitatẽ nr̃am ipse
suscepit. et peccata nr̃a ipse porta
uit; non peccata quidẽ faciendo:
sed peccatũ humani generis misẽ-

ricorditer auferendo; dū aute bon̄ pastor humeris suis ouē p dictā impositā esse dicit: ipsa species dominice crucis cōmendat: quā sicut in euangelio legimus: egressus a conspectu p̄sidis. ipse sibi usq; ad locū supplicii: p̄pria humeris deportauit; Et ueniens domū et cetera; pastor nr̄ dn̄s ih̄s x̄p̄s: recepta oue domū redit: quia consumata salute humani generis: p̄ministerium ascensionis ad cēlestia remeauit; Ibi inuenit amicos et uicinos: i. de stellos summos angelorū choros; quia mici illius dicunt: quia uoluntatē illius lucriter in sua stabilitate custodiunt; Uicini uero uocant: quia diuinitatem illius quā maxime contemplantur; Notandū aute quia non dicit. congratulamini inuenē ouī: sed mihi; salus aute nr̄a gaudiū est x̄p̄i; et cū nos ad societatē angelorū reducimur: pleni tudinē gaudii illius implemus; Dico aute uobis: et cetera; Mouet quorundā animos cur maius gaudiū dicatur ee in cēlo de conuersis peccatoribus: quā de stantibus; iustis; sed huius questionis scrupulus citius eluctat: si cotidianę conuersationis modus et norma pensat; sunt enī nonnulli: quos qua grauioris peccati conscientia nulla remordet: n̄ magnopere se ad arripienda sua rescitatis extendunt; Date is securitatē preteritę uitę mundicia: et quanto a grauioribus peccatis in munes sunt: tanto magis a feruore rescitatis tepescunt; quos ser modi uinus p̄ hoc hem tepidos succen-

ꝛio

quia nec aperta uicia eos frigidos faciunt: nec uirtutes indiserutiū feruidos reddunt; At contra alii quos peccatrix suite conscientia ad humilitatē p̄uocat: peccatoꝝ grauiū memoria ad pēnitentiā reducit; Et quanto se grauius deliquisse cognoscunt: tanto fortius sibi pondus pēnitentię imponunt; Ita fit: ut breuis actis factionis compendio: non solū ueniā uerū etiā grām mereantur; quoꝝ pēnitentia iure quorundā pigritię p̄ponit: quia et ea tra gratior est quę post spinas et tribulos fertilē messem exuberat: et ea salus carius possidet quę post molestiā egritudinis uires reformat; Preterea sunt quidā iusti: in quoꝝ uita tanta p̄bitas eminet: ut nulla pēnitentia peccatoꝝ possit eis conferri nedū etiā p̄ferri; quoniā genere satisfactionis submiser: se ac si nullū sit facinus q̄d ipsi nō admiserint; Legentes enī in euangelio scriptū beati qui lugent q̄m ipsi consolabunt: non minus deflent pec cata cogitationū: quā alii peccata operū; nec plus alios afflixit timor supplicii: quā istos macerat desiderium regni; Inistoꝝ consideratione p̄pendendū ē: quantū faciat in cēlo gaudiū beata conuersatio iustoꝝ: sicut cū parit gaudiū conuersio peccatoꝝ; Aut quę mulier: et duę similitudines: unoten dit ecclesię; quarum enī superius p̄ p̄ ipse signat̄ inferius p̄ m

xp̄s uidelicet qui ē di uirtus et di
sapientia; Hec mulier ergo decem
dragmas habuit: quia diuina sapi
entia ad se laudandū duas naturas
condidit. rationalē et intellectualē;
Auctoritate enī sacri eloquii: nouē
di cim ēē ordines angtoz; Et ut ratio-
nalis cōpleret incēlo numerus:
decimo ordine homo ē creatus;
Tunc uero mulier dragmā p̄didit:
quando homo in paradiso positus.
A similitudine sui conditoris peccan
do recessit; In dragma siquidē: imago
exprimit; Et homo ad imaginē di
formatus; decima ergo dragma tunc
perit: quando homo ad imaginē di
conditus: cū esset in honore diuinę
imaginis: nī intellexit immo offen
dit neglegendo diuinitatē sue con
ditionis; Et ideo cōparatus est iu-
mentis insipientib;: et cetera; sed p̄dicto
nē decimę dragmę clementissima mulier non
parui pendit: quin potius lucernā
accendit et domū euertit; Lucernā
accendit: qua humanitatē assum
ptā ex nob et p nob. uirtute diuini-
tatis impleuit; Lucerna quippe:
lumen est in testa; Et quasi lumen in testa
posuit: cū in assumpto homine ple
nitudinē diuinitatis collocauit;
Unde scriptū ē; Uidimus gl̄am eius
gl̄am quasi unigeniti a patre: et cet̄;
Uel certe lucernā accendit: qua
manitatē suā miraculis coruscam
dit; Accensa autē lucerna-
euertit; domus in hoc loco:
intelligendus ē; Accensa

ergo lucerna sequit euersio domus:
qua post quā xp̄s miraculis claruit:
p̄tinus omis humana conscientia ad
pēnitentiā se concussit; post quā aute
domus euersa ē dragma repperit:
qua post quā ad pēnitentiā cōmouet
conscientia hominis: refor mat in eo
similitudo conditoris; Et conuocat
amicas et uicinas; Amicę et uicinę
eo modo intelligendę sunt: quo et
supius: illę scilicet sume angelicę po
testates; quę amicę illius dicunt: p̄p̄t
uoluntatis expletionē; uicinę etiam:
p̄p̄t assiduā contēplationē; Ita dico
uob: et cetera; quia de gaudio angtoz
erga pēnitentem supra dictū est: res-
tat nunc explere quid sit pēnitentiā
agere; Scdm sensum beati gregorii.
pēnitentiā agere est: ita p̄terita
peccata deflere: ut studeat atq̄ quis que
rursus plangenda cauere; qui enī ita
p̄terita peccata deflet: ut plangen
da cōmittat: huius modi homo pēni
tentiā agere aut dissimulat aut ig
norat; Ad huius pēnitentię salubēr
rimū fructū p̄tinet: ut si quis se me-
minit inlicita p̄petrasse: studeat sibi
cū di adiutorio licita amputare; uer
bigrā: inlicitū est adulterare. furā-
ri. maledicere: et similia; licitū uero
ē carnē comedere. uinū bibere: som
no indulgere; sed qui se meminit eaq̄
inlicita sunt patrasse: satagat neces-
sēē abhisq̄ licita uident abstinere;
In huius rei exemplo beatus dauid qui
se sciebat contra diuinas leges in uxo-
re alterius adulteriū p̄petrasse:

oblatā sibi aquā cū piculo militū no-
luit bibere sed libauit eā dnō; Intel
lexit enī uir ille pro phetā cus: qd ea que
inlicite p petrata s. nullo meliu s ordine
expientur: quāsi abusu corporis ea
que licita ee possunt amputent; beatꝰ
quoq; paulus quondā rapinis scō rū
et cedib; inhians: post modū ad peni
tentiā conuersus: euglm sine sumptu
p dicabat: cū utiq; licitū ei esset de
euglo uiuere; dns enī ordinauit ut
qui euglm ad nunciant de euglo ui
uant; hoc sci pater es prudenter intel
ligentes et salubriter ordinantes:
in decretis canonicis legitima tēpora
penitentie p fixer: quib; caro pec
catrix p parcitate lucrarū rerum.
id: cibi et potus edomita: dis cat cre
atorē suū placare p abstinentiā: que
ntimuit irritare p insolentiā; et que
sep infrenatā intēperantiā inclinauit
ad culpā: p modestā penitentiā redu
cat ad ueniā; Accepta igit fiducia
despeuenie p sumendi: redeamus ad
nos ipsos: considerantes quia si p fecte
ad conditorē nr m conuersi fuerim:
n solū ad eā dignitatē de qua homo
cecidit reuertem: sed etiā angelice
clar itati posthanc uitā sociabimur;
Scire etenī debemus: qd tot homines
ad cēlū ascensuri sunt: quot electi
angli ibi remanser; sicut scriptū est;
Constituit t minos populoꝝ: iuxta
numerū angloꝝ dī; sicut uero ange
loꝝ agmina in cēlo distincta s: ita et
c uersationes hominū inter a discrepāt;
Uer bigrā: sicut s in cēlo angeli qui
uoluntatem dī hominib; nunciant:
sic etiā angli in terra nominant
qui eaque ipsi de clō a curta eterna
intelligunt: p ximis suis studio car
tatis sedulo nunciare satagunt;
sic de reliquis sentiendū; quapp t
sciendū est nob: qd unus quisq; que
ordinē anglorꝝ quantū dat morta
lib; in hac curta fuerit imitatus: ipsi
post hanc uitā in eterne glorie p
ceptione copulabit;

EBDOM. POST PENTECOSTEN.

LECTIO SCI EUG SCDM LUCĀ

IN ILLO TEMP R: Dixit ihs discipt;
Estote misericordes: sicut et
pater ur misericors est; et cet;
In hac lectione non solū misericor
des esse docem: sed etiā quomodo
simus misericordes insinuatur
nob cū dicit; Sicut et pater ur:
misericors est; pater nr. omps ds:
duob; modis dicit; uel quia cū
non essemus nos creauit: uel quia
cūpditi essemus. misericorditer
nos recreauit; misericors igit
ds pater nr est: uel larga sua
misericordia ingratis et malis
tēporalia bona tribuendo: sup
iustos et iniustos pluendo: sup
malos et bonos sole suū oriri
faciendo: uel etiā spiritaliū
bonoꝝ munera. speciali grā suis
electis conferendo; Ista magna
di misericordia nob imitanda
p ponit: si filii di esse desideram.
dicit Autem misericors. a mis
corde: Is qui condolescit

malo; miseria autē non modo in
dm̄: uerū ne in homine quidē cadit.
cū misereat alterius; quis enī non
contendat abomī miseria liberū
ee debere sapientē. cū subuenit inopi.
cū esurienti cibū prefert. potumq;
sitienti: cū uestit nudū. cū peregri-
nū tecto recipit: cūdenīq; huma
nitatē suā usq; ad sepultura porri
git mortuoq;: nā et sīd faciat
mēte tranquilla. nullis aculeis
doloris infinctus: sed officio boni
tatis adductus: misericors tamē uo
canduse st; huic enī nihil obest
nom̄: cui pdest diuinoq; imple cio
mandatoq;; misericors igit dicit
omps ds: translato abhomine uo-
cabulo: qui utiq; sup omēm crea-
turā suā misericors est. quā clemē
ptectione dispont et ordinat ne
ad nihilū redeat: sed potius eēna
stabilitate subsist; Scire uero
debemus: qd aduerbiū sicut non
semp p equalitate ponit: sed non
nūquā et iā p similitudine; patet
enī: nos nulla ratione tanta habe
posse miscdiam: quā magnā ds
habere epbat; Sed ds sicut in mīsus
est: immensam etiā misericordiā
exhibet; nos quoq; ab eius potentia
ualde dissimiles. ut pote qui puri
homines sumus: inquantū intelle
ctus et possibilitas subpedit at.
misericordes ee curemus: diligen
do et beneficia cumulando. non
tus et amicis: sed etiā in-
micis; Nolite iu-

dicare: et cetera; queri potest: cū
dns p psalmista dicat: recte iudicate
filii hominū: cur hic ipse idem fieri
phibeat dicens: nolite iudicare et
cetera; Hoc dicendo: nō tollit nob
intelligentiā iudicandi: sed illud
admonet ne dā presumamus aliquē: cui
uel cogitatio nob. cognita non est.
uel nescimus qualis postea futurus
sit; hac enī sententia illud nobis
principaliter impat: ut ea facta
de quib; dubitare possumus quo
animo fiant: In melioremē semper
partē interpretem; ut sunt diuersoq;
ciboq; pceptiones: de quib; ab apto
iudicare phibem: eoqd possint qui-
libet humani cibi simplici animo
sine uicio concupiscentie sumi; hoc
ergo et similiū operū que indifferen
ter geri possunt: tempus quo iudicent
aduenit: cū sicut apts docet: inlu
minabit dns abscondita tenebra
rum: et manifesta bit consilia cor
diū; At uero de illis iudicare p mit
tam: de quib; dubiū non est quin pra-
ua intentione gerant: ut sunt
furta stupra ebrietates: et si mi
lia: de quib; Ait apts: qui talia
agunt regnū dei non consequentur;
duo uero quedā pcipua sunt: in
quib; temerarii iudicii debem
refugere; Cū uide licet incertū
habetur ut dictū est quo animo
quid factū sit: uel etiā cū incertū
est qualis futurus sit cras: q hodie
uel bonus uel malus appareat; uer
bigrā: si quis de infirmitate sto-

machi conquestus ante horā comedere uoluerit: et tu id ñ infirmitati sed edacitati deputaueris: temere iudicasti; De hoc non oportet nos iudicare: illo uidelicet iudicio dīpnationis: ut dei uis salute desperemus; Rursus si aptā ebrietatē edacitatēq; cognouerit: et ita reprehenderit ut de correctione illū desperes qui huiuscemodi uicio subiacet: nihilominus temere iudicasti; Non ergo reprehendamus ea quę occulta sunt: neq; ita reprehendamus quę manifesta sunt: ut quenquā de emendatione desperem: et tunc uitabimus iudicium de quo dicit: nolite iudicare et ñ iudicabimini; Dimittite: et dimittemini; pcipit ut dimittam peccantib; in nos: ut nrā nob ado dimittant peccata; ltē pcipit ut demus beneficia: ut nob quoq; ado det uita ętna; dicendo ergo dimittite et dimittemini: et mox addendo: date et dabit uob: ostendit quia ñ sufficit tantū dimittere his qui in nos peccant: nisi etiā eis quę possumus beneficia impendamus; quisquis et ābona tēporalia uel spūalia alius amore diuino largit: quisquis in se peccantibus indulgentiā misericordiē tribuit: hic pculdubio imitatorē dī efficit;

Mensuram bonā: et cetera; mensurā bonā dicit id: iustā et pquā: et confertā id: plenā: et coagitatā id est cōmotā: hinc inde concussam; et supefluentē id: supabundantē: da

bunt in sinū urm; quis iste qui dabunt mensuram bonā nisi pauperes quib; beneficia dedertis? tale ęst illud: qd ueritas alibi de paupib; dic; facite uob amicos: et cet; ñ enī pauperes ipsi mercedē reddent his qui elemosinā illis largiunt: sed xps pcuius dilectione hoc faciunt; Quātam in sinū dare dicunt: quia ut ipsā mercedē largitores elemosinarū ad nō pmēri potuissent: pauperes ipsi occasionē dederūt: cū aut miserabilit egentes: aut importuni existentes: fortiorū sunt beneficientia sustentati: et ñ nulli etiā eoꝝ ad fidē expī: pdulcia beneficia quocati; Uel certe ut de inimicis aliquid dicamus: multi malorū contrabonos seuientes: eoꝝ patientia uel beniuolentia: ad rectitudinē caritatis reuocati; Cadē equippe mensura: et cet; mensurę nomine: ipsam iudicii regulā significatā accipim; qd alius euangeliū aptius ponit dicens; In quo enī iudicio iudicaueritis: iudicabimini; sed nūquid sino fit temere iudicauerimus: temere de nob etiā dī quia iustus iudex est iudicabit: aut si iniqua mensura mensi fuerim: nūquid et apud dm iniqua mēsura ē: unde nob remetiat? sed hoc ideo dictū: quia temeritas qua nocet alii: ipsā tibi nocere at necesse ē; et iusticia qua alii ū iuuas: refatetiā ut ipsā te adiuuet; potest etiā hoc et de largienda elemosina: simplicit accipi; unde et apt: audi-

torib; suis dic̄; qui parce seminat
et cetera: usq; de benedictionib; et
metet; quanto enī quisq; in hac uita
erga pauperes xp̄i magis miseric̄ors
fuerit: tanto potiore ad nō recipiet
in futuro mercede. Dicebat aut̄e
et similitudinē etcet̄; huius uersiculi
sensus: hęret sensui supiori: ss̄ententię.
ubi p̄cipit̄ elemosinā tribui: et pec
catis offensā remitti; ac sic dicat;
Si te contra inimicū ira cecauerit:
aut contra illū qui ate elemosinā
petit. auaricia obduxerit: nūq̄d
uicio eius exhortando curare pote
ris: p̄sertim cū et tua mens eo de uicio
teneat̄ obstricta: Aut nūquid putas
illū solū quitabi iniuriā fecit reū
deputandū: et nō etiā tequi iniuriā
portā repatient̄ nesci: dāpnandū:
Econtra uero: si illius impbitas mentē
tuā inuenerit mitē atq; tranquillā:
et ille ad pēnitentiā mouebit̄: et tu
patientię mercede donaberis; Non
est discipulus: sup magistrū et cetera,
Sensus: ; Si magister quisquā sibi ss̄potuit
sua ulcisci iniuria noluit: sed pa
tiendo maluit suos p̄secutores sibi red
dere mitiores: necesse ē ut discipuli
quoq; qui puri homines ss̄: idem se
quant̄ exemplū; Quid aut̄e uidet̄
festucam: etcet̄; et ista ad supiora
referendū: ubi cecū a cecoducit
id: peccatorē a peccatore ēmdari
nō possē p̄dixit; multi igit̄ cū sint
supbi: furet̄: rapaces: odiū incolu de
tenentes: si alios uel ad modicū uide
rint iniuriatur batos: ac sic eos diiudi
cant: sua crimina aut leuia aut nul
la: illoꝝ aut̄e grauia ēe censentes;
Et quomodo potes dicere fr̄i tuo: et
cetera; poculū: intentio colligit
p̄cipit̄; festucā: ira; p̄trabē uero: odiū
designat̄; quantū enī distat int̄ festucā
et trabē: quasi tantū interest int̄ iram
et odiū: odiū est enī: ira inueterata;
Ira aut̄e est subita animi p̄turbatio:
que nōnūq et iusta utilis ēe p̄bat̄; potest
nāq; fieri: ut si irascamur homini:
uelimus eū corrigi; Si aut̄e oderimus
hominē: nō possumus eū uelle corrigere;
p quā causā dn̄s impossibile ēe testat̄:
ut de oculo fr̄is sui festucā auferat: q
in oculo suo trabē portat; Ypocrita
etcetera; Ypocrita: interp̄tat̄ deaurat̄;
Ypponāq; grece: latine sub; crisis:
aurū; et Ypocrita uocat̄: nō solū qui
aliud cor degerit et aliud opē agit:
uerū et ille qui cū sit malus: querit re
p̄hendere bonos; Dicit ergo dn̄s; Ypo
crita: etcet̄; q̄d est dicere; primū ate
repelle odiū q̄d grauius: et deinceps
poteris ss̄ securius illū quē diligis: de
leuib; emendare; Inter hęc uero sciendū
nob: quia quando aliquē rep̄hende
re aut obiurgare oportet: debem
primo p̄pendere: utrū habuimus
an nō habuim illud uicium: p quo aliū
increpamus; si nūquā habuim: cogi
temus nos fragiles ēe. et habere potu
isse: nisi nob diuina custodia affuisset;
Si uero aliquando habuimus. et iā p̄di
donū caremus: p̄ponat̄ ante mentē
cōmunis infirmitas: ut illā obiurga
tionē nō cū odio: sed cū misericordia exer-

ceam: qd si adhuc in eo dē uicio nos ee
deprehendim⁹: nō reprehendam⁹. nō exaspe
rem⁹: sed congemiscam⁹: et ad remediū
pēnitentię unanimit̄ concurramus;

EBD. U. PPE. LECTIO SCI EUG:
SCĪ M LUCAM IN ILLO TĒPR̄E
CUM TURBE INRUERENT

Ad ihm ut audirent uerbū dī:
et ipse stabat secus stagnū ge nesar;
Monstrat² auiditas turbarū: quę
amore audiendi uerbi flagrabant:
cū eas euangelicus sermo: certatim
in dnm̄ inruisse describit dicens; cū
turbe inruerent ad ihm: et cetera;
Stagnū uel lacus ge nesar: Idem est
qd et mare galileę. uel tyberiadis
alibi cognominat²; qd cū diuersis
in euangelio censetur uocabulis:
quantū tamen ad p̄sentē locū p tinere
uidet²: stagnū genesar. a natura
ipsius loci dicitur: qui crispantibus;
aquis auram de semet ipso excitare
p̄hibet²: dictus qd generet sibi aurā;
qui locus a moenitate sui et salubri
tate aquarū. copiaq; piscium: frequen
tib; habitatoribus; p̄ceteris eius dē pro
uincię locis incolit²; unde et dns p p̄t
multitudinē circū iacentiū populo
rū: crebro in hoc mari. et nauigasse
et docuisse: et miracula fecisse le
gitur²; iuxta spiritalē uero intel
lectū: mare qd ab amaritudine.
uel ameando nom̄ accepit qd semp
in motu sit: Instabile est amaros que
istius sęculi fluctus designat; Secus
hoc dns in litore stat: quia deuicta
mortalitate²: ipsam carnem quam
desepulchro assumpsit: in ęternę
patrię solidit̄ate conlocauit; qd
uero turbę ad eū confluunt: fidem
gentiū designat²: quę post ascensionē
illius ad fidē p apt̄os concurrerunt;
De quib; psalmista: dnō canit; Omnes gen
tes quascūq; feceris: uenient et adora
bunt coram te dne; Et rursus; et fluent
inquit ad eū omnes gentes: et ibunt po
puli multi et dicent; uenite ascendam⁹:
ad montē dni; Et uidit duas naues: et cet̄;
Due naues secus stagnū positę: duas
figurant ecclas quę ex duob; populis
hoc est ex circūcisione et p̄putio
adunat̄ę sunt; uidit aut̄ illas ihs
cuius uidere eligere est: quia in
utroq; populo iudaico scilicet et
gentili. nouit dns qui sunt eius:
et eos quos dns p fidē et bonā opera-
tionē in p̄senti cognoscit: a fluctib;
et periculis sęculi huius. uidendo hoc ē
misericorditer uisitando: p uehit ad
quietē futurę tranquillitatis; Pis-
catores aut̄ descenderant: et cet̄;
qui piscatores significant²: nisi eccle
siastici doctores. Apti uidelicet et
sequaces illorum²: qui sicut pisces ex
trahunt² de p̄fundo: sic homines
rette p̄dicationis ad ęternā quietē
eleuant de hoc mundo; Retia nāq;
quę quib; dā suis locis apta. quib; dā
uero nodosa, uident²: sc̄orum sunt p̄di-
camenta doctorum²: quę nunc clausa
doctioribus: nunc etiā apta solent
ad nunciare simplicib;; Sed quid
est qd retia modo laxant²: Incap
turā. modo lorā plicant²: nisi qua

nonom̄ tempus congruū est ad
docendū: p̄dicatoꝛ nāq; aliquando
linguā addocendū debet exerere:
aliquando uero intermissā p̄dicatio-
ne: semetipsū debet curare; legim̄
siquidē in euāgto scdm iohem: quia
expleto tēpore p̄dicationis suę dn̄s:
cū surrexisset a cena posuit uestimēta
sua: et cepit lauare pedes discipu-
loꝝ suoꝝ; p̄dicatoꝛ nāq; quilibet
diuini eloquii: difficile peccatū
in tanto ministerio poterit euitare;
Si enī uerbi grā. ab auditoribꝫ;
suis sē libenter audiri p̄spexerit: in
elationē p̄tinus uertit; Rursus si
ab eis dē contēptus: mox adiracun
dia inflāmat; p̄inde unicuique
doctori uigilantius sūa agendū ē:
ut cū officiū docendi aliquatenus
intermittit: dignis pēnitentię la-
tis deluat: quic quid se in ministerio
p̄dicationis deliquisse cognoscit;

Ascendens autē in unā nauī quę erat
frm onis: etcet̄; Cernens sēdn̄s mul
titudine opprimi c̄ curreret ad pu
loꝝ: nauī ita p̄cipit a litore sepa
rari: ut nec terrę hereret: nec ni-
mis in pelagi p̄funda descenderet;
quo facto: ex ipse a pressura turba-
rū inmunis existeret: et multitudo
litoris supsistens: uerbū illius audire
sufficeret: maxime quia qd etiā no-
tissimū: uox quę in aqua uel circa
aquā p̄mit̄: sono clariore p aeris
lata diffundit̄; mis face nauis frm
onis ecclā ē. excludeis primitiua
quę tā xp̄o quā apīis p̄dicantib;.

ipsi petro specialit̄ cōmissa: quę
bene una dicit̄: quia de fide lib; eius-
dē eccl̄ę scriptū: qd erat in eis cor
unū et anima una; de hac naui docen-
tur bas: quia de auctoritate scōꝝ qui
fuerunt in primitiua eccla: usq; ho-
die inseruit gentes; qd uero primo ro-
gauit petrū. ut nauī a terra pusillū re
duceret: significat sermone p̄dica
tionis tēperate ad turbas utendū:
ut ea quę dicunt̄: nec nimis sint leuia
nec ual de p̄funda; uel alio sensu: qd
nauī p̄cipit primus pusillū a terra re-
duci: significat primo in p̄ximis iudę
nationib; eugl̄m p̄dicandū; qd que
sequit̄: duc in altū: remotioribꝫ gen
tib; mittendū eugl̄m p̄cipere uidet̄;
ac si dixisset; Ite docete omēs gentes;
Uel illud; Oportet p̄dicari eugl̄m
in toto mundo; Et respondens Si
mon: etcet̄; patet qd p̄dicatores
noui testam̄ti. aptiuide licet et
apti ciuiri. multitudines gentium
nulla ratione reab; fidei cōp hendere
ualuissent: nisi affuisset gra xp̄i quę
eoꝝ p̄dicationē fundaret in cordib;
populoꝝ; nisi enī dn̄s edificaret domū:
in uanū laborant qui ędificant eā; et
nisi dn̄s cor inlustrauerit auditorū-
doctoꝝ in uanū laborat; quia fides
populoꝝ nō puenit p̄ sapientiā uerbi
cōpositi: sed p gra m̄ muneris diuini;
Et cū hoc fecissent: etcet̄; Conclusa
piscium multitudine rete rūpit̄:
quia in p̄senti eccla cū electis multi
etiā rep̄bi intrant: qui ipsius eccl̄ę
unitatē. puersis scismatū sectis. cor-

rūpant et diriment; quales fuerunt
in primo exordio fidei. Iudas ꝑditor
et simon magus. quales etiā exterī
post modū. Arrius et eunomius. et cete-
teri catholicæ fidei impugnatores demen
tissimi; Et annuerūt sociis quierant in
alia nāui. et cet; Sic ꝑ priorē nāuī petri
et andreę inquit ascendit dns. intelle-
ximus primitiuā ecclām. restat ut
ꝑsequentē quoq; quę erat iacobi et io-
hannis. sequens exigentib; accipiat
ecclā; qđ ergo nō sufficiente una nāui.
alia adhuc caturetpiscib; impleē e-
lectis. significat quia dūtaxat xp̄i elec
tos in iudea nō inuenit. quos adhuc tā no-
uerat ꝑdestinatos ętērnā. ecclām quoq;
gentiū. multitudine electorū suorū
replere dignat̄ cotidie. quasi alte-
rius nauis receptaculū captis piscib;
quęrens; Et congrue rete prius scindit̄
et postea nauis alia adhuc cat̄. quia
prius ex populo iudaico iudas ꝑditor
et simon magus. ceteriq; fidei corrup
tores. in rete ꝑdicationis quasi pisces
pessimi capti. Et tunc demū barnabas
et saulus ad euangelizandū gentib;
aspūscō destinant̄; Et tuenerūt et
impleuerūt ambas nauiculas. ita ut pene
mergerent̄. Idē in submersionē pre
merent̄ nisi uirtus diuina adesset; qđ
impleta nauis nō quidē sub mergit̄. sed
tam in submersionē periclitat̄. tēpora
illa significat de quib; apls dicit; In
nouissimis diebus erunt tēpora periculosa
et cetera quę de ultimorū tēporū ꝑtur
bationes fecunt̄; nrīs enī temporib;
scā ecclā quasi in submersione eē. dū-
malis reꝑborū hominū ꝑgrauata.
ad ruinā cotidianā impellit̄; qđ
cū uideret simon petrus. et cetera;
Hoc loco petrus apls infirmorū speciē
tenet. qui regimen spīritaliū doctorū
in ecclā quo dā modo a se repellunt.
uidentes se eorū spīritalē conuersationē
et doctrinā imitari nō posse. atq; ideo
nō metuunt in tempore peccatorū suorū
remanere; nō enī hoc uoce dicunt. sed
moribus; atq; actib; ne a bonis regant̄;
dūq; rectitudinē artioris uitę ideo
ad ꝑhendere nolunt. quia infirmos
se eē conspiciunt. quasi peccatores
se eē fatent̄ et dnm repellunt; Non
tales a spīritalib; uiris deserendi. quia
et dns neq; aquā petrū licet repulsus
deseruit. sed eū sub ductis nauib; ad
litus ꝑduxit; nā consolans eū. clemēt
ait; nolitime re. et cetera; hoc ad
ipsū petrū specialit̄ ꝑtinet; Cui ex po-
nens dns quid hęc captura piscium
significaret. ꝑmittat qđ sicut tunc
pisces retib; cepisset. sic aliquando
ꝑdicatione uerbi salutaris homines
et caturus; Confortat dns animos
hominū carnaliū. et eos consolans
ad spē erigit arripiendā. ne quis uel
de culpa ppriæ conscientię tremens.
uel de aliorū uirtutib; stupens. et er
scitatis aggredi formidet; Et sub
ductis ad terrā nauib; et cetera;
Sciendū non eē hanc eandē lectionē.
qua matheus et marcus hos ipsos apłos
petrū uidelicet et andreā. iacobū
et iohem. binos et binos de nauiculis
narrant ad nō eē uocatos; nō enī nē

lucas dicit eos uocatos fuisse: sed
tantū petro p̄dicto qđ homines eet
capturus; qđ nonē traditū: quasi iā
ulterius pisces n̄ eet capturus; alioq̄n
legim̄ illū post resurrectionē cū alius
fuisse piscatū; dicatur ergo intelligi:
qđ subductas ad terrā nauib;: tanquam
terrū ad piscationē redeundi uolun
tatē habentes: comitatis dn̄m aliq̄n
tulū et postea reuersi: de incepsalio
tēpore sicut matheus et marcus nar
rant: bini denauiculis suocati; Alle
gorice uero: qđ apti subductas ad terr
rā nauib; secuti sunt saluatorē: finē
scti designat: quando hi qui xp̄o p̄ fi
dē inhesē: ab hoc scto corpore simul
et anima s recessuri: et ex p̄m caput
omiū electoy: ad solidtatē trę
uiuenti ū secururi; INNATIUI
TATE SCI IO HANNIS.
LECTIO SCI EUG: SCD̄M LUCĀ

IN ILLO TEMPORE: Helisabeth
impletū est tēpus pariendi: et pe
perit filiū; et reliq; Sacro scā
precursoris xp̄i genuina primordia
non solū apparentib; a patre uide li
cet et matre sed etiā a pgenitoribus;
tribus sacerdotalis et leuitice glo
riosa: plurima miraculoy uirtu
te refulgent insignia: sicut euan
gelice narrationis p̄dit historia;
Suscepta nāq; Zacharias de filio
nascituro p̄missione angelica: se
nex filiū p̄creauit; Elisabeth quoq;
infecunda pariter et anus: quorū
duorū singula: fecunditatē par
tus poterant denegare: munere
nobilissimę prolis: impleto pariendi
tēpore honoratur; Sane uerbum
impletionis: in bonorū tantū ortu
uel obitu uel actu: poni consueuit;
denuq; nascituro p̄cursore dicit: qđ
helisabeth impletū est tēpus parien
di; Rursūq; de genitrice saluatoris
dicit: impleti sunt dies marię ut pare
ret; in obitu quoq; scōy ponit: cū de
aliquo illorū dicit; defunctus est
ille uel ille: ut puta abraha senex
et plenus dierū; de consumatione
quoq; templi dictū est: Impleuit
salomon edificare templū dn̄i; At
contra de ep̄bis: psalmista dicit;
uiri sanguinū et dolosi: n̄ dimidia
bunt dies suos; Et audierunt uicini
et cetera; In scōrū ortu: recte plu
rimoy lętitia inducit: ut gratia
securure uirtutis: multoy exulta
tione p̄cedente designet; nato
ergo helisabeth seni: secus quā credi
poterat filio diuinitus dato: con
gratulabant ei uicini et cognati:
hoc est congaudebant illi qui erant
ex eius cognatione p̄pinqui: scilicet
quia magnificauit id est magnā
fecit dn̄s misericordiā suā cū illa:
ut ei filius in senectute nasceret;
Et factū est in die octauo: et cet̄a;
hanc fuisse dicunt a priuetere
consuetudinē. quę adhuc a n̄ nullis
seruat: ut nati filii parentū impo
nerent uocabula; quod cognatis
et p̄pinquis helisabeth. in filiū eius
Iohannē agerentem tab;: ip̄sa di
uino spū inspirata: respondens di-

xit; nequaquā: sēd uocabit̄ iohannes;
Et quidē Zacharias adhuc mutus:
uocabulū pueri qd̄ ab angelo audie
rat: uxori intimari nequiuerat: Sed
eode spūsco qui hoc ipsū angelo reue
lante mandauerat: illa nomen filii
qd̄ non audiuit asseruit; Innuebant
autē patri eius: et cetera; mutus pater
anxius implere p̄ceptū angelicum:
nomī filii qd̄ lingua n̄ poterat: scripto pandere curauit dicens: ioh̄s est
nomē eius; ac si diceret; non nosē nomen imponimus: quia ad dō iā accepit
nominis honorē; Iure autē precursor redeptoris nr̄i: ioh̄s uocari iubetur; Interp̄tat̄ autē ioh̄s dni grā:
uel in quo est grā; quia et ipse specialit̄ dominicę p̄cursionis grām prece teris sciis accepit: et in aūditum
eo usq; ingressū celestis patrię p̄dicare aduenit dicens; pēnitentiam
agite: adp̄inquauit enī regnū
cēlor; Ap̄tū ē autē illico os eius: et
cetera; mir̄steriis: miracula congruunt; Inquisitus alio loco ioh̄s quis ēet:
respondit; Ego uox clamantis in deserto; quia ergo uox clamantis in
deserto, est nata: congrue lingua
parentis ad laudandū dm̄ dicitur
absoluta; Quid putas puer iste
erit: idē: cuius magnitudinis: cui
excellentię: cuius dignitatis: Et
enī manus dnī: erat cū illo; hoc est
adiutoriū diuinū qd̄ manus nomine
sēpe signat̄: In t̄ ipsa etiā infantię
primordia: semanifestis indicijs:
cū puero ee declarabat; Et Zacha-
rias pat̄ eius: et cetera; Intuendum
quanta sit sup̄ni muneris largitas:
et quā p̄na addandū: si nos imparati
n̄ fuerim̄ ad accipiendū; Az Zacharia
nāq;: sola loquela fuit ablata: quę
n̄ sola: sēd cū spū p̄phetię illi ē restituta;
ait enī; benedictus dns̄ ds̄ isr̄t: et cetera;
uisitauit enī dns̄ plebē suā apparens
incarne: quasi longi usa sē p̄ cultura
idolatrię recedentē: et quasi longa
scelerū infirmitate tabescentē; Redemit uero eā precioso sanguine suo unici
filii: quasi uenditā sub peccato; nam
uisitatio ad infirmū: redēptio p̄tinet
ad captiuū; qd̄ quia beatus Zacharias:
in p̄xim̄o futurū spū p̄euiderat:
more p̄phetico quasi iā factū narrat;
Notandūq;: qd̄ plebē suā dns̄ uisitasse
et redemisse dicit̄: n̄ quia ueniens suā
inuenit: sēd uisitando et redimendo
suā effecit; Explicata ut cūq; explanatione euangelica: uigilantius est
p̄scrutandū: quid sit qd̄ scā ecclesia
quę beatos martyrū uictorias innumeras: quib; ingressū regni cęlestis
meruerunt concelebrat: solius beati
ioh̄s extra ceteros: post dn̄m et iam:
natiuitatis carnalis diem celebrare
consueuit; qd̄ nullatenus sine auctoritate euangelica: credendū est
ueniss̄e in consuetudinē; Sicut enī
nato dnō p̄storib; angl̄s ait: Ecce
euangelizo uob gaudiū magnū qd̄
erit omī populo: ita etiā angelus
nascturū iohem p̄nuncians dicit;
Et erit gaudiū tibi et exultatio: et
multi in natiuitate eius gaudebunt;

Hac igit̄ auctoritate: iure utriusq; natiuitas sollēpni celebritate reco lit̄; sed illius natiuitate tanquā in xpī dnī. tanquā in filio omp̄tis dī: tan quā in solis iustitię exoritur gaudiū omī populo p̄dicat̄; Ihristi aut̄ tan quā inp̄ cursoris dnī: tanquā in serui dī eximii: tanquā in lucerne ardentis et lucentis origine: multi gratulatu ri ee dicunt̄; utriusq; ergo festi uita tis iucunditatē. Largiente sup no auxilio exultam ab; animis amplec tam̄: quo eo opitulante adfestare dēptoris quę non sm annua sed ē tinua p̄tingere mereamur. am;

IN NATA LE SCI PETRI APLI. LECTIO SCI EUG: SCD M MATHEU.

IN illo tēp̄r: Uenit Ihc in par tes cesarię philippi: et int̄rogabat discipulos suos dicens; quē dicunt homines ee filiū hominis? et reliq;

Herodes maior sub quo dns natus est: quatuor tradit̄ filios habuisse; phi lippū uidelicet qui hic cō memorat̄: quiq; ut lucas narrat̄: fuit tetrarcha turę et tra conitidis regionis; archelaū quoq; et lisaniā: sed et herodē sub quo passus est dns; phi lippus ergo iste: In honorē tiberii cesaris. ciuitatē fecit ad radices libani montis: ubi iordanis in duo bus fontib; exorit̄: quā cesariam philippi in memoriā sui nominis: pariterq; honorē tiberii cesaris appellauit; In qua ciuitate: tra dunt antiquis regib; quondā tribu ta consueuisse p̄solui; In cuius partes

uenient redēptoris nr̄: congrue ubi rege terreni censum a suis reci piebant subiecti: ibi et ipse censum fidei a discipulis exquirere uoluit; ait eni; quē dicunt homines ee filiū hominis? non hęc quasi nescient per contat̄: sed ut confessionē rectę fidei illoq; digna mercede remu neret; nec ait quē me dicunt homi nes ee: sed filiū hominis: ne iactan ter uulgarem sententiā de se quę rere uideret̄; Filiū aut̄ hominis sępius quā filiū di se appellare con sueuit: ut nos de dispensatione hu manitatis quā p̄ nob̄ suscepit admo neat; ubicūq; aut̄ in ueteri testa mento filius hominis scriptum est: beatus hieronimus in hebreo filius adam habet̄ testat̄; nā et adam: homo interp̄tat̄; Sepulchre homi nes appellat eos: qui de filio homi nis tantū loqui nouerant: hoc est de filii humanitate quā oculis cer nebant: et de ei tatis illius arcana nesciebant; homines nāq; erant: id est humana tantū de eo sapie bant; nā qui diuinitatis eius mȳs teria ca pene sciunt: merito supra homines ee memorant̄; Quā for mā interrogationis: et ā doctores ecclę obseruare oportet: nā et ipsi p̄quirere debent a suis subiectis de fama sui nominis: qualis apud uul gares et extrinsecus habeat̄: ut scd m qđ de se audierint: p̄ prios mores corrigere: et seipsos in cunc tis modestius studeant ē formare;

Atilli dixerunt; Alii iohem baptistam
necessariū nonē hic causas erro rum
uulgariū inquirere. cur scilicet
xpm alii heliā. alii iohem. alii puta
uerint hieremiā. cū sic infideles in
heliae thieremiae errare potuerint.
quomodo herodes in iohanne errauit
dicens; quē ego decollaui iohem. ipse
surrexit a mortuis. et ideo uirtutes
operant in eo; Sicut enī herodes
xpm miracula facientē. iohem
quē ipse decollauerat arbitratus est.
sic nimirū uulgus indoctū. eundē
xpm heliā uel hieremiā ee putauit.
quoꝝ alter raptus in cęlū legitur.
alteri us uero mors. Inscriptura
diuina canonica. aptēn memorat;
nāe helias id circo estimari poterat
dns. quia scriptū est in malachia
ppheta; Ecce ego mittā uob heliā
thesbiten. etcetera; [illegible] os. aut equē
mee ee dicitis. quasi abhominum
generalitate illos sequestrans. deos
ac dī filios. p adoptionē factos
insinuat. iuxta illud psalmistę;
Ego dixi dii estis. et filii excelsi
omnes; a cs dicerer, illis qui homines
sunt diuersa estimantib; uos qui
dii estis. p adoptionem
effecti gratie dicitis. At uero
petrus fide ardentior. amore
confessionis ceteris promptior. ꝙ
uoce cunctoꝝ respondit; Tu es
xps. filius dei uiui; uiui dm ad
distinctionē falsorū appellat.
quos uario errore delusa gentilitas. uel de mortuis hominib; sibi
infatuit. uel de insensibili materia
quos adoraret creauit; de quib; scri
ptū est; Simulachra gentiū argentū
et aurū; Beatus es symon bariona.
et cetera; bariona. in lingua nrā.
filius colūbę interpretat; Iure autē
beatus petrus filius colūbę uocat.
qua prudenti ac pia simplicitate
dnō adherebat; nā et colūba ceteris
auib; simplicitate gaudet; qd si
altius accipere uolumus. p colūbā
in cuius specie spūs scs super xpm appa
ruit. eius dē spūs gra figurat; merito
ergo dns petrū filiū colūbę nominat.
quē spūalium donoꝝ gra ipse repleuerat; filius aut ē spūs sci siue filius colūbę
effectus est petrus. ex eo tēpore quo
ab ipso dno inluminatus. gram diuinę
cognitionis accepit; nonnulli sim
pliciter arbitrant p bar iohanna qd
est filius iohis. uicio scriptoꝝ bar
iona scriptū sit. una syllaba dempta
de medio; Interpretat aut ē iohanna
gra dī; utrūq; aut ē nomen ita mistice
ualet intelligi. ut petrus dicatur
filius colūbę id. spūs sci. et filius io-
hannis id ē gratię dī. p quā dona
spūalia figurant; ꝙ tu ero dicit.
caro et sanguis non reuelauit tibi.
caro et sanguis nisi nomine. carna-
les scribarū et pharisęoꝝ traditionē
ac doctrinā debemus accipe; caro
et sanguis recte intelleguntur ho-
mines sapientia carnali inflati.
colūbinę simplicitatis nescii; Sed
pater meus qui in cęlis est; cui omā dona
spūalia quę a dno fidelib, tribuuntur

aspūscō largiri certissimū sit dicente apto. Aliud dat ꝑ spm sermo sapientiæ etcetera. Quomodo dns ihs xps apatredicit reuelatū fuisse beato petro apto sacra mtū fidei? Sed sciendū quia sicut una ē substantia patris et filii et spūscī. ita ē et ineis una opatio una uoluntas; ac ꝑhoc conuenienter dicit. Quia pater qui incęlis est reuelauerit misterium fidei. qd caro et sanguis reuelare nequiuerint; ℭ Et ego dico tibi etcetera; Ordo uerboꝝ est; quia tu dixisti mihi. tues xps filius dī uiui. et ego dico tibi quia tues petrus; n̄ nunc primū hoc nom̄ petrus accepisse credendus. sed potius tunc quando ei ioh̄s dictū adnō cōmemorat; Tu uocaberis cephas. qd interp̄tat petrus; ut eū hoc nomine modo appellauerit dns dicens. tues petrus. qd ei prius indiderat; n̄ enim ait. tu uocaberis petrus. sed tues petrus; qd utiq; dictū illi fuerat antea; sicut aut̄ xps dedit aptis nom̄ ut lux mundi uel sal terræ uocent. ita huic egregio confessori suo qui simon antea uocabat. ob robur inuictæ fidei petri nomen indidit. quia uidelicet illi tenaci mente adhesit dequo scriptū est. petra aut̄ erat xps; petra utique n̄ p essentiā. sed p significationē; quē ad modū ent̄ leo dicit̄ ꝑ p̄t̄ fortitudinē. uel agnus ꝑ p̄t̄ innocentiā. sic et ū petra dicit̄ ꝑ p̄t̄ firmitatē. quia speranti b; inse turris. fortitudinis a facie inimici; de quo psalmista; dns inquit firmamtū meū et refugiū meū et liberator ms; ℭ Et super hanc petrā id. super me quē o re cuo confessus es dicens. tues xps filius dī uiui; uel super hanc petrā hoc ē super fidē qua me confessus es. edificabo ecc̄lam meā; super xp̄m meū edificat. qui p dilectionē dī et p̄ximi et p̄ obseruantiā mandatoꝝ dī. ad solā electoꝝ p̄tinere festinat; ℭ Et portæ inferi. etcetera; n̄ hoc dicit de cōditione tēporalis mortis. quia legim̄ cunctos pene aptos martirio consumatos; sed portas inferi uicia atq; peccata uocat. uel hereticoꝝ p̄uersa dogmata ꝑ quæ praui homines ad infernū detrahunt̄; sed et praua hominū opa et inepta conloquia quæ infidelib; intro ītū mortis aperiunt. portæ utiq; s inferi. inquantū suis auctorib; uel sequacib; ītū p̄ditionis ostendunt; sed ex his uicioꝝ portis nulla p̄ualet ad uersus ecc̄lam eq; super hanc petrā id. xp̄m fundata ē. quia quicūq; super petrā quæ xps. p fidē et bonā opationē firmit̄ fundatus fuerit. nullis tēptationū insidiis. a statu rectæ fideī deici potuerit; ℭ Et tibi dabo claues regni cęloꝝ; Claues regni ceㄥorū n̄ debemus puerilit̄ opinari cuiuscūq; eē materiæ. ut puta argenti uel auri. sed p claues ipsa discernendi scientia potentiaq; signat̄. qua iusta recipiunt̄ in regnū. Indigni uero excludent̄ur a regno; quæ claues idem petro apto qui potentiori cōfessione p ceteros regē cęloꝝ confessus. specialit̄ conlatæ ut constaret quia absq; ea confessione

ac fide qua ipse xpm declarauit:
regnū celoꝝ nullus posset intrare;
Et tqđ cuq; ligaueris: et cetā; hec soluen
di atq; ligandi potestas: qua uis soli
petro adnō collata ee uideat: Incunc
tant tam credendū: quia et ceteris
aptis adnō eque concedit; nā sicut in
terrogatus generalit omib;: petrus
respondit unus pomib;: ita et qđ dns
petro respondit in petro omib; res-
pondit: quin etiā epis ac prbis in ecctā
officiū idem cōmittit: ut uidelicet
agnitis peccatoꝝ causis: iuxta modū
culparū uel pēnitentie: ligandi atq;
soluendi exerceant potestatē; ita du
taxat: ut qđ etiā hoc intēpore in non
nullis sacerdotib; inuenit: nec eos qui
insontes uel innoxios damnent: nec
eos quidā pnatione mereant: securos
tanquā de solutione reddere pēsumant;
Sed ideo beatus petrus ut dictū ē qui
xpm uera fide confessus: et inuicto ē
amore secutus: specialit et claues
regni celoꝝ et arcē iudiciariq; po
testatis accepit: ut omēs in xpm cre
dentes intelligant: quia quicūq; ab
unitate fidei uel societate illius quo-
libet modo se segregant: tales nec
uinculis peccatoꝝ absolui: nec regni
celestis ianuā ingredi possint; Cuius
quia festiuitatē annuo recursu vene
rabilē: ut pote principis aptoꝝ cele
bri frequentamus officioꝝ obsequio:
eius in qua possum exempla imitari:
eius sata gamus ubiq; suffragia posce-
re: ut quia ipsi sē ecctā specialit est
cōmissā: nos qui eius membra ultima

sumus: sedulis patrocinijs adiuua-
re: et in regni celestis tam pie imē
ueniendo digne inducere. Amē:

IN NATALE SCI PAULI APLI.

Eugtm. Ecce nos reliquimus omā: regre
mantur in alio codice; EBDOM.
III: POST PENT: LECTIO
SCI EUG: SCD'M MATHEU.

In illo tēpr: Dixit ihs discipulis
suis; Nisi abundauerit iusticia
ura plus quā scribarū et phariseoꝝ:
non intrabitis in regnū celoꝝ; et-
reliqua; Paulo superius in hoc
eodem sermone que dns et saluator
cū discipulis in monte habuit: post
nonnulla que pmissa: subiunxit
dicens; Nolite putare: quia uene-
rim soluere legē; non ueni soluere
legē: sed adimplere; p omnem
ergo ista sermonis textū: con-
lata legalib; et euangelicis pre
ceptis: satis ab undeq; ostendit: q
quomodo pcepta noui testamenti
uetera mandata non solū non sol
uant hoc ē destruant: sed etiam
recte intellecta multo excellen
tius impleant; Cū ergo cultores
euangelii: iusticiā scribarū et
phariseoꝝ docet debere super-
gredi: patet profecto quia legem
non destruit: sed illius impfectio-
nē: pfectione euangelica suppleat;
Loquit ergo dns discipulis suis:
immo in eis cunctis fidelib;: quia
nisi abundauerit iusticia uestra
et cetera; ldest: nisi non solū illa
minima pcepta legis impleant

ut nonoccidant qđ est iusticia
phariseoꝝ: sed etiã ista maiora
quę ase adduñt in euangelio: ut-
de licet ut non irascantur qđ est
iusticia xpianoꝝ: celestere gnũ
introire nonpoterunt; Intuendũ
ergo quę iusticia phariseoꝝ: quã
iusticia xpianoꝝ uincere iubet;
Iusticia phariseorũ est: ut non
occidant; at contra xpianorum
iusticia qui intraturi sunt in reg
nũ dĩ hęc est: ut non irascantur;
Rursũ iusticia phariseoꝝ erat
dicere et non facere: dnõ illis tes
timoniũ phibente; dicunt enĩ: et
nõ faciunt; Nisi ergo et sup hos ab-
undauerit iusticia fideliũ: ut
scilicet non solũ bona doceant sed
faciant etiã qđ docent: regnũ
cẽloꝝ intrare non erunt idonei;
Audistis quia dictũ est antiquis:
non occides; Antiquis hoc dictũ est
id est iudeis: in uetusta te litteręꝝ
uoluentib;; Qui autẽ occiderit:
reus erit iudicio; In iudicio scilicet
legis: quę iudicabat homicidiũ
homicidio cõpensari, qui occide
rit inquiens: occidat; Uerũ quia
tunc tẽporis non intelligebant
aliud esse homicidiũ nisi pe emp-
tionẽ humani corporis: aperuit
dns omẽm iniquũ motũ quo per
mouetur homo ad nocendũ fri-
In homicidii genere computari
iuxta qđ iohes dicit; qui odit frẽm
suũ: homicida ẽ; Unde bene seq̃t;
Ego aut̃ dico uob: id ẽ ego nouus

homo uobis nouis: noua pcepta
trado: qui a omis qui irascit fri
suo: reus erit iudicio; ppendendũ
quę distantia sit: Inter iusticiã
phariseoꝝ et xpianoꝝ; Ibi enim
idẽ in lege: homicidiũ reũ in iu-
dicio legis hominẽ faciebat; hic
aut̃ id: in eu gto: irasimiliter
reũ facit iudicio ętne dãpnatio
nis; Notandũ uero ẽ qđ in quib; dã
codicib; inuenit̃ additu: sine
causa; hoc docente beato hiero-
nimo radendũ est: qm irauuiri
iusticiã non opat̃; Quib; cũque
enĩ modis alter alteri irascat̃
sine causa irasci dicendus est: sal-
uo uno irascendi modo: quo ali-
quis fratẽ ne salutari consulens:
non fri sed peccato illius indig
nat̃; Alioquin qui fri et nõ peccato
irascit̃: sine causa irascitur;
Qui aut̃ dixerit racha: et cetã;
Racha: nonnulli asserunt ex
hebreo sermone interpari in-
anẽ et uacuũ: uel absq; cerebro
id est sine sensu; Uerius tam racha:
hebreoꝝ ꝑ prie im̃ iectio accipi
tur: que non aliquid uoce signi
ficat: sed cõmoti animi expri-
mit indignationẽ: Sicut et in
nr̃o sermone: pleraq; huius ce-
modi uoces habemus: uelut cũ
dolentes heu: uel irascentes:
hem. usitate ꝓferimus; qđ si de
omi uerbo ocioso qđ incunctanter
uerũ est: rationẽ sumus reddituri: quanto magis de contumeliis

fratri inlatus erimus arguendi:
frā autē nr̄ē omīs homo: qui eum
dē nobis cū habeat patrē dm̄; Qui
autē dixerit fatue: subaudit̄ a su
perioribꝫ; frī suo: reus erit gehennę
ignis; Cōmuni autē sermone fatuos
dicimus stultos: eoqd in fando ideſt
inloquendo. modū tenere nesciant;
magni autē periculi ē cuilibet
atq; impius est in religione: qui
xp̄ianū quē piā que ex̄p̄s nobis cum
salutem hoc est sapientię condim̄
tū appellat. Infatuato sensu stul
ticię crimine ꝑsumpserit exasspe
rare; talis enī iuxta uocē saluatoris:
gehennę igni mancipabit̄; nom̄
uero gehennę: ab en non possessore
nomen accepit; Gee enī terra dicit̄:
en non nomen est possessoris; qd
nomen primū in euāgelio: constat
inueniri: Et trahitur hoc uocabu
lū a ualle equa dām nemorosa et idolis
consecrata que est iuxta murum
hierusalē et inrigatur fonte siloā;
In qua populus israhelticus quon
dā ab hostib; cesus ꝑ ꝑtē nefas idola
trię: nomen loco reliquit; quem
et iosias rex in regū libro comme
morasse legit̄; dicit autē gee enna' duo
duplex pēna: qd scilicet illi qui
ibi cesi sunt: duplici pēna in cor po-
re scilicet et ānīa damnati
perierint: Unde et hoc nomine in-
fernus uocat̄: eoqd ibi duplex
pēna miseros torqueat. id est anime
et corporis: uel caloris et frigoris;
Iuxta qd iob dic̄; a calore nimiū-
transibunt ad aquas niuiū; Scien
dū uero ē. quia sicut̄ gradus idē
differentię in istis peccatis: ita sunt
et in reatib; hoc ē in pēnis peccatoꝝ;
Sicut enī leuius: reū ee iudicio quā
reū concilio: rursūq; leuius: reū
ee concilio quā gehennę ignis: ita
consequens: ut intelligat̄. leuius
ee irasci quā dicere racha: itemq;
leuius ee dicere racha. quā dicere
fatue; qui enī irascit̄. et ipsam irā
silentio tegit: minus delinquit quā
ille qui irascit̄ et ipsam irā indicio : et
indignationi animi ꝑdit; Ille uero si n̄
solū uocē indignantis ꝑfert: sed
etiā uerbo contumelioso aliū
uituperauerit: multo utiq; deterior
ē. quasi sonū tantūmodo indigna
tionis dep̄meret; Contra hęc ergo
tria crimina: tres etiā sunt reatus
hoc ē pēne culparū: et ipsis certis
gradib; differentes: iudicii uidelicet: concilii et gehennę ignis;
Iudicium est dū adhuc motus in cor de
iudicis cōprimit̄: quando inter
accusantē et accusatū discutit̄:
utrū reus sit nec ne qui accusat̄:
et ibi ad huc defendendi locus per
mittit̄; Concilium uero ē: cū iam uox
iudicis indignantis erūpit: quan
do nīa cū reo aliquid agit̄: sed
int̄ iudicem decernit̄ quo supplicio
multet̄ is quē constat ee damnan
dū; Gehennę ignis: ipsa iam pēna
atq; damnatio ap̄ta qua reus punit̄;
his tribꝫ; peccatoꝝ differentias:
apud homines peccata examinant̄

ãtq; puniunt; sed quib; modis ista
gradus culparũ inuisibiliter inanimab; hominũ exhibeant. solus ille
nouerit qui disponit; quia ergo uidere ñ possumus qualiter in conspectu
sũmi arbitri iudicio uel concilio
reisimus. infert pius iudex medelã:
qualiter peccatũ fratrne calumnie
expiemus; ait nãq;; Siergo offers munus tuũ. et ibi recordatus fuerit
quia frater tuus habet aliquid aduersũ nos: id est quẽ nos lesimus; nã
nos iuxta beatũ Augustinũ tunc ad
uersus illũ habemus. si nos ille leserit;
ubi opus non est a deo quit tibi fecit
iniuriã ueniã postulare. sed tantũ ut
ei dimittas. sicut tibi a dnõ dimitti cupis
qd ipse admiserit; Siergo munus dõ ob
laturi meminerimus nos frem lesisse.
si quidem ppẽ debemus ad illũ cor
pore ꝓgere; Si nã aut ẽ absens est. et
munus qd offerre uolumus diu dif
ferre ñ possumus. ꝓgamus ad illũ
mente. et humili affectu ueniam
postulemus. ut dõ acceptabile pos
sit ẽe munus qd ei offerimus; spiri
taliter ait ẽ altare nrm qd est in
tẽplo di hoc est in cordib; electorũ
fides intelligit; munus qd super
illud offerimus est dilectio. ca
ritas. doctrina. psal. mus. obedi
entia. oratio. misc dui et quicqd
deuote dõ offerimus; qd aliter ac
ceptũ illi ñ erit. nisi fidei puritate
fulciat. Sine fide enim impossibile
est placere dõ; frater nr xps est

dns nr. qui dicit alibi; narrabo
nomen tuum. fribus meis; quẽ tunc ledim.
cũ peccamus; Supradicta ergo spiri
talia munera oblaturi. si in mente
uenerit qd hunc in aliquo leserim.
ꝓgam ad illũ digne pẽnitentiam
agentes. et clementiã illius pdimit
tendis offensionib; implorantes.
ut humilitate nrã rep picatus.
munus qd ei offerimus. clemẽter
digneť admittere; Colligit ꝑtea
ex his uerbis dni. quã grauis sit culpa
discordie. ꝑ qua nec munus accipit
ante quã illa ab animo pellat; qua
ergo ratione ad ãpnationẽ que dis
cordib; intermittat in munere simus.
si ñ dicã in die plurimos. sed ue lusq;
ad solis occasũ ira contra ꝓximum
teneam. qui nec orationes nras dõ
offerre concedim. si aliq̃d rancoris
quẽ ꝑ ea contra nos habere cognoscim.
et certe apls ꝑcipit. sine intermissione
orate; quomodo enim sine intermissione
orabim. qui si fr̃i ue leuiter admodicũ irasci
cim. orationẽ nram dõ offerre phi
bem. supẽ ergo ut ait nũquã ore
mus. et a ptico precepto quo nos sine
intermissione orare ꝑcipit inuenia
m̃ obnoxii. Aut certe si nos met ipsos
circũ uenientes ꝑcẽ fundere ctra
euangelicũ intdictũ ꝑsumim.
ñ orationẽ sed rebellionis spũ con
tumacia. dnõ offerre deputabi
m̃; quia igit neutrũ horũ saluti
nrẽ conuenit. rebellare ut qui a in
pace uocauit nos ds. bella discor
die quantũ possum. fugiamus.

quia ñ est dī dissensionis sed pacis; et
tunc eius grām p fecte obtinere
merebimur. si pacis fratēq nutrito-
res. p sectarū scandala ñ diuidam;

EBDOM. VII POST PENTEC

LECTIO SCI EUG. SCD MARCU.

Illo tē pr. Cū multa turba
esset cū ihū nec haberent qd manducarent. et reliqua; Quia redē
ptor nr mediator dei et hominū
in duab; natur is uerus dī. uerus ex
is tat et homo. p sens sci euangelii
Lectio uberē patefaciendo commendat. qui illū et ex humana
natura turbis cōpassum. et ex
diuinitatis potentia. earundē
turbarū in media. multiplicatis
cibariis releuasse cōmemorat;
Allegorice autē qd dns turbas
ne fatigatione longioris uie defi
ciant miserando reficit. signi-
ficat qd uia ista usq; ad alte incolumes transire ñ possumus. nisi
uerbi diuini pabulo animati fuerimus; Quodq; saluator miracu
lū facturus prius cū discipulis
hoc ipsum tractat. magistris
exemplū preroget. ut cū minoribus; atq; discipulis suis. rerum
quas patraturi sunt non spernant
cōmunicare consilia; Misereor supturbæ. et ecce tā; turba tri-
duo dnm obstinatione infirmo-
rios sustinet. cū quilibet electa
fide trinitatis preclari. p sui et
aliorū peccatis. instanter diuine
supplicant pietati; uel cū abomib;

VIIII Et si dimisero eos ieiunos. et ecce tā;
qd dns eos qui ad se uenerant ieiunos
dimittere noluit. significat
quia conuersi peccatores. in uia
istius uite deficiunt. nisi spitali
alimonia recreent. Sicut enī
corpus cibo carnali ne intereat
sustentat. ita anima cibo spitali
hoc ē pabulo diuini uerbi. ne de
ficiat. uiuificet necesse ē; ne
ergo deficiant animo in tanere
huius peregrinationis. hi qui
dnm secuntur p fidē. a sci doctoribus; sacra admonitione pascendi
sunt; Qui dū ueniē ex eis de longe
uener. non omnes de longe uenisse
dicit. sed quosdā; Gentiles his
uerbis significante. qui de longe ad
xpm uenerunt. quia nulli ante
scripturarū uel exortationū
documentis. de fide illius erant
p moniti; nā iudei qui cūq; in
xpm crediderunt. de ppe ad
illū uenerunt. quia cognitione
diuina legis scilicet et ppheta
rū. pene nūquā caruerunt;
Moralit; quicūq; peccata cri
minalia ñ cōmittunt. sed uel ab
ineunte ętate ad diuinū con-
uertuntur seruitiū. uel in sto
conuersantes licitis utuntur
coniugiis. et tamen p inlicita
ñ oberrant. ita dē p pe ad dnm

uenium; atq grauioribꝫ cri-
minib; implicant. conuersi addm
delongeutiq; ueniunt. quia quanto
quis ampliꝰ peccat. tanto magis
elongatur ado non loco sed merito;
Et ideo quando peccator conuer
titur. consequent utiq; delonge
ueni redicit; qd ergo dns alimenta
dat eis qui de longinquo ad seueni
unt. significat quia doctores ecc̃e
ecc̃e peccatoribꝫ; addm post mul
ta flagitia conuersis. cibos doctri
ne spiritalis tribuere debent. ut
uires quas in flagitiis amiserunt.
indi recipiant; Et respondet
ei. et cetera usq; septē; sicut illa
refectio turbarū quę de quinq;
panib; expletaē. ꝓpter quinq;
libros legales ueteris testamenti
significat. hæc ista quinq; septē
panes memorant. noui testamti
gram non incongrue figurat;
quatuor uidelicet libros euange
lioꝝ. matthei. marci. lucę. et io-
hannis. In quib; oma ꝓcepta uete
ris ac noui testamenti ctinent;
Septenario enī numero quo uni
uersum utę ꝓsentis tēpus uolunt.
plenitudo illius rei significatur.
de qua agit; ꝑ septē igitur panes.
recte nouū testamentū designat.
hoc ē quatuor euangelia in quib;
omis plenitudo mandatoꝝ di per
fecte continet. uidelicet ꝓpter
gram sci spūs quę septiformis. cuius
cooperatione cuncti fidelib; oma
dona spiritalia uberius largiunt.

quā iudeis in ueteri testamento; ut
eni fideles in fide confirment. cari
tatē [illegible] dilectionē dei et ꝓximi
et cetera dona spiritalia apciant.
ut euangelica ꝓcepta adimplere
ualeant. gra scī spūs eis tribuit. di
cente apto; alii dat ꝑ spm sermo
sapientię. et cetera usque quo dic.
diuidens singulis prout uult; Recte
ꝑ numerū septenarium quo omē tem
pus ꝓsentis uitę decurrit. et ꝓfec
tio uniuscuiusq; rei designari solet
unde agit. intelligit nouū testa
mentum. in quo ut dictū ē. omis
plenitudo mandatoꝝ di consistit;
nā et ꝓ septē uirtutes quas super
dnm requieuisse legimus. pleni-
tudo omī ū donoꝝ spiritaliū intel
ligit. que ineo corporaliter man
serunt dicente apto; In quo habi
tat omis plenitudo diuinitatis
corporaliter; spūs autē sci id circo
septa formis dicit. id. uniuersa
lis. qm sicut filius di a patre ꝓce
dens uocat lux. uita. ueritas. uita
et resurrectio atq; aliis uariis
nominib; . ita quoq; spūs sci a patre
filioq; ꝓcedens. septē uirtutū no
minib; nuncupat; Appellatur
nā q; spūs sapientię et spūs intellec
tus. spūs consilii et fortitudinis.
scientię et pietatis. et spūs timoris
dni; has enī septē uirtutes in xpō
corporaliter requieuisse. ostendit
esaias ppheta dicens; Et requiescet
sup eū spūs dni. spūs sapientię et intel
lectus. et cetera; sicut igit phas septē

uirtutes quę sup dn̄m requieuisse
legunt. oīa dona spīalia sup eū
p̄fecte requieuisse intellegunt.
ita et p eundē numerū quo totū uitę
p̄sentis decurrit. designat p̄fectio
uniusc uiusq; rei de qua agitur; n̄
ē aut ē putandū. qđ idem spūs sit diuer
sus sit iuxta differentias nominū.
sed qđ unus atq; idem fons sit cuncta
rū uirtutū atq; principiū. Absq;
spūs cōtactu quiuerus. dī. nec sapiens
quis esse potest. nec intelligens. nec
consiliarius. nec fortis nec eruditus.
plenus q; timore dn̄i. porro oīa orde- 115
ace sicut illi quinq; fuisse p dunt.
de quib; quinq; milia hominū sunt
saciata. ne noui testamenti tegmine
litterę uelatū quē ad modū uetus
putaret. ℰ t p̄cepit turbę. discū
bere sup terrā. Alibi insepedicto. ℣.
panū conuiuio supra fenū. hic uero
sup terrā discubuisse terra duntur.
eo scilicet sacramento. qui a uetus
lex calcare desideria carnalia p̄-
cipit. que designant p̄ fenū. dicit
enī lex. non concupisces rem. pro
ximi tui. euangeliū uero ipsam
et a terrā. et ipsas terrenas facul
tates iuber post ponere. unde et
cui dā dicit. uende oīa quę habes.
et da pau pib;. ℰ t accipiens septē
panes. et cetera. fractio panū. actionē 120
significat sacramenti. celestium.
qđ uero acceptis panib; grās egit.
patent innuit quantū ipse de nr̄o
p̄fectu gaudeat. simul q; ad agen
das semp dō grās nos informat. cū
uel terreno pane corpora reficim̄.
uel cū cęlesta sacramento. corpore
uidelicet et sanguine expī. animas
spīalit reparamus. qđq; accipi-
ens panes fregit dedit discipulis
suis ut ipsi eos turbis distribuerent.
hoc designat. qđ primū aptis. spīalis
doctrinę secreta patefacere uoluit.
ut ipsi deinceps sup nę scientię cibaria
cunctis por bē gentib; dispensarent.
Cū enī ait ipse dn̄s. nemo nouit filiū
nisi pat̄. neq; pat rē quis nouit nisi
filius. et cui uoluerit filius reuelare.
panē uitę ipse nob apiendū monstrauit.
Ad cuius interiora cernenda p nos met
ipsos penetrare nequim; Cui contra
p̄pheta. fame miserabile quorundā
deplorans dicebat; paruuli petierē
panē. et n̄ erat qui frangeret eis;
tanquā dicere t; Indocti quę sierunt
pabulū uerbi dī quo ad uirtutē bonę
operationis conualescerent. sed ma-
gistris deficientib; n̄ erat qui eis
secreta scripturę aperiret. et eos
ad uiā ueritatis instrueret. ℰ t
habebant pisciculos paucos. et cetera.
Notandū qđ hic n̄ duo pisces fuisse
scribunt. sicut in alio euāgelio sub sig
nificatione ueteris legis ubi duo soli
ungebant. rex uidelicet et sacerdos;
sed paucitatem pisces cōmemorant.
p quos designant hi. qui primi x̄pō
dn̄o crediderē. qui ue ipsā scriptam
nouū testamenti condiderē. uel quoꝝ
ipsa scriptura uitā et passiones nar-
rat. qui nob suo exemplo cęlestē
sacietatē p buerē. ℰ t manducauerē.

et saturati sī; Comedunt de panib;
ac piscib; dnī. et saturant̄. qui per
uerbū dī qđ audiunt. et exempla pa
trū quę inspiciunt. ad pfectū utę
meliorī inardescunt; de quib; et
ps̄al mista; Edent inquit pauperes.
et cet̄a; qđ est apte dicere; audient
humiles uerbū dī et facient. et ad
laudem non suā sed conditoris cun
cta quę bene gerunt referent. un
de ad ętern̄ pane utę saturati
puenient; Quo contra tardis au
ditorib;. pphet̄a obloquit̄; Come
dist̄. et non est̄ saturati; Come
dit̄n̄ q; epulas mense ut alis sed n̄
saturatur. qui uerba qui de scrip
turar̄ dicit̄. iust̄ oꝝ exempla
cognouit. nec tam̄ in uentre me
morię aliquid cōmendauit. un
de uitā suā murare et mores q;
corrigere et; Et sustulerunt
septē portas; septē portarum
numero. corda scōꝝ intelligun
t̄. quip do nū sci spī potioris scien
tię carismatib; replent̄; quoꝝ
significationi rectissime con
gruit. qđ sporte ex iuncis et pal
marū foliis contexunt̄; Iuncus
quippe qui sup̄ aquas nascit̄. ui
rorem fidei scōꝝ designat̄. qui
ne ab amore diuino ariscant.
In fonte utę id. xp̄o stabiliunt̄;
palma uero quę uictrici cē manū
exornat. eos dem nihilominus
significat scos. celestis retribu
tionis. premia prestolantes;
p fragmenta uero quę rudis
turba capere n̄ potuit. alti ora
mandata siue exhortam̄ta uel con
silia figurant̄. quę generalis populi
uniuersitas nequit cōprehendere.
qualeē illud qđ iā de contēptu sci
p̄misim̄. uende omā quę habes. et cet̄;
et de uirginitate seruanda. qui
potest capę capiat; quę fragm̄ta
pfectio resq; debent recondere
sibi. ut hęc congruenti tēpore ad
incrementū alioꝝ utilit̄ ualeant
subministrare; Et bene turba quā uis
reliquias dominici prandii capere
n̄ potuerit. manducasse tam̄ et sa
turata eē dicit̄; quia illi qui in pfec
tione ssi in obseruandis dī mandatis.
et omā sua relinquere n̄ ualent nec
in uirginitate p manere. et reliqua
maiora p̄cepta explere. tam̄ in ius
ticia p manere festinantes. satu
rant̄ cū audiendo mandata legis
dī. ad uitā p ueniunt sempiternā;
Erant aut̄ ēqui manducauerunt
quasi. iiii. milia. et dimisit eos;
Rect̄ enumerus conuiuantiū. iiii
miliū fuisse narrat̄; quo numero
nou it̄ testamenti heredes uidentur
expressi. qui cotidie doctrina quatuor
euangelistarū pascunt̄ et saginan
tur interius; nā et mille narius nu
merus quē constat ēē pfectissimū.
huic electoꝝ significationi aptissi
me congruit; qui etiā numerus pe o
qđ in nota sui nominis uirgulā sup
iacentē tanquā loco coronę accipit.
spē celestis remunerationis quā euan
gelii obseruatores expectant. non

inrationabilit uidet exprimere;

EBDOM·VIII·P FE·LECTIO

I SCI EUG·SCD MMATHEU

INillotēpr: Dix ihs discipt suis; Attendite afalsis pphetis qui ueniunt aduos inuestimētis ouiū: intrinsecus autē sunt lupi rapaces; et reliqua; Inferuens dns discipu los suos: immo eos omes electos qui futuri erant in eccta: quē admodū inter malos xpianos et falsos doc tores conuersari deberent: et quomodo fallacias eorū deceptiones euitare possent: dicit eis; Atten dite afalsis pphetis: hocē cauete afalsis doctoribus; et falsis xpianis; Attendite diligentius: obseruate cautius: ut non seducamini: ut non circūueniamini: utn fallami ni; Attendite hocē considerate: quia non sunt oues sed lupi inuestimētis ouiū; Fuerunt nāq; inueteri testamēto ueri pphetę: fuerunt et falsi; Similiter et innouo testa mento extiterunt ueri apti et falsi; Nunc etiā in pśenti eccta sunt ueri doctores et falsi; simili ter etiā ueri xpiani et falsi: de quib; apls dicit; Uident nos se dm: facti autē negant; Abhis igit falsis doctoribus et falsis xpi anis: pcipit dns magno pere Attendendū hocē cauendum et obseruandū dicens; Attendi te afalsis pphetis: et cetera; huiusce modi enī falsi pphetę: cupientes animas innocentiū subuertere: et secū impditionē mi serabilit deducere: Assumunt ues timenta ouiū id est similitudinem spitalis doctrinę: et speciem castę religionis; Intrinsecus autē sunt lupi rapaces: hoc ē ferinū animū Acbestialem entes habentes: per dulces sermones et blandos: sedu cunt corda innocentiū; possunt quoq; hęc dicta salua toris generalit deomib; intelligi: qui aliud agunt opere: Atq; aliud gerunt corde; Significantius uero de hereticis sunt accipienda: quinuocabulo falsorū pphetarū nuncupantur;

Quiueniunt aduos inuestimentis ouiū; Ouium nomine intelligun tur electi iusti simplices et inno centes: quia imitantur caput suū xpm. dequo scriptū est; tanquam ouis ad occisionē ducet; dequibus et salua tor alibi loquit; Oues mee uocē meā audiunt; uestimēta uero harū ouium: sunt opera bona rū uirtutū: castitas uidelicet misericordia elemosina ieiunii uigilię abstinentia: et cetera his similia quib; ornat anima: quē admodū corpus uariis decoratur ornamentis; dequib; diuinis opib; diuina dicit scriptura; beatus qui custodit uestimenta sua nenudus ambulet; hęc uestimenta bonarū actionū usurpant sibi falsi doctores et mali catholici: cū sub figura religiositatis bona operant. sicut electi et iusti; Sicut enim

lupus si sub ouina pelle intret gre-
ges ouiū latere posset? eas dem
oues liberius morsib; dilaniaret?
sic et in pñti ecctā falsi catholici
sub nomine xpiānitatis fictū ac
simulatū animū gerentes? intelec
tos conuersāntes? et ut eos sua prāua
doctrina uel malo exemplo corrū
pere possint? ea dē opa agere labo
rant? que a boni s catholici s agi con
tēplant; ieiunant eni isti? ieiunant
et illi; largiunt illi elemosinas?
largiuntur et ipsi; uigilant illi?
uigilant et isti; sed quā uissimilia
ea dēq; opa agant que electi?
cauendi tamen s quia sub nomine
xpiānitatis? uerbo male psuasionis?
siue exemplo prauę conuersātio-
nis animos simplicū fratrū a uia
rectitudinis deuiare nitunt; un-
de et lupi rapaces? ad nō appellant?
quia sine miscdia animos innocentū
seducere? et ad interitū pducere
laborant; Unde aut falsi pphete
et falsi xpiāni dinosci possint? de
monstrat dns dicens; A fructib;
eoꝝ? et cetera; ac si diceret; nolite
ad uultū adtendere? sed fructus
id? opa consideranter. inspicientes?
figurā fallacię; qui uero sint fru
ctus quib; boni mali ue dinoscunt?
paulus apls ostendit cū dicit; mani
festa sunt opa carnis? fornicatio. in-
mundicia. luxuria? et his similia;
fructus uero spūs est? caritas? gau
diū. pax. bonitas? mansuetudo?
et cetera huiusmodi; ꝑ hos nimirū

fructus? unūquēq; hominē facile
cognoscere possum?; Nūquid col
ligunt de spinis uuas? et cetera;
manifeste hac similitudine decla
rat? quia sicut nemo prudentū ad
spinas pgens? uuarū ex inde dulcedi-
nē requirit? aut in tribulis? ficorum
suauitatē reputat posse reperire?
ita nullus sapientū. in hereticis et
irreligiosis uiris uel infidelib;? fra
glantiam sanctitatis aut dulcedinē
ueritatis poterit inuenire; quem
admodū eni spine et tribuli omā, q-
carpe possit retinent et scindunt?
ita omis hereticos omisq; iniq? cunc
tos quos de societate electoꝝ rape
re possit? lacerant et diripiunt? suisq;
inquinationib; cōmaculant. et pra-
uę conuersationis aculeis set imu-
lando cōfodiunt; Spūaliter uero p
spinas et tribulos? curas superfluas
huius sc̄li et punctiones uitioꝝ ac-
cipe possumus? quę mentes hominū
ad se rapienter? assiduis meditatio-
nib; atter et affligunt; unde p mo
homini? dictū? est; terra tua spinas
et tribulos germinabit tibi? id?
conscientia tua punctiones uitio-
rū generabit tibi; ꝑ uua uero?
feruore diuine dilectionis? et ꝑ
ficū? nihilominus nouę conuersatio-
nis dulcedinē oportet intelligi;
Sicut igit de spinis non colligunt
homines uuas? neq; de tribulis fi-
cus? sic qui in ueteri s tate peccati
manet? hoc equi ueteris hominis
ade. uicia imitat? fructus noui

finis

hominis ferre ñ ualet qui dixit:
ego sū uitis uera; Nec potest in se ha-
bere feruorē diuine dilectionis:
neq; dulcedinē noue conuersationis;
Si comis arbor bona &c. Arbor es
hic nominans dns. ñ arborē interra
fixā significat: sed arboris nomine
ipse homo significat: qui p̄ uolun
tate siue bonū siue malū fructū p-
fert; fructus uero: opa sūt ipsius ho
minis; Testat ergo: quia non potest
malus homo bona opari: nec bonus
mala; Cui rationi contraire uidet: 110
q̄d bona arbor dauid fructū malū
fecit: quando homicidiū et adul
terium patrauit; bona quoq; arbor
erat petrus: pessimū tamen fructū fec.
quando xp̄m negauit; Itē e diuerso
male arborē: ietro uidelicet et
achior fructus, ut alios reddider:
cū alter eorū mortis salubre cōsiliū
cōtulit: alter coram assirios dī potentiā
p̄dicauit; Si ergo dauid et petrus
bone arborē fructus malos fecer:
et ietro atq; achior q̄ utiq; male
arborē erant fructus bonos tule
r: quo modo uerū ē q̄d dns dic: non
potest arbor bona fructus malos
facere: neq; arbor mala fructus
bonos facere: Que ratio sic ē intel
legenda: ut primū mutet homo
ac deinde opus illius; ñ enī dixit
dns: ñ potest malus conuerti et
effici bonus: sed dixit: non potest
arbor mala fructus bonos facere:
hoc ē: quandiu malus homo: non
potest fructus bonos facere; uerbi grā;
fornicator quandiu fornicat: fru-
ctū castitatis ñ potest afferre; Et con-
tra mundus: castus: quandiu caste
et munde uiuit: a fructu in mundicie
alienus manet; Ut enī beatus ābrosius
de hoc loquens dic: nemo manens in
id q̄d fuit: Incipit ee q̄d non dū cepit:
Ideo: si manet homo in eo q̄d malus:
bona opa habere ñ potest; Et si manet
in eo q̄d bonus: mala opa ferre ñ
potest: Solent tamen et rep̄bi in sua
malicia p̄manentes: electos; opera
anteferre: que tamen ñ deputant eos;
ee aquib; simulate gerunt; ñ aet
ut ē licet cū uua sup spinas sepiū fre-
quent recubare uideam: ñ tamen ea-
rundē uuarū dulcedinē: spinarū
aculeis deputam; quā uis enī uideat
spinā uuā ferre ac sustinere: tamen
ñ deradice spinarū nascit uua; quē
admodū ergo si uuā de spinis colligere
uelis: necesse ē ut uuā carpas et spinā
caueas: ita oportet ut bonū opus
q̄d in homine cernis apphendas: et
ne a bono decipiaris sollicite caueas;
Alio sensu: p̄ arborē bonā uel malā:
intelligitur uoluntas sc̄a uel iniqua;
p̄ fructus autē ut dictū: opa: que
nec mala possūt ee si bona uoluntas
fuerit: nec bonū si mala intentio
adsit; Omis arbor q̄ ñ fac fructū
bonū: et cet̄a; hoc et ab hominib;
fit: ut nullus prudentū arborē
fructiferā excidat et in ignē mittat:
sed infructuosas et spinosas excidunt
et in ignē mittunt; Sic et ipse omī u
cognitor dns: ñ bonos et benignos

homines et bonū fructū op̄ans es
abscidit ab hac uita et in ignē mittit
tit ęternū: sed malos et iniquos atq;
inutiles qui ab omī op̄e bono ociosi
sunt; Et notandū quia nā ait simplicit:
omis arbor quę nō facit fructū abscī-
det: sed addidit bonū; multę arbo-
res fructū ferunt: sed malū et in
utilē; Sic et multi homines: malū
fructū iniquitatis affer̄; Ideo de-
monstrat dns: quia omis arbor
quę nō facit fructū bonū. et cetera;
Omis arbor id: omis homo siue ex
siue princeps: siue diues: siue pau per:
siue seruus siue liber: siue iunior
siue senior: qui hic boni op̄is fruc
tū ferre neglexerit: excidet ab hac
uita p̄ mortē corporis: et mittet
in ignē ęternę concremationis:
non ut lignum more ardeat et defi
ciat: sed in ignē illū mittet de quo
dns impius dicturus sepelliet; Ite
maledicti in ignē ęternū: et cetera;
Id circo autē nos dns instruens per
parabolā arboris ista omā docet:
ut nos ab iniquis op̄ibus et mente
et corpore segregemus; de quib;:
Adhuc subdit; Igitur: ex fructib;
eorum cognoscetis eos; tanquā dicat
dns; habete prudentiā habete
intellegentiā: ut fructus hoc ē
op̄a malorum hominū cōsideran tes:
separetis uos ab eis: ne in ęternū sup
plicio cū illis involuamini: quorum
consortio impetrata uita effugere
neglexistis; Non omnis qui dicit
mihi dne dne: et cet; Id ē: non qui

uerbo tantū dm̄ inuocat: sed qui
corde ore et op̄e illū confitet: ille
intrabit in regnū cęlorum; Ille uide-
licet qui et uoce expm̄ cōfitet: et op̄e
imitat; hęc enī duo ualde necessā-
ria s cunctis fidelib;: ut fidē rectā
habeant et op̄a bona exhibeant;
quia sicut sine fide impossibile est
placere dō: ita fides nisi habeat op̄a
mortua ē in semetipsa; Quien̄ dicē se: sic
in xp̄o manere: debet: ille ā bula ut
et ipse ambulare; Uerbi grā; Xp̄s
homo in t̄ homines conuersans: ma-
lū p̄ malo nō reddidit: p̄ inimicis exo-
rauit: diuitias huius sęculi nō quęsiuit:
pauperiem ita elegit: caritatē et uer
bo et exemplo habendā docuit; Uer
bo scilicet: cū discipulis dixit: hęc
mando uob: ut diligatis inuicem;
Exemplo uero: cū p̄ redēptione gene
ris humani mortis sentā dedit; quicūq;
ergo fidē xp̄i quā habent his atq; simi
lib; exornant op̄ib;: hi tales s̄p culdu-
bio p̄uenient ad uisionē ęternę beati-
tudinis; Sequit; sed qui fecit uolunta
tē patris mei: et cet; Ad tendunt desi-
des pigri et neglegentes hęc uerba
saluatoris: qui in hoc se saluari pu-
tant q̄d xp̄iani uidentur: et tam op̄a
xp̄i imitari dissimulant; Quid enim
xp̄iani tatis nom̄ inseret cui nec
sit aut cuius sit: op̄ib; demonstrare
debet; Non igit̄ nos adiuuat ad salu
tē q̄d inuocamus dnm: nisi imitemur
quoq; seruiam⁹ illi: nisi mandata eius
alacriter impleam⁹: nisi omēm in mun
dicia omēmq; iniquitatē atq; impie-

q dē
nō

tatē deponentes: castos atq; inmacu
latos nos metipsos sollicita custodiam;
Hoc itaq; modo uoluntatē dī patris fa-
cientes: merebim intrare in regnū
celoy cū audierim: uenite benedicti-
ettcet; Sed queri potest quo modo huic
assertioni dnīce. cuenit hoc qd paulus
aplūs dicit quia omnis quicūq; inuocauerit
nomen dnī saluus erit etc; Itēq;: nemo potest dicere
dns ihs: nisi in spūsco; quib; in locis
inuocare et dicere. n: simplicit acci
piendū. sed iuxta more scripturarū
dicta ibi p factis intelligunt; Ut sit
sensus; Nemo potest inuitari dnm
ihm: nisi in spūsco; pari modo illud
quoq; qd dictū: quicūq; inuocauerit
nomen dnī saluus erit: teneri oportet;
Neq; enī omnis qui simplicit nomen dnī
inuocauerit saluus erit: sed qui inuo
cauerit corde ore et ope: id: q opa
inuocationi cōgrua fecerit: ipse sa-
lutē etnā optinebit; EBDOM
X POST PENT. LECTIO
SCIEVG: SCDM LUCAM.

IN illo tēpr: Dixit ihc discipulis: 1111.
parabolā hanc; Homo quidā erat
diues qui habebat uillicū: et hic dis-
famatus est apud illū quasi dissipas
set bona ipsius; et reliqua; Scribis
et pharisei quia minus aliari erant
qui sup bi: doctrinā saluatoris
tumida irrisione despuentab;: hanc
dns parabolā in medium protulit. qua
et tenaces contēptores confunde
ret: et discipulos ad clementiā
hortaret; Homo inquit erat di-
ues qui habebat uillicū: siue dispen
satorē: qd grece oeconomos dicit;
Uillicus autē ppriē aulle gubernatione uocat; At oeconomus:
tā pecunie quā fruguū: et omnium
que dns possidet: gubernator est;
Quā parabolā doctores nri diuersa
explanatione uariant: sed eorū
sensus in conspectu ueritatis sibi
unione concordant; Homo iste
diues iuxta theophylū qui fuit
antiochene eccle septimus post
petrū epūs: quiq; quatuor euan
gelioy dicta in unū opus cōpegit:
ompūs dns intellegit quo nihil est
ditius; Huius uilicus uel dispen
sator paulus aplūs fuit: qui ad
pedes gamalihel sacras litteras
didicit: et lege dī dispensandā
suscepit: ut pote qui ex phariseis
doctoribus; scilicet iudeoy unus
erat; hic diffamatus est apud
dnm suū quasi dissipasset bona
ipsius: dicente anania; dne: au-
diui a multis de uiro hoc: quanta
mala sci tuis fecerit in hierusalē
etcet; Cū ergo scos dī ligare cepis-
set et occidere: et omem sub
stantiā dnī sui dissipare: increpitus est a dno dicente; saule:
saule: quid me persequeris: etcet;
Electus ergo de uulicatu: dixit
intra se; quid faciā quia magister
fur: et nunc cogor esse discipu-
lus aptoy: fodere nō ualeo; quasi
diceret; Omā mandata que terre
incubabant: quia terrena intel-
ligentia seruabant: aduenientē

xpō cernoeē destructa; Mendicare erubesco; Utquidoctor fuerā iudeoꝝ-cōpellar modoabananiа fidei mendicare doctrinā; Scio quid facia; Facia inquit-qd mihi utileeē cognosco; Utpostquā auricatione mea submotus fuero-recipiant me xpiani in domos suas; Cepitq; eis qui priusuersabant in lege-et postea in xpm cepant credere dicere-legē iā eē abolitā-pphetas pteriisse-et quę anteap-lucro fuerant-reputare eu ter cora; Conuocatis itaq; singulis debitoribus dnī sui-et cet; primus debitor quidebebat centū cados olei-centū populus est. q magna misericordia dī indigebat quę poleū figurat; quēpaulus apls ad fidē uocauit-et decentenario numero quiplenus est atq; pfecta sic-fecit scribere quinquagenariū-hocē-pdicauit eipenitentiā et re-missionē peccatoꝝ-quę quinqua-genario numero exprimuntur; Scds autē debitor quidebebat centū chorostritici-populus est iudaicus-qui tertia comandatorū dī nutritus fuit; quē etiā paulus apls coegit. ut decentū-octo-ginta scriberet-id ē-transiens de sabbato ad primā sabbati-crederet in resurrectionē xpi-quę octaui diei numero continetur; Si autē quęrit-cur paulus uilicus iniquitatis uocet-sciendū ē-quia in lege quidē di-uilicus erat iniquus mihi dnē dnē-et cet; id ē-nonqui quia bene quidē offerebat-sed non recte diuidebat; Credens in patrem-sed filiū psequens; prudentior itaq; fuit paulus-legē transgrediendo-et ad euangeliū transeundo-filius qn-dā lucis id ē pharisei-qui in lege car-nalit uersati-xpm qui dī patris lu-men ēpdider; hęc pfatus theophilus-ñ contēpnendo sensu-de hac parabo-la sensit; Uerū quia sermodī marga-ritū ē pciosissimū qd ex omī parte forari potest-ñ abreē-si ad huc aliquid in hac eadem mr ticū specu-lem; Homo igit ille diues-pfigni fi-cationē spitalē ut pfati sumus-di-omps intelligit quonihil ē ditius; Cuius uilici nos sumus-quibus sub stan-tia fidelit dispensandā accepimus; qd ēni subsistimus-qd uiuimus-qd memoriā habem-qd alacri ingenio ceteras creaturas excellimus-donū dī est-eius nob substantia ad custo-diendū cōmissa; nullus nrm ē-qui dī substantiā ad erogandū alius in pśenti ñ accipiat; quasi recte et iuste in hac uita administrare ñ curauerim-timēdū ualde ne illud audire ctingat; seruene quā quare ñ dedisti pecuniā ad mensam-et ego ueniens cū usuris utiq; exegissem illā-et cetera quę secuntur; Ethic diffamatus est-et cet; Constat et incunctanter uerū ē-qd unusquisq; nrm ad sui tutelā et custodiā-an-gelū habet ad ōs specialit destinatū; testante dnō de paruulis id-humi-lib;-quia angeli eoꝝ semp uident dicia omem q; iniquitate atq; impie-

xvi.

xvii.

faciem patris; et cuncta que uel
bene uel inique gerim⁹: die noctuq;
ab eis dēn̄ris custodib;-diuinis con
spectib; nunciat⁹; Unde et tobie:-
Angelus loq̄t⁹; Cū orares:-ego erā
offerens dnō p̄ce tuas; tunc itaq;
di substantiā dissipasse diffamamur-
cū motus uel affectus animi uel cor
poris nr̄i:-n̄ bene regere corā dō:-p-
dentib; Angelis accusam⁹; post dissi-
pata uero substantiā ad dn̄ō uocam⁹:-
cū post uitā peccatrice p̄ infirmitatis
molestiā ad lectū uel ad mort̄ p̄-
trahim⁹:-et de singulis op̄ nr̄ōrū
actib;-rationē reddendo discutim⁹;
quib; et dicit⁹; Redde rationē uilica
tionis tue; q̄d est ap̄te dicere; ablata
facultate uiuendi-facultas etiam
peccandi nob adimit⁹; Ait aut̄ uilicus:-
et cet̄; q̄d iste uilicus ad rationē red
dendā uocatus dixit:-quid faciā et cet̄:-
dat⁹ nob intelligi-quia quandiu in
hoc seculo sum⁹-et dona di ad custodiendū
nob cōmissa:-habem⁹ facultatē op̄andi
bonū siue malū; post quā aut̄ ab hac
uita subtracti fuerim⁹:-iā n̄ erit nob
facultas op̄andi bonū siue malū; Unde
iste uilicus de uilicatu electus:-dic:-
fodere n̄ ualeo; post mort̄ quippe
fodere n̄ualem⁹:-qui aliqū ne necessā-
rie cōpunctionis-cor nr̄m p̄scrutari
n̄ poterim⁹:-nec dignos penitentie
fructus facere; illud nāq; t̄pus n̄ est
ap̄tū penitentie:-sed retributionis
bonor⁹ siue malor⁹ op̄ū; Unde scriptū
dic̄; In inferno:-nemo confitebit⁹ dn̄ō;
In hoc uero q̄d iste uilicus dixit:-scio
quid faciā:-hoc ē-diuitiae tue debo
mihi congregare amicos ex substantia
dn̄ī mei:-qui me recipiant in domos
suas post quā amisero uilicationē:-
demonstrat⁹ nob quia omī t̄pore
quo in hac uita manem⁹-debem⁹ amicos
adquirere pauperes uidelicet:-
aquib; in ęt̄na tabernacula recipi
ualeam⁹; pauperes nāq; nos:-recepti-
quando x̄p̄s:-recepturus quid dicit⁹;
quandiu fecistis uni de his minimis
meis:-mihi fecistis; Mendicare eru-
besco; mendicare cōfusionis:-illo ma
xime genere pessimo mendicandi-
quo fatue uirgines mendicasse le-
guntur in euāgelio; de quo et Salomon;
p̄p̄t̄ frigus piger arare noluit:-
mendicabit ergo et stare et n̄ dabit⁹ ei;
Ille etenim qui ob desidiā in diuino seruitio
hic desudare neglexit:-mendicabit
et stare ad dē in die iudicii:-et n̄ dabit⁹
ei subaudis uita ęt̄na; ibi utiq; men-
dicare erubescet⁹:-quia remediū
et t̄pus impetrande salutis non
inuenient⁹; Conuocatis itaq; sin
gulis debitoribus dn̄ī sui-et cetera-
usq;:-centū choros tritici; Chadus
greca mensure ē:-ct̄anens urnas:-id:-
modios:-iii;-Chorus uero:-xxx-mo-
dios capax ēe p̄hibet⁹; In hoc aut̄
uilico nō om̄ moraliter ad nos con
uertere possumus:-quia nec illū
in omī b; imitari debem⁹; neq; enī
du illū suo dn̄ō fraude fecisse legim⁹:-
nos quoq; t dō omp̄o-uel t̄pora lib;
dominis dāpnū inferre debem⁹:
sed hęc-sicut et n̄ nulle alie simili-

tudines-p contrarietatē sensus
est accipienda; utuidelicet subti-
lit̄ ppendam⁹: quia si is qui fraudē
dn̄o suo intulit ab eo laudari potuit
q̄d aduersus quidē dn̄m suū fraudu
lent̄ egerit: sed utilit̄ in futurū sibi
p̄spexerit: multo ap̄liore laude
et remuneratione digni erimus:
si ea que ad ō nob cōmittunt fidelit̄
dispensantes: n̄ de fraude sed de
iustis laboribꝫ; elemosinas fecerim⁹:
et in eos qui nob credita s̄. clementes
ac misericordes appariuerimus;
q̄d uero uilicus conuocatis debito
ribꝫ; dn̄i sui. decentū ch̄a dissolei
fecit scribi. l. ta ecclē. cc. chorus
tritici. lxxx. hoc significat q̄d
elemosine xp̄iano⁹ supgredi
debent miscdiam scribarū et pha
risei⁹; qui enī iudei bono⁹ suo⁹
tantū decimas dotribuebant: dig
nū p̄fecto ē. ut hi qui xp̄iani tacis
censent uocabulo: n̄ ā decimas sed
duas decimas rerū ad ō datarū offe
rant. ut ei⁹ iusticia plus q̄ scribarū
et pharisei⁹ abunder; uel q̄d maiꝰ
et melius: imitent zacheū. ut
n̄ solū ā decimas uel duas decimas:
sed potius medietatē bono⁹ suo⁹
largiant̄ tēplus di. t usib; pauꝑū
p̄futurā; hoc ē. lxxx. t. l. ta. de. cc.
auferre; hoc uero illus p̄cipit̄
qui illius p̄cepti nec dū possunt ee
ex̄secutores quo dicit̄; si uis p̄fectꝰ
ee. uade uende omā que habes et
cet. Et laudauit dn̄s uilicū ini
q̄tatis: usq; filius lucis ingenera-

tionē suas; filios sēcli appellat dn̄s re-
p̄bos: filios aut̄ lucis iustos; quia enī
hic appellant̄ filii lucis et filii sēcli:
alibi appellant̄ filii regni et filii
tenebrarū; audiant huius sēcli sapi-
entes quanti eos sapientiā dn̄s estima
uerit: qui eos n̄ uere prudentes sed
in sua generatione prudentes esse
asserunt; prudentes enī filii lucis
id est filii dei. p̄ rectā ind̄m fidē. p̄ pu
ā opa: p̄ noticiā diuine uoluntatis;
et uere prudentes s̄. qui a et reprobis
p̄parata supplicia: et sibi debita p̄mia
in tuitu fidei porro id ē alonge aspici
unt: at uero filii huius sēcli id est filii tene
brarū: prudentiores s̄. illius s̄. sed ad malū;
Sed non uere prudentes s̄. quia que
sequant̄ p̄uidere n̄ possunt; et quia huius-
cemodi n̄ apud dm̄ uel eius electos pru
dentes habent̄: sed apud mundi amā
tores: et hoc tacuit dn̄s: cū in sua gene
ratione hoc ē in p̄senti uita. prudentes
illos ee memorauit; de quib; salomon;
Sapientes s̄. ut faciant mala. bene aut̄
facere nesciunt; et p̄pha; ue qui sapi-
entes estis in oculis suis s̄. et coram uobis
met ipsis prudentes; Ego dico uob-
et cet; mamona hebraice. diuitie in
t p̄tam̄; et pulchre dixit̄ de mā monā
iniq̄tatis: q̄d scilicet de iniquitate col
ligant̄ p̄ diuersas fraudes; Omīs enī
diuitie de iniquitate descendunt.
et nisi alit̄ p̄ dider it. alit̄ non potest
cōsequi; Unde et illud uulgatum
apud ueteres puerbiū. uidet̄ ee ue
rissimū; diues aut iniquus: aut
heres iniqui; habent quoq; et sci uiri

diuitias inp̄senti: sed non dicuntur
māmona iniquitatis: quia n̄p iniqui
tatē illas adquirunt: sed ad nō sibi da-
tas cognoscunt; neq; in eis spem suā
ponunt: sed eas aliis clementer tribu
unt; Sciendū uero ē. quia tēporales
affluentie solis iniquis diuitie sunt: iustis
: Alii ueropecunia: differt nāq; int̄ diuitias
q̄d et pecuniā; q̄d ut clarius eluceat
exemplicausā duo homines constitu
ant̄ in medio: Amboq; diuitiis affluentes; quor. alt̄ in his que possidet
omē̄ suę felicitatis copiā collocat:
et si ulla ratione fieri posset: cū ipsis
p̄petuo uiuere atq; manere optaret;
huic itaq; ea que possidet diuitie ini
quitatis s̄: et ad iniq̄ tatē reputantur;
alt̄ uero qui habet diuitias n̄ fruit
sed utit̄: qui supplet is suis suoq; in-
digentiis: que sup fluunt pauperū
xp̄i usib; miserico. dit̄ tribuit: conq̄-
rens sibi amicos ad q̄b; recipi possit in
ēternā tabernacula: Iste q̄p fecto diuitie
iniq̄tatis non s̄: sed pecuniā ad xp̄o dis-
pensandā suscepit; quā dū recto fenore
egentib; largiendo multiplicat:
hanc dnō digne remunerandus in-
batā reconsignat; q̄d aut ē ēq̄t̄: ut
cū defecerit is recipiant uos: non
pauperes quidē ipsi cū ab hac uita
defecerimus: in ēternā tabernacula
nos s̄ receptari: sed quia dū illiq̄b;
benigni fuimus salutis occasio nob
existent̄: Ab ipsis recipi dicim̄: quia
ac apte illo. q̄ certe mercedis remu
neratione donabim̄; Si aut ē illi qui
de māmona iniq̄tatis pauperū indigentiā

releuant: Amicos sibi adquirunt
ad q̄b; in ēternā tabernacula recipiant̄:
multo magis ad spem supn̄e retribu
tionis animū debent erigere: qui
diuitias spirales: que quanto inuisi
biliores: tanto meliores: largiunt̄: si
id ē uer bū salutis ac necessārie exor
tationis fr̄ib; subministrant; Sien̄
iniquitas id est terrena substantia
bene dispensata uert̄ in iustitiā
hoc ē. iustos reddit suos ministros:
multo magis sermo diuinus in quo
nulla ē iniquitas: si bene fuerit dis-
pensatus: dispensatore ressuos leuabit
ad cel̄a; Unde et in fine parabole:
adiungit dn̄s et dicit; qui fidelis est
in minimo: hoc ē in carnalib; et tēpo
ralib;: et in maiore fidelis erit: id ē
in spiritalib;; qui en̄ in paruo iniquus
ē. ut nō det fr̄ib; Aduertendū q̄d ad ō
phominib; ē creatū: id ē bona tēpo-
ralia: Iste et in spirali pecunia di-
uidenda iniquus erit: ut n̄ distri
buat uerbū dī p necessitate sed p
p̄sonis illud diuidat; Si n. aut ē car
nales inquit diuitias que transeunt
et labunt̄ n̄ bene dispensetis: ueras
ēternasq; diuitias quis de uob.? et si
in his que aliena sunt infideles fuis-
tis: ea que ure sunt quis credet uob.?
Alienū aut ē est a nob: omē q̄d sc̄i est;
n̄ra aut ē s̄: que p̄p̄rie homini ad o
sunt deputata. id est omā bona spira-
lia; Unde dn̄s auariciā corripiens:
dicit̄: e ū qui amat pecuniā: d m
amare n̄ posse; quapp̄ scribet et
pharisei qui erant auari. Intelle-

gentes parabolā hanc contra sedic
tā: inridebant eū: omā carnalia
que certa erant atq; psentia: spīta
lib; ac futuris tanquā incertis ppo
nentes; ℣BD: X: LECTIO SCIEVG
SCDM LUCĀ: IN ILLO TĒPRE
CUM ADPPINQUARET IHS
hierusalē: et cetera; Passurus
dns audeis mortē pro totius
mundi reparatione: adppinquan
te eiusdem passionis articulo:
uolunt cū palmis et laudibus bā
rū quasi ultro appetens mortē:
hierosolimā descendere; Sedens
ergo asino quē sibi ad hoc adduci
pcepat: clamantib; turbis bene
dictus qui uenit in nomine dnī:
adppinquauit ciuitati; et intuens
eam: ruinā illius qua principib;
romanis cōplananda erat: pau-
ratione defleuit dicens; quia si cog
nouisses et tu; et quidē hic defectus:
necessārie dictionis; Subaudit enī:
si ea que tibi uentura: mala pnoscere
posses sicut ego pnosco: multo magis
fleres: quemodo quia nescis quid tibi
imminet: inutiliter exultas; hec autē
oīa metaphorice ad habitatores urbis: nō ad saxa et edificia referenda;
Et quidē in hac dicta: et cet; In hac
die dicit. Idē. In hoc tēpore duuentu-
ra mala nō pspicis: dū carnis uolup
tatib; delectaris: ea que tibi sunt ad pacē
tibi; Cur uero bona uite psentia ad
pacē habuerit: manifestat cū dicit;
Quia aut ea abscondita sunt: a boculis tuis;
Sicut a boculis corporis eius: mala que
sibi imminebant abscondita nō essent
in psentib; ps pis lętari nō potuisset;
Sed pęna que a romanis principibus
imminebat: manifestat cū addit;
Quia uenient dies: et cetera; Hęc omā
subtracto et uespasiano romanis prin
cipib; hoc ipso ordine simpleta: qui
rebellantib; iudeis nec tributa roma
nis dependerent: mo. xl. ii. anno post dnī
passionē: cū omis populus in tra ciui-
tatē ad festiuitatē paschalē con flu-
xisset: ipsā ciuitatē hierusalē obsedē
munientes ea uallo: ne quis de eis in-
gredi aut egredi posset; tandē longa
obsidionis fames quoq; et intestionis
clade pte si qui intra ciuitatē erant:
licet prius fortiter resistissent: uic
toribus romanis cesserē; qui ciuitatē
ingressi: incenderē domū dnī: et ipsā
ciuitatē ad terrā conterentes:
solo tenus seruerē; Ipsosq; quos intus
reppererant: parti gladio necaue-
rē: parti in captiuitatē uendiderē:
cunctos tam reliquos passim per totū
orbē dispersē: ccc. in ultionē crucis
xpī crucifixis; quę cuncta in uindic-
tā dominicę passionis acta: pruden-
tiū nemo dubitauerit; Et nō relin-
quent in te lapidē sup lapidē; hoc ita
factū ee: ipsius que nunc ē ciuitatis
status ostendit; dū enī confitat xpm
extra portā prioris hierusalē cru-
cifixū: et nunc idem locus dominicę
passionis in medio ciuitatis ab helio
adriano edificatę habet: liquet ꝑ
fecto quia prior illa hierusalē fun-
ditus est uersa; quia ut ē culpa hęr

illi euenerint- subdendo manifestat;
Eo qđ nō cognouerit tēpus uisitationis
tuę; Creator quippe humani generis
illā uisitare dignatus est- primo p
patriarchas- deinde p ppheras- ad ul-
timū p̄ p̄sentiā suę incarnationis- quē
tamen illa pprię infidelitatis nequitia
excecata- cognoscere dedignata est;
Et ingressus in tēplū- cepit- ęđ salua
tor- prius mala quę ciuitati immine
bant p̄nunciauit- ac mox tēplū in
gressus- eos qui uendebant et emebant
in tēplo eiecit- patent̄ innotuit-
qđ p̄ditio illius populi- maxime
excul pas sacerdotū fuit; quia domū
orationis spelunca latronū effece-
rant- quia sicut latrones in spelun
cis latitant ut p̄ transeuntes si possint
spolient- sic uero spoliare nō possint in-
imant- ita sacerdotes ad hoc in tēplo
semp assistere nouerant- ut quoscūq;
possent p̄ acceptionē munerū spo
liarent- nonnulli tē spiritali p̄ime rent-
quos uero ad danda munera p̄mtos
nō inuenissent- corporales lesiones
eis inferrent; hęc quidē iuxta fidē
historię- ita facta credunt-; sed al-
tius inspecta- moraliter dolent
intellectu; quę admodū eni dns
tunc semel ruinā p̄ fidę ciuitatis
defleuit- ita cotidie p̄ electos suos
eos deflet- qui semetipsos nesciunt
plangere- illos uidelicet- qui de
bona conuersatione conspicit ad
uitia reuerti; qui qm̄ uentura sibi
dānatione- oculo mentis p̄uidere
nequeunt- iuxta salomonē-

tant cū male fecerint et exultant
in reb; pessimis; qui si dānationē
suā quę eis imminet agnouissent-
semetipsos utiq; cū lacrimis electorū
plangerent; Et quidē in hac die sua - fuit
et cetera; anima quę in hac die sua
idē in hoc transitorio tēpore habet
ea quę ad pacē illius- dū ex reb; tēpora-
lib; lętat- dū honorib; extollit- dū
carnis uoluptate resoluit- dū nulla
formidine ppetuę mortis terret;
Sed quę in die sua hoc- in hoc transito-
rio tēpore pacē habuit- in die alie na
graue scandalū suę dānationis habe
incipiet; in die affligendę- ubi
iusta lętabunt; et cuncta quę modo
ei ad pacē fuit et ad gaudiū- tunc in amā-
ritudinē uertunt- quia sēcū incipiet
rixari- cur dānationē ppetuę mor-
tis non expauit- cur ą̄ aspiciendis
malis sequentib; oculis mentis clau
sit; unde ei subdit; Nunc autem-
abscondita sunt ab oculis tuis; puer sa
animaque carnalib; desideriis
pascit- ipsa sibi uentura mala abs-
condit- quia dū p̄sentē lętitiā in-
rūpere nō patit- supplicia quę secutā
sunt p̄uidere neglegit- et quasi
clausis oculis ad ignē uadit; unde
bene scriptū est; in die bonoy ne in-
memor sis malorū- quia lętitia
p̄sentis tēporis si quā ita ę agenda-
ut nūquā terrore ei memoritudo fu-
iudicii recedat a memoria; hinc
nāq; scriptū est; beatus
semper

uenient dies inte- etcet; Inimici uniu
cuiusq; hominis demones sc- qui exeunte
animā a corpore obsident- quū in carne
posita nociuis delectationib; mulcent;
ullo circūdant- quia ante mtis eius
oculos reductis iniquitatib; quas ꝑpe
trauit- hanc societatē suę dāpnationis
:ad ꝑtrahentes coartant; Ut in ipsā iā
extremitate uitę deprehensā- et aqb;
hostib; circūclusā sic uideat- et tamen
a dritū euadendi inuenire nō possit-
quia iā bona opari nō licet- quecūlicuit
agere contēpsit; Et coangustabunt 110
te; maligni spūs miserā animā undiq;
coangustant- quando nō solū mala
opa- sed etiā cogitationes et locutiones
prauas ad mediū deducunt; Utq;
prius sępe multa dilata ut inscelere-
ad extremū deo omīb; angustet in- 115
retributione; Et ad terrā ꝑsterner
nentte- etcet; Tunc anima ad terrā
consternit- cū caro in qua spē suam
posuit in puluerē reuocat; filii quoq;
illius de pereunt- cū cogitationes
malę quę modo exillā pdeunt- inul-
tima districtione dissipant- sicut
scriptū est; In illa die- peribunt
oms cogitationes eoꝝ; Non relin
quent in te lapidē sup lapidē; Quid
lapidū nomine accipimus- nisi
duras cogitationes- dū enī puer sę
cogitationi puersio ad icit- qua-
si in edificio cui- is dā ciuitatis sup
lapidē lapis ponit; Inde structa igit
ciuitate- sup lapidē lapis nō relin
quit- qui a cū anima ad dāpnationē
ducit- omnes sę cogitationes illius
discutiende deseruiunt-; Quę cur
patiat- subiungit; Eo qđ non cogno-
uerit tēpus uisitationis suę; Animam
puer sā multis modis dns uisitat- assi-
due uidelicet ꝑceptis- aliquando
flagellis- plerūq; miraculis- nunc
ꝓspis- nunc aduersis; sed quia in hono
ribus; et delicijs posita- hoc tēpus suę
uisitationis non cognoscit- inimicis
suis malignis uidelicet spūb;- in exitu
uitę suę traditi- cū quib; in ęt̄no sup
plicio phenn tt cruciet-; Et ingres
sus in tēplū- etcet; Templū dī con
gregatio fideliū est- ut paulus dic;
templū dei sc̄m ē- qđ estis uos; uiden
tes sunt in hoc tēplo fideliū- qui hoc
qđ gratis dare debuerant- nonnisi
prius ꝑceptis muneribus; largiunt;
lucrū ea ni uendere ee- hanc ꝑ mu
nerum acceptionē seruare; Et mente si uero
in tēplos- qui eos dē spitales honores
datis ꝑ muis muneribus ad dāpnationē
sibi conqr-; Et bene oms et ementes
scilicet et uendentes a dnō eiciunt
de tēplo- ut apte declaret- cunctos
qui huiusmodi sectant- cōmercia-
de tēplo cęlestis hierusalē pculęe
pellendos; Domus mea- domus
orationis uocabit- etcet; domus
et tēplū dei est- ipsa mens et sc̄ien-
tia scoꝝ; sed domus dī in spelunca
latronū uertit- quando quilibet
fideliś relicta innocentia et sc̄itate
simplicitatis- hoc sęcū tractat un-
de ꝓximis corporaliter siue spitaliter
nocere ualeat; sed nequaquā ani-
mū ad nocendū aliis deliberabim-

si diligeret ꝑ ꝓspexerim̃ qualis fuerit
sit hora nr̃e resolutionis: qui pauor
mentis: quanta tunc omiũ malorũ
memoria: que obliuio transactę felici
tatis: que formido et consideratio
iudicis; Erat docens cotidie in
tẽplo; qđ tunc dns̃ in tẽplo iudeorũ
ꝓsemet ipsũ cotidie corporaliter faciebat.
hoc etiã assidue ꝓ suos p̃dicatores
et ꝓ sacrarũ scripturarũ paginas. in tẽplo suo qđ est ꝑ ecclesiã electoꝝ congregatio
agere nõ cessat; templũ enim die animꝰ
et conscientia uniuscuiusq; electi: cui
ꝓsidet dns̃; et licet ꝓ plateas ecclesię ab officio
p̃dicationis torpentes. uerbũ dei fideliub; adnunciare neglegant. dns̃ tamen
ihs̃ xp̃s. cotidie in tẽplo hoc est in cordib;
electoꝝ docet. dũ illos ꝑ etna bona
appetere. ac ꝑ ea mala cauere.
diuina inspiratione interius docet;
Sed tunc salubriter. et doctoꝝ uerbis
et intacta diuinę inspirationis in-
feriũ. si mala quę nob in nouissimo
tẽpore uenturas. formidolose ac
sine intermissione. oculis inspicimus:
iuxta qđ scriptũ: in nomib; opib; tuis
memorare nouissima tua. et in ętnũ
non peccabis; tunc enim in nomib; opibus
nris nouissima nr̃a memoram̃. cum
assidue quę retributio bonis malisue
debeat opib;. ante oculos mentis
uoluimus; et quisquis hęc incessanter
cogitat. dũ sepe tegente in ętnũ non
peccat; EBDOM. XI. P̃ PENT̃
LECTIO SCI EUG. SC̃M LUCAM
In illo tẽpr̃. Dixit ihs̃ ad quosdã
qui in se confidebant tanquã iusti
et aspernabant̃ ceteros. parabolã istã;
Duo homines ascender̃ in tẽplũ
ut orarent; unus pharisęus. et alter
publicanus; et reliqua. Videns
dns̃ quosdã iudeoꝝ defectas ẽ scitate
extollere. ac ꝑ hoc quasi excellentioris meriti esse ceteris sep̃ ferre.
hanc parabolã deduxit in medium.
Inquiet uirtus humilitatis p̃cipue
cõmendat̃. et ꝑsumptua superbia
quã sit cauenda ostendit; Dixit
autẽ inquit eugta et ad quosdã
qui in se confidebant tanquã iusti
et aspernabam̃ ceteros. parabolã
istã; duo homines. et cet̃; Recte etiã
ad litterã dicit ascender̃. quia ciuitas hierusalẽ in cliuo montis hoc est
in descensu sita. ex parte erat in monte
et ex parte in ualle; tẽplũ autẽ dni.
in eminentiori loco ipsius ciuitatis
erat collocatũ. et qui ad illud ue-
nire cupiebat. necesse erat ut illuc
ascendendo ꝓueniret; Unde et in
sequentib; legit̃; descendit hic iustificatus. in domũ suã ab illo. hoc
tẽplo; uel descendit iustificatus
publicanus ab illo. id̃ ex cõparatione pharisei; et in alio eugto-
ho modo descendisse legit̃ ab hierusalẽ in hiericho; ex his autẽ duob;
hominib; qui ascendebant in tem
plũ ut orarent. unus erat pharisęus
et alt̃ publicanus; pharisęi. clerici
erant et ꝑ se breuiter iudeoꝝ; qui ꝑ
eo qđ a ceteris sedi uidebant tanquã
sciores. ac potioris meriti. diuini
interꝑtam̃. a phares filio iud.

mutuato uocabulo; ex quo; nu-
mero iste fuisse deprehendit: qui
arrogantia tumens; in tēplū ascen
dit nōm tā dīm oraturus; quā se laudā
turus; publicani autē uocant: qui
publicis flagitiis incūbunt. uelq;
publicis negociis et uectigalib; in-
seruiunt: idē telonearii: uel etiā
omēs: qui p fas. et nefas. diuitias sibi
accumulant. Pharisēus stans: et cet;
Raptores: qualiena diripiunt;
Iniusti. qui legē dī non custodiunt;
nā ius. dicitur lex; Adulteri: qui
alienū thorū uiolant; Quatuor
species a doctoribus; numerantur.
quib; omīs tumor arrogantiū deprē-
hendit; primo. cū aliquis bonū se
a semetipso habere posse estimat.
cū contradicat apls; Quid enī habes
qd non accepisti. Secdo. cū quilibet.
et si bonū qd habet cęlitus sibi datū
nouit. sed tam hoc suis meritis se
accepisse credit. contrarius paulo
apto dicenti; Quis prior dedit illi:
et retribuet ei. Tercio. cū quis
gloriat se habere qd non habet.
contra quē sermo apticus; Si quis
putat se aliquid esse cū sit nihil.
ipse se seducit; Quarta species est.
cū is qui a dō munus cęlestis bene-
ficii accipit. despectis ceteris sup
alios se extollit. quasi singulari
uirtutū opib; locuples; habeat;
hac quarta specie. pharisēus iste
potissimū laborabat; Quicq m quasi
singularis meriti ora ante publica
no seppsulit. de templo absq; iusti-
ficatione descendit; Ieiuno bis in
sabbato; Requirendū qua ratione
bis in sabbato se ieiunare fateat; sed
quia iudei omēs dies sabbata uocant.
dicentes. prima sabbati et secda sab
bati. sicut et nos primā et secdam feriā
dicere consueuimus. non incongrue hoc lo-
co nomine sabbati totā ebdomadā
intellegit. que sabbato claudit;
bis ergo in sabbato idē duob; diebus
in ebdomada ieiunare sephibet;
Decimas do omīa quę possideo; dnō
in lege populo iudaico pcipiebat.
uel ex frugib; suis decimas sacerdo-
tib; darent; pharisei uero ut ceteris
iustiores se ēe uiderent. nō solū fru-
ges sed et holera herbarū decima-
bant; Unde et dns eis imp pat dicens;
Ue uobis scribe et pharisei. q decī-
matis mentā. anetū et ciminū.
et quę grauiora sunt legis dimittitis:
hoc est altiora pcepta legis. dilec-
tionē uidelicet dī et pximi; Con
grue etiā huic loco moralit. qd
Ezechiel pphā deo ostensus sibi. iiii.
cęlia animalia; dicit. qua plena
erant oculis ante et retro; deniq;
illa animalia. p significationem
ecclesię omīum electorū; qui
plenissimi oculis ante et retro. qua
ab omī parte circūspecti. et bona de-
sideranda pūidēt. et mala solleri-
ter cauent; sit aut ē sepe uitiū nos aliis
reb; intendimus. alia neglegamus;
ubi aut ē neglegimus. ibi oculum
nō habemus; Nā et pharisēus iste
oculū habuit ad abstinendum.

adelemosinā dandā. adgrās dō referendas; sed quia adhumilitatis custodiā oculo caruit. cuncta bona quę gesserat amisit; quē admodū autē nihil pdest qd tota ciuitas contra hostiū custodiē incursū siunū inea fortā relinqt pqd abhostib; intret. sic nil iuuat qd multas uirtutes congregamus. si unū innobis uitiū relinquim. pqd adiabolo capiam. Et publican alongestans. et cet; alongeutiq; stabat. quia peccatore seuera criter intelligens. sanctuario adppinquare nō audebat; alongeutiq; stabat. quia peccando longe adō se recessisse nouerat; Oculos adcęlū leuare nolebat. quia sciebat se grauiter illū offendisse inlicita conspiciendo. quē incęlo habitare credebat; Indignū certe estimans. his dēoptutib; dm uel dicte plū aspicere. quib; adconcupiscendū inlicita plurima fuerat conspicatus; pectus quoq; suū pcutiebat. qm nouerat sibi plurima cogitasse nefanda unde dnm offenderat; Et quasi suppliciū sibi de seipso exigens. uenia sceleru non tā impetrabat quā etiā extorquebat adnō; Amen dico uob. descendit hic iustificatus. et cet; maxima fiducia sub exemplo istius publicani digne peccatib; prōgatur; Quisqm culpas pteritas humilit deflet. qua uis in iustus adtē plū uenerit. iustificatus tam attē plo recessit; Allegorice uero isti duo homines. duos significant populos; phariseus qui se incaute de meritis extulit. iudaicus est populus. qui de legis obseruatione supbiit; At publicanus peccata sua humilit confitens. gentilē populū figurat; qui qm addm cuersus peccata sua recognouit. et scelerū suoy pfecte pēnituit. nō solū uenia. sed etiā ut populū iudeoy fidei dignitate pcederet accepit; Quia omis quise exaltat. et cet; hęc sententia et de utroq; populo uale intelligi. iudaico scilicet atq; gentili; quoy alt utdictū est. de diuinis beneficiis supbiens humiliari. alt uero deuote se in confessione peccatoy humilians. meruit exaltari; et de omi supbo et humili conuenientissime potest accipi. concordante sup hoc salomonis sententia; Ante ruinā exaltat cor hominis. et ante gaudiū humilitas abit; Atuidemus multos honoribus et diuitiis huius sti florere. et ineis usq; in finē pseuerare; Cernim et ctra nonnullos pauptate et inopia laborare. et ineade egestate usq; ad extremū uitę pmanere; Cuergo isti in incoata felicitate. et illi in prisca paupte usq; ad tēminū uitę pmaneant. quomodo uerū ee confitat qd dns dicit. omē homine exaltatū humiliari. atq; humiliatū exaltari. sed qm ueritas falli nō potest. sciendū quia et si in psenti hoc nō semp adimpleri uidemus. in futuro tamen cōplendū nō dubitam. Omis enī qui in psenti uita se exaltat. ut diuinis pceptis se subdere contempnat. hic in die iudicii cū supbis et impiis socius tus humi-

luari cogeꝫ auditurus ad nō: ite in
ignē ꝑpetuū etcet; Qui aut amore
diuino hic se humiliare studuerit:
imitans illū qui dic: discite a me quia
mitis sū et humilis corde: ipse in fu-
turo iudicio ad nō gaudia tabrē cū op-
tabilē uocē audire meruerit: ue-
nite benedicti: etcet; Nos aut
nō solū ex humilitate publicani
exemplū humilitatis colligere
debemus: uerū ediuerso et de
uerbis: pharisei: formā humilita-
tis assumere; Ille enī consideret
ut alios mala: et cepit iactan-
tia ꝑ ferre bona; Nos econtra nr̄a
mala debem̄ ꝑpendere: et aliorū
bona cōsiderare: ut sicut ille ceteros
se ꝑferens: ex eo q̄d alios despexit humi
liatus: ad ruinā: ita nos boni fide-
les; imparesq; nos iudicantes: ex eo
imitatione exaltati: ꝑficiam̄ ad gl̄am;
Cūq; huiusce modi deuotionis formā
assecuti fuerim̄: In cotidianis ꝑcib;
hanc orationē a beato beda edita: bre-
uē equidē sedomī nos alubertimā: fre
quentando recitare studeam̄; Dī
omp̄s miserere supplicituo: quia
nō sufficit innumeri seruitui: con-
tē ptui sti sublimes: iustificę merito
glorioſi: caſtitatis laude angelici:
uelut et iā multi illoꝝ: qui post
flagitia publica pēnitendo: tibi
meruer̄ e e deuoti; quiet iā si quid
boni tui gr̄ā largiente fecero: quo
fine hoc faciā: qua ue ate diſtrictio-
ne pensē ignoro; EBDOM̄-
XIIJ POST PENTEC̄

V VIIJ

LECTIO SCI EUG: SCD̄M MARC̄

ILLO tēp̄: EXiens IHS de finib;
tyri: uenit ꝑ sidonē ad mare galilee
int̄ medios fines decapoleos; et ret q;
redēptor nr̄ p̄ salute humani
generis uenies in mundū: atque
homo int̄ homines mira dignatione
conuersans: nūno in loco magiſte-
riū ce leſtis doctrinę uoluit oſten
dere: sed migrabat sedulus de loco
ad locū: p̄dicationi iugit̄ incūbens
medelā quoq; optatā infirmantib;
exhibens: ut eius uidelicet doctri-
nā plures audientes ac miracula
conſpicientes: sāluari mererent̄;
EXiens ergo a iudea uenit in par-
tes tyri et sidonis: que ciuitates
gentiliū: olim quidē israhelitico
populo in sortē hereditatis deſig
nate: sed ꝓp̄ peccata ipſius popu
li: nequaquā in possessionē donate;
In quo loco tyrios et sidonios cu-
rans: inter eos infirmos filiā q̄q;
cananee mulieris sānitati reſti-
tuit; A quorū finib; sicut euan
gelista dicit rediens: uenit ꝑ si-
donē ad mare galilee: inter
medios fines decapoleos; deca-
polis grecū nomen est: et est regio
trans iordanen: dece continens
ciuitates sicut ipso nomine de-
monſtrat̄; nā deca: dece: polis:
ciuitas dicit̄; decapolis ergo re-
gio dicit̄: dece ciuitatū; quod
aut̄ dicit̄: quia uenit dns ad ma-
re galilee inter medios fines deca-
polis: arbitrandū non est q̄ ipſos

X.

finesꝫ decapolis intrauerit. aut
mare transfretauerit. sed usq;
ad mare pcedens. ad ipsum uenit
locū. unde respicere poterat
contra medios fines regionis deca-
polis. longe trans mare positos;
Et adducūt ei surdū et mutū. et
cetera; fama miraculorū dn̄i erat
longe late q; diffusa. et ideo ad
quęcūq; loca accessisset. adduce
bant infirmos suos. ut abillo sani-
tatē reciperemererent; Spīt alit̄
surdus et mutus qui ad nō mirabili-
ter curatus est. q genus humanū
significat. Inhis dū taxat qui p̄
dei igrām. de infidelitate et pec
cato primi parentis liberant;
q̄d humanū genus in ad ā primo
parente obsurduit. quando ille
pestifera uerba serpentis cū mu-
lieris suasione audiuit; Ibi etiā
a predicanda laude conditoris
ob mutuit. cū de ligno int̄dicto
comedit; Sed ut iste surdus et
mutus necessarie dona recipet.
dn̄s ad mare galilee uenit. hoc
est ad turbida et inuestigabilia
gentiliū corda. occulta inspira-
tione suę pietatis accessit; et bene
int̄ medios fines decapoleos ad
mare galilee uenisse phibetur.
ubi egrotū sanaret. quia deserto
ob p̄fidū populo iudaico. qui
peo q̄d decalogū legis ad custo
diendū accepit. pregionē decē
urbiū figurat. uenit ad gentes
a cultu dī extraneas. ut filios

dī quierant dispsi congregaret
in unū; Adducunt inquit. surdū
et mutū; quia enī ipse surdus salua
torē agnoscere nō poterat. mutus
quoq; rogare nequibat. Adducunt
eū amici et p eius salute dnō supplī
cant; parimodo et in spīali cura-
tione agendū est. ut hi uide licet
qui diuina eloquia et ploqui et
audire et dicere. dnō sanandos
offerant eos. qui humana in duferia
ad fidē conuerti nō possī; Et ad p̄
hendens eū de turba seo. su. et cetera;
non frustra actū credit. ut is qui
sanandus erat prius a dnō de turba
sequestraret; Non enī ideo illū eduxit
de turba. q̄d non posset illū in medio
turba rū sanitati restituere. sed
potius p̄pt̄ mīr fici cū intellectum;
si quide p mutū et surdū quē dn̄s
curauit. designant illū. qui nec
cor dis aures habent aptas ad audi
enda uerba diuina. nec os ad pfe-
rendū diuinū sermonē; Sed is tales
si ueraciter cupiunt sanitatē recu
perare. prius offerendi sunt dnō
a scī et spīalib; uiris. qui longo
usu didicer audire et alius ad nun
ciare uerba diuina; prima nam q;
salutis spes est. ut peccator quia d
dm̄ conuerti desiderat. post pēni
tentiā et abrenunciationē peccatoꝝ
turbas tumultusq; assuetos uicioꝝ
studeat effugere. et illas potissimū
psonas declinare. cū quib; aut
a quib; peccatū quolibet
modo p̄ agi po— test; Mīsit

finis

inquit digitos suos inauriculas;
quia indigitas plurimū partitionū
diuisiones habent. merito eos dona
diuersas cis spūs figurant; nāq; digitus
dī spūm scm significet. ipse dns patenter
ostendit cū dicit iudeis. si ego in digito
dei eicio demonia; q; dā alius euangeli-
ū aptius ostendens dic; si ego in spū
dei. eicio demonia; et magi amorse
in egr̄pto se pati dixer; digitus
dei est hoc. id. uirtus diuina; digitus
ergo cū singulariter pfert. spūs sci
psonā significat; Cū uero plurali
digiti enunciant. eius dē spūs diuer-
sa carismata designant; digitos
ergo dns in auriculas infirmitur.
cū p dona grārū spūs alios incre-
dulos quosq; ad audituū diuini uerbi
conuertit; ℭ et expuens. et cetera;
Sicut p digitū dni designat spūs sc̄s.
ita et p eius spūtū. sapor sapientię
id. unigenitus filius dei; nā sicut
spūtū a capite in nos defluit. ita
sapientia filii dei a patre p̄cedit;
q; aut dns ihs xp̄s sit sapientia dei
patris. ipse manifestat cū dic. Ego
sapientia que ex ore altissimi p̄dei u-
primogenita ante omē creatam;
spūto igit dns digito linguā egroti-
cū p ministeriū predicationis. cate-
zizandi ratione fidei quā confiteri
debeant p̄stat; ℭ et suspiciens in-
celū. ingemuit et cetera; Sanaturus
egrū dns in celū suspexit et inge-
muit. ut ostenderet quia de celes-
tib; salus est nob speranda. et cū
magna cōpunctionis deuotione
querenda; Ingemuit aut. nō quia
indigebat aliquid cū gemitu postu
lare a patre. cū ipse simul tribuat
oma cū patre. sed ut hoc facto oc-
culte nob innueret. quotiens cū q;
p nrīs uel alioꝝ reatib; dni miscdiā
imploramus. cū gemitu hoc faci-
endū ee; Siue ingemuit. quia nos
longe interrestria delectos ee do-
luit. quos ad celestia possidenda
creauit; simulq; occulte nob innuit.
ut q̄ p̄ terrena delectationes a celestib;
gaudiis decidimus. ad hec p̄ gemitus
et suspiria redeam. ℭ et aperti illi; effe-
ta q̄d est adapire; quid significet
uerbū effeta. ipse manifestat cū sub
dit. q̄d est adapirire; hoc eni uerbū.
p̄ prie ad aures p̄tinet. qua uide licet
aperiende erant aures ipsius surdi
ad audienda uerba diuina. et lingua
a retinaculo suo tarditatis soluenda;
ℭ et statim apti fuerunt et cet̄a; Imē dictū
et factum saluatoris nulla distantia
ē. qui ipse dixit et facta sunt. mandauit
et creata sunt; ℭ et loquebat recte;
Ille recte loquit qui dm corde et
ore laudat. et q̄d alii uerbo ad nun-
ciat. ipse operib; exercet; Ille quoq;
solus recte loq̄t. siue dm confiten-
do siue alios p dicando. cuius lingua
dns tactu sapientie q̄ ipse est. ad
loquendū aptit. qui potest dicere
cū psalmista. dne labia mea aperies
et cet̄a; Quiq; iuxta exemplū be-
ati Iob. donec sup ē altius in eo
et spūs in narib; eius. nō loq̄t iniqui
tatē labiis. nec linguam dolus

meditat? Et pcepit eis ne cui dicerent; quanto aut eis pcipiebat. etcet;
Si dns qui occultor cognitor est et
oma nouit antequa fiant. pscie bat
qd miraculu ase factu pala pdicaturi
erant? cur eis pcipit ne cui dicant.
nu quid miraculu silentio tegere
npotuit. qd cu uoluit fecit? sed in hoc
facto exemplu nob reliqt. ut in bonis
opib; que agimus. uiciu iactantie
et laude humani fauoris caueamus;
Et tam sciamus. quia si digna fuerint
imitatione opa nra celari npoter.
ipso adutilitate pximoy ea manifes
tante qui alibi dicit. npotest ciuitas
abscondi. sup montem posita; In hoc en
qd pcepit tacere miraculu. ostendit
non debere nos hab uoluntate ut
pximi nri ad laude humana uideant
opa nra; Rursu phoc qd illi nequa
tacent uirtute saluatoris. sed potius
pala adnunciant. demonstrat. qua
nra debem occultare bona q agim.
ut ea aliis imitanda npponam. cu ipse
dns dicat. Uideant opa ura bona. et
glorificent patrem urm; Inq b; etia
uerbis pdicatorib; scē ecclē quid
agere debeant ostendit. qui a scilicet
illi quib; ille pcepit ut tacerent
miraculu. ampliu pdicare studuer.
multo magis illi qui in ecctia ad-
docendu et erudiendu populu in
structus. pdicationi et doctrine de
bent insistere? et frib; uerbu salutis
adnunciare; quib; loquens dns. die
fac pphtam; Clama necesse; quid
aut eclamare debeat doctor manifestat
dns cu subiungit; Et ad nuncia populo
meo scelera eoy; Cu enim pcipit dns
ppthe ut peccata populi excelsa uoce
redarguat. doctore ecclē instruit.
ne emulcendos neglegentes ac pcepta
dicontemnentes. sed modis omib; cor-
ripiendos. ut a malicia conuertant. quatin
si monitis eoy correcti fuerint. p-
miu laboris speoy salute capiant.
uel si in malicia persteuerauerint. culpa
tacitur nitatis ipsi euadere ualeant.
Iuxta qd ipse loqt ppthm: Si tu ad-
nunciauer impio et ille conuersus non
fuerit. ipse in iniqtate sua morietur.
tu aut animam tuam liba sti; nob quoq;
in hoc facto innuit. quia si illi uirtutes
dnice. tacere nequeunt quib; impat
ut taceant. multo magis nob diuine
pdicationis officiu insistendu; qui ut
uicissim uerbi dei exhortem nos ad nun
ciatione. ab apto ioh pcipit qui dic;
qui audit. dicat ueni; his et hui modi
occupationib; inseruientib;. adert
ille pioy remunerator laboy. et
nre caritatis exercitia ampliorum
beneficioy collationib; cumulabit.
qui uiuit et regnat cu do patre in
unitate spi sci. p cuncta scta seculoy am;

In natale sci Laurentii
Lectio sci eug. scd'm Io. H

In illo tepr. dixit ihs discipulis suis;
Amen amen dico uob. nisi granu fru
menti cadens in terra mortuu fuerit.
ipsu solu manet; si aut mortuu
fuerit. multu fructu affert;
et reliqua; Confluentibus

gentalib; addiem festū hierosolymā. et dnm ihm uidere cupientib; cū hoc illi ab apl̄is nunciatū fuisset. mox de sua passione quā solū iudei sed etiā gentiles ad salutē erant colligendi. hoc q̄d in presenti lectione recitat. pauci p̄missis adiunxit; Uenit inquiens hora. ut clārificet filius hominis; a cede inde congruam cōparationē subdendo introtulit; Nisi granū frumenti. et cetera; Quo loco granū frumenti seipsū intelligi uoluit. quo interrā cadente p̄ mortē corporis. multarū messium seges p orbē emersit; Sicut ergo granū frumenti cadens in terrā. nisi moriat solū manet. sic xp̄s solus bonus. solus iustus. solus sē. mansisset. nisi mortuus p̄ nob fuisset; Moriens autē. cunctas pene gentes sua morte ad cognitionē suā adduxit. et eas tanquā optimū frumentū fructificantes. in horreū celestis patrie introduxit; Qui amat animā suā. et cet; Anima hoc in loco pro uita p̄senti accipit. ut alibi; ne solliciti sitis anime ure. et cet; Hec ergo sententia. gemina expositione accipi uale t; Qui amat inquit animā suā subaudis ab mē fer̄ioribus. in hoc mundo. p̄ deo ea; id est. si amas animā tuā in dō. p̄ de illā in hoc seculo; q̄d aut̄ dicit. hoc ē; Si ad hoc amas animā tuā. ut cupias uita eternā tenere cū xp̄o. eo per de eā modo. ut non ita mea as mori p̄ xp̄o; Uel ita; qui amat animā suā p̄ de eā. id est. qui amat istā uitam p̄sentē. p̄ de futurā; qui sensus uerior esse uidet. p̄ eo q̄d sequit; Et qui odit animā suā in hoc mundo. et cet; Sed cauendū est omnib; xp̄ianis. ne p eo q̄d animā nrām id est uitā p̄sentē odisse p̄cipiamur. seipsū uelit int̄imere. sicut nonnullos incautos constat egisse; q̄ ut p̄ceptū diuinū impleresse uiderent. p̄sentē uitā odiendo. flāmisse iniecer̄. aut aquis p̄focauer̄. aut p̄cipitii s consulerunt; q̄d quā sit absurdū quāq; horribile. auctoritas sc̄a patrū canonicq; testat. quia dhuius cemodi p̄sumptores. de t̄ rendos. cōmuniter statuer̄. ne alicui memoria post mortē a sacerdotib; circa diuina altaris mysteria ageret. et hoc eni xp̄s non docuit. qui non potius diabolo p̄cipitiū suadenti respondit; non tēptabis dnm dm tuū; Item in euangelio legimus. quia significans petro qua morte clarificaturus esset dm. dixit ei; Cū senueris extendes manus tuas et alius te cinget. et ducet quo tu nō uis; quib; in uerbis satis expressit. nā seipso sed ab alio debere occidi. qui uestigia sequit xp̄i; Cū ergo xp̄ianus alicui huiuscemodi necessitas incubuerit. p̄secutore hanc optionē dante. ut aut xp̄m neget aut interficiat.

ibi eligendū est potius ꝓ dilectione
di mori. quā illo offenso uiuere; Si-
quis mihi ministrat. me sequat; quid
est qđ dic̄ me sequat. nisi me imitet.
hinc etenī petrus ait; xp̄s passus ē ꝓ
nob relinquens nob exemplū. ut
sequam̄ uestigia eius; Et quasi quereret
aliquis. quid p̄mii recipiet ille qui
sequit xp̄m. subnectit continuo
dicens; Et ubi sū ego. illic et minister
meus erit; Et hoc ipsū quid sit. euī-
denti us exponens ait; si quis mihi
ministrauerit. honorificabit eū
pat̄ mꝰ; quo honore. illos scilicet
quē paulo superius cōmemorauit.
ut ibi sit adoptiuus ubi ē unigenitus;
ñ aut̄ putandū est hoc solū ee mi-
nistrare xp̄o. ea quę corpori neces-
saria indigentib; p̄parare. cibū
apponere. poculū ministrare; fece
r hoc illi. qui eū uidere meruer in
carne p̄sente. sicut martha et ma-
ria et ceteri dñi fidelissimi seruito-
res; ñ aut̄ iudas. dn̄o ministrauit;
sed nūquid de illo dicit. ubi sū ego
et minister mꝰ erit. ministrant
igit̄ xp̄o. illi qui ñ sua quęr̄ sed quę
sunt ihū xp̄i; hoc ē qđ dic̄. me sequat.
hoc ē. uias meas ambulet ñ suas. et
quicquid facit amoris mei causa
faciat; uerbi gr̄a; si facit elemosinā.
de mis̄cdia faciat ñ de iactantia.
nec ibi aliud quā bonū opus req̄rat;
hinc uer̄tas admonens ait; nesciat
sinistra tua. quid faciat dextera
tua; quid enī hoc loco ꝓ sinistram.
nisi appetitus humanę laudis ex
primit. quid uero ꝓ dextera nisi
intentio implendi diuinū p̄cepta figu-
ram. nesciat ergo sinistra quid
faciat dextera. id ē ñ semisceat
conscientię tuę laudis humanę
appetitio. cū in elemosina facienda
diuinū p̄ceptū cupis implere; quisic
ministrat xp̄o utiq; ministrat. quia
in ministrando ñ aliud quā xp̄o placere
desiderat; ñ solū aut̄ ille xp̄o ministrat
qui mis̄cdię opa erga indigentes
exercet. sed et ille qui oma bona opa
ꝓp̄t xp̄m adimplet; Is etiā recte xp̄o
ministrare dicit̄. qui animā suam
magna caritate ꝓ frib; tradere
non dubitat; de tali quippe opere.
et ā se ministrū dn̄s dignatus est et
facere et appellare ubiait; filius
hominis ñ uenit ministrari ꝑ sed mi-
nistrare. et dare animā suā redem
ptionē ꝓ multis; tales ergo ministros
xp̄i. dn̄s pat̄ honore illo honorificabit.
quo nullus ualet ee ꝓstantior. sci-
licet ut sint filii adoptiui cū filio eius
unigenito. nec umquā eor felicitas
minuat̄; de qua glorificatione
dic alibi idem beatus iohs; Carissimi.
nc filii dei sumus. et ceterā adq;
uidebim̄ eū sicuti ē; ad quā gl̄am
utquandoq; ualeam̄ ꝑuenire.
beati laurentii martyr̄is cuius na-
talē deuote recolim̄. opē curem̄
exposcere. qui et rē tēporalē sibi
credita fidelit̄ dispensando. xp̄o
in suis ꝑ paupib; ministrauit. et sic ā

uitā plus quā psentē appetens: pillo
usq; admoltē patiendo militauit:
unde et uictor effectus: celestis tri-
ūphi palmā emeruit. EBDOM. X.
XIIII. POST PENTEC.
LECTIO SCI EUG: SCD'M LUCĀ
In illo tempr: Dixit ihc discipulis;
Beati oculi qui uident: quę uos
uidetis; et reliqua; Conuersans
et conloquens dns cū discipulis suis:
inter cetera dixit eis; beati oculi
qui uident: et cet; quib; nons bea-
tificat qui psentia illi us corporalit
intuebant: sed illos qui humanita
tē eius cernentes: potentiā quoq;
ditatis in illo ee ndubitabant; alit
nāq; uidebant scribę et pharisei
dnm: alit apti; alit credentes:
aliter ncredentes; pharisei illud
qd uidebant: hoc solūmodo crede-
bant; Uidebant eū oculis corporeis:
et tantū purū hominē ee credebant;
apti uero et cetteri fideles: hominē
eū cernentes: uerū quoq; dm ee n
dubitabant; qd manifestat petrus
apts: qui pomīb; respondit dnō
dicens; tu es xps: filius dei uiui; et ideo
ut diximus: nbeatificant oculi
scribarū et pharisęoy: qui eū homi
nē solūmodo ee putabant: sed oculi
aptoy ac fideliū: qui illū et uerū
dm: et uerū hominē ee credebant;
de quib; ipse superius: ad patrē lo-
quens ait; Grās agotibi dnē pater
celi et terrę: quia abscondisti hęc
a sapientib; et prudentib; et reue
lasti ea paruulis: id: humilib; et
mansuetis aptis: quietis illū uider
cōmuni infirmitate circūdatum
credider tamen et intellexer: in ho-
mine latentē unū cū patre dm;
Dicouob: qd multi pphetę et cetā;
mouet quos dā curdicat dns: multos
pphas et reges uoluisse uidere et
audire quę apti uiderunt et audi-
er: et nō audisse neq; uidisse; te este
nāq; salutatore: uidit abrahā diem
xpi et gauisus est; Uidit moyses
sine dubio dm: qui a scriptū ē de illo:
qm loquebat dns ad moysen. sicut
loqui solet homo ad amicū suum:
facie ad faciem; et isaias quoq; et
micheas: et multi alii pphę uide-
runt gtam dni; Unde et uidentes
appellati; et pene cuncta scriptu-
rarelecta: patres antiquos fere
oms: dm uidisse demonstrat; Si ergo
scī patres et pphętę dm uider ut
scriptura testat: quid est qd dns
dicit: multi pphętę et cetera:
Sed aliud ē uidere ep fidē: aliud p
speciem; Uider siquidē p memo-
rati scī dm omipotentē: sed per
speculū et p imagines et in subiec-
ta creatura; Oms enī manifesta
tiones quę in uetere testamento
ad patres facte fuisse memorant:
p subiectā creaturā hoc ē p an-
gelos: pacte a doctoribus; affir-
mantur; Sieni dm in sua diuini-
tate ut est absq; ullis imaginib;
uidebant scī: quid ē qd mor ses
qui ut iā dictū est cui dno facie
ad faciem loquebat: tā obnixe

dñm obsecrabat dicens: si inueni
gram in conspectu tuo: ostende mihi
te ipsum ut uideam te manifeste: quem enim
manifeste uidere quærebat: utique
usq; ad illud tempus per imagines ac figu-
ras se uidisse declarabat; uerum sci
pti dñm semp presentem habebant: et
cum nomini familiaritate: tum etiam illi
in cuictu adherentes: quicquid cog
noscere uoluissent: non per speculum: non per
enigma: sed ipsum dñm interrogando
discebant; unde merito omib; recto
scis: legebeatitudinis proferunt: au-
dientes ad no; multiplicabitur et iusti-
etcet; nam illiqui inueterite stamento
dm uidisse narrant: iuxta fidem defun
ctis omis: nacceptis reprmissionib;
sed alonge eas aspicientes et salutan
tes; qd enim antiqui sci maximum deside
rium habuerint uidendi incarnedm ip-
sum; uerba testant: quib; filium di
incarnatum se uidere concupiuisse
declarant; hinc esaias per maximo
xpm uidendi feruens desiderio: cla
mabat; utinam dirumperes celos et
uenires; hinc dauid pari affectu
exestuans: aiebat; dne inclina celos
tuos et descende; Optabant eni sin-
guli: ut si fieri posset: suo quisq; tem-
pore: di filium incarnatum uidere et;
Notandum aute quia quos lucas in p
senti lectione pphas et reges dicit: ma-
theus alibi distinctius loquens: pphas et iustos appellat; Ipsis eni
reges magni quietis usu: quitempta-
tionum suarum motib; non consentiendo
succumbere: sed regendo premouere;

Et ecce quidam legis peritus surrexit:
etcet; Iste legis peritus ide legis doctor
ut dñm interrogando temptaret: occa
sionem accepit de superioribus uerbis dñi:
cum regressis discipulis a predicatione
dixit eis; Beati oculi qui uident quæ uos
scripta sunt in celo; qd iste legis peritus
audiens: interrogans quæsiuit quid
faciendo mereat in celestia libri
ipse qq; scriptura aim inseri; Et dns
ad illum; In lege quid scriptum est quom
legis: qui a ipse legis doctor erat:
de ipsa eum lege interrogat; Ille respon
dens dixit; Diliges dnm dm tuum: etcet;
Ubi notandum qd in dilectione dm non
ponit mensura: cum dicit ex toto; In
dilectione aute proximi quodam modo
mensura datur: dicendo. sicut teipsum; Ait
apls paulus; quecumq; scripta sunt: ad
nram doctrinam scripta sunt; dum ergo dns
legis perito se temptanti responderet
dignatur nram ignorantiam erudire;
In qua responsione: inter patrie celestis
no bo stendit; Cum eni suo temptatori
mandatum dilectionis exponentem dic:
recte respondisti hoc fac et uiues:
apte nob declarat: qui a psola dilec
tione ad uitam eternam peuenire possum:
si hanc non uerbo tantum sed et ope ser
uam? Scilicet ut diligam dm ex toto
corde id est ex toto intellectu: et
ex tota anima id est ex tota uoluntate:
et ex omib; uiribus; hoc est ex omi fortitu-
dine: et ex tota mente hoc est ex tota ratione
uel memoria; tunc etiam diligimus
proximum tanquam nosipsos: si omnaque
nob aproximis fieri uolumus: eadem

et nos ꝓximis faciam; que duo ꝑcepta
plene custodita. Ad implet̃ionē legis
et omī ꝟpheta rū ꝓficiunt; In his enī
duob; ꝑceptis tota lex pendet et ꝓpha;
Ille aut̃ uolens iustificare seipsū. et cet̃;
qui laudatus fuerat ad nō q̄d optime
respondisset. quantula cūq; ex hoc
ꝑcepta lactantia. uolens se iustū os-
tendere. dixit ad dn̄m; Et quis est mis
ꝓximus? Quęrit iste legis doctor.
utrū is qui consanguinitate tantū
aut ꝓpinquitate carnis affinis est.
An potius omis homo qui miscdiam
alteri impendit. ꝓximus intelligi
debeat; Cui dns ista respondit. ut et
omem hominē qui alteri us miser et
ꝓximū illius ee doceret. et tam q̄m qui a
ipse ꝓassumpta humanitate ꝓximus nob
fieri dignatus est. euident̃ ostenderet;
Sequitur enī; Suscipiens aut̃ ihc.
et cet̃; Uerbū suscipio. duob; modis
intelligit̃; Aliquando ponit̃ pro eo
q̄d est accipio. ut illud; suscipiens
ihc̃ in ulnas suas. sī meon Aliquando
uero significat respondeo. sicut in
ꝑsenti loco cū dicit̃. suscipiens ihc.
id̃ respondens dixit; Homo q̄dā
descendebat ab hierusalē. et cet̃a;
Interrogante legis perito dn̄m quis
ee et eus ꝓximus. ꝓponit illi dns pa-
rabolā hominis descendentis ab hie
rusalē in hiericho. qui sit a latronib;
inita nere despoliatus atq; uulnerat̃;
que ei eunta et sacerdos qui erant ex
gente ipsius inuenientes ꝓtransier-
ne illi miscdiam impendere studu-
er; ꝓteriens aut̃ samaritanus q̄dā
qui gentis erat alterius. miscdia mot̃
alligauit uulnera eius. et imponens
illū in iumentū suū duxit in stabulū hoc̃
ad hospicium suū. et curā illius cepit habe;
sequenti die dans stabulario uidelicet
hospitis suo duos denarios. petiuit ut
curā illius haberet. ꝓmittens si in redeun-
do merced̃ illi restituendā; quo ꝓposita
parabola interrogat dns doctorē legis.
quis horū trium fuerit ꝓximus illi qui
fuerat uulneratus. utrū leuita uel
sacerdos? q̄ ex eade gente immo ex eade
ciuitate erant et miscdiam nō fecerunt.
An potius samaritanus alienigena? ei
miscdiam impendit; Et ex responsione
scribe patent̃ adꝓbat. nob nullum
ampliꝰ ee ꝓximū quā illū qui nr̄i
miseret̃; Quantū aut̃ ad literā ideo
homiñ ab hierusalē in iericho descen
disse narrat. quia hierusalē in monti-
osis. iericho uero ciuitas in cā pestrib; sita
ē; Atq; ideo de hierusalē in hiericho. non
nisi descendendo uenit̃; In quo tanere
fer latrones in quib; dā spelunc̄is ac
foueis latitare. atq; subinde de tran-
seuntib; ꝑdas agere. Altiore uero in-
tellectu. quid hec parabola significet.
intuendū; Homo quidā. et cetera;
Homo iste qui descendit de hierusalē
in iericho et incidit in latrones. Adam
intelligit̃ in genere humano; hie-
rusalem aut̃ ciuitas de qua descen
disse fert̃. significat celestē hieru
salē. id̃ illā habitationē patrię
celestis. ad quā ꝑpetualit̃ cū ꝑplan
dā atq; possidenda. primus homo
ad ō fuerat creatus; ad cuius felicitate

tunc decidit. cū supbiens a paradiso
expulsus. atq; auisione diuine cōtē
plationis alienatus; quandiu uenī in
paradiso fuit. inc̄ sortia et societate
angelor; p̄mitus contēplationē mansit;
at ubi serpentis psuasione motus c̄tra
creatorē supbiuit. statī a paradiso
simul et a contēplatione sui creatoris
decidit; et hoc significat p̄sens parabola
que narrat descendisse hominē de hie-
rusalē; Cuius nomine uidelicet hieru
salē. designat illa beatitudo patrie
celestis; quo uero decidit ipse primus
parens nr̄. post quā a contēplatione
celestis hierusalē alienatus. manifestat
dns cū addit. in hierico; hoc est in hanc
uitā mortalē laborib; et defectib; plenā.
In quā merito inobedientie infelix hu-
mana mortalitas expulsa. grauissimā
p̄sumptionē supbie. p̄petuo deflet exilio;
hec enī uita p̄sens. nomine hierico de-
signat; et recte p hierico que int̄ p̄tat
luna. defectus nr̄e mortalitatis figu
rat; q̄m sicut singulis mensib; luna
decrescens deficit. ita et uita nr̄a
mortalitatis singulis momētis defici
ens. cotidie euanescit; Et incidit
in latrones; latrones quia latendo
dictus. demones significant; q̄ p eo
q̄d inuisibiles sunt. iter nr̄m latenter
obsident; In hos latrones homo ideo
incidit. quia descendebat; descensus
autē hic. nō alius q̄ā supbia intelle-
gitur. de qua dns; qui se exaltat. humi-
liabit; Nisi ergo supbiendo descen
disset. in latrones non incidisset. quia
primus homo supbiit. ac deinde tem-
ptatus hostib; cessit; Scriptū nāq; ē;
Ante ruinā. exaltat cor; Quietū
despoliauer eū. Id ē q tam immortali-
tatis et uite ē innocentie ab eo tulerunt;
nisi eni supbiendo primus parens nr̄
ad ā peccasset. Immortalis utiq; per
mansisset; Et plagis impositas abier̄;
plage peccata significant. que ita
animū sauciant sicut plage uulne
rant corpus; Q̄d intuens psalmista.
flebili lacrimatione semet ipsū de-
plorat dicens; peccata mea sicut sagit-
te infixe sunt in me; plagis autē im positis
id ē peccatis cumulatis. abierunt non
ab insidiis hominū cessando. sed fraudes
earundē insidiarū calluide necaueri
uel deph endi ualeant occultando;
Semiuiuo relicto; Ex ea parte qua
homo d̄m potest cognoscere. uiuit;
Ex qua uero peccando d̄m offendit.
mortuus ē ep̄bat. sicut legit; Anima
que peccauerit. ipsa morietur; Latrones
ergo id ē demones semiuiuū hominē
reliquer̄. qui a beatitudine quidē
ab eo immortalitatis tuler̄. sed ratione
animi quadm̄ nosse potest. auferre
minime ualuerunt. Accidit autē
ut sacerdos. et cet̄; per sacerdotem
et leuitā qui inspecto sauciato transi
erunt. significat lex ueteris testa-
mēti et sacerdotiū iudeor; q̄d ma-
xime in sacerdotib; et leuitis quon-
dā emicuit; uel ut distinctius loqua
m̄. p sacerdote quidē Aaron sacerdos
cū omī sua p̄genie. p leuitā uero.
moy ses similit̄ cū sua successione
intelligit; qui leuita id circo dicit.

qđ legis fuerit ăm̃inistratoꝛ; sed
leuita et sacerdos uidens eŕ hominē
sauciū. ad sanitatē m̃inime ꝓduxe
runt. quia lex peccata quidē ualebat
ostendere. sed neminē a peccato li-
berare; peccatoꝝ enī uulnera ꝑ
legē et sacerdotiū iudeoꝝ tantum
monstrari poterant. ñ aut̃ curari;
quia iuxta ap̃m impossibile erat
sanguine brutoꝝ animaliū auferri
peccata. donec ueniret illud singu
lare sacrificiū. qđ in cruce oblatū
peccata mundi extersit; Unde
sequit̃; Samaritanus aut̃ quidā
et cet̃a; Samaritani ñ erant depo
pulo iudeoꝝ. sed alienigenę potius
et idolis seruientes; cui enī a rege
assiriorū de cet̃ribus ꝓp̃t peccata
translatę fuissent de samaria
ne terra eoꝝ habitatore uacua
redigere et insolitudinē. iussu regis
assiriorū quidā de alienigenis
assirius uide licet missis in samariā
que erat caput de cet̃ribus. ut
habitarent ibi et t̃rā excolerent;
Cūq; cepissent ibi degere et idolis
ut poted̃m ignorantes deseruire.
inmisit in eos dn̄s feroces bestias.
ad quarū deuastationē int̃ibant;
quo cōpto rex assiriorū. cui suis
cōmunicato consilio direxit
ei s quendā de sacerdotib; iudeoꝝ.
qui eos legitima diceret ꝙ docere et;
qui cū ei s diuinā legē t̃ra didisset
ut regū et paralipomenon nar
rat historia. cepunt timore co-
gente ed̃m colere. sed pristina
adhuc infidelitate uigente. nihil
ominus idola sua ñ desistere adorare;
Ipse igit̃ iudei abhominationi et
contēptui deputantes. samari-
tanos uocabant et plenos demoniis.
eoqđ demonib; deseruirent; Unde
et hoc ꝑ summo conuicio dn̄o obie
cer̃. samaritanus es tu. et demoniū
habes; uerū ille ñ se samaritanū ee
abnuit. ꝓp̃t nominis ipsius sacra-
mentū; Samaritanus iste. intelligit̃
dn̄s ihs̄ xp̄s; nā samaritanus. inter
p̃tat̃ custos; Unde et psalmista
dic̃ de dn̄o; Nisi dn̄s custodierit
ciuitatē. frustra et cet̃; Et is dē psalmista
cupiens liberari a bhis latronib;
dic̃; Custodi me a laqueo quē abscon
derūt mihi; Tunc ergo iste samarita-
nus id ē dn̄s ihs̄ iter faciens iuxta
sauciū ꝑ transiuit. hoc ē iuxta
genus humanū. qđ erat uulneribus
peccatoꝝ infectū. quando assump-
ta humanitate in simili itudine
carnis appar uit. ut ꝓp̃ peccatū
dāpnaret peccatū; Iter eius
fuit in hunc mundū. descensio
eius in uterū uirginis. natiui-
tas et ꝑ dicatio ipsius. passio
resurrectio. atq; ascensio;
hoc iter pagens dn̄s. uidit
sauciū genus humanū. hoc est
miserius est eius; Et ad ꝑpians.
et cet̃; tunc dn̄s ad ꝑpians sau-
ciati uulnera alligauit. quan-
do in hunc mundū ueniens. pec
cata que in hominib; inuenit.
redarguendo cohibuit dicens;

pñtentiã agite ꝛ ecce ; Infundens
oleũ etuinũ ; Uinũ plagis infusũ mor de-
oleũ uero lenit et mollit ; Oleũ ergo
plagis ſãuci dñs infudit ꝛ cũ ſpem
uenie pñtentib ; repmisit dicens ;
Adpinquabit regnũ cẽloꝝ ; Infudit
etiã uinũ ꝛ cũ errorẽ dãpnationis
peccantib ; et ñ pñtentib ; incussit
dicens ; Omis arbor que ñ facit fruc
tũ bonũ ꝛ ecce ; Et imponens illũ
in lumẽtũ suũ ꝛ ecce ; Lumẽtũ xpi est
humanitas eius ꝛ qua assumens ad nos
uenire dignatus est : In quo iumento
id ẽ corpore humano sauciũ imposuit ꝛ
qui a peccata nrã ipse in corpore suo
sup lignũ portauit ; De hac humanita
tis assũptione loquens spps ait dicit ;
Ecce dns ascendet sup nubẽ leuẽ ꝛ hoc ẽ
assumet corpus ponderepeccatoꝝ
nequaquã grauatũ ; hoc aũt ẽ est qd
hic dicit ꝛ uulneratũ iumẽto suo im
posuisse ꝛ qd et in alia parabola signi
ficat ꝛ In qua pastor bonus inuentã
ouẽ humeris suis imposuit ꝛ et sic
reportauit ad gregẽ ; Stabulũ aũt
in qd illud duxit pñs ecclã accipit ꝛ
In qua scã dei eccla animalia hoc est
fideles ꝛ frumẽto uerbi dei iugit alunt ꝛ
et sacratissimo diuini corporis pane
cfirmant ꝛ ; Stabularius aũt ordinẽ
pdicatoꝝ designat ꝛ quib ; scã ecclã
cõmissã ẽ axpo ꝛ ut pabulo uerbi
diuini eã reficere studeant ; mora-
liter itaq ; tunc quilibet sup iumentũ
dni imponit ẽ et in stabulũ ducit ꝛ cũ
ad baptismũ ueniens fidẽ sce trini-
tatis pcipit ꝛ et in societate sce ecclie

colloca ꝛ t ; Et alter adie ꝛ ecce ẽ ;
prima dies ꝛ tẽpus dominice incar
nationis ꝛ quando sicut scriptũ est.
sedentib ; in tenebris et umbra mortis
lux orta ẽ eis ; Altera uero dies est
post dni resurrectionẽ ꝛ in qua
splendor lucis sẽtie cũ claritate
eugtii ꝛ cunctis por bẽ gentib ; radi-
auit ; duo uero denarii duo testa-
mta significant ꝛ uetus scalicet et
nouũ ꝛ In quib ; ptni regis nomẽ et
imago ꝛ hoc ẽ cognitio et cultus plasmatis
ctinet ꝛ ; Altera igit die dns duos dena
rios protulit et tabulario dedit ꝛ quia
resurgens a mortuis aperuit discipu-
lis suis sensũ ꝛ et uerius q ; testamti
mysteria ꝛ ad eruditionẽ omnium
gentiũ illis patefecit ; Et qd cũq ;
superogaueris ꝛ ecce ẽ ; Uide amus
quid sup erogauer tabularii ꝛ id ꝛ
scilt predicatores ; Unus tabularius
fuit sce ecclie paulus apls ꝛ qui super
erogauit qd in duob ; denariis acce-
pit ꝛ cũ dixit ; de uirginib ; aũt pre
ceptũ dni nõ habeo ꝛ consiliũ aũt do ;
Et rursũ ; dns in qt ordinauit his qui
euglm adnunciant ꝛ de euangelio
uiuere ; nos aũt non usi sumus hac
potestate inter uos ꝛ neq ẽ ut mgra-
uare mus ; Cui rediens dns qd pmi
serat reddet ꝛ qui a ueniens ad iudi
cium dicit ei et similib ; ei us ; Euge
serue bone ꝛ ecce ẽ ; Quis hoꝝ trium ꝛ
ecce ẽ ; Interrogat dns doctorẽ legis ꝛ
quis hoꝝ trium pximus factus sit
sãucio iacenti ; utrũ sacerdos uel
Leuita qui ex ea dẽ gente immo ex

eá dē urbe erant et miscḋ iam in eū
nfecer: an potius samaritan alie-
nigena qui miscḋ iam illi impendit;
et ex responsione scribę patent ad-
pbat: nullū amplius nob ēpximū
quā illū q nrī miseret; Erat illi hs;
uade et tu fac similit; qḋ est dicere;
ut ostendas te veracit diligere epximū
sicut teipsū: uade et quicquid uales
inutilitate illius uel corporali uel
spīrali pmptus opare; Spīralit uero
pximus nr est nullus amplius: quā
xps: qui uulnera nra curauit; pximi
utiq; nob: pdiuinitate: qui an longe
ē a buno quoq; nrm; In ipso enī uiuim:
mouem et sum; pximus et ia nob fi-
er i dignatus: ex humanitate: qui
cū ee t longe a nob: ut pote immortalis
a mortalib; iustus a peccatorib;
descendit ad nos ut fieret nob pxi-
mus qui erat ante longinquus; diliga
mus ergo eū quasi dm et dnm nrm:
diligamus et quasi pximū: quia
ipse ē caput nrm; et confitat quia
nihil ē pximius: quā caput mbris;
Diligenter ergo sediligat: et ad con
templationē suā patriq; introducat:
Cū quo uiuit et regnat in unitate spūs
scī: ds: p cuncta sc̄a sc̄orū an̄; GBD

XV. POST PENTECOSTEN

LECTIO SCI EUG: SEC DM LUC

In illo tēpr: Dū iret ih̄s in hie
rusalē: transiebat p mediā samā
riā et galilea; et cū ingrederet quoḋ dā castellū:
occurrerūt ei decē uiri lepsi: et stan
tes longe eleuauerunt uocē suā dicentes;
Ihesu p̄ceptor miserere nrī; Quos
ut uidit ait illis; Euntes ostendite
uos sacerdotibus; Et factum est dum
irent mundati sunt; Unus autem ex
eis ut uidit quoḋ mundatus sit re-
uersus est cum magna uoce glorifi-
cans deum; Et cecidit in faciem ante
pedes eius gratias agens: et hic erat
samaritanus; Respondens autem ih̄s
dixit; Nonne decem mundati sunt:
et nouem ubi sunt; Non inuenti sunt
qui redirent et darent gloriam deo
nisi hic alienigena; Et ait illi; Surge
uade quia fides tua te saluum fecit;

Memor dns salutis humane ob quā pfici
enda celitus aduenerat: instante
iam passionis articulo: ibat in
hierusalē: non reformidans gentē
quālibet atrocē: quālibet sui effu
sionē sanguinis anxie sitientē; In
hierusalem enī ibierat templū dnī:
ibierat sacerdotiū iudeoꝝ: ibierat
cultus sacre religionis: ibiter in
anno appārebat omē masculinū
iudeoꝝ scḋm p̄ceptū legale; Et ideo
dns sepe adibat illā ciuitatē: cupi-
ens ibi plurib; adnunciare uerba
salutis: et sua ostendere miracula;
Uter go nec iter illius a miraculoꝝ
p̄conio salienū atq; immune uideret:
transeunte illo p mediā samariā et
galileā: et ingrediente qḋ dā castellū:
occurrerūt ei decē uiri lepsi: ita aut e-
rant legis decreto: a cōmuni domoꝝ
uel urbiū cohabitatione discreti;
Samaria nāq; ciuitas est: siue puincia;
Galilea uero: maxima pars est regni
iudeoꝝ; Nec legimus occurrisse
istos lepsos dnō: in uico aut in castello
uel ciuitate: sed potius intrinsecus:
qua lex p̄cipiebat ut quisquis lepsus
esset: p ministeriū sacerdotis ab omi
plebe separaret; Sed qua lepra
in una eaḋēq; cute diuersis p mixta
coloribus; fedū hominē reddit: in
congrue iuxta significationē
spīralem: lepsorū nomine signant
hereticos: qui unitate fidei non ha-
bentes: diuersis inficiunt errorib;;
Sciendū uero ē nullā esse falsā doc
trinā: quę n aliqua sit ueritate p
mixta: nisi aut aptē mendax fue
rit nō recipiat: aut si ex toto uera:
sed heretica nō sit; quę ad modū aute

uulnera in uniuſ corporiſ cute ap-
parentia diuerſis coloribꝫ; carnē
obducunt: Ita in uniuſcuiuſq; he-
reticidoctrina falſa ueriſ reſper
guntur: ut ſub obtentu ueritatiſ
falſitas inimica p̄ualeat; nā etiā
uenena porrigunt: priuſ ora cali-
ciſ melle linunt: utꝑ guſtū dulce
diniſ: pueniat ad poculū mortiſ;
Huiuſce modi aut̄ peſtes auctori-
tate principū ecclēſtaſ ꝓpellen-
dę: ut auctores ſeparātos a toti uſ xpi
anitatiſ ſocietate dejecti: magniſ
dn̄m Ih̄m uocib; ꝑſalutē recipien
da int̄pellare cogant; Unde bene
ſequit; Quiſ te terunt alonge; Ideo
alonge feceter nec dn̄o adꝓpinqua
uerunt: quia ut iā dict̄ eſt. a com
muni conſortio ſeparati erant; Et
leuauerunt uocē dicentes; Ih̄u p̄cep
tor miſerere nr̄i; alonge ſtantes
lepſi add̄nm uocē extollunt: ne
tumultuanta ſturbę ſtrepitu poſ
ſent aliquatenuſ impediri, Sed et
in parte ſpiritaliſ intellegentię
quā congruę Ih̄m heretici p̄ceptō-
rem uocant: In cuiuſ uerbis ſe re co
lunt deliquiſſe; d̄ūq; ad eiuſ magiſ-
terii regulā ſtudioſe feſtinant
recurrere: mox mereant optatę
ſālutiſ beneficia inuenire; Quoſ
ut uidit: dixit; Ite: oſtendite uoſ
ſacerdotib;; Inter omſ quoſ dn̄ſ
a diuerſis infirmitatib; multipli-
citer curaſſe legit: neminē illoꝝ
quib; curā impendit p̄ter leproſos
ad ſacerdotes mittere uoluit;

Cuiuſ re quidē ad litterā faciliſ-
intellectuſ: quia patet illū ideo
hoc egiſſe. ne calūniantib; ſibi ad
uerſariiſ: aduerſū ſe uideretur
lāculam inferre: dū quereretur
illū ſacerdotib; ſuiſ debitū hono-
rē ac reuerentiā n̄ deferre:
p̄ſertim cū leproſorū curatio a ſacer
dotib; ecclēſtaſ diſcernenda; Si uero
ſpiritaliſ in hoc intelligentia req
rit: conſtat quia illud ſacerdotiū
iudeoꝝ: typuſ erat ſacerdotii
regaliſ et xp̄iani. qd̄ nunc ꝑ di
gram in ecclā manet: quo etiā
emundam et conſecram omſ ad
ueri ſacerdotiſ membra ꝑtinentes;
Lepra uero: quatuor habet diffe
rentias ſignificationū; deſignat
eni infidelitatē pagan oꝝ: ꝓfidei
iudeoꝝ: errorē hereticoꝝ: et
maculas grauiū peccatoꝝ; Ab hac
tā multiplici lepra quicūq; expi-
ari deſiderat. neceſſe ē ecclēſiā
adeat: ſacerdotes req̄rat: utꝑ eoꝝ
miniſteriū ꝙui ualeat macula
peccatoꝝ; hinc ēq̄ ſaulus de cęlo
quidē ad oſtenſus: et tam ad ani
mā ꝑ ipſū regenerandus deſtinat;
hinc etiā cornelii angelus p̄ſēnet
ipſū exhortat: quatenus etiā petrū
accerſitū rep̄cipit; quo ueniente
et uerbū di cornelio et domui eiuſ
et amicis adnunciante: cecidit
ſp̄s ſc̄s ſup eoſ qui audiebant uerbū;
ut tam petrus deſtruit quin eoſ bap
tiſmo ꝑfunderet: quoſ ſp̄ūſco nouerat
conſecratoſ; multiplex eni miſtica

dī hanc p̄ latis ecc̄le sācerdotib; con
tulit potestatē uterē fīcentib; pe
nitentię sanctionē darent ⁊ eā de
salubri satisfactione purgatos ad
ianuā reconciliationis admitterent;
Sic diuinę uoluntatis p̄sidiis ordinatis
ut indulgentia dī nisi supplicationib;
sācerdotū queat optinerī; Et
factū ē dū irent mundatis; bene
dns uidens fidē ipsoꝝ misit eos ad sā
cerdotes ⁊ ante quā ad illos uenī
rent reddidit eis pristinā sanitatē;
nec illi uidere licet suo iudicio sed potiū
gra saluatoris credere ent eos ee sa
natos; Unus aut ē ex illis ⁊ cetera;
Unus iste qui ceteris ingrate abeuntib;
solus redit saluatori gras agens;
unius ecc̄le deuotā dō humilitatē
significat; quę uere dō cotidie grates
exsoluit; quia repsis p̄sumptionis suę
cogitationib; ⁊ infirmitatē suam
humiliter aspicit; de bonis quę agit
nihil sibi tribuit; sed oīa diuina
clemētię ap̄cedere ec̄ fatet; lure aut
in faciem cadere dicit; qd p̄ p̄e electo
ꝝ est; In faciem ergo cadit; qui de
malis quę p̄petrat erubescit; Cōra
dep̄secutoribus dnī dicit; qui ab ier
ecce cidet retrorsū; Et de amatore
mundi sub metaphora Ascensoris equi
p̄ Iacob dicit; ut cadat Ascensor eius
retro; reprobi enī retro cadunt; quia
dū mala p̄terita modo ante mentis oculos
ducere neglegunt; post modū retro
hoc ē ad supplicia ec̄ nāq p̄ uidere no
luer; infelicit deuoluunt; Et hic
erat Samaritan; id est alienigena; sepe

legim in euāgelio; quia gentiles uenien
tes ad dnm ut eū audirent et sanarent
ab eo; sanitate p̄cepta gras dō referre
studuer; Iudei uero eius iugit miracula
uidentes; et ab eo mundationē p̄cipien
tes; semp ingrati p̄stiter; Spiritalit
Samaritan quī interp̄tat custos; signi
ficat unuersitatē p̄populi gentilis p
fidē ad dm cōuersi; qui custodiā habet
ad humilitatē seruandā; dū enī gentilis
ad dm cōuersus; omē bonū qd habet
et tribuit a quo accepit; p̄fecto bene
ficia sibi diuina tacit cōlata uigilanter
custodit; decantans cū psalmista; fortitudinē meā ad te custodiā; et cet;
Respondens aut ihs; dix; nōne decē
et cet; merito saluator eos qui ingrati
p̄seuerant quasi ignotos requirit
cū dic; Noue ubis; sicut enī eos quos
eligit scire cōprobat; ita et eos quos
reprobat nōn incongrue nescire dicit;
Unde et quib; dā in fine dicturus ⁊
nescio uos; nō qd lateat dm aliquid;
sed quia impios ⁊ uias quoꝝ figurā isti
p̄tendunt lepsi; quasi ignotas repro
bat; sicut et nescire mentiri uir
uerax dicit; qui labi p̄ mendacium
dedignat; nō quo si mentiri uelit nescia;
sed quia falsā aloq̄ ueritatis amore con
tēpnat; dicit ergo dns; nōne decē; et cet;
Nouenarius numerus sub uno in aug
mentū suū p̄cipiat; quandā fōr mutām
unitatis explet et in denarium surgit;
Quo numero id est denario tanta fit
cōplexio; ut ultra illū alius nume
rus nō excrescat; nisi hic id est denari
us repetat a capite id est ab unitate;

finis.

Unum ergo ad unitatē ſuā cuſtodiendā-
ñ indiget nouē; nouē uero indiget
uno: utq; dī effigies unitatis comple
atur: ideſt denarius; ſimilit̄ et illi qui
ſ intra unitatē ſc̄e eccl̄e collocati qui
deſignant p̄ unū: ñ indigent auxilio
eo4 qui extra ſunt poſiti p̄ infidelitatē;
Illi uero qui foris ſ. indigent adiutorio
electorū: ut p eo4 miniſterium et in
t̄ceſſionē mereant ſc̄e eccl̄e incor
porari: q̄m aliter ſaluari ñ poſſ; Nonē
inuentus et cet̄; ſupra de cē mundatos
aſſeruit: nunc autē neminē dicit in
uentū qui rediret et dare et q̄ tam do-
niſi illū alienigenā; luxta litteram
faciles homine uidet̄ corpore ſana
tū: et tam p̄ ſiſtere ingratū; Spīt̄alit̄
autē mirū cur iſtos dicat ee ſanatos:
qui grādi de infidelitate ad fidem
conuertuntur: et tam p̄ manere eos
ingratos; Si enī p̄ fectē mundus eſt
aliquis p̄ fidē et baptiſmū: quomodo
ē dō ingratus cuius miſcdia ab in
fidelitate adductus eſt ad fidem:
Et ſi ingratus: quomodo mundus:
Sed ſciendū quia ſ quidā in congre
gatione fideliū. qui mundant̄ur
quidē p̄ fidē et baptiſmū: ingrati
uero ꝓ bona operatione p̄ſiſtunt;
de quib; dicit apt̄s paulus; Cū cognouiſſent dm̄ non ſicut dm̄ glorificauerunt aut grās egerē; Cū enī dicit eos dm̄ cognouiſſe: oſtendit mundatos ee aleprā infidelitatis p̄ baptiſmū; Cū uero addit non glorificaſſe illos dm̄ nec illi gratias egiſſe:
accuſant̄ur ingrati; Et tam illi;

Surge tu ade; ſurge ui delicet auicii ſ
peccatorū: et p̄ ge ad opationē uirtutū;
qui a fides tua et cet̄; quib; uerbis apte
oſtendit̄: quia ſi fides ſua hunc ſaluum fit
qui ad agendas grās ſaluatori humilit̄
redit: abſq; dubio p̄ dicit illos qui de
p̄ceptā ſanitate ingrati: mundatori
grās rependere neglexerē; ſpīt̄alit̄
quoq; poſſum̄ intellegere: quia ſi
illos qui intra ſcām eccl̄am conſiſtunt
fides ſua ſaluos facit: p̄ cui dubio eos
qui extra manent infidelitas ſua dāpnat;
Illud et iā in iſto qui iacens ante pedes
dni ſurgere iubet̄ oſtendit̄: quia qui
fidē rectā cū humilitatis obſeruatione
tenent: atq; cōditori ſuo ſe humilit̄
ſubdunt: quo4 figurā iſte p̄tendit
qui mundatus ad grās dō agendas
redit: p̄ diuini uerbi conſolationē
a peccatis reſurgere et ad opa uir-
tutū iubent̄ accedere: donec creſcentib;
uirtutū cotidie incrementis ad illā p̄
fectionē ſublimit̄: in qua dm̄ deo4 in ſion
p̄petuo contēplari mereant̄. am̄;

EBDXU POST PENT̄
LECTIO SCI EUG: SCD̄M MATHEU̇

In illo tēp̄r: Dixit IHS diſcip̄t ſui;
Nemo potest: duob; dominis ſer-
uire; aut enī unū odio habebit et
alterū diliget: aut uni adhęrebit
et alterū contemnet; et reliqua;
Hęc uerba redemptoris nr̄i
ad cautas iſtius ſeculi euitandas nos
inſtruunt: ut et temporalia con
tēnere et cęleſtia ſemp̄ ſtudeamus
appetere. [illegible]; nemo inquit
potest: duobus dominis ſeruire;

que sententia iuxta litteram etiam
non exposita claret: quia scilicet
nemo duob; dominis carnalibus
ita potest seruire: ut ambobus
equaliter placeat: utrisq; equa
liter obsequat; Spiritali uero
intellectu quisint isti duo
domini: subsequenter ostendit
cū subdit; non potestis dō seru-
re et mammone: id est xpō
et diabolo; que enim participa
tio xpō et diabolo? aut luci ad
tenebras? mammona apud
hebreos uel syros: diuitie di
cuntur; punice autem māmon:
lucrum uocatur; utrūq; autem:
ad unū finem pertinet; adtenden
dū ergo quod non ait: non potestis
dō seruire et diuitiis possidere:
sed non potestis inquit dō ser
uire et diuitiis; nam antiquos
patres nouimus tempora liter
diuites fuisse: quos tamen
indubie constat p fectissimos
in dī seruitio extitisse: diues
namque fuit abraham: diues
Iob: diues dauid: alii q;
quamplurimi; Sed isti quamuis
habuerint diuitias: non seruie
runt diuitiis sed dō: quia spem
suam diuitiis nullo modo com
miserunt: nec custodierunt
eas ut serui: sed distribuerunt
ut domini: tenentes eas in
usu non in desiderio: et tanquā
exlatere sibi datas ut aliter
dispo nentes: memores

psalmi precipientis; Diuitie
si affluant: nolite cor apponere;
Quisquis ergo custodit diuitias
ut seruus et non distribuit eas
ut dominus: seruus est diuitiarū;
et seruiendo diuitiis compellitur
seruire diabolo: quia cupiditate
diuitiarum implicitus: diabolo
se subdit: qui merito sue prauī-
tatis terrenis rebus prepositus
est. et ad hō princeps huius
sc̄i appellatur; Aut ergo dn̄s;
unum dominum odio habebit
homo id est diabolū: et alterū
diliget id est xpm: Aut unum
sustinebit uide licet diabolum
tanquam durū et asperū dominū:
et alterum contemnet et despi
ciet: hoc est dm̄; Et notanda
proprietas: uerborū dominico-
rum; Cum enim premisisset dn̄s
dicens: Aut enim unum odio habebit
et alterum diliget: non est
subsecutus econtra ut diceret:
Aut unum diliget id est diabolū:
et alterū odio habebit hoc ē dm̄:
quia nulla mens hominis tam
peruersa est que dicat: Aut
dn̄m se odio habere: Aut diabolū
diligere; Conuenienter autem
addidit: Aut unum sustinendū
hoc est diabolū: et alterum
contemnendū uidelicet dm̄;
Contemnit enī dm̄ sed tamen non
odit: quisquis precepta illius
contradicendo despicit; sustinet
diabolum tanquam durum et

crudelē habeat dn̄m sed tam̄ non
diligit: qui cūq; p cupiditatē diui
tiarū illi se subdit. qui princeps
mundi habet dicente dn̄o, uenit
princeps mundi huius: et in me non
inuenit quicquā; sed licet illū sus-
tineat tanquā crudelē dn̄m: n̄ tam̄
diligit ut ia dictū est; uerbi grā;
si quis in aliqua domo ancille
cuiuslibet hominis potentis copulat:
etiā si n̄ diligat eū cuius ancillam
diligit: p pter uim tam̄ sue cupi
dinis dura sustinet seruitutē: su-
biacendo sc̄illi cuius ancillā sibi con
iunctā diligit; Sic et homo diligens
diuitias: seruus est diaboli qui cāpit
et princeps: Amatorū mundi; Ideo xiij.
dico uob: et cet̄; Tanquā dicat; quia
dixi n̄ posse uos seruire deo et cupidi-
tatib; mundi: ideo dico uob ne solli-
citi sitis in aggregandis diuitiis: quib;
mens implicita. Alienet ab amore
sui creatoris; sed cū primo homini
a dn̄o dictū sit. In sudore uultus tui
comedes panē tuū: quidē q d n̄ dis-
cipulis simmo cunctis fidelib; p cipit:
ne solliciti sint quid manducare et
bibere uel induere debeant: n̄ū q d
phibet hominē laborare. qui prius
iussit in sudore uultus sui panē comedere:
nequaquā; sed in his p ceptis dominicis 2 m
illa differentiae adtendenda: ut
unusquisq; ea que corpus ad cibū uel
indumentū flagitat p curare studeat:
ne deficiendo; his que naturalis fragi
litas exp̄cit: utpote sine q b; n̄ ualet
subsistere: etiā ipsa uita genuino ad-
iutorio priuata deficiat; sollicitudinē
autē in his adhibere uetat̄ am̄: q d intel
legit cura superflua; Unde pulchre
hanc uetere sit a diffinier: ut dice
rent sollicitudinē ee egritudinē
animi cū immoderata cogitatione;
In hoc autē q d dicit? ne solliciti
sitis? anime ut quid manducetis? quaestio
querendū utrū cibus iste corporeus
quē sumimus: ad animā que est
incorporea. An ad corpus p taneat;
Ad q d dicendū. Anima hoc loco p
p sentia uita que alimentis acue tur;
retinet posita ee: in cuius causa
labor exercendus est ad ea sustenta
tandā: sollicitudo autē tollenda:
ut habentes uictū et uestitū his
contenti simus; siue anim̄ ipso
corpore quo contanet est posita
a parte scilicet totū; sicut legimus
descendisse iacob in egyptū in
animab; lxx: cū animas non
absq; corporib; descendisse ma-
nifestū sit; Ceterū de spitalicibo
ac uestimento: ual de nos semp
oportet ee sollicitos; Nonne finis.
anima plus est quā esca et cet̄;
ex his duab; substantiis constat
homo: anima uidelicet et cor-
pore; Ammonet ergo nos dn̄s
hac sententia: ut hominem in
multo ampliꝰ nob dn̄m dedisse:
in eo q d nos cū non essem cōposuit
ex anima et corpore: qui sit ali
mentū et tegimentū: ut sit sensus;
qui maiora uob p stitit id: animā
et corpus: p stabit utiq; et minora

uictū uidelicet et uestimētū; Respicite uolatilia cęli: et cet; ducit nos dns ad considerandam minorā opā: quatinus ex reb; minorib; maiora nob faciliū psuaderi possint; nullieni dubiū ē: qđ homo maius sit quā aliqđ uolatile; homo ad imaginē et similitudinē dī factus est: uolatile uero creatura quidē dī est: sed tamē irrationalis; et cū morte corpore: morte et anima; homo uero quā uis moriat corpore: animam tamē uiuit cū dō; Attergo; Respicite id: considerate uolatilia cęli: qm̄ nec serunt neq; metunt hoc ē non colligunt neq; congregant in horrea uidelicet in granius: et pater cęlestis pascit illa; Hoc ē absq; ulla sollicitudine et sine aliqua sua puidentia nutui dī alunt; Si ergo uolatilia quoq; mortalis: anima puidentia sui creatoris alunt: multo magis homines quib; ęternitas repmittitur: illius munificentia gubernant; qui dā plus appetentes sapere quā oportet: uoluerunt hunc locū allegorica interpretatione discutere: dicentes uolatilia cęli angelos designari: qui absq; ulla curā uiuentes ppetua securitate et quiete potiunt: non attendentes illud qđ sequit; nonne magis uos pluris estis illis: simplicit ergo hęc sunt accipienda: et ad hoc posita sunt ut dere ab; minoribus; maiora psuaderent; Nonne magis uos pluris estis illis: non dic plures estis: qui a plures ad numerū ptinet: sed pluris id: carioris ptii estis. hoc ē plus ualetis; Rationale enāq; animal qđ: homo: sublimius ordinatū: in rerū natura: quā irrationabilia sicut is sāues; Illę enī cū corpore morientes: anima quoq; intereunt; homo uero et si cū corpore mortalis: animata tamē immortalis ps sit et: siue adq; tam siue ad pęnā; Quis aut ē ut rm̄ cogitans: et cet; sensus: si ē aliquis ut rm̄ qui ad creaturā sui unū adicere cubitū possit ut uel longior uel latior uideat: cogitet qui ē ius modi ē quomodo illud uestiat et pascat qđ ipse sibi adiecit; Ceterū qđ dī creauit: et cū sine ura sollicitudine uestire ac pascere et curabit; Illi ergo relinquite curā tegendi corporis: cuius cura facta ē est utrāque creatura corpus habeatis; Considerate lilia agri: et cet; dederat documentū de alimentis ex cōparatione uolatilium cęli: dandū erat et ad uestimentis ex emplū collatione liliorū agri; lilia aut ē agri pomis; herbis posita nouerim: quę non laborant increscendo neq; nent: id: filanto quem ut pulchra sibi indumenta coaptent; De quib; sequit; dico aut ē uob: qm̄ nec Salomon et cet; In tot is regem israhelitarū Salomonē ditissimū fuisse regū narrat historia; qui inter reliquas dignitatū diuitias decore uestitū pollebat: adeo ut singula ministrantiū officia cū omib; sibi subiectis ppriis ac singularib; uterent indumentis; sed quā uis tanto honore fuerit decoratus: nonē tam tanta

pulchritudine cooptus sicut unū
ex ipsis subaudit lilium; et reuera que
textura aut pictura exercitū mulie
rū uale et floribus coequari? quid ita
rubet ut rosa? quid ita candet ut
lilium? Clauero uiole colore pulcher-
rimū. nulla purpura superare nulla
uale tinctura supgredi; qd autē
nec Salomon in omni gla sua? In omni
gla qd dicit idē in magnitudine regni.
in pulchritudine deliciarū. uel ut
diximus in distinctione et uarietate
uestiū; Cur autē hanc de lilio similitu
dinē p̄misit. subdendo manifestat;
Si autē fenū agri et cet; fenū agri idem
appellat. qd et supius lilia agri; omnis
uis delicet herbas. pulchris coloribus;
decoratas; Cras autē in scripturis p
futuro tēpore accipit. dicente Iacob;
Exaudiet me cras. iusticia mea; et in
Samuhelis phantasmate. phitonissa
loquit ad saulē; Cras eris mecū; et est
sensus; Si dē ea que certo decidunt et
marcescunt. fenū uidelicet qd hodie
est in suaui uiriditate et cras in clibanū
idē ignē mittit. tanto decore
circūdat. quanto magis ea que uob
necessaria sunt prouidebit qui ad uitā
pertinet sempiternā. minimos autē fide
appellat apte. quia nec dū fidei p-
fectę culmen subierant; Unde et
dnō dicebant. Augenob fidē; Nolite
ergo sollicite esse et cet; notandū qd
nāit. nolite querere uel sollicite esse
de cibo aut potu. sed quid inquit
manducetis aut bibatis. et cetera;
Ubi illi pprie notant qui in congre-
gationib; constituti. spreta cōmunione
aliorū. lautiora uel austeriora p
ceteris cū quib; habitant. alimenta
uel indumenta requirē; Hęc enī omnia
gentes inquirē; Exceptis paucis iudeis
qui legē habentes dīnę uenerabant.
reliquę pene uniuersę orbis nationes
idolis seruientes. gentes appellabant; de quib; hic dns dic. hęc omnia
gentes inquirē; Illis scilicet qui ignorant
dm. qui nescium aliud cogitare quā
terrena. quib; nē est cura futuroꝝ.
sed tantū p̄sentib; delectant; Cōparati enī sunt iumentis insipientib; et
similes facti sunt illis; Scit enī pater ut
qui ab his omnib; indigeat; hinc q dā
supfluę dogmatizantes obiciunt;
Si dīs inquiunt ante quā petam. scit
q b; indigem. quid necesse ē ut eū
p nris necessitatib; exorem. ergo
frustra. scienti loquimur; Quibus
respondendū ē. quia non sumus
narratores sed potius rogatores;
aliud ē enī nescienti narrare.
aliud scienti humiliter exorare;
Vult ergo se peti a nob quid nouit
et ea eaque petere debeam. ut
nra petitio p mīa consequa. tur;
Querite ergo primū regnū di. et cet;
primū non ponit hoc loco pro
numero. sed p qualitate; primū
idē ante oīa et supoīa. querite
regnū di; Regnū autē di in scis
scripturis quatuor modis accipit;
aliquando enī significat p̄sentē
ecclam. ut illud; Omis scriba doc
tus in regno cęlorū. hoc ē in p̄senti

ecclia; Aliquando scām scriptu-
turā; uel illud; auferet auob
regnū dī: id est intelligentiu
diuinarū scripturarum; Ali
quando celestem patriā; ut
ioh's dicit; penitentiā agite:
Adppinquauit enī regnū celo
rum; Aliquando uerō significa
cat ipsum dnm ihm xpm; sicut
ipse loquitur Ad iudeos; regnū
nū dī: intra uos est; id est xpi:
phumanitatē inter homines
habitat; Et sicut in ps lectu
lectione cū dicit: Querite
primū regnū dī: et iusticiā
eius; Ille iusticiā dī quē ip-
quibona opa exercens: dicit
et pceptis illius in omib; ob
tempat; Et hec omā adicien
tur uob; Quia adhuc in hac
uita manentes: absq; alimētis
et indumentis illa transire
non possumus: cū premisisset
primū querere regnū dī et ius
ticiā eius: statim adidit; Et hec
omā bona sub audis temporalia:
adicient uob; ubi notandū:
qd ideo iubent maiora queri
id est regnū dī et iusticiā eius:
ut minora possint consequi: di-
bona uite presentis; de quib; ñ
dixit dabunt sed adicient: tan
quā uidelicet necessaria quib;
non fruamur sed quasi in itinere
positi utam; temporalitas enim
in usū nob debet ee: ad ptinitatē
uero toto adnisu oportet nos
tendere: ne si hic peregrinatio-
nē patrie pferamus: ad illā ad
quā festinant electi patriā: re
rū tēporaliū defixi obstaculo
puenire nequeamus; nos igitur
monitis nri saluatoris instructi
nos iqueramus cū gentib; dmīg
norantib; bona solū modo terre-
na sed potius eterna hoc ē dnm
ihm xpm: uel hic in psentia bip-
so pos simus bona temporalia
adipisci: et in futuro eterna
beatitudinē promereri: ipso
largiente qui uiuit et regnat dī
in secula seculoy am; EBD;

XLIJ - POST PENT; CAV

LECTIO SCI EUG SCD AM LU

VIIIJ. In illo tēpr: Ibat ihs in ciuita
tē que uocat naim: et ibant
cū illo discipuli eius et turba
copiosa; et reliq; Beato hie-
ronimo docente discimus: quia
naim ciuitas est galilee puin
cie iudee oy; duob; milib; distans
a monte thabor: In quo monte
docuit dns octo beatitudines
et pene omā mandata nouitesta
mti; Cuius porte adppin
quans dns: obuium hā buit
corpus defuncti qd ad tumulan-
du extra ciuitatē efferebat: q
unicus erat matri: quia preter
illū alium non habebat; Et ibam
cū illo discipuli eius: et cetera;
Quare turba multa ierit cum
dnō: ioh's euangelista manifes
tat cū dicit; Quia uidebant

signa quę faciebat; quia enī
dn̄s quocumque ibat miracula
faciebat: idcirco ibant cum eo
discipuli eius adherentes ei:
ibat et turba copiosa; Hęc autē
uirtus a sāluatore mirabiliter
patrata: iuxta historiam
apertissima est; Ceterū spiritā
liter intellecta: non modicam
edificationem audientium
mentibus subministrat; defun
ctus enim iste: iuxta spiritalem
uel moralem intelligentiā qui
extra portam suę ciuitatis multis
intuentibus est exportatus:
significat hominem peccatis
mortuum et loetifero criminū
funere soporatum; qui cum
inanima mortuus existat:
ipsam tamen mortē animę suę
non iam occultis cogitationū
latebris contegit: sed sicut
per ostia ciuitatis: ita p indiciū
prauę conlocutionis uel malę
operationis suam pessimam
uitam: malo exemplo ad mul
torum noticiam producit; nec iā
peccata sua erubescendo abs
condit: sed audacior factus
in malum: ea imitanda aliis
proponit; de talib; propheta
dicit; peccatum suum quasi
sodoma predicauerunt: nec
absconderunt; et rursum ad
peccatricē animā; fronsinquit
meretricis facta est tibi:
noluisti erubescere; per

XI.

portam uero ciuitatis qua
defunctus efferebatur:
unus de quinque sensibus
corporis intelligitur;
quinque enim sunt: corporis
sensus; uidelicet uisus:
auditus: gustus: odoratus
et tactus; Ciuitas enim
unius cuiusque animę:
corpus eius est; In quo tanquā
in ciuitate: clausa in
habitat; per cuius ciuitatis
portas mortuus effertur:
cum quis per aliquem corporis
sensum malę uoluntatis
indicium ostendens: mortuū
se inanima esse declarat;
uerbi gratia; qui uiderit
mulierem ut concupiscat:
per portam oculorum suorū
signa suę mortis emittit;
dum quilibet aurem suam
aperit ad uerba ociosa
et cantica turpia: uel ad
suscipienda detractionis
uerba: hic talis aurem suam
efficit portam mortis animę
suę; Similiter qui seminat
inter fratres discordias:
cuius os loquitur uanitatem:
qui non solum ociosis sed et
nociuis sermonibus linguam
suā accōmodat: ossium porta
mortis efficitur: per quam
mortuus extrahatur;
pari modo quod de his diximus:
de ceteris est sensib; sentiendū;

finis.

Hinc ꝙ pheta alibi deplorat dicens;
Intrauit mors p fenestras nras;
Rursumq; ; Oculus meus dep̄ datus
est anim̄ meā; quem ad modū enī
si hostis p fenestras intra urbem
iacula intorqueat: inter cl usos
sauciat et occidit: ita maligni
spūs cū p aliquem desensib; corporis
tēlū temptationis in mentem
adegerit: mox animā a suo statu
deicit: ac pestifera interc̄tione
ꝑimit; pro inde diuina ꝓuidentia
a nobis est humiliter implorandā
ut cunctas ciuitatis nostre portas
custodiat: quas ne seuiens
inimicus obsideat: ipse eas
contra machinas illius misericor
diter claudat: et in portis nris
laudem suam iugiter adnunci
ari ꝑmittat; non aut̄ transeunt
intuendū est: quod hic ipse defun
ctus filius unicus matris suae
fuisse perhibetur; licet enī ecclesia
que est mater cunctorū credentiū
ex multis sit collecta per sonis:
rectissime tamen singuli quiq;
fideliū: uniuersalis ecclesie se
filios confitentur; nūc electus
quilibet quando ad fidem instru-
itur: filius est; quando alios
instruit: mater; Sic paulus
apostolus: maternū fidelibus
affectū impendens aiebat; filioli
mei: quos iterū parturio; Et hec
uidua erat; hec uidua: scām
ecclam significat; que uidua
dicitur: hoc ē a uiro diuisa; post
quam enī xps uir illius qui et redē
ptor eius per ascensionem humani
tatis abiit incelū: sca ecclia tanquā
uidua remansit interris; Un de
scriptū est; Non est uir in domo sua
abiit uiā longinquā: sacculū pecu
nie secū tulit. In die plene lune
reuersurus est domū suā; Cuius
sententie: talis est intellectus;
non est uir in domo sua: id est hu
manitatem n̄ est xps in ecclia sua;
abiit uiā longinquā: qua ascen
dit incelū; sacculū pecunie secū tu
lit: id ē humanitatē plenā diuinitatis
thesauro: sup celos exaltatā in pa-
tris dextera collocauit; In die
plene lune reuersurus ē domū suā:
id ē impleto numero electorū in
ecclesia: in fine mundi rediturus ē
ad iudiciū: ut assumat sibi sponsā
ecclam suā; Et turba ciuitatis
multa cū illa; non casu aliquo sed
diuinitus credit actū: ut multa tūr ba
dnm: multa uidua comitaretur:
quatinus tanto conspecto miracu
lo: multi testes: multi existerent
laudatores; Quam cū audisset
dns: et ecce; pulchre euangelista
primo dnm tanquam uerum
hominem misericordia motū fuisse
demonstrat: ac deinde tanquam
uerum dm mortuū suscitasse com
memorat: ut et in compassione
qua uidue misertus ē: exemplū
nob imitande pietatis tribueret:
et in effectu miraculi potentiā
diuinitatemq; illius qua et iam

mortuos suscitauit. admirandā
et p̄dicandā p̄ponere et; noli inquit
flere; tanquā dicere et; Cessa quasi
mortuū plangere. quē p tinus ui
debis a mortuus resurgere. Et
accessit et tetigit loculū. hoc ē
feretrū in quo mortuus ferebat.
qd a ferendo nom̄ accepit. h1
aut ē qui portabant. steterūt; Cum
uidissent dn̄m ad p pinquantē.
qui mortuū ferebant steterunt.
cupientes mis cdiam illius in resus
citatione mortui cernere; loculus
in quo mortuus ferebat. conſci-
entiā male desperati hominis pec
catoris significat; baiuli qui mor-
tuū ad sepeliendū portant. uel
immunda desideria que homine
ad interitū p trahunt accipiunt.
uel certe con loquia mala socio4.
qui dū blandis lenocinijs animā in
securitatē mittunt. quasi mortuū
ne surgere ualeat in defossa
tellure sepeliunt; Dn̄o ergo locu-
lū funeris tangente baiuli subsis
tunt. quia dū dn̄s cor hominis pec
catoris p internā inspiratione
compungit. carnalia et immunda
desideria atq; mala con loquia
decipientiū socio4 ct̄a nuo con-
quiescunt; Sicq; in semet ipsos
reuersi. dn̄m aduitā uocantē au
diunt. uocantiq; dignis conuersi
onis fructib; respondent; Et ait;
Adolescens. tibi dico surge; mortuus
quidem erat ille. sed quia dn̄o om̄ā
uiuunt. mortuo uel uti uiuo loque

bat dicens. tibi dico surge; Et
resedit quierat mortuus; Int̄ dictū
dn̄i et factū. nulla distantiae; Ipse
enī dixit et facta. mandauit et creata.
Et om̄a quecūq; uoluit. fecit in cēlo
et in t̄ra; Et cepit loqui; post re-
1
suscitationē suā mortuus loq cepit.
ut uidelicet hoc uera resurrectio
illius monstraret. quatinus non
phantasma seductas crederet;
Et dedit illū matri suę; mortuo
resuscitato et p fecte sanitati res-
tituto. dedit illū matri suę; Spūalit
uero mortuus resurgit et residet.
cū pinte nā cōpunctionē a morte
animę peccatoꝝ reuiuiscit; Incipit
loqui. cū uerbo exhortationis atq;
exemplo suę conuersationis alios ad
pēnitentiā inuitat; reddit matri-
2
cū p sacerdotale ministeriū cōmu-
nioni reformat ecclę; Accepit
aut ē omīs timor. et cetera; Sicut
resuscitatio istius mortui quę uisibilit
in corpore facta ē. p uocauit ho-
mines ut exterius ad miraret.
ita et resuscitatio spūalis quę cotidie
in anima b; fideliū fit. admonet nos
ut interius a morte animę resur
gere studeam; quanto enī pericu
losior; ē mors animę a dura rede-
untis. tanto plures illius corri
gunt exemplo; nā p exemplū
dauid regis et p phetę. ac beati
petri apli. qui pēnitentes a morte
animę cito surrexer. multi
pēnitentes salutē meruer; qui
quo maioris et altioris gradus

: ac despatio

fuer⁹ eo periculosius cecider⁹; & quo grauior fuit casus illoꝝ eo pietas dn̄i erigentis gratior in eis emicuit; quo uero ampliꝰ pietas dn̄i in eis apparuit eo firmior spes salutis cunctis ad pen̄itentiā uenientib; repmittit. Quia pphet⁹ magnus⁹ surrexit in nob; Simplices turbe ignorantes legem et pphetas aduentum filii dei iudeis repmittentes⁹ cū uiderent dn̄m hominē int̄ homines corporaliter conuersantē⁹ et ex uirtute diuine potentie mirabilia opera facientē⁹ putabant eū unū ee ex pphetis qui aliquando in populo israhel uidelicet miracula facere soliti erant⁹ et ideo errore decepti clamabant dicentes; pphet⁹ magnus⁹ et cet̄; Sed quia uisū est quadā deuotione animi errarent iste turbe⁹ non in toto tam̄ errabant; In hoc enī errabant⁹ q̄d eū purū hominē tantū esse putabant; In hoc aut̄ nequaquā errabant⁹ q̄d eū pphet⁹ esse dicebant; ipse enim ueru⁹ erat pphet⁹; quia que uentura erant uerissima assertione p̄dicebat; n̄a et ipse dn̄s pphet⁹ se ee testat̄⁹ cū dicit; non capit pphet⁹ perire⁹ extra hierusalē; et alibi; non ē inquit pphet⁹ sine honore⁹ nisi in patria sua; Quia d⁹ uisitauit plebē suā; uisitauit aut̄ d⁹ plebē suā⁹ mittendo uerbū incarnatū in mundū⁹ q̄t pia sub uentione illā liberaret⁹ et a longa infirmitate immo a morte qua diutius torpebat redimeret; Nec; solū modo plebē suā uisitauit⁹ sed etiā cotidie fideles suos uisitat p eugt̄m suū⁹ p dicta pphet⁹ rū⁹ atq; p exempla precedentiū patrū; uisitat etiā plebē suā dn̄s⁹ cū unicuiq; electoꝝ p administrationē sci spūs⁹ uel terrore ē̄t ni supplicii uel dulcedine patrie cēlestis intrinsecus demonstrat⁹ et quē ad modū a morte animē resurgere ualeat⁹ occulta inspiratione edocet; Interea conlatis quatuor euangelistarū narrationib;⁹ tres mortuos inueni⁹ ad nō suscitatos⁹ quā uis plures eū resuscitasse dubiū non sit⁹ licet scriptū n̄ legat̄; multi ergo dicit beatus Augustin⁹ sine dubio ad nō sunt corporaliter suscitati⁹ sed n̄ frustra tres cōmemorati⁹ filia scilicet archisinagogi⁹ adhuc intra domū mortua iacens⁹ et iuuenis iste extra portā delatus⁹ et Lazar⁹ quatriduanus iam fetens⁹ qui tres mortui⁹ significant tria genera hominū peccatoꝝ quos hodieq; a morte animē in sca ecc̄la resuscitat xp̄s; Sed uideamus⁹ que sint iste tria genera mortiū; Sunt n̄ q; n̄ nulli qui male cogitationi cōsentiunt⁹ et peccatū quidē intus in corde habent⁹ in facto tam̄ nondū ostendunt; sed ut

saluatoꝛ peccatoꝛes huiusce modi
seuiuificare posse significare et
suscitauit archisinagogi filiā adhuc
intra domū iacentē: quasi in equicū
delicti in secreto cordis latentem;
Alii puer se cogitationi inhęrentes
post cē sensū peccata labunt in factū.
tanquā extra ferentes mortuū: ut
qđ latebat in secreto iā appareat
in publico; sed nec ista quoq; si pęnite
ant sint desperandi qđ non possint ad nō
in animā uiuificari: dns iuuenē ex
traportāciuitatis elatū suscitauit
et matri reddidit: quia anima a pec-
cato resurgere faciens unitati scę
ecclę restituit; Quid aūt nō solū
cogitando uel faciendo in licita
peccant: sed etiā ipsa consuetudine
peccandi sequasi sepeliendo obruunt;
sed ut etiā talib; spes uenię nō deesset:
sitam assint cogitationes sollicitę
quę sup eoꝝ salutē expō in uigilent
tanquā deuotę sorores: suscitauit
Lazarū quatuoꝛ iā dies in monumē-
to habentē; simul etiā ut ostenderet
dns leuiora peccata quę in corde
et cogitatione fiunt: leuioris pę-
nitentię remedio posse curari:
puellā in conclaui iacentē breui
ac facillima iussione euocat dicens:
puella surge; quā ex ppā facilitatē
resurgendi: tā mortua fuisse nega
uerat; Ut aūt ē demonstraret ex gra-
uiora peccata quę absq; uerecundia
alius imitanda apponunt: uel quib;
longa cōsuetudine peccatoꝛ nere-
surgere ualeat deprimit amplioꝛi

+ Adolescens: tibi dico surge;

remedio pęnitentię indigere:
elatū foras iuuenē pluribus uerbis
ut resurgere ualeat cōpellat di
cens: Lazarū uero resuscitaturus:
claustra monumenti reuelli cepit:
fremuit spū: rursū fremuit:
lacrimatus est: et uoce magna
clamauit: Lazare: ueni foras;
quartus uero mortuus dnō Adis
cipulo nunciat: sed hunc nō resus
citauit: quia defuerūt qui peius uita
dnm pcarent; qui mortuus eos
significat: de quib; Iohs ait: est
peccatū ad mortē: nō pro illo :dico
ut roget quis; peccatū enī ad mor
tē est: In peccato usq; ad mortē
pseuerare; quicūq; ergo in aliqua
ex supradictis tribus; mortibus; animę
se iacere cognouerit: peniteat
necesse est factoꝝ: et fidelium pces
sibi cōiungens: diuinā iugit pcet
clementiam: ut celeritē aduitam
resurgere mereat. Am; EBD.

XVII: POST PENTEC.

LECTIO SCI EUG: SCD LUCĀ

In illo tē pr: Cum intraret
Ihs in domū cuiusdā principis
pharisęoꝝ sabbato manducare
panē: et ipsi obseruabant eū; ℣.
et ecce homo quidā hydropicus
erat ante illum; et respondens;
Adibat dns carnalia hominū
conuiuia: non tam ut exterio-
rib; ministrantium epulis pasce
ret: quā ut ipse quies est panis
de cęlo descendens: Auditoribus;
suis dapes supni conuiuii —

Historiam

98

X.

erogaret; qd indeuerū ēē pbat-
quia ubicūq; pransurus resedit-
aut docuit aliquid: aut signa
patrauit; qd factū ēē constat
in hoc conuiuio de quo pr̄sens
lectio texit: in quo et miracu
lū patrauit et p̄dicationē exhi
buit; Agebat etiā hoc clēm
tissimo pietatis affectu-
ut familia que ser uituti edo-
minorū semp occupata: libere
ad illū ubicumq; esset con-
fluere nequibat: ipso ad ha
bitacula dominorū dignante
uenire: et p̄sentia illius cō-
munit frui: et doctrinis refici:
et miraculis posset l̄ificari;
Simul etiā noui testamenti fu-
turis predicatoribus; auctori
tatē p̄ferebat: quatinus uerbū
salutis dominis et subiectis: libe
ris et seruis: superioribus; et in fe
rioribus; omib; absq; differentia
p̄sonarū impertirent: et ab his
quib; uerbū uitę nunciabant:
humanitatis obsequia nō refuge
rent sibi exhiberi: digno com
mertio: ut quib; spiritalia se-
minant: eorū carnalia metant;

X j. Quod autē uocato ad princi-
pis conuiuiū dnō dicitur: et
ipsi obseruabant eū: descripsit
et pharisei subintellegendū
est: qui ad hoc aderant ut eum
potuissent reprehendere: du-
plici uidelicet malignitate:
ut siue curaret ydropicū dam-

pnarent illū quasi legis contēpto-
rem et sabbati uiolatorē: siue non
curaret: arguerent impietatis
uel impossibilitatis; Sicut enim
bonī dn̄m sequebant ut eius predi
cationē audirent et miracula ui-
derent: sic econtra scribę et phi-
risei aderant: ut eū in suis actib;
potuissent caluniari; E tecce
XIJ. homo ydropicus: ecce; ydropis
morbus: greco sermone ab aqua
uocabulū sumpsit; Grece enī ydor
aqua dicit; et est autē humor qui
de uicio uesicę nascit: et inter
carnē cutēq; consistens: turgi dū
reddit hominē: cū fetentia anhelitu;
ppriūq; est illi qui huiusce modi
peste laborat: quo amplius bibe-
rit amplius sitire; et ideo nō im me-
rito p̄significationē comparatur
diuiti auaro: qui quo copiosius opes
tēporales aggregauerit: eo p fusius
ad ampliora coaceruandi exardes
cit; nāne copia minuit: nec copia
explet: illa sup hoc concordante
sententia: semp auarus eget; Com
parat etiā luxurioso cui libet:
qui quo effrenatius noxię delec
tationi inseruit: eo feruentius
ut eā semp̄ iterare ualeat flāmes
cit; E t respondens iesus: et cetera;
fin. qd respondisse dicit ad eos qui nihil
dixerant: ad illud respicit qd p-
missum ē: et ipsi obseruabant eū;
qui enī non minus cogitatus in-
tuet quā opa: non inmerito
sic ad cogitata: quasi ad dicta

uel facta respondit; sed quia legis
peritiquic quid dicerent contra se
pferre metuebant. merito inter-
rogati tacuer̄; nā si sabbato licere
curare dixissent. septiē dāpnauis
sent. qui saluatorē parati rephen-
dere. utrū curare et obseruabant;
at si non licere respondissent. pfecto
reos se ostenderent. qui pecora sab
bato curabant; sanauit autē dn̄s
ydropicū ante psentiā eor̄. ut ostēn
deret eis quia sicut ille sanatus est
corpore. ita illusi in eū credere
uellent. in anima sanari potuissent;
prudenti sane dispensatione dn̄s
ante legis peritos et phariseos ydro-
picū curat. et mox contra auariciā
disputat. ut pillā egritudinē quā
iste patiebatur in corpore. designa
ret illor̄ infirmitatē qua tabes-
cebant in mente; diximus enī morbo
ydropis auariciā significari. quia
sicut ille aquā ita iste fert pecuniā;
quo uicio phariseos laborasse. eu-
angelista manifestat. cū post non
nullas parabolas subiungit dicens;
Audiebant autē hec phariseī qui
erant auari. et deridebant illum;
Et respondens. etc̄; Cū nullius
interrogatio p̄cesserit. quid sibi uult
q̄d tā sepe respondisse dicit? sed
hec locutio. in sacris uoluminib;
habet usitata; Solet enī scriptura
nullo interrogante. hoc modo res
pondentis uocē p ferre sententiā;
Unde et illud. q̄d alibi in euāgelio
legim̄; In illo tempr̄. respon dens
ihs dixit; Confiteor tibi d̄ne pat̄ celi
et t̄re; Et certe illo in loco nulla
uel patris uel alicuius interrogatio
p̄cesserat. ut eū respondisse sci-
illa auctoritas testaret̄; hinc et
et illa q̄d scis mulieribus ad sepulchrū
dn̄i flentibus; nihilq; interrogantibus;
de angelo q̄ phen nē expi resurrec
tione nūciare uenerat dicit̄; Res
pondens aut̄ ang̃l̄s. dix mulieribus;
nolite timere uos; Scio enī quia
ur̄ma sinus aut bos. etc̄; his uerbis
sic dn̄s sibi calūniantes coarguit.
ut eos auaricie studere conuincat;
Si unq̄ens in sabbato bouē aut asinū
uel q̄d libet animal in puteū cor
ruens seripere festinat̄? n animali
sed ure auaricie c̄sulentes? quanto
magis ego homine qui pecore
multo p̄stantior est ut potē ad
imaginē dei conditus debeo liberari?
Et pulchra ratione ydropicū ani-
mali in puteū decidenti cōparat.
quia animal in puteū labens hu-
more aque laborat. quē ad modū
homo humore egritudinis ydropico;
Sicut et alio loco mulier ecurua
quā satanas decē et octo annis alli
gauerat. cōparat asino et bouī. que
animalia idcirco ap̄sepio soluunt̄
ut ad aquā ducant̄; Spiritaliter uero
p bouē populus iudaicus intelligit̄.
qui legis iugū durissimū traxerat;
Graue enī iugū fuit iudeis circūci-
sionē sufferre. festiuitates taber
naculor̄ subdiuo hoc est sub aspitate
imbriū atq; calore celebrare. et-

otiũ sabbatoꝝ seu festiuitatẽ cus
todire: et cetera legis grauissima
honera inquib; cunctis retrotem
poribꝫ ipsi seruier: obseruare; p
asinũ uero qui onus dominoꝝ fer
re consueuit: simplex gentilitas
designat: que aduentu edmõ
sarcinis peccatoꝝ pgrauata erat;
uel pbouẽ sapientes: pasinũ uero
hebetes figurant; Rectegit dns
intrroq; loco: bouẽ et asinũ inpu
teũ labentes uel apsepio solutos
subsignificatione iudaici populi
atq; gentilis posuit: quia aduen
ens ipse mediator dei et hominũ in
hunc mundũ: omẽs siue iudeos siue
gentiles: seu sapientes siue hebetes:
uinculis peccatoꝝ inretitos inue-
nit: atq; inimo concupiscentie
carnalis: tanquã inpfunditate
putei demersos reppert; Scrip
tũ nãq; est; Uinculis peccatorũ
suoꝝ: unusquisq; constringitur;
Et alibi; Omẽs peccauer: et egent
gl̃a dei; Dicebat autẽ: et ad
inuitatos parabolã; hec ãmonitio
saluatoris ad litterã utilit intel
lecta: docet humilitatẽ nsolũ
apud dm: sed etiã apud homines
esse laudabilẽ; uerũ qm eugꝫta
hanc euangelicã lectionẽ para
bolã nuncupat: parabola autem
dicit similitudo: breuit intuendũ
quid mistice etiã signet; Nuptias
appellat xpi et ecclie cõiunctionẽ:
plurima exempla suffragantur;
Equib; unũ ẽ; ñ poss filii nuptiarũ
ieiunare: pssente sponso; Et alibi
regnũ celoꝝ homini regi simile dr:
qui nuptias filio suo fecisse narrat;
tunc enĩ dispat filio suo nuptias fecit:
quando pincarnationis misteriũ
scãm ecctam illi pfidẽ copulauit;
Innuptiis nãq; sponsus sponse con-
iungit: ut filii pcreari possint;
Et aetunigenitus dei filius: sponsam
sibi de gentib; scãm ecctam cõiunxit:
et multos filios sibi spitales padop
tionẽ effecit; Cuius sponsi thalamꝰ
uterus uirginis marie fuit: in quo
diuinitatem suã humanitati nostre:
psuã incarnationẽ dignant sociauit;
Ad has nuptias inuitatur omis: qui
admenbra xpi et eccle ptinet; quis-
quis ergo has nuptias uocatus adierit:
hocẽ: quicũq; pgrãm fidei et cleśie
semenbris coniunxerit: ñ discũbat
in primo loco: hocẽ ñ de suis meritis
gloriando quasi de singulari pri-
uilegio meritoꝝ ceteris se pferat:
sed semp humilia de se sentire stu-
deat; Ne forte honoratior tesit:
et cet; Honoratiori post se inuitato
locũ dat ille: qui securus de cõfi-
dentia pristine sue cõuersationis:
uidet se pire in bono opere cita
agilitate: ab illis qui post se uocati
s; uerbi grã; qui ab ipsis etatis tene-
ris incrementis addi ser uitiũ conuer
tit: plerũq; eũ in bonis opib; illi
pcedunt: qui nouit de sctis actib;
reuertentes: in sctis actionib; fer
uentes inueniunt; Et cũ rubore
nouissimũ locũ tenere incipit:

cū de aliis quā de semeliora cog
noscens. quic quid prius in sua
actione magnū putabat. ex
cōparatione alieni meriti infi-
mū humillimūq; diiudicat; dicens
cū pphēta; paup sum ego et in la
boribus; Aiuuentus mea. exaltatq;
autē humiliatus sū et confusus;
Sed cū uocatus fueris ide cū uenerit
in societatē eccle. recūbe in nouis-
simo loco. Idē humilia de te sentire
cura. et iuxta qd scriptū ē. quanto
magnus es humiliate in omnibus;
Et cū uenerit qui te inuitauit.
et cet; dns nuptiarū uiens ad
nuptias. quē humilē reppererit
amici nomine beatificat dicens
illi. amice ascende superius.
qui ad dns ihs xps uiens ad iudiciū.
quēcūq; humilē inuenerit glori
ficabit et exaltabit. atq; ad supi-
ora ascendere pcipiet. quia
scilicet illos sublimabit in supna
beatitudine. quos in hac uita de
suis uirtutibus humilia sentire p
spexerit. iuxta qd petrus apls
suos auditores hortat dicens;
Humiliamini sub potenti manu
dī. et cet; unde et bene subdit;
Tunc exaltabit uos; tunc. id. in
fine mundi. erit exaltatio; benedicit
tunc. ne uidelicet si quid boni
agimus. laudē ab hominib; nunc
in psenti requiramus. sed tunc
id est in futura uita ad ō remu-
nerationē expectem; Scriptū
nāq; ē; hereditas ad quā festinat

in principio. In nouissimo
benedictione carebit; quisquis
enī gaudiū psentis fuerit de-
lectatus. et summā glorię
quę in futurū debebat. in p-
senti possidere desiderauerit.
illā absq; dubio et ēna beatitudine ca-
rebit. quę electus ad patriā
supnā tendentib; reseruat.
quę sententia euangelica
potest et in hac uita iuxta
litterā uerace intelligi;
quicunq; in nouissimo loco recū
bens inuenit. uenientē patre
familias altius sublimatur.
qui ac cotidie dns inconsortiū
electoy spitalit atq; inuisi-
bilit uenies. suas nuptias
intrat. cotidie habitus moresq;
fideliū considerat. et superbis
resistens eos quos humiles in-
uenit sepe aliis pfert. ac
tantis muneribus; spectabilium
donoy; glorificat. ut tales
illiqui simul discūbunt. hoc ē
qui in ea dē fide quiescunt. con
cordi admiratione efferant
pclamantes cū psalmista;
mihi autē nimis honorati sunt
amici tui ds; Quia omis qui se
exaltat. et cet; hęc subiecta
conclusio euangelicę lectionis.
docet pcedentem quoq; para-
bolā mistice intelligi; patet
enī. quia nō omis qui se coram homi
nib; exaltat mox in hac uita
humiliat. et qui se in conspectu

hominū humiliat exaltat. Cū econ
trario nūquā cōtingere soleat. ut
is q̄ in aliq̄ dignitatis apice sublima-
ri incipit. usq; ad finē uitē exaltari
nō desinat. et rursū is qui humilis ac
uerecundus ēe inchoat. in ipsa sua me-
diocritate usq; ad tēminū uitē p̄ duret;
Ergo quia ds̄ fallī nō potest cuius ver
ba sumit ista. et si hoc in p̄senti uita nō
implet. restat ut in futuro sine du
bio cōpleat; tunc scilicet quando im-
pii et sup̄bi humiliabunt cū diabolo.
audientes ds̄ dnō. ite in ignē ēternū.
etcet; Iusti aut̄ atq; humiles exalta
bunt ad dnō. p̄cipientes ab eo uocē
exoptabilē. uenite benedicti patris
mei. etcet; quā ut audire mereamur
ipse nobis largiri dignet. qui cū patre
et spū sco. uiuit et regnat ds̄ am;

EBD. XVIIII. POST P̄. LECTIO
SCI EUG. SCD̄M MATHEŪ.

VIIII. IN illo tēp̄r. Accesser ad ihm
pharisei. et interrogauit eū unus
ex eis legis doctor. tēptans eū; et ait q.
Postquā ministri et discipuli pha.
risēor. dnm de redditione uecti-
galis tēptantes ut supior narratio describit cōfutatis. item q;
saducei ut negaret resurrectio-
nē. turpissima ob posita fabula
similit cōarguti recesser. uiden
tes pharisei q̄d silentiū impossuis-
set saduceis. uenenata denuo ia-
cula instauraūt; et conuenientes
in unū ut multitudine uincerent
quē ratione superare nō potāt.
elegēr unū qui p̄ omib; dnm
interrogaret; Dicebant enī; Loquat
unus p̄ omib; et omēs loquam p̄ unū.
ut si uicerit omēs uideam uictores;
Si aut̄ ille qui p̄ omib; loquit uic
tus fuerit. uel solus ipse uideat̄ con
fusus; Interrogate ergo scribatem-
p̄ta ds̄ dnm. et dic; magister. q̄d est
mandatū magnū in lege. Magistrū
uocat. cuius discipulus ēe nō optat;
Is te legis doctor. ex sua interrogatione
ostendit. maximā quēstionē fuisse
uulgatā tunc tēporis int scribas
et pharisēos. quib; dā p̄ferentib;
hostias et sacrificia uictimarum.
alius uero maiori auctoritate fidē
et dilectionē. dicentib; quia plures
ueteris testamti. sine sacrificiis et
oblationib; p̄ fidē et dilectionē
dō placuer. sicut ipse primus paren
nr̄ adā. sicut sed. enoc. noe et filii
eius ante diluuiū. et alii quā plu-
res quin legunt dnō hostias immo-
lasse nec sacrificia obtulisse. et
tam p̄ fidē et dilectionē dō placuer;
Temptans ergo dnm iste legis doc
tor. interrogat q̄d sit mandatū maius.
nō ignorans q̄d interrogat. sed potius
nosse cupiens quid dns̄ respon-
surus ēet; ut cuo mā mandata q̄e
ds̄ mandauerit magna sint. quic
quid ille de plurib; magnū dixerit.
occasionē habeat xp̄m calūniandi. aliud asserens magnū ēe de
plurib;; Cui ad nō respondetur;
Diliges dnm d̄m tuū. etcet; Dm
ex toto corde et ex tota anima
atq; ex tota mēte tua. q̄n habet

cofuū inclinatū adulliaſ rei delec
tationē magis quā in dm: nec delec
tat in aliqua ſpecie mundi magis
quā in dō; Si aut in aliqua re mun-
dana amor cor diffuerit occupatus.
ut mens non uacet addm: et cogita-
tio cor dis displiceat dō: tā in toto
cor de amas dm; Hoc ē maximū et
primū mandatū; Cui o mā mandata
unū ſit mandatū: et ita ſibi cohere-
ant ut unū ſine altero eē n poſſit:
quid ē qd dnſ dilectionē di maximū
mandatū appellat: tanquā p cete
ris iſtud ſingulariter ſit magnū:
ſed hoc mandatū dilectionis d: ma-
ximū dicit: quantū ad dignitatē
mandatoꝝ ptinet n quantū ad
utilitatē; Alioquī omiū mandā
toꝝ utilitas una ē: qua obſeruato-
reſ ſuoſ ad unū fine p ducit: hoc eſt
addm: et ad uitā p̄petuā; Sicut enim
caput et mēbra unū corpuſ: et tam
caput dignius eſt quā reliqua mbra:
ſic et iſtud mandatū quo p̄cipim dili
gere dm: In tō mā dignius eſt: quia
iniſto ceteraadimplent; nā quidi-
ligit dm p̄bat diligere pximū: qm
illū occidere n̄ querit; qui aut occidit:
ille n diligit dm; primū quoq; dicit
mandatū: n̄ pordine ſed p dignitate:
id ē optimū: et maximū omiū; Scdm
aut ē: ſimile ē huic; Uidet: n ad inter
rogata reſpondiſſe; ſi enī ad ſolā in-
rogationē ſui tēptatoris reſpondiſſet.
interrogauit qd eſſet mandatum
magnū in lege: ſuffecerat ſi dixiſſet:
diliges dnm dm tuū ex toto cor de

tuo: et n̄ addere et p̄ximū tuū ſicut : et
teipſū; Et ſi uoluiſſet dnſ alterum
mandatū introducere: qua p̄miſerat
mandatū magnū: debuerat addere
minimū n̄ ſcdm; ſcdm enī ad primū
reſpicit: n̄ ad magnū; ſed uidendū:
quid in hac ſua reſponſione uoluerit
dnſ oſtendere; diligere dnm: et
primū et magnū ē; diligere p̄ximū:
magnū qui dē eſt: primū aut ē nomē;
Et ideo dixit dnſ; Scdm: ſimile ē huic;
Conſiderandū ergo m̄r fr̄es ū; p̄ximū
n̄r quē iubem diligere: dnſ eſt ihs
xp̄s: qui ſuſcipiens carnē n̄ram: p̄-
ximus nob fieri dignatus eſt p humā
nitatē; ſicut ipſe oſtendit in para bola:
inquā cū interrogaſſet phariſeus quis
eēt eius p̄ximus: introducit hominē
a latronib; uulnerato; et a ſuiſ cuib;
deſpectū: a ſā martano aut ē id ē
xp̄o receptū: primū ergo et magnū
mandatū ē: dm patrē diligere;
primū uidelicet quantū ad dignitatē
mandatoꝝ; di ptinet ut dictum ē:
n̄ quantū ad utilitatē; utilitas enī
omiū mandatoꝝ una ē: quę ad
unū finē id ē dnm ihm xp̄m ſuoſ
auditoreſ p ducit; Scdm autem
mandatū ē: p̄ximū n̄r̄m diligere:
hoc ē filiū di cognoſcere; qui ergo
phariſei ſciebant qd eēt mandatū
magnū in lege: et n̄ ſimplicit̄ nec
affectu diſcendi: ſed potius malicia
tēptandi dnm interrogabant: nolu-
ille ad ea quę ipſi inquirebant reſ-
pondere: ſed oſtendit qd non
ſufficeret illis ad ſalutē cognitio

dī patris solūmodo: nisi etiā et filiū
eius qui erat ꝓximus eoꝝ phumani
tatē diligerent hocē cognoscerent:
iuxta qđ ipse filius loquens ad patrē
dicit; Hec est aut̄ uita ęterna: ut
cognoscant te solū uerū dm̄ et quē
misisti ihm̄ xpm̄; Et ideo respondens
dns pharisēo tēptanti: nō solū dixit:
diliges dnm̄ dm̄ tuū ex toto cor de tuo:
sed addidit. et ꝓximū tuū sicut te
ipsū; quē ꝓximū sicut dictū ē: se
ipsū uoluit intelligi; qđ si simpli
cit̄ intelligere uoluerimus:
omēm hominē fidelē ꝓximum
nr̄m ee: qui hominē fidelē indō
amat: similē ēsicut quidm̄ amat:
qui a imago dei est homo; sicut
enī rex in imagine sua uel homo
ratur uel contēpnit: sic et ds̄ in
homine uel diligit uel odit; nec
potest homine odisse qđ dm̄ amat:
nec dm̄ amare qui hominē odit;
sicut ait apt̄s iohs̄; qui dicit se dm̄
diligere et fr̄em suū odit: mētit;
In his duob; mandatis: uniuersa lex
pendet; et ꝓphete; pendet dixit:
id est illo refert: ibi habet finem;
tanta ē coniunctio ueteris et
nouī testamēti in his duob; p̄ceptis
dilectionis uidelicet dī et ꝓximi:
ut sine conexione istarū uirtutū:
nec lex ueteris testamēti: nec grā
scī euangelii inueniat quenquā
iustificasse; Si enī nō uale omādo
cum tā ueteris et nouī testamenti
reuoluere uel memoriē cōmdare:
tenē caritatē et omā adimplesse:

qui a in caritate pendent omā; nō
aut̄ mouere nos debet qđ matheus
dicit. tēptante fuisse ipsū quidam
interrogauit: cum marcus de hoc ipso
loquens tacc̄ludit: qđ ei dns̄ sapi
ēnt̄ respondenti dixit: nō es longe
a regno dī; fieri enī potuit: utqua
uis ad tēptandū accesserit: dni
tam̄ responsione correctus sit;
aut̄ certe ipsā tēptationē nō accipi
amus malā fuisse. tanquā decipere
uolentis inimicū: sed cautā potius
tanquā experiri cupientis ignotū;
legerat nāq; inpuerbiis; qui facile
credit. leuis cor de ē. minorabitur;

Congregatis aut̄ pharisēis: et cet̄;
Iudei qui adhuc putant xpm̄ ee uen
turū: asser̄ eū de genere dauid: sim
plicē ac sc̄m et purū hominē futurū;
Et ista quidem tēptabant: hominē
purū illū ee estimabant; neq; enī
illū tēptare audērent: si filiū dī
illū credidissent; Uolens ergo eis
xps̄ ostendere qđ ipse cognoscere et
fallacias cor dis eoꝝ: et quia nō erat
homo tantū qui tēptabat: sed et
dns̄: hanc interrogationē ꝓpposuit:
quomodo scribe dicunt dauid uocare
xpm̄: dnm̄ suū: si filius eius erat;
ut se tacente: ipsa sua interrogatio
ostenderet ee dns̄: quia ipse non erat
homo tantū: sed et dns̄; Et q̄m nec di-
cere poterat manifeste de se ueri-
tatē: uidelicet qđ ipse ee set dns̄: nec
tacere: hoc eis ꝓpposuit; diceret nō
poterat: ne maiorē occasionē blas
phemię inueniente si iudei aduersus

eū amplius insanirent; Tacere
autē non poterat ueritatē. quia ad
hoc uenerat ut ueritatē mundo
adnunciaret; Obicit ergo eis dns
questionē. quomodo si filius dauid
est. a beo dē dauid spūsco docente.
dns nuncupet; Nec ideo reprehen
dunt qd illū filiū dauid dicunt.
sed qd filiū di eē non credunt; xps
siquidē filius dauid erat secm carnē.
quia ex semine dauid originē duxe
rat. et dns dauid erat. secm diui ni
tatē; potest etiā et dns dauid dici
secm carnē. quia caro eius ad diuini
tatē in celestib; assumpta. non solū
dauid sed et omīb; dominat; Dicit
ergo dns. pharisēis; quomodo
dauid uocat xpm dnm suū. si filius
eius est. non ē enī consuetudinis
ut pater filios suos dominos uocent.
nisi causa regie potestatis. aut
honore sacerdotalis dignitatis.
Sed iudei ut hac se liberent questi
one. affirmant hunc psalmū qui
hic memoratur. non ad dauid de expō
ed tū. sed ad eliezer uernaculo
abrahe in honorē ipsius decan
tatū. post quā quinq; reges per
sequens fuga uit. et loth ne potē
cū substantia et spoliis reduxit;
Ut sit sensus; dixit dns ompf. dnō
meo abrahā; sede ad extris meis.
hoc ē requiesce post laborē uicto
rie. donec subiciant potestati
tue ist quinq; reges. uel reliqui
inimici tui; qd qua sit contēpnen
dū r ps ed dns edocet. qui hunc ipsū
psalmū a dauid de psona xpi.
hoc est de semet ipso testat ee
cōpositū. cū dicit pharisēis; quo
modo dauid uocat xpm dnm
suū. si ipse xps filius eius est. qd
nos subsequentes. cōpendiosius
uideamus quid mistice cū ipsā. hec
dauid uerba de expō contineant;
Dixit inquit dns dnō meo. id est
ds pater dixit xpō filio suo dnō
meo; dixit autē positū est. pro
qd est dicet. pter ritū p futuro;
nā dauid ppheta. multo ante
qua xps resurgens a mortuis
ascendisset in cēlū. spūsco edoc
tus hunc cecinit psalmū; Dic
tio uero patris. nihil aliud qua
uoluntas illius est; Sede ad dex
tris meis; Hic sessio di. pcohabi
tatione et stabilitate ponitur;
id est. post laborē passionis et
resurrectionē a mortuis. esto
mihi equalis in gla. atq; in una
ea deq; maiestate qua ego sub
sisto. mecū p mane; p dexterā
enī patris. non locus sed equalitas
patris et filii cōmendat; donec
ponā. et cetera; donec. non pro
finito ponit. sed p eternitate;
Ac si dicat ds pat. filio suo; tu
semp sede mecū. quia semp erunt
inimici tui scabellū pedū tuoy.
hoc ē. semp sub pedib; tuis subici
ent; pedes autem dni. uel huma
nitas ipsius saluatoris. uel ipsi
apti intelleguntur; Cotidie autē
inimici xpi. pedib; eius hoc est

potestati et dominationi illius
subiciunt aut volentes aut nolen
tes; Volentes uidelicet: ut ppdica
tionē aptoꝝ credant in illū; Inuti
uero: ut iusto iudicio dāpnent ab
illo; qd autē filio inimici subiciunt
a patre: nō infirmitatē uel impossi
bilitatē filii: sed unitatē nature
patris et filii debem intellegere:
quia in altero alt̄ op at̄: pater scilicet
in filio; filius in patre; nā et filius
subicit inimicos patri: cū patrem
clarificat supra; Et nemo poterat
respondere ei uerbū: etcet̄; Uerbū
qd pateret et insidiis nō inuenientes:
cū futati ultra nō int̄rogant: sed apte
cōprehensū: romane tradunt potes
tati; Ex quo intelligimus: uenena
in uidie posse equidē supari sed dif
ficile conquiescere; Tunc ihs
locutus est actur bas: etcet̄; Repu
diatis dns ut dignū erat tēptatoribus;
ad suos sermonem cōuertit: ut illoꝝ
cōfusio ipsoꝝ fieret disciplina; Infru
ctuosū nāq; ē uerbū: in quo sic alt̄
cōfundit̄: ut nō alt̄ eruditur; Sup
cathedrā inquit morsi: etcet̄; Non
quidē materialis cathedra cui sēderat
morses usq; Ad illud tēpus apud iudeos
seruabat: sed p cathedrā morsi: doc
trina legis morsi intelligit̄: quam
scribe et pharisei licet nō facerent p
dicabant; Omnia ergo quecūq; uobis
dixerint: seruate et facite; tanquā
diceret illis; doctrinā quā docuit
morses legislator: p̄dicant et ad-
nunciant scribe et pharisei; Sed qua

qd oꝝ rep̄dicant; op̄e destruunt: qd uoꝝ
adnunciant seruate: qd uero faciunt
facere nolite; Et mira bonitate dns aphu
rises tēptatus machinas eoꝝ dissipat:
et nihilominꝰ ppt̄ sacerdotii dignitatē:
hortat̄ homines ut eis subiciant̄: nō pa
illoꝝ sed doctrinā imitantes; Et frequen-
tē nī et de homine malo bona doctri-
na p̄cedit: et uilis terra p̄ciosū aurū
p̄ducit; Alligant autē onera gra-
uia: etcet̄; honera grauia et impos
tabilia legis dicit mandata: que iudeis
maxime p̄ppt̄ peccatū uituli adorati
constat fuisse imposita; Que quidē man
data scribe et pharisei p̄mixtis suis stra
ditionib; tanquā grauissima honera
simpliciori populo imponebant:
que ipsi nec digito mouere: hoc est:
ne in minimis quidē p̄ceptis uolebant
p̄ficere; tales si modo nec cta in dis-
cretis sacerdotes: q̄ omēm iusticiā
populo mandant: sed ipsi nec modicā
seruant; Si enī fascem lignoꝝ super
humeros alicuius qui ferre nō ualet
posueris: necesse habet ut aut fascem
reiciat: aut sub pondere ruat; Sic et
homini cui graue pondus pēnitentie
imponit̄: necesse ē ut aut pēniten
tiā reiciat: aut suscipiens dū ferre
nō ualet: scandali-z-atus amplius pec
cet; Nā et si erram modicā pēniten
tiā peccantib; imponentes: melius
ē tam ad dō demisse dia iudicari: quā
de crudelitate cōdēpnari; qui enī
ultra apparere nesciunt: circa uitā suam
debet ee austerus: circa alios be
nignus; mā enī opa sua faciunt:

etcetera; Scribe et pharisei. omnq; que
opabant. ad hoc faciebant. ut ab homi
nib; uiderent. hoc ē ut laudē et fauorē
populi exterius caperent; Similit et omis
homo quicūq; opa sua ideo tantū facit
ut ab hominib; uideat. similis ē scribis
et pharisei; Exp̄posito nāq; uniuscuiq;
ordinis. accipit diabolus occasionē ut eis
rectā texat; Quia a sē metipso nil agere
potest. ni occasionē ex nob ipsis accepit;
tollamus ergo hoc uitiū a nob. ne uelim
ab hominib; uideri id ē laudari. et sine
labore. oīa uicia resecabim; Dilatant
enī phylacteria sua. etcet; Quia greco
sermone phylaxe seruare dicit. torath
uero lex appellat. phylacteria uocat
illas membranas uel pittaciola. que
quasi exp̄cepto legis in frontib; por
tabant; laudē popularē captantes
ob custodiā et monimētū diuinor mān
datorq; que in ibi scribebant; n intelle
gentes. quia lex diuina in cor desit
potius medtanda n incorpore ostēn
tanda; p̄cepto etiā legis iubebat fieri
fimbria parua et breuis in quatuor pallii
sūmitatib;. ut sicut circūcisione ceteris
gentib;. sic et uestē distarent; qualis
erat fimbria quā mulier sanguine
fluens in pallio dn̄i tetigit; Sed super
stitiosi magistri aure popularis auī
dissimi. cōponebant sibi p grandes
fimbrias. acutissimas spinas in eis li
gantes. ut ambulantes uel sedentes
crebro pungerent. et quasi admoni
a de loquia diuina meditanda recur
rerent; Ex qua re. credit in ecclesia
inoleuisse. q̄d quidā aliquā partem
euangelii scriptā uel reliq̄as martyrū
sec̄ū deferre c̄ suer; sed sciendū quia cui
in auris. euangelia posita n̄ p̄fic eū
circa collū suspensa n̄ sal uant; quia
uirtus euangelii n̄ē in figuris litte
rarū. sed in intellectu sensuū;
Amant aut ē primos recubit. etcet;
n̄ phibet dn̄s eos salutari primos
in foro. neq; primos discūbere in
prandiis quib; iure officii hoc debet.
sed ab illis docet ē cauendū qui
cū hec habere digni n̄ sint. ultra
modū tam ea sibi exhiberi desiderant;
Hec aut ē uerba saluatoris sic oī po
ralit intellegant. n̄ solū n̄ edificant
sed adhuc magis deforuunt auditorē;
audiens enī aliquis laudabile ee ē
in ultimo loco discūbere. discūbit
postomis; et n̄ solū iactantia cor dis
n̄ dimittit. sed adhuc aliā iactantiā
de ipsa sua humilitate adquirit. ut
qui prius desiderabat a b aliis iustus. : uideri
etiā humilis ee uideat; Multi enī
superbi. q̄ corpore q̄d ē in ultimo dis
cūbunt. cor dis aut ē elatione ui
dent sibi maioris meriti ee; at ē tra
multis humiles in primo loco recū
bentes. et tam in conscientia se existi
mant; ultimo ee; Sed quia d̄s spūs.
qui loquit fidelib; suis. et n̄ ad carnē
loquit. sed potius ad spm. caro enī
spm n̄ intellegit dicente apto. qui
spm habet intellegit que dico
quia dn̄i mandata. que cūq; log̣t
dn̄s n̄ carnaliter log̣t sed spitaliter;
unde et hec uerba. spitaliter intel
ligenda; n̄ enī curat d̄s ubi corpus

hominis iaceat: sed in qua parte
mens et conscientia sit collocata;
Unde eq̄ iubet nos dn̄s in ultimo
loco recūbere: nō p̄cipit ut corpo-
re in ultimo loco iaceam: sed ut
animo nouissimos omīum nos ēē
iudicem; Sine causa enī loco sub-
miuat: qui cor de sēp̄ fert; Et
primas salutationes in foro; non
solū hoc exigebant scribe et pha-
risei a pōpulo ut priꝰ eos salu
tarent dicentes uoce magna:
aue rabbi: sed ut flexis capitib;
ad genua eoꝝ incuruarentur;
Et uocari ab hominib; rabbi: sub
audis amant; dilig̃rabant nāq;
scribe et pharisei uocari rabbi:
et nolebant ēē magistri; nom̄
appetebant: sed officiū negle
gebant; Uos aut̄ nolite uo-
cari rabbi: et cetera usq; unus est
xp̄s; In his omīb; phibet: neq
do debet hominib; deferat; Sed
cū oma p̄cepta diuine scripture
ad op̄ cedant: mouet multos cur
contra p̄ceptū alterius scrip
ture q̄ dicit: honora patrem:
phibeat uocari patres uel ma-
gistros; nā et paulus: magistrū
gentiū se ēē testat; Sed aliud
est ēē pater uel magistrū na-
tura: aliud p̄mittente indul
gentia; nos enī si hominē patrē
uel magistrū uocam̄: honorē
deferimus his aquib; incremē
tū uel origine sumpsim̄: neq
auctores nr̄e uite ostendimus;
tam̄ sēd m̄q̄ ad ō conditi sumus et
gubernam̄: nec pat̄ nec magister
uocandus est alius nisi d̄s; pater uo
candus est: quia ex ipso oma; magis
ter: quia p̄ ipsū oma; uel quia ipse ēē
singularis magister: qui oēs inte
riꝰ naturaliter edocet; homo enī
nō p̄stat homini intellectū docendo:
sed tantū modo illū exercet ammo
nendo; doctrina nāq; cotis habet
officiū: que ferrū nō facit sed acuit;
Qui maior est ur̄m: et cet̄; qui cūq;
uult frēm̄ p̄uenire regnando: pri
us illū necesse ē p̄ueniat obsequen
do; q̄ et in ipso xp̄o: uerace it̄ imple
tū nouimus; Qui cū maior sit omīb;
fidelib;: tam suis nō solū exteriora
ministrauit: sed etiā animā suā
pro illis in mortē tradidit; hoc etiā
q̄ dicit qui maior est ur̄m. et cet̄:
congregationū p̄latis specialit̄
p̄cipit̄ur: ut qui b; in spitali regi-
mine p̄ncipant: eoꝝ indigēn
tiā p̄ariter releuare. atq; supplem̄
tū familiaris p̄ uptatis studiose
subministrare p̄curet; Qui aut̄
seg̃ aliter ē: et cet̄; exposito hui
⁊ sententie: in fine p̄cedentis euange
lii inuenit: ita incipiens; patet ceni
qui a nomis: et cet̄;

EB dom̄ xx. post pent̄ec. Lectio
sci eug: sc dm matheum

In illo tēp̄r: Ascendens ih̄s in
nauicula: transfretauit et uenit
in ciuitatē suā; et reliqua; Creato
rerū d̄n̄s: postquā sēppt̄ nostrā an
gustauit incarne: cepit habere

humanā patriā: cepit esse ciuis
Iudaice ciuitatis: uteos dequib; hu-
manitate sumpserat: adcredendū
sibi amore inuitaret: caritate sua-
deret: et affectuosa humanitate
adtraheret; Loquens ergo scs eu-
angelista matheus dnō ihū dic:-
quia Ascendens in nauī transfreta
uit. hoc est transfretū abiit;
fretū dicit angustū mare: a fer
uore scilicet et ebullitione; qm
mare ibi amplius feruet: ubi an-
gustius habet; fretū autē hoc loco
mare galileę debemus intelligere:
qd dns frequent transnauigabat:
ut multitudinē incolarū circum
quaq; habitantiū: sua assidua ap̄di
catione ad salutē inuitaret; Ciuitas
autē dni scdm carnē nazareth fu-
isse dicit: conceptione partū et nu-
tritō eius decorata; quę tamen
int marcū et matheū obortū: quia
marcus dicit hoc ipsū miraculum
paralitici in capharnaū factū;
matheus uero ita narrat: quasi ueni
ente dnō in ciuitatē suā quā naza-
reth diximus: obtulerint ei para
lyticū quē et curauit; quę quęstio
difficilius solueret: si matheus in
hoc loco etiā nazareth nominas-
set; Sed quia et nazareth et caphar
naū ciuitates: utraq; in galilea
puincia habentur: ueniens dns
in galileā: recte ait se ad suā ciuita-
tē uenisse dicit: In quocūq; oppido
galileę fuisset; nā et ipsa galilea
tota uidelicet puincia: potest
dici ciuitas xpi; siquidē et illud
regnū iudęoꝝ numerosis ciuitatib;
quondā amplissimū: una domus
israhel dicit: ne dū etiā una ciuitas
dicat; et hoc quid neę esse ē longius
ptrahere: ipsa etiā xpi ecclesia
quę p totū orbē diffusa ē: ciuitas
appellat; dicit enī psalmista;
Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dī;
Cū ergo dns hoc signū sicut marcus
dicit in capharnaū fecit: nonē
dubiū qd in sua ciuitate hoc fecerit:
p̄sertī quia et ipsa capharnaum
in galilea quę erat patria dnī
ita excellebat: ut tanquā metro
polis haberet; Alio quoq; modo
hęc quęstio a doctoribus; soluitur:
utqd dicit beatus matheus euan
gelista transfretasse dnm et ue
nisse in ciuitatē suā: p̄termisit
quid ibi fecerit dns: et transierit
ad sequens miraculū: qd factū
est de paralitico in capharnaū;
marcus autē totū ex ordine quo-
modo gestū sit narrat; Uel certe
ideo capharnaū ciuitas dni dicit:
quia in eaue infinib; eius assidue
predicauerit: et ibi maxime
miracula operatus sit: sicut ipse
dns alibi ipse met ipsū illi imppans
loquit; Uel ibi capharnaū quę
usq; ad cęlū exaltata es: clarifi
catione scilicet miraculorū: usq;
in infernū detrahe ris: et cetera;
Et ecce offerebant ei paralyticū
etcet; paralisin. dicunt greci
resolutionē membroꝝ; qui mor-

partē corporis quā occupauerit: offi
cijs uniuersis fundatus defecit. Et
uidens ihs fidē illoꝝ: dixit: Confide
fili: etcet; hoc dicens dñm seuolui
intellegi. qui phumanitatē oculis
adhuc latebat humanis: ut uidelicet
phoc qđ peccata dimittere poterat.
qđ solūmodo dī ee constat et nī homi
nis: ad credulitatē fidei accedere
ñ dubitarent; Intuendū autē quantū
impetrare ualeat fides uniuscuiusq;
ꝑ pria: sit tantū aliena ualuit ut suo
intuentu alteri salutē et corporis
et mtis subito ꝓmereri potuerit;
ñ enī ait euangelista dñm uidisse
fidē illius qui portabat: sed eorū
potius qui hunc offerebant; qua
in re magna quędā et utilis nobis
cōmendat auctoritas: ut ueraciter
credam ꝑ eoꝝ quidō acceptis int
cessionē. adiuuari eos: qui aut mīn
digni ꝑse exaudiri: aut et ꝑ pria
infirmitatis conscij: bonoꝝ hominū
se intercessioni cōmdant: ut eoꝝ ope
et tēporale et spīale adō auxiliū
consequant; Confide inquit fili
etcet; miranda humilis in redēptore
nrō dignatio: qui hominē inualidū
et toto corpore tabefactū filium
dignat uocare: quē scribe et pharisei
nec dignabant attingere; qđ si ad
opus diuinū qđ in homine gerebat
adtendim: merito filiū nūcupat
quē a peccatis absoluit; In hoc etiā
qđ curaturus ihs hominē a sua infirmi
tate. prius illi peccata dimittit q̄b:
eande infirmitatē contraxerat: et
postea eū sānitati restituit. ostendit
eū ob meritū cuiusparū. dāpnatum
fuisse debilitate membroꝝ. nec aliter
posse eū uadere egritudinē corporis.
nisi prius liberaret incōmodo corporis;
audit igit paralitici uenia sibi pec
catoꝝ. ad nō repmitti. nec aliquid
xp̄o respondet. nec grām uel laudē
illi rependit: quia plus corporis quā
animę desiderabat salutē: et gratio
rem sibi ꝑsentē uitā iudicabat quā fu
turā; Sed xp̄s non uec corporis uicem
respicit. sed fidē offerentiū intēn
dens: ingrato peccata dimittit; at
quia semp uirtutib; inuidia comes
est. audiam quid sequit; Et ecce qui
dā de scribis: dixer intra se; Hic blas
phemat; nō uoce corporis hoc dixer:
sed in secreto cordis; qđ manifestat
euangelista: cū subdit; Cū uidisset
inquiens ihs cogitationes eoꝝ etcet;
quid autē uocārent blasphemiā:
marcus manifestius exponit dicens;
Et cogitabant describis: in cordib;
suis dicentes; quis potest peccata
dimittere nisi solus ds? Legerant
quidē scriptū in ꝓphetis; dicente
dnō; Ego sū qui deleo iniquitates tuas;
et ideo indignabant qđ xp̄s quēpurū
hominē ꝙsi timabant: paralitico
peccatoꝝ uenia ꝓmisisset tanquā
ds; quā uis ergo nescientes ueru dicunt
scribe et pharisei: quia ne
mo potest peccata dimittere nisi
solus ds: qui peos quoq; dimittit
quib; potestatē dimittendi tribuit;
et ideo xp̄s uerus ds ee ꝓbat: quia

peccata quib; uult ualet dimittere;
Et cū uidisset ihs cogitationes eoꝝ.
et cet̄; Scrutator ānim oꝝ dns pueni-
ens mentiū mala consilia. ostendit
scribis blasphemantib; sed mee. qui
potest etiā occulta cor dis eoꝝ eui-
dent̄ agnoscere; et quasi tacens lo-
quit̄; Ut cognoscatis me uera citer
dm ee. manifestū uobis sit latebras
etiā cogitationū urārū meaptissime
cognoscere; Ea ergo potestate ditatus
qua cogitationes urās intueri ua-
leo. cognoscite etiā hominib; pec-
cata me posse dimittere; Quidē
facilius. et cet̄; utrū paralitico
fuerint peccata dimissa. solus xps
nouerat qui dimittebat; surgente
aut̄ illū et ambulante. omis qui
assistebant uisu approbare pote
rant; et ideo dns carnale signū sani
tatis extrinsecus operatus est. ut
spiritale signū hoc est ueniā peccatoꝝ
intrinsecus pbaret̄ fecisse; Ut sciatis
aut̄. et cet̄; patet quia sicut dns qui
quantū distat occasus ab oriente
longe fecit a nob iniquitates nras.
et filius hominis potestate habet
dimittendi. ergo idem ipse xps. et
dns est et filius hominis; dns est qui p
diuinitatē peccata dimittit. filius
hominis qui p humanitatē p pecca
: di toribus mori potuit; qd aut̄ dic-
cit tunc
ait paralitico. uerba s euangelistę;
tolle aut lectū tuū. hoc ē porta por
tantē te; Utrq; fuit testimoniū
infirmitatis. sit pbatio sanitatis;
Et surrexit. et cet̄; In dictū dni
et factū nulla distantia ē; Ipse enī
dixit et oma facta s. mandauit
et creata s; et oma quęcūq; uoluit
fecit; Interdicere aut ēnrm et
facere plurima distantia ē. quia
facile quidē loqui possum. sed cū
labore opamur; xpi uero dictū.
mox opa comitant̄; Aut ergo; quid
ē facilius dicere. et cet̄; ac si dicat;
Sicut facile ē mihi dicere paralitico
surge et continuo surget. sic facile
ē mihi dicere. dimittuntur tibi peccata
et continuo dimittent̄; Uidentes
aut̄ turbe idē populi signū qd
fecerat. timuer dm et glorifica
uer eū qui dedit potestatē talē
homini b;; talē scilicet ut homo
int̄ homines positus. posset cuicūq;
uellet sanitatē tribuere; Confu-
tatis igit̄ illis qui dnm blasphemię
arguebant. merito stupentes
turbe in laudē creatoris ps iliu unt.
Ad cuius imperiū. nulla int̄uenī
ente mora. festina salus totum
hominē repente possedit; Excu-
ratione aut̄ istius paralitici.
dat̄ nob intelligi. plerasq; in-
cōmoditates hominib; p pter
peccata ctingere; nec semp
tam quoties aliquē infirmari
conspicimus. ob merita peccatoꝝ
fieri credere debem; quinq; si-
quidē differentię causarū tra-
dunt̄. p quib; humanis corporib;
temporales molestię diuinitus
inferunt̄; Aut eni ad augenda
merita p patientia electi infir-

mitate corporis grauantur:
ut beato Iob. et tobie contigit; aut ad custodiã uirtutũ
ne superbia temptante deiciantur: sicut apto paulo
datus est stimulus carnis ne
magnitudine reuelationũ
extolleretur; aut ad intelligenda et corrigenda pec
cata: sicut maria soror aaron
propter temeritatis uerba
lepra percussa ẽ; sicut etiam
paraliticus de quo agimus:
qui ut curari potuit: set: primũ remissionem peccatoꝝ indi
guit; aut ad gtam dñi. sicut
infirmitas lazari. non ad
mortẽ sed pgta dñi fuit; aut
ad inchoationẽ ẽternẽ dãpnationis: qd pprie eporũ est:
sicut antiochus et herodes; qui
qd ingehenna passuri erant:
presenti miseria cunctis ostendebant; quib; conuenit: illud
pphecicũ; Et duplica contri
tione contere eos; undeqm
qua causa a dõ flagellemur
sarenon possumus: necesse ẽ
ut inomnib; aduersis quę tem
poraliter patimur. humiliter
dnõ gras agamus; et quicquid
nos peccasse deprehendi mus:
humili satisfactione purgem:
ut quandoq; dea deributis nob
diuine pietatis beneficiis pfecte
gratulemur; hec cum dicto pa
raliticia saluatore mirabilit
patrata: iuxta litterã manifestae; Sed quia inhumanis actib;
xpi diuina semp latent mysteria:
considerandũ quid frequentatio
dni in suã ciuitatẽ allegorice sig
nificet; ait eni euangelista; As
cendens in naue: et cet; superius
euangelista narrauit: quia dns
post quã in mari dolor miuit. atq;
excitatus tẽpestatẽ sedauit: ue
nerit in regionẽ gerasenorum.
ubi hominẽ curat quẽ legiõ in
uaserat demonũ; moxq; sicut
psens lectio narrat: adiungit
quia ascensa naui transfretauit
et uenit in ciuitatẽ suã; p nauicu
lã qua dns ascendit. significatur
crux dominice passionis: uel
ipsum corpus dominicũ qd in ea
pependit: uel specialit anima
uniuscuiusq; fidelis: siue genera
lit uniuersa scã ecclia; p mare
autẽ designat psens sc tm: qd fre
quentat tribulationib; quasi quib;
dã procellis cõmouet; p nazareth
uero ciuitatẽ in qua dns conceptus
et nutritus fuit: et interptatur
flos siue custodia: non immerito
designat scã ecclia hoc ẽ multitudo
electoꝝ; que ne flore fidei et boni
operis fructu amittat: gradimun
datur assoluendis; uicioꝝ et custodit
ab incursu insidiantiũ demonũ;
qd ergo dns post quã in maridoꝝ
miuit regionẽ gerasenoꝝ adiit:
atq; inde reuertens in patriã suã
remeauit: significat quia resur-

gens a somno mortis: ad populū
gentiū ab incursu demonū curandū:
ꝑ apt os transiuit; Sed cū intrauerit
plenitudo gentiū: mox ad ciues suos
iudeos pilliuſ tēporis predicatores
reuertet; Ibi curauit paraliticū
populū scilicet iudeoꝝ a peccatis
tā originalib; quā actualib;: emun
dandos omis qui p ordinatis ad uitā
ētnā; Ascendens in nauī transfre
tauit et uenit in ciuitatē suā: quia
ascendens in crucē quę designatur
p nauī: post deuictos et calcatos
fluctus p turbationis istius sc̄ti:
uenit in ciuitatē suā id ē eccl̄esiā:
quę teste psalmista ciuitas ap
pellat: gloriosa inquit dicta sunt
de te ciuitas dei; Tunc autē dns in ci
uitatē suā id ē ecc̄lam uenit: cū p
dicationē apt oꝝ in cor dib; el ec
torū ascendit; Cū enī sc̄i apti audi
tores suos ad hanc fidē suā p dica
tione p ducebant: ut crederent
diuinitatē filii dei in utero uirginis
humanę infirmitati sociatā: et
ineade carnem assumptū: crucifixū atq;
sepultū et tc̄ia die resurrexisse:
atq; idem corpus secū ad cēlos assū
ptisse: et ineo ad dexterā patris
in cel̄estib; consedere: atq; in ipso
redditurū ad iudicandos uiuos ac
mortuos: tunc xp̄s in sc̄a ecc̄la hoc ē
in cordib; credentiū p fidē ascende
bat; Et ecce offerebant ei parali
ticū: etc̄et; paralyticus iste in lecto
iacens: moralit̄ significat animā
infelicē: quę in delectatione pec-

cati tanquā in lecto quodā misera-
bilit̄ requiescit; Cuius paralitici
curatio: designat curationē atq;
reparationē languentis animę:
quę post longū errorē carnalis
uoluptatis: ad creatorē suū re
uerti desiderat; Sed talis anima
ꝑ prius indiget portatoribus: hoc ē
bonis doctoribus; qui sua doctrina
spem salutis ei sub ministrāt. et
en
sua sc̄itate opē int̄cessionis impen
dant; qui bene ut marcus ostendit:
quatuor portatores paralitici
fuerunt: ꝑ p̄ quatuor uidelicet
libros euangelioꝝ quib; constat
fundam̄tū totius doctrinę: siue
ꝑ p̄ quatuor principales uirtu-
tes. quib; sanitas uniuscuiusq; animę
consistit: prudentia scilicet. for
titudinē. tēpantiā atq; iustitiā:
quę a aliis nominant. sobrietas.
sapientia. fortitudo. atq; iustitia:
quib; utiq; nihil ē in uita hominis;
Sic enī anima in corpore: quē ad
modū corpus in feretro requiescit
suo; uel certe p lectū intellegitur
ꝓximus noster: ad quē tempore
tribulationis et angustię tanquā
ad repausandū securi recurrimus;
Et surrexit: etc̄et; fecit dns hoc
signū tunc in corpore alit̄: paralitico
facit et hoc cotidie spitaliter in
sc̄a ecc̄la; Sicut enī tunc precepit
paralitico ut surgeret et porta
ret lectū suū a quo portatus
fuerat: ita cotidie nobis inuicis
carnalib; tanquā in lecto delec

tabilit̄ iacentib; iubet diuinitus
ut surgam; et post quā a pecca
tis surrexerimus: impat ut infir
mitates quoq; alioq; siue corpoq;
siue morū portare curem: quē ad
modū et nos tēpore infirmitatis
nr̄ē a frīb; portati sum; et qm per
lectū carnē etiā corporis nr̄i signi
ficari diximꝰ: impat etiā surgentib;
ut lectulū nr̄m portem: hoc ē ut
carnēm nr̄ām quę nos portauit ad
uicia: nos reportare studeam ad
uirtutē continentię: ut caroque
nos l̄ę tra xit ad culpā: afflicta
reducat ad uenią; impat aut̄ hoc
nob dn̄s cotidie p̄ seme ipsū: hoc est
p̄ ad nunciationē euangelii p̄dicta
p̄ phetarū: et p uaria ac diuersa ex
emplaq̄ coq; a tergo dn̄s paralitico;
Surge: et cet̄; ac si anim̄ę iacenti
in peccatis dicat; Surge de uicii sci
licet carnis: ad spīalia uirtutes;
et porta lectū tuū: hoc ē carnē cor
poris tui quę te portauit ad peccatū
et culpā: reporta ad uenią; uel
porta lectū tuū id ē frēm tuū: a quo
et tu portatus es; et tua de in domū tuā:
hoc ē: quę p diuersa uicioq; flagitia
oberrasti: reuertere ad custodiā
tui; domū quippe redire ē: unum-
quēq; errantē ad custodiā sui reuerti:
et sēmetipsū in mandatis suis crea
toris constringere: ut totus homo
interior uidelicet et exterior: dō
possit placere; domus etiā nr̄a in
telligit paradisus: a quo qui a p in
continentiā cecidimus. necesse ē
ut p̄ctinentiā redeam; Sed dū talis
anima que peccatis l̄anguerat recur
rit ad uenią: fit pleriq; ut multi hoc
uidentes indi laude exardescant; un
de ethic subdit: quia uidentes turbę
timuer̄ et cet̄; hominib; dic: uel
paralitico scilicet qui debilitate
corporis contractus: ad iussionem
xp̄i statim surgere potuit et lectū por
tare: uel potius dn̄o ih̄u xp̄o qui solo
sermone: sanitatē animę simul et cor
poris: hominum̄ bris dissoluto resti
tuere ualuit; simili modo et in ani
ma hominis l̄anguentis spīaliter fit;
nā dū is qui diutius in peccatis iacu
erat: ad uenią recurrere cōspicit:
multi fideliū glorificant dm̄: qui
dat potestatē tale hominib;: ut post
longā uicioq; calamitatē: resurgere
ualeant ad salutē animarū; nāque
cūq; sanitas siue in corpore seu in ani-
ma alicui accidit: ab ipso tribuitur;
Unde et ipse ih̄c id: saluator uocat:
qm ipse salū fecit populū suū a pec
catis eoq; qui uit et regnat cū dō patre
et cū spū sco dī: pm̄a sct̄a sct̄oq; am̄.

EB DOM̄ D. XX. POST PENT. LECTIO SCI EUG. SCD̄M MATH.

In illo tēp̄r: loquebat ih̄s cū discipul
is suis: in para bolis dicens; Simile fac
tū ē regnū cęlorum homini regi: qui
fecit nuptias filio suo; Dn̄o deuuneā
p̄ponente parabolā iuuenes ad dicen-
te: auferet a nob regnū dei et dabit
genti facienti fructus ei: nī illi
territi sed magis exaspati: et uole
bant manus mittere in eū; Non

ignorantes illū ee dī filiū: sed remi
niscentes malor omīū que in eū infeli
ces cōmiserant: lā de sālute ppria
desperabant; nec sibi ipsis parcebant:
iuxta sāpientis uocē; Impius cū inp
fundū malor uenerit: contēpnit;
nec reco2dabant2 miseri: quia sicut
sīn bonis gradus gloriarū: sic sec in
malis gradus pēnarū; Intellegens ergo
dns qd manus uellent mittere in eū:
ñ ppter ea tacuit: sed adhuc pal ū para
bolā peiorē: irādi eis adnunciat uen
turā dicens; Simile ē regnū cel oy: etcet;
Ubi primo dicendū: quia parabolā
ista de inuitatis ad nuptias: solus ma-
theus narrat; quidd ā et ā simile lucas
cōmemorare uidet2: sed aliud ē sicut
et ipse ordo declarat: quā uis et illud
ñ nullā similitudinē gerat: quia hic
prandiū: illic cena nominat2; Sed hic
qui ad nuptias indignis uestib; uenit
repulsus est: illic nullus qui intras se
dicit2: repulsus ee memorat2; qua in re
colligit2: qd et hic p nuptias p̄sens ecc̄ta:
et illic p cēnā: ꝑfectū et ultimū conuiuiū
designat2; quia et p̄sentē ecc̄tam ñ nulli
exteri intrant: et ad illud gaudiū
quisquis semel intrauerit: ulteri us
ñ exibit; lā uero ordinē parabolę ui
deamus; Simile inquit factū: regnū
cel oy: etcet; Regnū cel oy cū in sācto
eloquio p diuersitatē loco2 uario in
tellectu accipiat2: hoc tam loco p̄sens
ecc̄ta: regnū cel oy accipit2; ecc̄ta
aut ē est: congregatio sco2; qui dū in
terra nil concupiscunt: dū q; ad cę
lestia toto nisu exciti2 tendunt2: ā in co2

dib; eo4 dns p̄mitis contēplationē
quasi in cęlestib; regnat; Unde scri
ptū ē: Anima iusti: sedes sāpientię;
et p ꝓphetā dns; Inhabitabo in illis:
et inambulabo; qd aut ē sci cęlino mi-
nent2: psalmista manifestat dicens;
Cęli enarrant: gl andi; Homo aut ē
iste ex quidicit2 nuptias fecisse filio
suo: et cui regnū cęlo4 simile ee ꝓphi
bet2: dispat2 intelligit2; qui homo dicit2
ñ qd humanā naturā susceperit sicut
filius: sed p̄significatione dicit2 homo
ꝓpter exemplū scilicet parabolę ut
intellegam2: qui a nom̄ hominis non
facit p̄iudicium diuinę nature; Homo
enī dicit2 dispat2: nomine ē natura; Si
militudine: ñ ueritate; p̄scius ñ q;
filius dicit2 qd ꝓpter appellationē humani
nominis: quasi homo purus habere
ticis erat blasphemandus: et ā dm
patrē qui humanā carnē ne quaqua
suscepit: parabolice homine appel
lauit; ut dū pat2 homo dicit2: ipse
filius abhereticor4 blasphemia liber et2;
filius uero istius regis cui nuptias
fecit: ē dns ihs xp̄s de quo dic ꝓpheta;
da iudicium tuum regi da: et iustitiā tuā
filio regis; Tunc aut ē dispat2 rex filio
suo dnō ihū xp̄o regię ē nonuptias fec:
quando p illius incarnationis m̄ysterium
sācta illi ecc̄tam copulauit2: tribu
ens ei fidē p fectā: ut crederet unige
nitū eius uerū dm et uerū hominē
de uirgine natū; Genitrices aut ē
uteros: quasi quidā huius sponsi tha
lamus fuit; Sic nā q; diuinitas xp̄i
humanitati nr̄ē est sociata in utero

uirginis: quē admodū sponsus et
sponsa sociant in thalamo; unde
psalmista dic; Ipse tanq sponsus: et
cet; De thalamo enī suo tanquam
sponsus pcessit: quia ut sociaret
sibi scām ecclām. Incarnatus dns de
intacto utero uirginis exiuit;

Et misit seruos suos: et cet; Illi qui
ad nuptias inuitati dicunt: pop̄s
israheliticus intelligit. qui ad fidē
dīp legē et patriarchas est uocatus;
Serui aut̄ qui ad uocandos inuitatos
ad nuptias mittunt: haud dubiū
quin mor̄es: dauid. salomon. esaias.
danihel. et ceteri antiq̄ pphē
fuer̄: qui ad adnunciandā populo
israhelitico. xp̄i incarnationē missi
sunt; Sed illi noluer̄ uenire: quia
neq; pphetas audier̄. nec ipsū ueni
entē recepunt: sed dixer̄. nolum
hunc regnare sup nos; qui ergo
inuitati p eos uenire noluer̄: iterū
misit alios seruos dicens; dicite inui
tatis; Ali serui qui insctā inuitatio-
ne defuant. Apt̄os scos significant:
quib; uoce ueritatis dicitur; Ite
ad oues pditas: domus isr̄l; euntes
aut̄: miracula facite; Lepr̄osos mun
date: paralyticos curate. mortuos
suscitate: et plebē iudaicā ad fidē
meā uocate: ut qui noluerint
credere p̄dicationē uram: cre
dant uel p miracula; Bis itaque
seruos dns ad inuitandos iudeos
misit: quia incarnationē unige
niti sui. et prius p pphetas futu
rā: et post mo dū p apt̄os iā factā
eis nunciauit; Sed contēptoribus
insctā inuitationē ādicit; Ecce pran
diū meū paraui: et cet; In prandio
parato et in tauris uel altilib; occisis:
p metaphorā operis regij describunt:
ut ex carnalib; spīalia intelligant;
Sicut enī regale prandiū multis
ciborū speciebus; ornat: ita et hoc con-
uiuiū scripturarū quę nos ad fidem
incarnationis xp̄i inuitant: ex legis
et pphetarū dictis decentissimē
ornat; In tauris aut̄ et altilib; occisis:
quoq; carnib; infructū dicit conui-
uiū patris familias: patres utriusq;
testamēti figurant: sci uidelicet
pphetę. quiet ex p missione legis
prius accepunt ut inimicos suos
odii retributione coīnu potentię
p̄cuterent: et postea ipsi p xp̄o im-
molari meruer̄: ut spīale taber
naculū hoc ēscā ecclē. eoq; sanguine
firmit̄ figeret; Non aut̄ ideo dicit
et sāginata et tauros inconuiuio
patris familias occisos: ut ipsi quoq;
tauri nī intellegant fuisse sāginati:
sed quia omīs sāginati n̄ fuer̄ tauri;
ex pphetis enī omīb; qui nomine
taurorū significant: qui dā tamū-
modo pphētę fuer̄: futura adnun
ciantes; qui dā uero pphētę et sā
cerdotes: sicut hieremias et ezechi
el; ergo cū sāginata dicit occisa:
illos tantūmodo dicit pphetas de
signat̄ imp̄fectos qui spūsco fuer̄
repleti; tauros aut̄ nominans illos
demonstrat: qui et pphētę fuer̄
et sacerdotes; Sicut enī tauri ducer

sunt gregis: ita et sacerdotes sunt
principes populi; Et oīa parata;
non uacat qđ dicit: oīa parata ee
in conuiuio nuptiarū; quē ad modū
eni ut dictū ē regale nuptiarū con
uiuiū uariis ciborū speciebus exornat:
ut unusquisq; qui uocandus est: p
desiderio animi inueniat qđ delec
tabiliter sumat: sic et dispat: ante
quā filiū suū sociaret sponse scē
eccle: pistauit incarnationē atq;
illius fidē: omib; ad hanc uoca-
tionē nuptiarū occurrentibus:
amplissimū pparauit conuiuiū
diuinarū scripturarū: ex dictis
legis et pphetarū; In quo quic quid
quęritur ad salutē: oms sufficien-
ter inueniunt; qui ignarus est:
inuenit ibi quid discat; qui contu-
max est et peccator: inuenit ibi
flagella futuri iudicii quę timeat;
qui laborat in bonis actionib;:
inuenit ibi gloriosas promissiones
ut ppetuę: quas manducando:
amplius excitet ad opus bonū;
qui pusillanimus est et infirmus:
inuenit ibi mediocres iustitię cibos:
quib et si pinguē animā nō faciunt.
moritam non pmittunt; qui mag
nanimus est et fidelis: inuenit ibi
spiritalior esca scī contemptoris
ut eque pducant eū ppe ad angelo
rū naturā; qui pcussus a diabolo
uulneratus est peccatis: inuenit
ibi medicinales cibos qui eū p peni
tentiā reparent ad salutem; ut
qui dicit scriptus est a char lapidatus

ppter furtū anathematis: nisi
ut habeant fures qđ timeant:
ut quid filii israhel fornicati cū
filiab; madian pcussi referunt:
nisi ut habeant fornicatores qđ
phorrescant: quid concupitores
carnis pstrati sin deserto: nisi
ut ne modelicias concupiscat:
ut quid castigatus dauid adulter
et homicida a nathan et susceptus:
nisi ut adulteri et homicide: pe-
tentię remediū n despent: Raab
meretrix scificata e: ut meretricib;
spes ueniędaret; O mā ergo ppa
rata sin conuiuio nuptiarū id ē
scripturarū: qui a nihil omino
dee qđ necessariū habet salus
humana; Ui aut ē neglexerunt;
ludei dicunt neglexisse: qui nego
cii s tēporalib; occupati tēpore
dominicę pdicationis: nec ad dnm
accesser: ut doctrinā eius audientes
ac miracula uidentes crederent
in illū: nec pdicationē apl̄or
recepunt; unde paulus et barnabas:
dixer ad illos; uob quidē oportebat
primū loqui uerbū dī: et cetera;
Et abier: alius in uillā suā; p
uillā labor terrenus exprimit;
p negociationē uero: lucratem
pora lia designant; In uillā ergo
ire ē: labori terreno sinem sura
in cūbere; In negociationē uero
ire ē: sectarium actionū lucra
sectari; quicūq; ergo laborib;
terrenis et tēporalib; lucris
inmoderate animū implicat:

dū scdm exemplū redēptoris sui
uiuere contēpnit: quasi ad uillā
uel negociū p̄ genī: ad regis nup
tias uenire recusāt: quia ad consor
tiū et societatē electoꝝ uenire
dissimulat; Reliquiū tenuer̄
seruos eius: etcet̄; Hoc loco de sua
morte dn̄s tacet: quia iā inp̄cedenti
parabola descripserat pharisēis lo-
quens dixerat; nouissime misit ad
eos filiū suū; quē illi apphendentes:
eiecer̄ extra uineā et occiderunt;
Dicens uero: reliquit enuer̄ seruos
et occider̄: aptoꝝ p̄secutionē p̄e
nunciat: quā post eius ascensionē.
iudei et maxime sacerdotes: illis in
tulissē pbant̄; Stephanū lapidantes:
Iacobū frēm iohis euangelistę decol
lantes; Aliū quoq; iacobū alphei: frēm
dn̄i appellatū: lapidib; partē ac
p̄cipitione cantes; ꝑ quę omā:
accidente etiā peccato dominicę
necis: hierusalē constat eē destruc
tā; Unde seq̄t; Rex autē cū audisset:
etcet̄; Iratus dicit̄ dn̄s iuxta humanā
consuetudinē: ñ q̄d ira cadat in illū
qui semp̄ immutabilis p̄manet: sed
q̄d illis uidet̄ iratus quib; reddere
cogit̄ uindictā; nā et iustus iudex
licet tranquillo animo in reum
uindictā exerceat: iratus tamen
illi uidet̄ cui iniuria inrogatur;
Notandū uero quia supius ubi ad
nuptias inuitabat et copa clemētię
agebat: nom̄ hominis apposituꝫ:;
nunc uero ubi ad ultionē uenitū:
rex tantū dicit̄ et homo silet̄; quia

uidelicet dn̄s ihs̄ xp̄s: ad nuptias hoc ē
ad fidē suę incarnationis genus ho-
minū uocaturus: misericordiē homi
nēs̄e uidendū hominib; in humilitate
ostendit; Addiscernendū uero me-
rita singuloꝝ in iudicio uenturꝫ:
districtus iudex omib; apparebit;
Et missis exercitib; suis: etcetera;
quantū ad litterā exercitus dī in
telligunt̄ romani: qui populo iu-
daicę gentis delecto: puaricatricē
quoq; ciuitatē flā misit radiderunt;
qui n̄ id circo dī exercitus appellan-
t̄: q̄d incultu xp̄iane religionis ad-
huc tunc tēporis fuissent fundati:
sed quia uoluntati dī in ext̄minio
iudaicę gentis paruerint; Omnis
enī qui uoluntati dī optēpat: exer
citus et seruus illius appellat̄; unde
et regē nabuchodonosor: dn̄s colū
bā et seruū suū uocat: quia in delec
tione ipsius populi p̄cepto illius
obediunt; neq; enī nabuchodonosor
aut populus romanus aduersus
hierusalē dimicaturi p̄cessissent:
nisi nutu dī ad hoc excitati fuissent;
moraliter uero homicidas dn̄s p̄dicit:
quia p̄secutores scoꝝ martirū
int̄emit; Ciuitatē illoꝝ succendit:
quia n̄ solū animas eoꝝ sed etiā cor
pora in q̄b; habitauerant: p̄ minis
teriū angeloꝝ et ignis igni b; cruci
anda trādidit; Scdm quē sensum
moraliter uidelicet: exercitus dī
ultores angeli intelliguntur;
Omīs enī uindicta in rēp bos: uel
p̄ bonos uel p̄ malos angelos exer-
-cet̄;

Unde scriptū ē; In missione ꝑ angtos
malos; Tunc ait seruis suis; nuptię
parate sūt; ꝑ nuptias parabolice dic
tas: Coniunctio diuinitatis xp̄i at q;
infirmitatis humanę ut dictū est
demonstrat; dicit ergo dns; nup
tię parate sūt: tanquā dicat; quicq̄d
ap̄phetis de mea incarnatione p̄nun
ciatū ē: tā in mea natiuitate adim
pleta cognoscite; Uerbi grā; nasci
turū xp̄m de uirgine: ꝑ pheta esaias
p̄nuncians dic; Ecce uirgo c̄cipiet
et pariet filiū; hoc iā in xp̄i natiuitate
impletū sūt; Idem p̄pha testimoniū
natiuitatis xp̄i p̄ferens: dic; puer
natus ē nob. filius datus ē nob. et
cetera quę secutū; Hoc quoq; in eius
incarnatione: ꝑ actū ē̄ constat;
Nuptię ergo parate sūt: qui a omnia
sacramenta humanę dispensationis
in xp̄i natiuitate adimpleta; Sed
qui inuitati erant n̄ fuer̄ digni; Iudei
uidelicet his nuptias n̄ fuer̄ digni
uidelicet ut sociarent xp̄o ꝑ fidē in
carnationis eius: qui a illius p̄dicationē
repellentes et suā iusticiā uolentes
statuere: ē̄ naufraga indigni effectus;
Q d autē sequit: Ite ergo ad exitus uiarū
et cet̄: hoc de reꝑbatione iudęoꝝ et
uocatione gentiū aptissime sonat;
Exitus uiarū sunt fines et c̄mini plate
arū atq; angulos; In scriptura aut̄
sacra: pulsi intelleguntur actiones
op̄ū; Qui enī pulsā gradiuntur: ad aliq̄d
sequendū incedere demonstrat; ꝑ
exitus aut̄ uiarū: defectio bonoꝝ
op̄ū designat; Q m qui in angulis ac
t̄minis platearū resident: a bonitate
opis uacui remanere solent; dicit
ergo rex seruis suis: Ite ad exitus uiarū;
Tanquā dicat dns: discipulis suis; quia
iudei in lecti delectatione lucri t̄reni
ad fidē incarnationis meę uenire
cont̄pnunt: Ite ad exitus uiarū. hoc ē
ad populū gentilē: qui in bonis op̄ib;
deficientes: in malis actionib; c̄sistunt:
et uocate ad nuptias hoc ē ad con
sortiū electoꝝ; Ista autē missio tunc
intelligit̄ facta: cū mittens dns dis
cipulos ad p̄dicandū dixit eis; Ite ad
p̄dicate euāgelium omī creaturę; Recte
ergo qui in exitib; uiarū ad nuptias
uocant̄: quia illi pleriq; facilius ad
dm conuertunt̄. quos int̄ reni s actib;
ꝓsperitas nulla subsequit̄; Dicit ergo
rex: seruis suis; quos cūq; inuenerit is:
et cet̄; Ac si impans dns: discipulis dicat;
Euntes in mundū: cuius cūq; c̄ditionis
atq; c̄uersationis homines inuenerit is:
uocate ad fidē siue seruos siue liberos.
siue stultos siue sapientes: siue pau per.
siue diuites: siue paruos siue magnos;
ut sicut n̄ distantia hominū in nata
creationis: sic n̄ sit differentia in
p̄ceptione salutis; sed int̄ hęc quę
rendū ē quę sint uię mundi: ad quarū
exitus mittit xp̄s discipulos suos:
ad q̄d dicendū: quia sicut omīs pro
phetę et omīs apti omīsq; doctores:
sunt uię quę ducunt ad xp̄m: et
generalis et publica uia ē quę ducit
ad uitā: sic e contrario uię mundi s
omīs actiones malitię queducunt
ad diabolū qui ē generalis uia p̄ditionis;

Verbigrā; fornicatio. auaricia.
et cetere ſpecies male. uie ſq;
ducunt ad diabolū; Et egreſſi
ſeruieiuſ. et cetera; Hoc factū eſt.
quando apti p fectipō dicauerunt
ubiq; et cetera; Sed miruē qd dic.
congregauer malos et bonos.
cū omīs gentalis in aduentu ſalua
toris in malo poſiti eſſent. iuxta
qd paulus ait; omīs peccauerunt.
et egent gla dī; ad qd dicendū.
quia illi qui naturaliter ea que
lex agenda p̄cipit faciebant.
et p̄pter honeſtatē uite ęterne
ſeruiebant uirtutib;. uerbigrā.
elemoſinis. ieiuniis. caſtitati.
miſericordię. et reliquis bona
rū rerū uirtutib;. ad cōparatio
nē ceteroꝝ qui nihil horum
faciebant. boni appellant; dū
aut̄ boni et mali intra eccl̄iam ſe refe
runt. et ſi p ſa qualitate conui
uantium apte oſtendit. quia
phas nuptias preſens eccl̄ia deſig
nat. Inqua boni cū malis ueniunt;
p mixta quippe ē ſcā eccl̄ia bonis
et malis. qua nec ſolū bonos nec
habet ſolū malos; boni enī. nuſquā
ſ. niſi in cęlo; et mali ſoli nuſquā ſ.
niſi in inferno; hęc aut̄ uita ſicut
int̄ cęlū et infernū media ſubſiſtit.
ita cōmunit̄ utri uſq; patet ſi quis
recipit; Et impletę ſ nuptię.
et cet̄; Iſtarū collectio nuptiarū.
pomē p̄ſens tēpus uſq; in finē ſcli
p̄tendit. a primo uidelicet electo.
uſq; ad illū qui ultimus naſcturus ſ.

Tunc aut̄ ęę dē nuptię adimple
bunt. cū reſurrectio ſcōꝝ facta fuerit. et mortalitatē illoꝝ xp̄s in ſua
immortalitatē abſorbuerit. ut iam
mori nō poſſint ſicut ante apti ſ; ut mor
tale hoc abſorbeat aurta. id ē a xp̄o;
Et tunc adimpleat miſteriū qd ante
apti ſ. er duo in carne; xp̄s uidelicet
cū anima quaſi unus ſp̄s factus. ha
bitabit in ſingulis electis. iuxta qd
ſcriptū ē; qui coniungit ſe dno. unus
ſp̄s eſt; nunc enī quaſi modica ſ arra ſ
futuri coniugii ſp̄m ſcm accipimus.
tunc aut̄ ipſum xp̄m plene in nobis
habebimus. Intrauit aut̄ rex. et
cet̄; Tunc rex hoc ē dn̄s ih̄s xp̄s cui de
cantat eccl̄ia. rex mīs et dī mīs. intra
bit ad nuptias hoc ē in conſortium
fidelium. quando fidē et merita ſingu
loꝝ diſcernere ueniens. in iudicio ma
nifeſtus omib; apparebit; Et uidit
ibi hominē. et cet̄; Unus iſte qui in
ueſte nuptiali nō inuentus aſſerit.
omīs qui in malicia ſ ſociati genera
lit̄ deſignat; porro in ueſte nuptia
li. nil melius qua caritas intelligit;
qua ſicut in duob; ligni ſuperiori
ui delicet et inferiori ueſtis texit.
ita in duob; p̄ceptis dilectione ſcili
cet dī et p̄xi. caritas habet; neq;
enī dī ſine p̄xi. neq; p̄xi mus ſine
dō p fecte diligi poteſt; Intrat aut̄
ad nuptias ſed cū nuptiali ueſte nō
intrat. quiſquis in eccl̄ia poſitus fidē
habet. ſed caritatē nō habet; Si quis
igit̄ in tēpore iudicii inuentus fue
rit ſub nomine xp̄iano. nō habens

uestē nuptialē idē caritatē: ꝓtin̄
increpabit: et dicet ei; Amice: ec
cet; Aclidicat; Amice: et n̄ Amice;
Amice ꝑ fidē: sed n̄ Amice ꝑ operationē;
siue Amicū uocat qđ inuitatus est ad
nuptias: sed Arguit illū impudentię
qđ in uestē sordida polluere mun
dicia nuptiarū; Atille obmutuit;
Benedicit: obmutuisse ad p̄sentia
regis: ille qui in uestē sordida ingres
sus: cū uiuū nuptiarū: qui a ingre
diente dn̄o Adiudicatū ut discernat
actus et opa singulorū: omē argu
mentū excusationis cessabit ab eis:
q ꝑ fidē incarnationis xp̄i in societa
tē scę ecclę introier̄: sed tam ean
dē opib; exornare noluer̄; Ille enī
tunc foris arguet: quite tas consci
entię intus animū uidebit; In p̄senta
nāq; uita: opa nr̄a et cogitationes
cor diū: nob inuicē celare possumus;
In illo aut̄ die ultimi examinis: nihil
erit qđ respondeamus: ubi cę lū et
terra et aquę: sol et luna: dies et nox
et totus mundus fabit aduersū nos:
In testimoniū peccatorū nr̄orū; et si
om̄a taceant: ipse cogitationes nr̄ę
et opa fabunt ante oculos nr̄os: ac
cusantes nos ante dm̄ dicente apto;
Cogitationib; inuicē accusantib;
aut̄ et ad defendentib;: Indie cū iu
dicabit dn̄s occulta hominū ꝑ iū
xp̄m; Tunc dix̄ rex ministris; liga
tis manib;: et cet̄; ministros spūs in
telligamus uel bonos uel malos:
ꝑ quos ut diximus om̄e iudiciū in
reprobos agitat; ligant aut̄ tunc
pedes et manus ꝑ diffinctionem
diuinę sententię: qui modo non
ligant ꝑ melioratione uitę;
uel tunc ligant inuitī in supplicio:
qui nunc sponte ligant in uicio;
Et considerandū: qđ in tenebras
exteriores mitti p̄cipit; Interiores
quippe tenebre sunt: cecitas cordis;
exteriores uero: nox et ne dā pnu
tionis; Ibi erit fletus: et stridor
dentiū; Illic enī dentes stridebunt:
qui hic edacitati seruire assuer̄;
Illic oculi flebunt: qui hic pu
licitas concupiscentias uoluebant;
Sed quia unius cl̄ā pnatio indicat:
ꝑ quē om̄e malorū corpus exprimit:
mox generalis sententia subin
fertur cū dicit; Multi aut̄ sunt
uocati: et cet̄; Electi ad cōpara
tionē reprobor̄: numero non
merito pauci esse dicunt; nā
ipsi ponderem uirtutū: plures sunt
qua reprobi; Ipsi et enī: dominicū
horreum replebunt; Ait ergo;
multi sunt uocati: et cet̄; Hac sententia
pene omissa parabolas sicut scdm
matheū: dn̄s concludit; quę potius:
timenda: qua exponenda; qđ
et nī ad fidē uocati sumus: nouimus;
Sed utrū ad uitā ętn̄ā p̄destinati
sumus: incertū habem̄; tanto ergo
necesse ē ut unusquisq; nr̄m de se
sollicite metuens: in humilitate
sep̄ maneat: quanto se ad electos
brauii palmā obtinendā sciat electus
ignorat; qđ igit̄ uocati sum̄: gr̄as
supnocondritori referamus; ut

aute electi eē mereā. ipsius
miscdiam ct̄ inuis supplicatio-
nib; postulemus. quatinus ipso ad
iuuante ad ct̄ solitū electoꝝ ptin
gere mereā. Am; ℣ Dom̄.

XXI. POST PENTEC̄.

LECTIO SCI EUG: SCD̄M IOH̄.

In illo tēp̄. ℣ Erat quidā regu
lus. cuius filius infirmabat̄ caphar
naū; ℟ Regulus. p diminutionē
nominis. qd est rex dicit̄; paruus
uidelicet rex. nec magna potestate
sublimis; qd nomen beneficio grui-
qui filio salutē poposcit. qui aui
delicet nō plenā. sed diminutiuam
fidē habuisse ꝑbat̄; Capharnaū
aute. ciuitas est galileę puincię;
In qua dns̄ plura miracula ostendit.
In qua etiā infirmus iacebat filius
iste regulꝰ; Hic ergo audiens
dn̄m ihm̄ aduenire a iudea in
galileā. ubi nupta aquā in uinum
conuerterat. abiit ad eū roga
turus ꝑ sanitate filii morientis;
quā uis enī omis̄ terra duodecim. ✠ ix.
tribuū in qua iudei habitabant.
generalit̄ iudea appellaret̄.
precipue tamen ac singulariter.
illa pars regni iudeoꝝ in qua duę
tribus consistebant. iudę uidelicet
et beniamin. iudea uocabatur;
A qua parte ueniens dns̄. accessit
ad eū iste regulus. rogans ut des
cenderet et sanaret filiū eius;
quare. incipiebat enī mori.
id est. urgebat eū uicina mors;

✠ x. ℣ Dixit ergo ihs̄ ad eū; nisi signa

no

et ꝓdigia. etcet̄; Signa dicunt. eoqd
significent aliquid; ꝓdigia uero
quasi porro dicta. eoqd porro id. longe
ꝓtendant aliquid; Constat ꝑ fecto
iudeos quasi ex natura insita hanc con
suetudinē habuisse. ut quib; cūq; reb;
licet diuinis. fidē non nisi ꝑ signa com
modarent; unde paulus apls̄ dicit;
iudei signa petunt; Sed quęrendū
uidet̄ cur dns̄ huic regulo dicat.
nisi signa etcet̄. cū ille ante credi
derit quū signū uideret; quo modo
ñ crederet quis̄ alute filio popos̄cit.
sed sic attendamus quid petit. Apte
cognoscimus quia ñ plene fidei fuit;
poposcit nāq; dn̄m. ut descenderet
et sanaret filiū ei; Et sic ꝑsentia cor
porale expetit. quasi salutē in filio
operari ñ posset nisi ꝑsens cor pore
fuisset; quisi ꝑfecte credidisset.
ꝓcul dubio sciret ñ eē locū ubi nō eet
dis̄; Arguit itaq; hominē infidete-
pentem. et ēptare cupientē in sāni
tate filii sui quis̄ esset. aut quantū pos
set; ℣ Dicit ad eū regulꝰ; dn̄e. descen
de. etcet̄; Urgebat eū infirmitas
filii. et ideo impcab; ꝑseueranter poscu
lat illi salutē; ℣ Dicit ei ihs̄; uade. et
cet̄; Sicut alio euangelista narrante
dicitur. centurio ad dn̄m uenit
dicens; dn̄e puer meus̄. etcet̄; Cui dns̄
respondit; Ego ueniā. et curabo eū;
Centurio ē qui centū militib; ꝑest;
Cū ergo maioris dignitatis sit regu
lus qui centurio. uigilant intuen
dū. cur ad filiū reguli rogatus
corporaliter ire recusat. ad seruum

fab?

uero centurionis ꝓ ꝺ rogatus
sepgere pollicet; filio regulꝰ ꝺ
dignat adeē. seruo centurionis
ꝰ ꝺdignat occurrere; Sed in hoc
facto. ꝰ salua humilitate quę nob
in redēptore nrō semp imitanda
ꝓponit. ꝰ supbia specialit nrāre
tundit. ꝰ qui in hominib; ꝰ natura
qua ad imaginē dī factis. ꝰ sed hono
re sed diuitias ueneram; ut enīre
dēptor nr ostenderet. ꝰ qua aq
alt as hominib; hoc ē dilectoribus
scis electis despiciendas. ꝰ et quę des
pecta hominib; uident. ꝰ scis despici
enda ñ sunt. ꝰ ad filiū regulꝰ i reno-
luit. ad seruū uero centurionis
i reparatus fuit; Credidit homo. ꝰ
etcet; ex hoc ꝙ apparet quantum
ꝓfecerit ille. ex increpatione dni;
qua enī dns dixerat ei. ꝰ nisi signa
etcet. statī ut audiuit ad dnō. uade
filius tuus uiuit. ꝰ continuo credens
ibat; Iam aut eo descendente. etcet;
nonē uacuū a magno mīsterio. ꝙd
filiū regulꝰ euangelista curauit os
tendere. ꝰ ab infirmitate septima
hora dimissū; ñ solū enī miracula
xpī quę cor poralit gessit miranda
nob ex istunt. ꝰ sed etiā in ipsis opib;
suis secreta mīsteria consideran
da; septenariū enī numerū ꝓfectū
ex istere nemo qui dubitet. ꝰ ꝓpt
illas notissimas sui partes. ꝰ narū
scilicet quo trinitas scā ex primit. ꝰ
et quaternariū in quo ꝓfectio omī
ū creaturarū monstrat. ꝰ ꝓpter
iiii. elēnta plenariu. et iiii. mundi
plagas. et .iiii. euangelia. seu .iiii.
tēpora anni; qui etiā septenarius
numerꝰ in dominis septiformis spūs scī
sacratus eē cognoscit. ꝰ in quo et ꝓ quē
sanitas et remissio peccatoꝝ omib;
fidelib; ꝓparat; Cognouit ergo
pat. ꝰ et cet; In hoc eo dē euangelista
paulo superius legim. qd predicante
dnō in samaria ad uocē mulieris di-
centis. ꝰ uenite uidete hominē qui
dixit mihi oīa quę cūq; feci. ꝰ plurimi
samaritanoꝝ absq; ulliꝰ signi uisione.
solo sermone illū credider. ꝰ; ad istud
aut tā magnū miraculū in iudea
patratū. ꝰ solus regulus cū domo sua
credidit; et hoc ē qd dns supra dixerat. ꝰ
nisi signa etcet; In quo etiā facto ꝓfi
gurabat. ꝰ qd paucitas iudeoꝝ esset
in dnm creditura. ꝰ et multitudo
gentiū ad fidē uentura; Iudeis nēpe
ipsū filiū dī signa facientē uiderunt. ꝰ
aptos. ꝰ illius ꝓdicatores et magistros
habuer. ꝰ et tam pauci ex eis fidei
iugo colla submiser. ꝰ ceteris in infide
litate ꝓsistentib;; porro gentiū
populus. ꝰ et si ex pte in carnis infir
mitate posit ū miracula opantē
uidere ñ potuit. ꝰ sola tam ꝓdica
tione aptoꝝ contentus. ꝰ pene totis
sacre fidei adquieuit; ꝓ inde illis
tot mitis ꝓ peccatis ob infidelitatē
cōdēpnatis. ꝰ nob siqd fide credim
opib; ex cor nem. ꝰ aet na beatitudo
rep mittit. ꝰ dicente de nob salutore. ꝰ
beati qui ñ uider et credider. ꝰ am;

EBD. XXII. POS PENT.
LECTIO SCI EUG. SCI MATH.

In illo tẽp̃r:- Dixit ihs discipulis suis parabolã hanc; Simile est regnũ cẽlorũ homini regi:- qui uoluit rationẽ ponere cũ seruis suis; et retq; Consuetudinariũ est apud hr̃os et palestinos:- ut omĩb; sermonib; suis parabolas subnectant; utqd̃ ꝑsimplex preceptũ teneri ab auditoribus; nꝑ teste:- ꝑ subiectas similitudines teneat̃; Introgante igit̃ petro quotiens fr̃i peccanti in se deberet ignoscere:- sub cõparatione dn̄i et serui- qui cũ eet decẽ miliũ talentorũ debitor:- rogans ad nõ uenia impetrauerat:- ꝑcepit ei ut ipse quoq; dimittat cõserui sui sua minora in se peccantib;; Si ille ex seruo debitori tã multa sic facile dimisit:- quanto magis serui conserui sui debent minora dimittere:- Allegorice aut̃ ex qui ratione cũ seruis posuit:- nullus melius quã dn̄s omps intelligit̃; Seruus aut̃ iste qui decẽ miliũ talenta debebat:- iudaicus populus qui decalogũ legis ꝓuaricans:- multarũ transgressionũ debitis obnoxius tenebat̃; quẽ dn̄s cũ omĩb; que habuit uenundari iussit:- quia ꝓpt̃ enormitatẽ sceleru- in exteras nationũ tradidit potestatẽ; Procidens aut̃ seruus ille:- etcet̃; Cui eni idem populus hostiũ potestati addictus:- se angustatũ sensisset:- ad pcem humilitatẽq; conuersus:- mandata diq; prius spreta ob-

seruare uoluit:- post modũ aĩ aduersionis diuine seueritate constrictus se seruaturũ spopondit; Cuius ꝑcib; diuina pietas ad misericordiã inclinata- ut̃ ei ꝑ ppheta loquit̃; delebi ut nubẽ iniquitates tuas:- et quasi nebulã peccata tua; Sed quid ingratus seruus post modũ egerit:- audiamus; Sequit̃ eni; Egressus aut̃ seruus ille:- etcet̃; Egressus de captiuitate iudaicus populus:- nisi ludo redẽptori suo mini me gratã egit:- sed etiã peccatis ueteribus; noua cumulans:- nulla postea cõpassione erga ꝓximos pauperes habuit:- sed in sup debitores suos atrocit̃ repetere ꝑsumpsit:- iuxta qd̃ ei sermodiinus ꝑ ppheta imp̃perat; Indieb; inquiens ieiunio- uro- inuenit̃ uoluntas uestra:- et omes debitores uros repetitis; Uidentes aut̃ conserui ei:- etcet̃; Conseruos populi iudaici hoc loco ppheta accipimus:- qui causã dei ad populũ- causasq; populi addm̃ agentes:- iniqua eo- opa dũ deflendo plangebant:- quasi referendo nunciabant; Et iratus dominus eius:- tradidit eũ tortoribus; ; Idẽ blasphemũ et ingratũ populũ- ꝓpt̃ peccata plurima tradidit in manus romano-; siue maligni spiritib; eos tradidit:- qui incorrigibiles eo- nequitias- ꝙtenus cruciatib; sine fine punirent; moraliter ex iste qui cũ seruis suis rationẽ ponit:- omps dns intelligit̃:- quiẽ rex et conditor uniuerso-; qui tunc rationẽ cũ seruis suis ponit:-

quando homines quos creauit in pec
catis iacere cōsideransꝰ. Ad lectū egri
tudinisꝑ infirmitatē deducē. Seruus
autē iste decē miliū talentoꝝ debitor
significat hominē ad imaginē dī con
ditū. sed grauiū debitis obstrictū; quia
enī in tōmā ponderū genera talentū
maiusculē dicit. recte p decē milia
talenta capitalia crimina designauit;
Uerbigrā; siquis rem cōmiserit adul
terium. homicidiū. sacrilegiū. et cete
ra maiora crimina. decē milia talenta
debere conuincit; Sequit; Cū autē
nō haberet. unde redderet; Congrue
dicit. cū nō haberet unde redderet.
quia spōte quidem in peccatū labi
possumus. sed aduenā ꝑ pēnitentiā
ꝑ prio arbitrio assurgere nō ualem;
Iussit eū dnūs eius uenundari. Id ēp misit
eū tradi tortoribꝫ; Angelis. qui duris
inferni supplicijs illū cruciarent;
Uenditio enī rei. nihil aliud quā sup
plicium dāpnationis intelligit; Et
uxorē eius et filios; In uxore cupidi
tas intelligit malē uoluntatis; In
filiis uero. puer sā opa accipiunt;
Seruus ergo decē miliū talentoꝝ
debitor cū uxore et filiis uenditur.
quando quilibet criminosus ꝑ mortē
corporis a bhac uita subtractus. et
cū ipsa cupiditate sua et cū malis
opib;. in pēnas redigendus ꝑpetuas
condēpnat; Procidens aut ē seruus
ille. et cetera usq; dimisit ei;
Tunc certe seruus dnō procidit. atq;
ut uenditionē hoc ē supplicium dā
pnationis effugiat. submissus ob
secrando deposcit. cuius quippter
peccata imminentē sibi mortē ut pote
dāpnandus metuit. humiliter se sub dit
diuinę clemētię. et puerā pēnitentiā
ac purā animi intentionē conuertit
ad dm. ꝑmittens se in reliquū reddi
turū dō debitū peccatoꝝ suoꝝ.
si impendentē sibi ꝑditionē mortis
euaserit; qui enī agit opera bona.
ipsis bonis opib; reddit debitū pecca
toꝝ suoꝝ; qui autē nō habet opa bona.
debitū peccatoꝝ suoꝝ tormentis et
cruciatib; ꝑsoluet; Quomodo autē
soluenda sint debita narā. Danihel
docet dicens ad regē; Audi cōsiliū
meum rex. et peccata tua elemosinis
redime; Et Zacheus; quę cuiq; frau
dauit. reddo quadruplū; Et dns
docet dimittendū debitoribꝫ; pecca
ut fiducialiter dicere possim; dimitte
nob. sicut et nos et cet; Quib; uero
elemosina deē ad largiendū. suf
ficit dō cor ꝑfecte conuersum. qua
sacrificium dō est spūs contribulatus;
ꝑcidentē ergo et orantē seruum
dns miseratur. cū nō solū ab imminente
morte liberat. sed etiā ad speu iuendi
concessa. peccata ꝑterita miseri
corditer donat; Egressus autē.
Inuenit unū de conseruis suis et cet;
Conseruus iste qui conseruo centū
denarios debebat. ꝓximus quilibet
est. qui in alterū leuiter peccat. uel
durius uerbū inferendo. uel quolibet
alio modo animū eius inquietando;
Si autē ꝑ decē milia talenta grauia
peccata significari diximus. ꝑ centū

denarios leuia peccata aptissime
accipere possum; ꝑ ser ti quia
quantū distat inter .x. milia talen
ta. et .c. denarios. tantū int̄ est
int̄ grauiora crimina ac leuiora;
Et tenens suffocabat eū; debitorē
suū hoc ē in se peccantē hominē
t̄c quilibet tener. cū ñ dimittit
ei qđ in se peccauit. sed memoriā
peccati illius in corde reseruat;
Suffocat aut̄ debitorē suū aliq̄s
cū animā fris qui in se peccauit
spūalit̄ strangulat et coangustat
in periculo peccati. ñ dimittens
ei qđ in se deliquit. sed alligans eū
in peccato. ut mortē ꝑpetuā con
dempnet; Et ꝓcidens c̄ seruus
eius. et cet̄; recte ñ dicit̄ is se qui
fri in se peccanti ñ dimisit. sed ab
isse; quando enī ad bonū crescim⁹
et ꝓficim⁹. spūalit̄ dicim⁹ ire ad
melius ñ motu corporis sed pro
fectu animę; quando aut̄ ꝑ gim⁹
ad malū. magis abire dicimur
quia ad ō recedim⁹. nec oculi
animę nr̄ę illū aspiciunt; quan
diu enī ꝑ peccatis nr̄is d̄m rogam⁹.
in conspectu illius sumus; post
quā uero in nos peccanti dimittere
nolumus. a conspectu dī egredim⁹;
Hoc enī modo et iunior ille filius
atq; luxuriosus relinquens patrē
suū. abiit in regionē longinquā
iniquitatis; a conspectu ergo
dñi sui tunc seruus abiit. cū quis
ab infirmitate dimissus. ꝓprio
arbitrio redd̄it; Et misit eū

in carcerē; Carcer in quē seruus
c̄ seruū suū misit. infern⁹ intellegit̄;
de quo carcere ꝑ phā ꝓpsona sal̄ua
tor ait̄ c̄; Educ de carcere animā meā
ad c̄fitendū nomini tuo; Seruus igit̄
a dnō dimissus. c̄ seruo parū debenti
dimittere ñ uult. sed in sup illū te-
nens suffocat et in carcerē mittit.
quia s multi qui peccatoꝝ grauiū
que cōmiser̄ immemores s̄. si uel leuit
fris in se peccanti culpa offendant̄.
in tanta obstinatione ꝑ rū punt. ut q̄d
dictu quoq; nefas est. ante ad obtent⁹
frem suū ꝓ et nisp̄ire supplicii sq̄ q̄d
in se peccauerat indulgeant; Uiden
tes aut̄ conserui ei. etc̄; Conserui nr̄i
sacerdotes uel angeli intelligendi s̄.
qui singuli s nob ꝑ positi. cuncta que
uel bene uel secus gerim⁹. conspectib;
diuine maiestatis sine dubio nunciant;
q̄d en̄ i angti c̄ serui dicant̄. testat̄
angt̄s loquens in apocal̄ps ad Io-
hannē; Uide ne feceris. conseruus
tuus sū et fratrū tuoꝝ; n̄ā et si sci s̄
angti. tam c̄ serui nr̄i s̄. quia et ipsi
seruis di; Et recte c̄ tristati dicunt̄
q̄m sci angti. sicut nr̄is bonis opib;
gratulant̄. ita cū mala aliq̄d
gerim⁹ contristant̄; Et iuste c̄ tris
tati ē dicunt̄. quia grauius pec cat
homo quando in d̄m. quā quando
in homine; Sacerdotes et ā dū ea
que contra ius diuinoꝝ ꝓceptorū
ag im⁹ deflent. dū q; nos incorrigi
biles assiduis lam̄tationib; deplo-
rant. quasi facta nr̄a om̄p tido ē nar
rant; Sed qui peccanti in se indul

110

geredissimulat-restat utnec
ipse indulgentia gaudeat; unde
bene sequitur; Tunc uocauit illū
dns suus-et cet; Ingratū seruum
dns suus rursū uocat-atq; cur ipse
dimissus-debitū conseruo dimittere
noluerit arguit-cū illū qui p ceptę
a dō indulgentię inmemor-frī in
dulgere noluit qđ in se peccauit-
ad mortē p infirmitatē corporis
reuocat-atq; peccata illa in caput
eius denuo reputat-que sibi p pēni
tentia ī dimissa gaudebat; de quo
apte sequit; Et iratus dns ei-et cet;
tortores s maligni spūs-id-angti
crudeles et inmisericordes-consti
tuti sup pēnas impias; quib; ille
p pectuis tormētis puiendus post hanc
uitā tradit-qui hic frī in se peccanti
p indulgentia ī suffragat; homo
eni fidelissimā gō diē-et uicarius
eius est; Et qui frēm ad similitudinē
dī factū a peccato ī solui t rogatus-
sed obdurationem mtis g ehennę cru
ciatib; puiendū tradit-dō odibilis-
et eande dāpnationē quā frī intulit-
sibi quoq; indubitanter adquirit; Sci
endū tam-quia cū peccat homo in
frēm suū-ī statī mittit in infernū-
sed pendet adhuc iudicium eius; Cū
aut ē iudicauerit eū et cē dēpnauerit-
in animo suo ille in quē peccauit-
ut habeat eū sicut ethnicū et publi
canū-tunc eū mittit in infernū;
Sicut enī mos-tuus quis dicit in pec
cato quā uis uiuat incorpore-sic
et descendere dicit in infernū pec
cator-quāuis adhuc sit sup terrā;
Sed forsitan dicat aliquis-nihil p dē
frī peccanti in frēm qđ tua dens picit
se ad pedes ei et rogat-quia ia iudicatus
a frē suo-alligatus-ī n solū sup tērā
sed etiā sup cęlū-respondendum
ē fidenter quia interim nihil-nisi ille
ipse in quē peccauit indulserit ei-et
soluerit eū a peccato qđ fecit; Cū aut ē
receptus fuerit in societate fratēna-
soluit a beo cui nocuit; qđ uero dicit-
quousq; redderet debitū-quousq;
p infinito accipiendū-; Sempēni
tor quebit-quia semp manebunt
debita p quib; torqueri mereat;
Qua aut ē causa parabolā istā dns p-
misit-subiuncta sententia cōcluđit
que dicit; sic et pat mis-et cetera;
Que sententia ual de formidandā-
in qua discimus ut p dictū ē-quasi
parua frib; nō dimittam-nec magna
nob a dō dimittunt; Sed quia potest
aliquis dicere-nihil habeo contra
frēm meū-ipse nouit-habet dns iudicē-
nō-mihi cura quid faciat-cōfirmat
dns sententiā suā-et omēm simulationē
fictę pacis tollit dicens-decoribus;
uris; Ex quib; dictis constat-quia si hoc
qđ in nos delinquit-ex corde nō dimittam-
illud etiā a nob-differendo sapni iudicis
exquiret et examine-qđ uel in baptismo
nob dimissū-uel p pēnitentiā a dō
fuerat relaxatū; GBDOM
XXXIII POST PENTEC
LECTIO SCI EUG-SCD MATHEU

ABEUNTES PHARISEI-et cetera;
Lucae euangelista referente

manifestū quia dnō saluatore nato.
sub cesare augusto: in toto orbe cē
celebrata descriptio: et int omēs na
tiones totius orbis que romano impio
subiecte erant: Iudea quoq; eis dē
romanis stipendiaria facta fuerat;
quā ob causā magna seditio tunc tē
poris: in populo feruebat; quidā
enī dignū eē iudicabant: ut qui a
romanis pfecturate et quiete omiū
assidue miltabant: censū eis debent
psoluere; at contra pharisei qui sibi
de falsa iustitia adplaudebant:
nitebant asserere: qd populus dī
quidecimas solueret: primitiua
daret: et cetera legis decreta obser
uaret: nō deberet humanis legib;
subdi; que sedtio in tantū conualuit:
ut post dnī passionē: in hac ipsa pti
nacia et rebellione pdurantes:
romanis sub hac occasione in uindic
tā nec ssaluatoris uenientib;: ad
mitterent locū: gentē et regnū:
ut tā etiā psentē pderent ac futam:
dū maluer hec cōmūcecante alia
ricia appeti: quā tributa romane
militie rependere; quia ergo
principes sacerdotū timore popu
li dnm cōphendere nō poterant:
sālte ut in sermone eū caperent labo
rabant; abier ergo pharisei et con
silium accepunt; quo abier: utique
ad herodianos qui erant milites
herodis: et in gq gendis tributis p
positi; nā ex eo qd nō dicē euangelista
cē siluatis sed cē silium accepunt: ex ex
eo qd dicē quia cū herodianis partē
uener: apparet quia cū illis huiusce
modi circūuentionis cē silium tractauer;
Cogitabant enī apud se: sacerdotes
dicentes; si nos solieuntes int rogaue
rim xpm: quā uis dixerit quia n licet
dare cesari tributū: tam nob talia
contra eū dicentib; nemo credet:
quia omēs sciunt qd inimici ei sumus;
Inimico aut tē testimoniū in iudicio.
et si uerū sit: quasi suspectū repbat;
p seipsos ergo xpm interrogare nole
bant: quia magna suspitione inimicte
tē erant apud xpm: ne forte qua si suspec
ti: circūuenire eū n possent; Cmittunt
et discipulos suos: qui se iustos simulan
tes: sālte in sermone illū capiant: et
sic potestati p sidis tradant: ut uelut
ipsi a morte eius inmunes uideantur;
Mittunt ergo discipulos suos ad illū:
quasi adhuc minus suspectos: ut aut
facile eū decipent: aut si uincerent
sicut et contigit: illi qui eos miserant
minus erubescerent; nā cū filio malo
deprehenso: tanto minor nascit cōfusio:
quanto psona fuerit deterior; Hero
dianos aut ēt diximus milites hero
dis appellat: qui ingq gendis tribu
tis erant ppositi; dicunt ergo; ma
gister: scimus quia uerax es; magis
trū et quē ra cē uocant: ut quasi homo
eo et adulatione delectatus: secretū
sui cordis et simplicit aperiat; Scim
inquiunt quia uerax es: et uiā dī in dē
legēdi in ueritate doces: et n: tibi
cura de aliquo; ī dē: in pferenda
ueritate: nullius uel amicitia, uel
inimicitia curas; quare hoc dixerint:

manifestant cū subdunt; ñ enī respicis-
psonā hominū; ldē-nec ꝓpt̄ paupertē
nec ꝓpt̄ diuitē ueritate relicta-men
daciū loqueris; Dic ergo nob: quid tibi
uidet̄; licet censū dare cesari annon:
tanquā dicerent; nos seruimus sumi
regis-et ideo iniustū ē ut terreni regib;
seruiamus; hoc aut̄ dicentes-ad hoc
illū ꝓducere laborabant-ut magis
dm quā cesarē timens-: diceret non
debere romanis solui tributa-quatin
hoc audientes herodiani qui ꝑsentes
erant-tenerent illū-quasi seditionis
principē contra romanos; Si uero
diceret tributū ee reddendū-tanquā
destructor ē legis illū calūpniarent;
Cognita aut̄ ihs nequitia illoꝝ-
hoc est-cōsiderans dolū et fraudes eoꝝ
dixit; quid me tēptatis ỹppocrite:
Attendendū quia ñ scdm sermones eoꝝ
fictos blande respondit-: sed iuxta
cōscientiā eoꝝ crudelē aspā obiecit-
cogitationib; illoꝝ ñ uerbis respon
dens; ỹppocritas aut̄ eis circo eos nun
cupat-: ut audientes ex eius ore q̄d ipsi
cogitabant in corde-: considerarent
eū humanoꝝ cordiū cognitorē tanq̄
omipotentē dm-: et q̄d facere in illū
cogitabant ꝑficere ñ auderent; ỹppo
crite aut̄-: sub aurati dicunt̄; ỹppo
en̄ i grece-sub-: crisis-aurū dicit̄; merito
ergo tēptatores suos ỹppocritas
nuncupat-: qui aliud mentebant̄ ope.
aliud simulabant uoce; Ostendite
nomisma censūs; Sapientia sapientē
egit-: ut suos tēptatores ꝑ ꝑpria illoꝝ
sermonib; uinceret; Ostendite mihi
inq̄t nomisma-id-: inscriptionē
denarii-: uel ut alii dicunt monetā;
Dictū aut̄ nomisma a nomine-q̄d
inscribebat̄ denario; Est aut̄ denariū
gen̄ nūmi q̄d ꝑ decē nūmis imputabat̄-
et habebat nom̄ et imaginē cesaris;
Et ait illis; Cuius-imago hec:/ et cet̄a;
Ex hoc loco conicere possumus ueritatē-
qui dicunt dn̄m ihm-causā ignorantię
aliquando interrogasse iudeos-: et ñ
potius causā dispensationis; Interrogat
enī cuius sit imago et supscriptio
nūmi-: ñ quo ipse nesciat q̄d omnia scire
poterant qui uidebant denariū-:
sed ideo ut ad sermonē eoꝝ cōpetent
respondere ualeat; Dicunt ei; Cesaris;
In hoc loco cesar-: ñ augustus octauian
intelligendus-: sed tiberius priuignus
ei qui successerat in imperio-: subquo
passus-dns; Sciendū uero ē-omnis regem
romanoꝝ cesares ee appellatos-:
a primo gaio iulio cesare; qui ideo
sic appellatus-: q̄d uel ceso utero
matris in lucē erupit-: uel q̄d cū
cesarie capilloꝝ fuerit natus; Tunc
ait eis; reddite ergo-: et cet̄; Reddite
cesari que eius-: id ē nūmū-tributū.
et pecuniā; Et que dei sunt dō-: id est
decimas et primitias et cetera donaria-
que legis decreto mandant̄; q̄d dns
faciendū ꝑcepit-: ipse quoq; opere
adimpleuit; nā et ipse que cesaris
erant cesari reddidit-: qui a tributū
pse et petro ꝑsoluit; Cū enī accessis
sent ad petrū foris qui accipiebant
tributū-: dixer̄ ei; magister ur̄-:
ñ solui didragma; ait ille; et ia;

Et cū introisset petrus domum-
puenit eū ihs dicens; quid tibi uidet
simon? Rege terre; a quib; accipiunt
tributū uel censum? A filiis suis an
ab alienis? Et ille dixit; ab alienis;
Dixit illi ihs; Ergo liberi sunt filii; ac si
diceret; Si filii regū liberi sunt a tributo:
ego qui sū filius regis ętni? Atq; de
stirpe regis terreni generatus? Liber
a tributo ee debere; Ut autē non scan
dalizemus eos? Et cetera usq; prome
ere; In quo loco dic beatus ieronimus
ignorare se? Quid potissimū mirandū
sit? Utrū pscientia saluatoris an ma
: eius gnitudo uirtutis; pscientia quidē.
q̄d nouerit piscem habere stat̄ere
in ore? Et q̄d primū ipse capiendus
eet; Magnitudo aut̄ uirtutis? Si ad
uerbū illius stat̄ in ore piscis stater
creatus? ; dō etiā reddidit dns ihs
xps que dis? qm in nomī b; opib; suis.
uoluntatē patris adimpleuit? Iuxta
q̄d ipse loquit; Nueni facere uolun
tatē meā? Et cet; Spūaliter sicut cesar
exigit denariū a suis subiectis? In quo
imago eius exprimit? Ita dns req̄ret
ab obsequentib; suis animā lumine uultus sui in
signitā; Unde psalmista ait; Signatū
est sup nos? Lumen uultus tui dne; quē
ad modū enī denarius signat? regis
imagine? Ita anima nra diuini luminis
illustrat? claritate; Homo nāq; ad
imaginē et similitudinē dī conditus? ?
ñ corpore sed spū? Id ē anima; q̄d
paulus apls? manifestat cū dic; Re
nouamini spū mentis uestre? Et induite
nouū hominē q̄ secundū deū creatus?

in iustitia et sctate ueritatis; Quib;
uerbis ostendit? ñ in corpore sed in
spū? Ad imaginē et similitudinē dī
homo ee creatus; Creatus? ergo homo
ad imaginē dī in spū id ē in anima? ut
sicut dis est sc̄s? Iustus et uerus? discer
nitq; int̄ bonū et malū? Ita et ipse
homo? sc̄s iustus et uerus manens? dis
cretionē eque boni mali uere teneret;
Ad similitudinē nihilominus dis factus? ?
ut sicut ē dis ppetuus et immortalis?
ita ee et etiā homo nisi peccasset? im
mortalis atq; ętnus; Tal itaq; ergo ut
dixi ad similitudinē et imaginē dī con
ditus? homo ñ in corpore sed in anima
ea distinctione seruata? ut imago
accipiat? in sctate? similitudo aut̄
in ętnitate; Studeam? igit̄ renoua
ri spū mtis nr̄e? et induere nouum
hominē qui scd̄m dm̄ creatus? ? ut me
ream? eī redde re denariū suū? hoc est
ut cān nr̄am sc̄am et immaculatā? ipso
adiuuante qui uiuit dis? p IN NA
TALE SCI ANDREE APLI ? THI
ALECTIO SCI EUG? SCD̄M MC̄M
AMBULANS IHS iuxta mare
galilee? Et cet; Cunctis
notus? simū est? mare galilee; ppt
diuersa loca adiacentia? diuersis
etiā appellationib; nuncupari;
Idem ē enī mare galilee; q̄d mare
tiberiadis? q̄d est stagnū genesar?
q̄d lacus cinereth? q̄d etiā lacus salinā
rū; Secus hoc mare redeptor ambu
lans? uidit duos frs? piscatores? mit
tentes? rete in mare; Sed merito
quer? cur ad nouitē tam magnā

ſubpedib; tuiſ gentes ſubiuget; ſi autē
nō intellexeris: ueniet ut pdatte ecclē
tēplo ſcītatiſ ēxpellat. et aliā ſponſam
caſtiorē de gentib; inducat incubiculū
ſcītatiſ; Uis cognoſcere manſuetudinē
regis uenientis: nō ſedet incurru. nec
aſcendet ſup feruidū equū diſcol die
amatorē et lītis: ſed ſedet ſup aſinam
tranquillitatiſ et pacis amicā: nō uidet
in curtuitu eius ſplendentes gladios:
aut cetera ornamēta armoꝝ terribi-
liū: ſed ramos frondentes teſtimonia
pietatiſ; Manſuetus autē id: humiliſ:
nō ſupbus. nō ferox et inmitis: ut cete-
teri; nā ipſe deſe ait; diſcite a me: quia
mitis ſum et humiliſ corde; Sedens
ſup aſinā et pullū; Scīm litterā imā
pāruo tenueriſ ſpatio: ſup utrumque
animal ſedere nō potuit; aut enī aſinę
ſedit. et pullus abſq; ſeſſore fuit: aut
ſi pullū qđ magis cōpetit ad ſedendū
habuit. aſina libera inceſſit; Ergo cū
hiſtoria uel impoſſibilitatē habeat
uel turpitudinē: ad altiora nos intel
ligenda tranſmittit; quia et ſi corpo
rāliter ſup utrūq; animal ſedere non
poterat: ſpīaliter poteſt cūſit dī. ut
et in iudeis et in gentib; pariter ſederet;
Sedere aut ē illi eſt ſup iumēta: in eoꝝ
cordib; habitare; unte ſ aut ē diſci
puli: et cetera; quod ſcī apti animalu
ſoluerunt alienā: miniſteri um
quidem fut illoꝝ uirtuſ au tē et
auctoritas xpī; nec enī potuiſſent
tollere iumentū alienū a bill o domino
quī nē os cognoſcebat: niſi pueniens
ſps xpī. cor dominici eius prēparaſſet
addandū; Sic quod apti ſoluerunt
iudeos uel gentes de uinculo inimici
diaboli: in prima quidem facie eorū
uidebat ōpus: reuera aut ē uirtus et
grā xpī fuit; neq; enī duo de cim
totū mundū ſub poteſtate di abo li
gatū ſoluere potuiſſent: niſi grā xpī
ꝑueniens: uirtute confregiſſet inimici;
Et impoſuer ſup eos ueſtimēta ſua;
ueſtimenta apt oꝝ ſunt doctrinę
uirtutū. uel expoſitio ſcripturarū:
uel opera iuſticię. pſāl miſta teſtante
quia it; ſacerdotes tui dnē: induant
iuſticiā; Ergo apti ſup nuda animalia
ueſtimenta impoſuerunt: id eſt man
data et ꝑcepta quę ipſi a xpō accepunt.
ſup iudeos et gentiles impoſuerunt
quos aſcitatiſ habitu uacuos et nudos
inuener: atq; mentes electoꝝ exeiſ
or nauer et dnm deſup ſedere fecer;
nec enī requieſcere in eis potuiſſet
xps: niſi ſcōꝝ dictis et actis fuiſſent
imbuti; Plurima aut ē turba: et cet;
Diligentius intuendū. qđ apti quidē
ſup iumentū ueſtimenta ſua poſuer:
cetera aut ē turba iudaica ſubpedib;
iumēti ueſtimēta ſtrauiſſe memorant;
Uestes igit ā poſtolicas iumēti ſupra
ſe habuit: turbarū uero ſubpedib;
ueſtimēta calcauit: quia uidelicet
mandatis quidē aptoꝝ et doctrinis
inſtruuntur et adorn ant ē xpīani:
carnalia aut ē legis mandata quę ꝑ
uestes turbarū figurant ē concul
cant; Quotiens cūq; enī circūciſionē
ſpernimus. ſacrificia reicimus: et
cetera ſ conſuetudines ſ legedecreta ſ

repbamus: quid aliud quã uestimẽta
iudaicanos qui de gentib; sumus. sub
pedib; mittimus: possumus etiã phanc
plurimã turbã quę uestimẽta sua in
uia straurit: innumerabilem
martirũ multitudinem
designatã accipere: qui ppriis cor
poris indumẽtis se exuentes: uiã simpli
cioribus; dñi famulis suo sanguine ppa
rant: ut ad menia supnę ciuitatis
quo xps ducit. inoffenso gressu tutis
incedere ualeant; morali quoq; sensu
IHS asinã sedens hierosolimã tendit:
Cũ scę ecclę generaliter uel animę
uniusc cuiusq; fidelis specialiter prę
dens: ad pacem eã supne uisionis
tanquã iumentũ suũ ducit; Sed eo
taliter incedente uestimẽta in uia
sternunt: qui corpora sua ei domant
ut ei iter addm parent; Alii autem
cedebant ramos de arboribus; Rami
arboꝝ: sunt dicta uel exempla prę
cedentium patrũ; Ramos igitur de
arboribus cedunt ad complanandũ
iter asini dñm portantis: qui de doc
trinis scoꝝ patrũ dicta uel exempla
utilia excerpentes. corda simplicũ
fratrum ędificant: ne deberrent
in uia uertitatis; Aut certe: Arbores
sunt pagani; rami arboꝝ: filii paga
noꝝ; qui tunc de arboribus abscidunt:
quando ab infidelitate paterna
separati. ad fidem xpi suscipiendã
conuertuntur; Turbę autẽ quę
pcedebant; memores populi mira
biliũ eius quę ostenderat eis dñs in-
firmos eoꝝ sanando. inscios docendo
esurientes reficiendo. et ceteris eis
beneficia prestando: quasi gratias
agendo. pperanti ad passionẽ dñm.
post et ante. laudem exultantibus
animis decantabant: quasi uictoriã
ei de passione promentes; Spãliter
uero pcedens turba populus iudeoꝝ
intellegit: quia populũ gentium
in fide precessit; Subsequens quoq;
earundem gentiũ est multitudo:
et si tempore susceptę fidei posterior
merito tamẽ nequaquã inferior;
pari igit confessione et laude. et
pcedentes et sequentes dñm ex
tollebant, et eius aduentũ iam
impletũ clamabant: quia animi rũ
una est fides eoꝝ quia ante dominicã
incarnationẽ. et qui postea exti terẽ
pbati; Omnes enĩ in mediatore dei et
hominũ ęqualiter credi derẽ et
credunt: et licet diuersis tẽporib;
fuerint. tamen unus in omnib; exul-
tationis spũs fuit; Osanna autem
hebraice: latine interpretat salui-
fica siue saluum fac; Osi. enĩ: salui
fica; Anna uero: interiectio obse
crantis; Ergo integre dicit: Osi
anna; sed dũ in una parte redigit
corruptũ sonat osanna; Est autem
sensus; Osanna i deest saluũ fac: ut
sub audiatur uel populũ tuũ isrl.
uel totũ mundũ; ALITER;
Os- anna. quidã interpretari
dicunt q tam: alii redemptionem;
nã et q tã illi debet: et redemptio
illi conuenit; qd uero addit: bene
dictus qui uenit in nomine dni:

Cūmundus hoc ē amatores mundi
quidiligunt aurū. argentū. p̄dia.
honores ⁊ cetera aq̄ in mundo sunt.
puniant et p̄seqūnt eos qui s̄ homicidę.
adulteri. fures. ⁊ cet̄eri s̄ flagitiis
mancipati. qui utiq. amatores s̄unt
mundi sicut et illi qui eos p̄secuntur;
Non enī eos q̄os diligit mundus. quos
punit; Ad q̄d dicendū. quia ille qui
malus est inter malos. ex ea parte
hominū qua sceleratis ac flagitiosis
nocet. odit q̄d suū. ⁊ ex ea parte
hominū qua eis de ipsis sceleratis fa-
uet. diligit q̄d suū est; Quia uero
de mundo non estis sed ego elegi uos
de mundo. et cetera; Et iam apti
de mundo. sed p̄ grām xp̄i electi s̄
de mundo. ut non remanerent
in radice peccati. In qua generaliter uera
eos mundus; Nemo ergo de proprijs
meritis gloriet. cū audiat aptos
de mundo non potentia sue uirtutis
sed grā eligentis dn̄i separatos; Me-
mor esto sermonis mei. et cet̄; Cuius
sermonis. illius utiq. de quo paulo
superius in hac ipsa lectione p̄tulit
dicens; Si mundus uos odit. et cetera;
Reuocat ergo dn̄s discipulos suos
ad huius sermonis memoriā. ut sci-
licet exemplo magistri. discant
odia mundana patienter ferre; Non
est seruus maior dn̄o suo. et cet̄; Seruos
hic intellegim̄ aptos appellatos.
non timoris sed amoris; ⁊ ē sensus;
Fieri non potest. ut uerbum meum
recipiant qui me cont̄emnunt; Aut
certe seruos non p̄sequantur. quid nim

p̄secutus; quin potius quia ego dn̄s ue-
uos autē seruiestis. ideo uos p̄sequent.
quia et me p̄secutus; Ideo ut nō sermonē
nō seruabūt. quia nec meū seruauer̄;
Sed hęc omā facient uob. ppt̄ nom
meū; Quę omā facient. quę superius
dictas. Id. odio uos habebūt. et p̄seq. nt.
sermonē q. ut nō contēpnent; facient
autē uob hec omā ppt̄ nom meū.
Id. me in uob odio habebūt. me in uob
p̄sequent; Et sermonē ut nō contem
pnent ac despicient. nō quia ut ē
sed ideo quia m̄s. Tanto igit̄ infeli
ciores erunt qui ppt̄ nom meū ista
uob facient. quanto uos beatiores
erit is qui ppt̄ nom meū ista patiemini;
Ut ignorant eū qui me misit; hoc
de illa scientia intellegendū. de
qua alibi scriptū. Scire autē tē-
sensus. consumatus; qui enīm sc̄a hanc
scientiā sciunt patrē a quo missus.
xp̄c. nullo modo p̄secunt discipulos
xp̄i. quin potius ipsi gaudent ee
discipuli xp̄i; Si nō uenissem. et cet̄;
Hac sententia dn̄s iudeos expres
sius reprehendit. quib. et p̄ prophas
p̄missus. et ad quos carnē suscipiendo
fuerat missus; Quid ergo ē q̄d dic.
Si nō uenissem et cetera. nūq̄d absq.
peccato erant iudei ante quū xp̄c
ad eos uenisset. quis hoc insipiens
dixerit. uenientem aūq. dn̄o in mundū
p̄ incarnationis m̄r̄ferī. iudeos
criminalib. uicijs obnoxios reppit;
Adulteri erant. cupidi erant. auari
erant. ypocritę et simulatores erant.
sic ipse dn̄s manifestat dicens illis;

Ue uob ỹ po crite qui claudit ſ
regnū cęlorū ante homines; & nē
dicit; uos ex patre diabolo eſtis; et
multa ſimilia; quid ē ergo qđ dicit
ſi nō uenissem et cetera. tanquam
ante illius aduentū in muner fue
rint a peccato. ſed hoc loco peccata
nomine nō omē peccatū intelligi
uoluit. ſed tale potius peccatū
quo cōtinent omia peccata. incredu
litatis uidelicet peccatū; qđ q nō habu
erit. dnō iuuante facile reliqui pec
cata ſ carebit; qui aut hoc retentus ſ
fuerit. ab aliis dimissa nulla ratione
ualebit; l ſtud ergo peccatū incredu
litatis in aduentu xpi habuer iudei.
qui a nō crediderē in xpm. qđ non habu
issent nisi xpſ uenisset. qui propter ea
uenit ut crederent in illū; Ergo ad-
uentus xpi. credentib. q dem fuit causa
ſalutis. nō credentib. uero causa pdi
tionis; Nunc aut ē. excusationem
nō habent. de peccato; de quo peccato. ſ
de illo uidelicet qđ nō crediderē in xpm
filiū dī; pot. ſane inq ri utrū hi ad quos
nō uenit xpſ nec locutus. eis. possint
habe excusationē de peccato suo; Ad
quos respondendū. quia possi quidem
habe excusationē nō de omibus aliis
peccatis. ſed de hi peccato qđ in xpm
nō crediderē. q b. ipſe nec ꝑ ſe nec ꝑ
aptos suos. locutus; ab his aut ē illi
excipiunt. ad quos et ſi xpſ nō uenit ꝑ ſe.
uenit tam ꝑ discipulos suos et ꝑ eos illis
locutus. ; quicūq. ergo pdicationem
aptoꝝ audientes xpm credere noluer.
de hi peccato incredulitatis excusa-
tionē nō habebit; Dns nāq. dic aptis;
qui uos audit me audit. et q uos sper
nit me spnit; Refert inq rendū utrū hi
q p ꝑ pusquā xpſ ꝑ aptos in ecclam gentiū
uenirēt. fine huius uitę ꝑ uenti sunt.
possint habe hanc excusationē; possunt
utiq.; Sed nō ideo dāpnatione ualent
effugere. quia sic scriptū. q cūq.
sine lege peccauer. sine lege ꝑ ibunt;
ui meo dit. et patrē meū odit; Una ē
dilectio. patris et filii; Et ideo sicut q
diligit filiū diligit et patrē. ita qui
odit filiū odit et patrē; nēnī patrem
uer itatis diligunt. q ipſam nō diligunt
uer itatē; Si opa nō fecissem in eis. et
cetera; mirū uide cur cū dixisset dns.
si opa nō fecissem in eis. mox adiunxit.
quę nemo aliꝰ fec; Int omia nāq. opa xpi.
nulla maiora ee uident. qua ſuscitatio
mortuoꝝ; qđ anti quos et ꝑ phetas.
fecisse legim; Suscitauit enī mortuū
helias. ſuscitauit heliseus unū cū in hac
carne uiuer et. alterū cū in suo monu
mto sepultus iacer et; fecit tam xpſ
aliqua quę nemo aliꝰ fec. cū de q nq.
panib. q nq. milia. et de septē quatuor
milia hominū pauit; Cū sup aquas
ambulauit. cū aqua in uinū mutauit.
cū oculos cecinati apuit. et multa alia
quę cōmemorare longū. ꝑtraxit;
nā et si aliq scoꝝ multa miracula
antea in populo di fecerant. nemo
tam tuicia animarū tam ualitudines
corpoꝝ tanta potestate curauit.
nemo tanta ſalutis insignia sic xpſ
in populo iudeoꝝ op atus. ; quę quan
ta sint. facile intelligit qui eugm

legit; Siquis autē ulteriū adtendit
xp̄m dicentē: si opa n̄ fecissem et cet̄.
Inueniet ipsū fecisse: siquando aliquis
homo ditale aliqd opus fecit; potest
q̄ppe ipse dn̄s cuncta p̄ seipsū facere:
nemo tam̄ potē aliquid sine ipso deq̄
scriptū; Benedictus dn̄s dī israēl: qui
facit mirabilia solus; nemo ergo alius
fecit in iudeis talia opa qualia dn̄s:
quia qd ipse fecit: sine alicuius auxilio
p̄ seipsū fecit; quis q̄s autē aliquid eorū
opum fec̄: hoc n̄ a seipso sed ipso dn̄o faci-
ente fecit; qd igit dic̄: si opa n̄ fecissem
in eis et cet̄: sic intellegendū quasi
diceret: sanitatē illis restituendo; n̄
eni tantū in eos ut cora eis opa mira cu
los fec̄: sed p̄ sus in eis talia opa fec̄:
q̄ n̄ solū facerent uidentib. admiratio-
nē: sed etiā manifesta ipsis conferrent
salutē; hec ergo opa uiderunt iudei:
immo exp̄tus; que si n̄ uidissent: pec
catū utiq. n̄ haberent; Illud uidelicet
peccatū incredulitatis: de quo supra
dictū: quia xp̄m loq. ntē et opantem
n̄ credider̄; Sed ut impleat sermo: et
cet̄; Ac si diceret; p̄ beneficiis quidem
a me sibi p̄stitis: iudei mihi n̄ odiū sed
amorē retribuere debuer̄; multa
nāq. beneficia dn̄s p̄stitit iudeis: in
firmos eorū curando: mortuos illorū
resuscitando: ū ba salutis p̄dicando:
p̄ q̄b. omib. n̄ odio sed amore dignus
erat; Sed ideo sub meo der̄: ut impleat
sermo q̄ in lege eorū scriptus: q̄ sit
ife sermo in lege eorū scriptus: ipse
sub iungit cū dic̄; Odio habuer̄ me
gratis; Legē autē eorū hoc: iudeorū
dicit: n̄ ab ipsis inuentā sed a dō sibi
datā; Sed si tota seriem legis mor si
p̄ curram q̄ que iudeis a dn̄o data est:
hoc exemplū n̄ reppiem quo dicit
odio habuer̄ me gratis; ubi illud
reppiem: in libro utiq. psalmo
in psalmo uidelicet cxxi. in cuius
fine ita continet; Cū his q̄ oderant
pacē: usq.: impugnabant me
gratis; ubi notandū q̄d non solū
quinq. libri mor si: sed etiā psalmi
et p̄phetę ac ceteri scripturę
diuine lex appellat; q̄d eni liber
psalmorū lex appellat: ostendit
dn̄s in euāgelio loquens iudeis; in lege
uestra scriptū est: ego dixi dii estis;
et alibi iudei dn̄o respondentes
dixer̄; nos audiuimus ex lege:
quia xp̄s manet in p̄ternū; quod n̄
in lege mosaica c̄tinet: sed potius
in psalmo ubi dicit; Ipsi p̄bunt: tu
autē p̄manebis; et in psalmo
cxvii. pene tota de ū bu habent
ubi scriptū: et uertat̄ dn̄i:
manet in p̄ternū; hoc: xp̄s qui est
de patris filius: manet in p̄ternū;
quod eni xp̄s sit uertat̄: ipse os
tendit cū dic̄; Ego sū uia ueritas
et uita; Similit̄ et in p̄senti loco
nomine legis librū psalmorū
dn̄s intelligi uoluit cū dic̄; ut
impleat sermo qui in lege eorū
scriptus: quia odio habuerunt
me gratis; Gratis autē odit:
qui ex odio suo nullū cōmodum
adquirit: ut nullū incōmodū
euadit; Gratis et iā odit: qui

ꝑ̄ nimiā sui cordis malicia-eū
quise innullo ledit: immo quisibi
beneficia tribuit: crudeli odio et
infestatione inseqūt; Sic iudeidn̄m
p̄secutis: cuius innumerabilia bene
ficia ꝓcepum: nec tam ex suo odio
aliquod cōmodū reperer̄: immo ꝑ
petuā dāpnationē incurrer̄; At ecra
electi gratis dm diligunt: qui ea ra-
tione illū diligunt ut nulla alia bona
ꝓ ipsa dilectione abeo expectent quā
seipsū; qui electi sui et in p̄senti sua
cōsolationē: et in futuro suā comē
plationē indesinenter largit̄: quicū
dō patre et spūsco uiuit et regnat deus p̄-

IN NAT. S. VNIVS. MARTR.
LECT. S. EVG. SCD. LVCĀ.

In illo tēp̄r: Dixit ihs discip̄t suis;
Siquis uult ꝑ me uenire: abneget
semetipsū et tollat crucē suā et
sequatur me; Et reliq; Postquā
dn̄s suę passionis mr̄ferium discip̄lis
suis reuelauerat: resurrectionis
quoq; gl̄am denunciauerat: hor-
tat eos simul cū omib⁹ ad imitan
dū suę passionis exemplū: spon-
dens eis in futuro salutē animarū
suarū; Siquis inq̄t uult post me
uenire: et cet̄; Quia dn̄s nouus
homo in mundo apparuerat:
Noua etiā p̄cepta mundo trade
bat; Unde mirū et pene inaudi
tū uidet̄: q̄d nos met ipsos p̄cipit
abnegare; Nā aut cūq; ualet
homo suadimittere: uel ab
negare; Quomodo autē abne
gare: potest q̄d est: Si enī nos
ipsos relinquimus: quo ibim̄ extra
nos? Sed sciendū ē: quia aliud sumus
ꝓ peccatū lapsi: aliud ꝓ naturā condi
ti; Relinquamus nos ipsos quales pec
cando nos fecimus: et maneamus ipsi
quales ad̄ facta sum̄; Nā ut aliquid
exempli causa dicam̄: qui sup̄b⁹ fuit:
si ad xp̄m conuersus humilis efficit:
semetipsū negauit; Si luxuriā de-
seruit et ad castitatē redit: semetipsū
negauit; Sic de ceteris: sentiendū;
Tunc enī nos abnegamus: dū deseri-
mus uetustatē peccati: et transim̄
mus in nouitatē iusticię; Intueamur
quomodo paulus apt̄s se abnegaue-
rat: quidicebat; Uiuo autē iam nō
ego: uiuit uero in me xp̄s; Extinctus
quippe fuerat in paulo apostolo
seuissimus p̄secutor: et uiuere
ceperat piissimus predicator;

Et tollat crucem suā: et cetera;
Non ita precipit nobis dn̄s
crucē tollere hoc ē portare: ut
cruci nos met ipsos affigendos
tradamus; Non enī omis martires
et confessores atq; uirgines qui
dn̄m secuti sunt: crucifixi fuerunt;
Neque etiā eande crucē: semp in
manibus portandā precipit; qui-
dā enī hanc sententiā male intel
legentes: fecerunt sibi cruces
aureas uel argenteas seu ligneas:
quatinus eas secū ferentes ubique:
hoc saluatoris precep̄tū possent
adimplere; Sed hęc sententia:
longe aliter est intellegenda;
Tota nāq; uita xp̄iani hominis

: Atq; martyrium:
crux illi ē sic̄dm p̄ceptū dn̄i cū
uiuat; Crux nāq; : a cruciatu
dicit; Apud antiquos namque :
corpora hominū noxiorū cruci
affigebantur : ut diuturno atq;
longiori cruciatu afflicti defi
cerent; duobus uero modis : crucē
tollimus; Cū uidelicet aut per
abstinentiā corpus macceramus :
aut p̄ cōpassionē proximi animū
affligimus; utroque hoc
modo paulus crucē suam tule
rat : quid dicebat; Castigo corpus
meū : et cetera; Ecce crux in cor
pore; Itē ait; Quis infirmatur
et ego nō infirmor : quis scanda
lizatur et ego nō uror : Ecce
quo modo p̄ cōpassionē : crucem
ferebat in mente; Sed quia nil
prodest uel seipsum abnegare
uel crucē tollere : nisi etiam
quisque expm̄ studeat imitari :
recte subiungit; Et sequat me;
Non iubet dns̄ segressibus corporis
sequi : sed imitatione actionis;
Uerbi grā; Ut sicut ipse fuit humilis
et paup̄ pro nob : ita et nos illum
sequentes simus rebus pauperes :
et corde humiles; Sequi enim est :
imitari; Ait ergo; Sequatur me :
id ēme imitet; Uias ambulet
meas : non suas; Quis est ergo qui
imitat dn̄m uel quis ambulat
uias eius : Ille imitat et sequit
dn̄m : qui nō quaerit facere pro
priā uoluntatē : sed dn̄i ad im
plere iussionē; que est iussio
dn̄i qua iubemur implere :
Scilicet ut diligamus illū plus
quā nos met ipsos : et proximū
nr̄m hoc ē omēm hominē xp̄ianū
sicut nos met ipsos; Sic nāque precipit
dns̄ dicens; diliges dn̄m dm̄ tuū ex toto
corde tuo : et p̄ximū tuū sic̄ teipsū;
tanta ē enī uirtus in his duob; p̄ceptis
in dilectione uidelicet dī et p̄xim̄i :
ut sio mā p̄cepta dn̄ica non suffici s
obseruare : p hęc duo possis iustificari;
uenī uoluerit animā salua facere :
p deret ea &c; Ita dicit fidelicauli bet :
qui uoluerit animā suā saluam
facere et cet : ac sic agricol̄ dicat;
frumentū si seruas p̄ dis : si seminas
renouas; Liquet enī quia frumētū
cū semina intra : In prima q̄dem
facie deficit : sed unde putrescit
inpuluere : Inde post modū uirid i
tate recipit in renouatione; Sic
ergo quī tēpore p̄secutionis animā
suā salua facere uoluerit : et
potius eligere expm̄ negare quā
animā ponere : p det animā suā
id ēut ea suā; qui aut ea p̄ diderit
p xp̄o insecto isto : ut potius mori
eligat quā xp̄m negare : salua
faciet ea in futuro secto; Uel ita;
qui amat animā suā ut cupiat
uiuere cū xp̄o : nō debet timere
mori p xp̄o; Quid enī proficit
homini : et cetera; Ecclesia duo
habet tēpora : Aliud in pace
aliud in p̄secutione; In tēpore
ergo p̄secutionis : p xp̄o ponen da :
anima; In tēpore uero pac is :

frangendas terrena desideria;
Nihil enī prodest tēporepacis
lucrificari terrena: si pdantur
ęterna; Reēni uera quid p fuit
alexandro. octauiano. neroni.
ceteriſque impatoribꝫ qđ uni-
uersū mundū sub sua ditione uel
redegerē uel possederē: cū post
hanc uitā nec tēporaliā tenere:
nec ętna qđ peius est ualuerint
obtinere; Nam qui me erubu
erit: et cet; hic forte: aliquis
dicit; Ego iāñ erubesco dm neq;
sermones illius: qui a libera eum
uocęp fiteor; Sed sciendū est
quia in plebe xpiano; multi
xpm uocibus confitent: qui
tamen illū nec nominare ent
nisi cunc tos xpianos ee cognosce
rent; Cst tam in pace scę ecclesię
unde homo se possit pbare: utrū
xpm uel sermones illius erubescat
annon; Tempore pſecutionis eru
bescere poterant fideles substan
tiis spoliari: de dignitatib; deici:
uerberibus affligi: ceteris
ob pbriis et cę lamentatibus pu-
blice uexari; Sed licet pacis
tēpore hęc nob non inferant:
est tamen aliquid ubi nos nobis
ipsis possumus offendere; Sepe
enī uerem ur despici a pximis:
In iurias non dicā uerberū seu uer
borū indigne ferimus: et si forte
iurgiū cum alio contigerit: pri-
or ei. erubescimus satis facere;
Nū quid dū talia gerimus: dm
et sermones illius non erubescim?
Sed tm dū uale ee nenos quidm in
pſenti erubescimus: a bill o in fu
turū erubescamur; dm erubesci
mus: cū pceptis illius adquiescere
nolumus; Sed dns erubescentes
se erubescet: quia sua ui sione in
dignos eos esse iudicabit; Dico
aut ee uob; Uere sunt aliqui hic stan
tes qui nō gustabūt mortem: donec
uideant regnū dī; Regnū dī hoc
loco pſens uocat ecclam: de qua et
alibi scriptū ÷; mittet filius homi
nis angelos suos: et colligent de
regno eius oīa scandala; Dicendo
ergo: sunt qui dā de hic stantibus
et cetera; pmittit quos dā ex aptis
eo usque uicturos in corpore: do
nec uiderent regnū dī: id ee ecclam
contra huius mundi gtam erectā
sublimitē pualere;

IN OCTAVIS APTORŪ.

PETRI ET PAULI.

N

SEQ̄. SCI. EVG. SCD. MATHEV.

IN ILLO TEMPORE: Iussit IHS discipulos suos ascendere in naviculam: et precedere eū transfretū donec dimitteret turbas; et reliqua;

Discipulis iussit transfretare: et cōpellit ut ascendant naviculā; Quoser mone ostenditur inuitos eos adnō recessisse: dum amore preceptoris nec punc to quidem tēporis abeo uolunt separari; Sed quare iussit discipulos ascendere nauē: et ipse mox dimissa turba in montem oraturus abiit: Iohannes manifeste declarat. qui cōpleta refectione illa cęlesti continuo subiecit; IHS ergo cū cognouisset quia uenturi essent ut raperent eum et facerent eum regem: fugit iterū in montē ipse solus; † Ubi necessarium nobis uiuendi monstrat exemplū: ut in bonis quę agimus. humani fauoris retributionē uitemus; Neq; nos operatio uirtutū spiritaliū: ad concupiscentiā reflectat tēporaliū uoluptatū; Et dimissa turba: ascendit in montē solus orare; quod autē ascendit solus orare: nona deū refera qui de quinq; panibus quinq; milia hominū saturauit exceptis parvulis et mulieribus; Sed ad eū qui audita morte Iohannis secessit in solitudinē; non quo p̄ sona dni: sed qđ opera eius inter dm̄ hominem q; diuisa sint; Non omisit qui orat: ascendit in montē; est enī oratio: quę pec catū facit; Sed qui bene orat: quid m̄ orando quęrit: hic aterrenis ad superiora progrediens: uerticem curę sublimioris ascendit; qui uero de diuitiis aut de honore sęculi. aut certe de inimici morte sollicitus obsecrat: ipse in infimis iacens: uiles ad dm̄ preces mittit; Orat autē dns non ut pro se obsecret: sed ut pro me impetret; Nam etsi omnia posuerit pater in potestatem filii: filius tamen ut formā hominis impleret obsecrandū patrem putat esse pro nobis quia aduocatus est noster; Aduocatū inquit habemus apud patrē xp̄m IHm; si aduocatus est: debet p̄ meis interuenire peccatis; non ergo quasi infirmus: sed quasi pius obsecrat; Uis scire quia omnia quę uelit possit: et aduocatus: et iudex est; In altero pietatis officium: in altero insigne potestatis; † Uespere autem facto: solus erat ibi; Nauicula autē: in medio maris iactabat fluctibus; Erat enī contrarius uentus; Labor discipulorū in remigando. et contrarius est uentus: Labor est sęc̄ ecclesię uarios designat: quę inter

undas sci aduersantes et in-
mundos flatus spūum: adqui-
et ēpatrię cęlestis: quasi ad fidā
litoris stationē puenire conat;
Ubi benedicit quia nauis erat
in medio mari et ipse solus in terra:
quia non nūquā ecclesia tantis gen
tiū pressuris non solū afflicta
sed et fedata ē: ut si fieri posset re-
dēptor ipsius ea prorsus deseruisse
ad tēpus uideret; Unde ēill a uoxeius
īmē undas p cellas q; tēptationū
uerrentiū deph ensę: atq; auxiliū
protectionis illius gemebundo cla
more quęrentis; Ut quid dne recedis
sic a longe: despicis in opportunita
tib; in tribulatione; Quę p arti tuos ē
inimici p sequentis exponit: inse-
quentib; psalmi subiciens; dixit enī
in cor de suo oblitus ÷ dſ: auertit
faciem suā ne uideat usq; in finem;
Uerū ille ēnobliuiscit orationū pau
pum: neq; auertit faciem suā aspe
rantib; in se; quin potius et certan
tes cū hostib; ut uincant adiuuat;
Unde hic quoq; apte dicit iuxta
euangeliū marci: quia uidit eos
laborantes in remigando; Ad idet
qui p pedīs: suos laborantes in mari
quam uis ipse positus in terra: quia
et si horā differre uidet auxiliū
tribulatis impendere: nihilomin
eos ne in tribulationib; deficiant.
suę respectu pietatis corroborat.
et aliq do etiā manifesto adiuto-
rio uictis aduersantib; quasi cal
catis sedatisq; fluctuū uoluminib;

liberat: sicut hic quoq; subsequent insi
nuat cū dicit; Quarta autē uigilia
noctis: uenit ad eos ambulans supra
mare; Stationes ecuigilię militares:
in ter nas horarū spatia diuiduntur;
Quando ergo dicit dīm quarta uigilia
ad eos uenisse: ostendit tota nocte pe
riclitatos: et extremo noctis tēpore
eis auxiliū p bitū; laborabant ergo
toto noctis o pacę tēpore: sed diluculo
adp pinquante: et lucifero solis die q;
exortū p mittente: uenit dns et sup
ambulans tumida fretter ga com
primit: quia cū p ssuris obsita fragili
tas humana: pusillitatē uirtutū suarū
consideraret: mi ergase aliquid quātene
bras angustiarū et ef fus cernit hostiū
confligentiū; Cū uero mentē ad supni
lum presidii: et p petuę donare tribu
tionis erexerit: quasi in tumbras noc
tis: repente exortū lucifer i conspicit
quidiem p ximū nuncie t; Lucifer nāq;
cū plurimū: tres horas noctis ideſt
totā uigiliā matutinā inluminare
phibet; Aderit q; dns: qui sopitas tem
ptationū piculis: plenā libertatis fidu
ciā suę protectionis attribuat;
Sequit; Cuidentes eū supra mare
ambulantē: turbati sunt dicentes
quia fantasma ē; Si iuxta marcionē
et manicheū dns nr non est natus
de uirgine sed uisus in fantasmate:
quo modo apti nunc timent nefan
tas ma uideant: q d dixer fantasma
ē: significat id quod dictū ē; ueni-
ens aut ē filius hominis: putas inuenie t
fidem in terra: quia qui dā qui cesser int

et uictores
in ęternū
coronat;

diabolo. de aduentu xpi dubitant; Et
p timore. clamauer; Statiq; ihs. locu
tus. est dicens; habete fiduciā; Ego su.
nolite timere; Hoc autē nemo ueat pcā
uendū. qd marcus dixit de dnō cū am
bularet sup aquas. et uolebat pterire
eos; quomodo enī hoc intellegere potuer.
nisi quia indiuersū ibat eos uolens tanquā
alienos pterire aquib; ita nō agnosce
bat ut phantasma putaret. Sed
tamen turbatis et exclamantib;. subue
nit dicens; Habete fiduciā; Ego sum. nolite
timere; quomodo ergo uolebat eos pte
rire quos ita pauentes confirmat. nisi
quia illa uoluntas pereundi. adelici
endū illū clamor eualebat cui subueniri
oportebat. Et timentib;. p cepit dicens;
habete fiduciā; Et qd sequit ego sum.
nec subiungit quid sit. uel ex uoce sibi
nota poterant eū intellegere qui pob
scuras noctis tenebras loquebat. uel
ipsū eē repetebat quē locutū ad mor
tē nouerant; hic dicet. filius israt; qui
est. misit me ad uos; Respondens aut
petrus dixit; dnē. si tu es. iube me uenire
ad te sup aquas; At ipse ait; ueni; ac si
diceret; tu p cipe. et illico solidabunt
unde; Leue fiet corpus. qd p se graue eē;
Et descendens petrus de nauicula. am
bulabat sup aquā ut ueniret ad ihm;
Qui putant dnī corpus ideo nō eē uerū.
quia sup aquas more ethereū incessit.
respondeant quo modo ambulauerit
petrus quē utiq; uerū hominē non
negabt; Uidens uero uentū ualidū.
timuit; Et cū cepisset mergi. clama
uit dicens; dnē saluū me fac; Arripiebat
animi fides. sed humana infirmitas in
profundū trahebat; paululū ergo relinqt
tēptationi. ut augeat fides. et intellegat
se nō facilitate postulationis. sed potentia
dnī conseruatū; Et continuo ihs ex
tendens manū apprehendit eū. et ait illi;
Modicę fidei. quare dubitasti. hic ē petrus.
qui ex pī ē confidentissimū. subiecta eius
uestigiis maria pbauer; nā ad nōsuo
nouos sibi dari influctib; gressus po poscit.
et ut dilectus emeruit; qui ob hoc solū
trepidas seuisus est. ut fragilitas humana
cognosceret quanta eēt inter dnm
seruūq; distantia. dū adgrauata
peccatis caro mergit. et inmaculati
nescit plantare residere; Simul et illud.
ne dū sup aquas ambulans petrus pede
intrepido puenisset ad xpm. dnī forte
sui uirtutib; equaret; Sed quid illū
tanto pere dicim trepidasse. cū pia
trepidatio sua maiorem p fecit ad
fidem. Sicut enī credidit petrus impe
rio dnī sui posse se a fluctib; sustentari.
ita nihilominus dū mergit credidit ipsius
dnī sui se uirtute saluandū; Uere beati
petri et dū trepidat mirabilis fides. quā
nec purgentis piculi potuit turbare
formido; Clamando enī dū mergitur
dnē saluū me fac. de se diffisus est. non de
dnō dubitauit; Nequis ergo timorem
hunc gloriosissimi petri ducat in
uitium. qm tam oriste quā uis primā
eius turbauerit fidē. confidentiam
tamen in eo reparatę credulitatis
ornauit; Et cū ascendissent in nau
culā cessauit uentus; qui autē in nau
cula erant. uenerē et adorauerē eum

dicentes. uere filius dei est. Ad unum
signum tranquillitate maris reddita.
quę post nimias procellas interdum
& casu fieri solet. Naute atque
uectores uere dei filium confitentur. & car
nus in ecclesia p̃dicat creaturam.
Ascensu autē eius innatui. uentum
et mare esse sedatum. post clarita
tis reditū. aeternae ecclesię pax &
tranquillitas indicatur. Et quia
tum manifestius aduenet. recte
admirantes uniusi locutisunt.
uere filius dei est. Confessio enim
uniuersorum tum et absoluta
& publica erit. de filium iam non
in humilitate corporea sed in gloria
celesti pacem ecclesiæ redisse. tunc
manifestam futuram. p̃ speciem
iam uidentib; quip fidem nunc
ambulant.

Le gruttho debenavs Lss de pasqus lay mil
mr soyxante et lxb liz xiid dumes reste
cuigregelle Maria magdalene et maria
Jacobi